

POVEZANOST KOMPETENCIJA MENTORA ZDRAVSTVENE NJEGE I VRJEDNOVANJA KLINIČKE EDUKACIJE KROZ STUDIJ U SUSTAVU OBRAZOVANJA PRVOSTUPNIKA SESTRINSTVA

Lovrić, Robert

Doctoral thesis / Disertacija

2017

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj
Strossmayer University of Osijek, Faculty of Medicine / Sveučilište Josipa Jurja
Strossmayera u Osijeku, Medicinski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:152:517475>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-10-14**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Faculty of Medicine Osijek](#)

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

MEDICINSKI FAKULTET OSIJEK

Robert Lovrić

POVEZANOST KOMPETENCIJA MENTORA ZDRAVSTVENE NJEGE I
VRJEDNOVANJA KLINIČKE EDUKACIJE KROZ STUDIJ U SUSTAVU
OBRAZOVANJA PRVOSTUPNIKA SESTRINSTVA

Doktorska disertacija

Osijek, 2015.

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

MEDICINSKI FAKULTET OSIJEK

Robert Lovrić

POVEZANOST KOMPETENCIJA MENTORA ZDRAVSTVENE NJEGE I
VRJEDNOVANJA KLINIČKE EDUKACIJE KROZ STUDIJ U SUSTAVU
OBRAZOVANJA PRVOSTUPNIKA SESTRINSTVA

Doktorska disertacija

Osijek, 2015.

Doktorska je disertacija ostvarena u:

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Medicinski fakultet Osijek

Klinički bolnički centar Osijek

Mentorica doktorske disertacije: doc. dr. sc. Nada Prlić, prof.

Doktorska disertacija ima: 197 listova, 51 tablicu, 24 slike.

ZAHVALE

Zahvaljujem doc. dr. sc. Nadi Prlić, prof., mentorici, na nesebičnoj pomoći i potpori te dragocjenim uputama i savjetima koji su bili potrebni za istraživanje i izradu doktorske disertacije,

Judith Mogan, RN, BSCN, MA, Assistant Professor Emerita, autorici NCTEI instrumenta, na dopuštenju i dodatnim uputama za njegovu primjenu u svrhu istraživanja,

supruzi Mirni, kćerima Klari i Barbari te majci i prijateljima za strpljenje, razumijevanje i pomoć pri studiranju, istraživanju i izradi doktorske disertacije.

Doktorsku disertaciju posvećujem svojemu ocu.

SADRŽAJ

Popis kratica	IV
Popis tablica i slika	V
Popis tablica	V
Popis slika	VIII
1. UVOD	1
1.1. Mentor i mentorstvo – podrijetlo, definicija, značenje	1
1.2. Konceptualni modeli mentorstva u zdravstvenoj njezi	2
1.3. Kompetencije mentora zdravstvene njege	2
1.4. Mentor i student – odnos, utjecaj, učinak	5
1.5. Učinkovito mentorstvo u zdravstvenoj njezi.....	7
1.6. Neučinkovito („loše“) mentorstvo u zdravstvenoj njezi	9
1.7. Potpora mentorima zdravstvene njege	11
1.8. Teorija i konceptualni okviri istraživanja	11
1.9. Dosadašnja istraživanja - pregled literature	11
1.9.1. Procjene kompetencija mentora zdravstvene njege.....	11
1.9.2. Samoprocjene kompetencija mentora zdravstvene njege.....	15
2. HIPOTEZA	18
3. CILJ ISTRAŽIVANJA	19
4. ISPITANICI I METODE	20
4.1. Ustroj studije	20
4.2. Ispitanici	22
4.3. Metode	23
4.4. Statističke metode	26
4.5. Etička načela	26
5. REZULTATI	27
5.1. Obilježja ispitanika.....	27
5.1.1. Studenti.....	27
5.1.2. Mentori	33
5.2. Razlike između očekivanja i procjena studenata za svaku godinu studija u 2011./2012. akademskoj godini	37

5.3. Razlike između očekivanja i procjena studenata za svaku godinu studija u 2012./2013. akademskoj godini	43
5.4. Razlike između očekivanja i procjena studenata za svaku godinu studija u 2013./2014. akademskoj godini	49
5.5. Razlike između procjena studenata i samoprocjena mentora za svaku godinu studija u 2011./2012. akademskoj godini	55
5.6. Razlike između procjena studenata i samoprocjena mentora za svaku godinu studija u 2012./2013. akademskoj godini	61
5.7. Razlike između procjena studenata i samoprocjena mentora za svaku godinu studija u 2013./2014. akademskoj godini	66
5.8. Ukupne razine i razlike među kategorijama kompetencija studentskih očekivanja i procjenama i samoprocjenama mentora	72
5.9. Razlike među očekivanjima, procjenama studenata te samoprocjenama mentora s obzirom na godinu studija u 2011./2012. akademskoj godini.....	75
5.10. Razlike među očekivanjima, procjenama studenata te samoprocjenama mentora s obzirom na godinu studija u 2012./2013. akademskoj godini	82
5.11. Razlike među očekivanjima, procjenama studenata te samoprocjenama mentora s obzirom na godinu studija u 2013./2014. akademskoj godini	89
5.12. Razlike u očekivanjima, procjenama i samoprocjenama studenata među prvim godinama studija, različitih akademskih godina.....	96
5.13. Razlike u očekivanjima, procjenama i samoprocjenama studenata među drugim godinama studija, različitih akademskih godina.....	106
5.14. Razlike u očekivanjima, procjenama i samoprocjenama studenata među trećim godinama studija, različitih akademskih godina.....	116
5.15. Očekivanja i procjene mentorskih kompetencija naraštaja studenata tijekom studija.....	127
5.15.1. Razlike u očekivanjima mentorskih kompetencija studenata tijekom studija.....	127
5.15.2. Povezanost ponavljanih ispitivanja očekivanja studenata tijekom studija.....	142
5.15.3. Razlike u procjenama mentorskih kompetencija studenata tijekom studija.....	145

6. RASPRAVA	152
6.1. Razlike između očekivanja i procjena studenata za svaku godinu studija, različitih akademskih godina	152
6.2. Razlike između procjena studenata i samoprocjena mentora za svaku godinu studija, različitih akademskih godina.....	158
6.3. Razlike među očekivanjima, procjenama studenata te samoprocjenama mentora s obzirom na godinu studija, različitih akademskih godina	164
6.4. Razlike u očekivanjima, procjenama i samoprocjenama među istim godinama studija, različitih akademskih godina.....	165
6.5. Očekivanja i procjene mentorskih kompetencija naraštaja studenata tijekom studija	168
6.5.1. Očekivanja mentorskih kompetencija studenata tijekom studija	168
6.5.2. Procjena mentorskih kompetencija studenata tijekom studija.....	171
7. ZAKLJUČCI	174
8. SAŽETAK	176
9. SUMMARY	178
10. LITERATURA	180
11. ŽIVOTOPIS	189
12. PRILOZI	197
12.1. Prilog 1 – Dopuštenje za primjenu instrumenta/upitnika <i>Nursing Clinical Teacher Effectiveness Inventory</i> (NCTEI)	
12.2. Prilog 2 - Pisana obavijest za ispitanike o istraživanju	
12.3. Prilog 3 - Izjava i dokument o pristanku i suglasnosti obaviještenog studenta za sudjelovanje u istraživanju	
12.4. Prilog 4 – Izjava i dokument o pristanku i suglasnosti obaviještenog mentora za sudjelovanje u istraživanju	
12.5. Prilog 5 - Anketni upitnik prilagođen studentima (studentska očekivanja mentorskih kompetencija)	
12.6. Prilog 6 - Anketni upitnik prilagođen studentima (studentske procjene mentorskih kompetencija)	
12.7. Prilog 7 – Anketni upitnik prilagođen mentorima (mentorske samoprocjene kompetencija)	

Popis kratica

NMC	The Nursing and Midwifery Council (Vijeće medicinskih sestara i primaljstva u Engleskoj)
NCTEI	Nursing Clinical Teacher Effectiveness Inventory (preuzet i prilagođen standardizirani instrument za ispitivanje kompetencija mentora zdravstvene njege)
CLES+T	The Clinical Learning Environment, Supervision and Nurse Teacher (standardizirani instrument za ispitivanje kliničkog okruženja)
CTCI	Clinical Teacher Characteristic Instrument (standardizirani instrument za ispitivanje kompetencija mentora zdravstvene njege)
CTE	Clinical Teaching Evaluation (standardizirani instrument za evaluaciju kliničkog podučavanja)
OČ	očekivanja studenata (očekivane kompetencije mentora)
PR	procjene studenata (procjene mentorskih kompetencija)
SP	samoprocjene mentora (samoprocjene mentorskih kompetencija)
POD	kategorija pedagoških kompetencija mentora (Sposobnost mentora za podučavanje/prijenos znanja)
STR	kategorija stručnih kompetencija mentora
EVAL	kategorija kompetencija mentorove evaluacije studenta
M/S	kategorija kompetencija odnosa između mentora i studenta
M/B/ZT	kategorija kompetencija odnosa između mentora, bolesnika i zdravstvenog tima
OSOB	kategorija kompetencija osobnosti mentora

Popis tablica i slika

Popis tablica

Redni broj	Broj i naslov tablice	Stranica
1.	4.1. Pouzdanost upitnika studentskih očekivanja i procjena mentorskih kompetencija	24
2.	4.2. Pouzdanost upitnika mentorskih samoprocjena kompetencija	25
3.	5.1. Obilježja ispitanika studenata s obzirom na godinu studija, tijekom akademskih godina	30
4.	5.2. Obilježja ispitanika studenata istih godina studija, različitih akademskih godina	32
5.	5.3. Obilježja ispitanika mentora s obzirom na godinu studija, tijekom akademskih godina	36
6.	5.4. Razlike između studentskih očekivanja i procijenjenih kompetencija mentora s obzirom na godinu studija u 2011./2012. akademskoj godini (obilježja)	40
7.	5.5. Razlike između studentskih očekivanja i procijenjenih kompetencija mentora s obzirom na godinu studija u 2011./2012. akademskoj godini (kategorije)	42
8.	5.6. Razlike između studentskih očekivanja i procijenjenih kompetencija mentora s obzirom na godinu studija u 2012./2013. akademskoj godini (obilježja)	46
9.	5.7. Razlike između studentskih očekivanja i procijenjenih kompetencija mentora s obzirom na godinu studija u 2012./2013. akademskoj godini (kategorije)	48
10.	5.8. Razlike između studentskih očekivanja i procijenjenih kompetencija mentora s obzirom na godinu studija u 2013./2014. akademskoj godini (obilježja)	52
11.	5.9. Razlike između studentskih očekivanja i procijenjenih kompetencija mentora s obzirom na godinu studija u 2013./2014. akademskoj godini (kategorije)	54
12.	5.10. Razlike između procjena studenata i samoprocjena mentora s obzirom na godinu studija u 2011./2012. akademskoj godini (obilježja)	58
13.	5.11. Razlike između procjena studenata i samoprocjena mentora s obzirom na godinu studija u 2011./2012. akademskoj godini (kategorije)	60
14.	5.12. Razlike između procjena studenata i samoprocjena mentora s obzirom na godinu studija u 2012./2013. akademskoj godini (obilježja)	63
15.	5.13. Razlike između procjena studenata i samoprocjena mentora s obzirom na godinu studija u 2012./2013. akademskoj godini (kategorije)	65
16.	5.14. Razlike između procjena studenata i samoprocjena mentora s obzirom na godinu studija u 2013./2014. akademskoj godini (obilježja)	69
17.	5.15. Razlike između procjena studenata i samoprocjena mentora s obzirom na godinu studija u 2013./2014. akademskoj godini (kategorije)	71
18.	5.16. Razlike među očekivanjima, procjenama studenata i samoprocjenama mentora (kategorije) (2011./2012.)	72
19.	5.17. Razlike među očekivanjima, procjenama studenata i samoprocjenama mentora (kategorije) (2012./2013.)	73

20.	5.18.	Razlike među očekivanjima, procjenama studenata i samoprocjenama mentora (kategorije) (2013./2014.)	74
21.	5.19.	Razlike među očekivanjima, procjenama studenata te samoprocjenama mentora prve, druge i treće godine naraštaja 2011./2012. godine (obilježja)	78
22.	5.20.	Razlike među očekivanjima, procjenama studenata te samoprocjenama mentora s obzirom na godinu studija u 2011./2012. akademskoj godini (kategorije)	81
23.	5.21.	Razlike među očekivanjima, procjenama studenata te samoprocjenama mentora prve, druge i treće godine naraštaja 2012./2013. godine (obilježja)	85
24.	5.22.	Razlike među očekivanjima, procjenama studenata te samoprocjenama mentora s obzirom na godinu studija u 2012./2013. akademskoj godini (kategorije)	88
25.	5.23.	Razlike među očekivanjima, procjenama studenata te samoprocjenama mentora prve, druge i treće godine naraštaja 2013./2014. godine (obilježja)	92
26.	5.24.	Razlike među očekivanjima, procjenama studenata te samoprocjenama mentora s obzirom na godinu studija u 2013./2014. akademskoj godini (kategorije)	95
27.	5.25.	Razlike u studentskim očekivanjima i procjenama mentorskih kompetencija među prvim godinama studija, različitih akademskih godina (obilježja)	99
28.	5.26.	Razlike u ponavljanim samoprocjenama mentora prve godine studija, različitih akademskih godina (obilježja)	102
29.	5.27.	Post-hoc analiza razlika među trima ponavljanim samoprocjenama mentora prve godine (obilježja)	103
30.	5.28.	Razlike u studentskim očekivanjima i procjenama mentorskih kompetencija među prvim godinama studija, različitih akademskih godina (kategorije)	105
31.	5.29.	Razlike među trima ponavljanim samoprocjenama mentora prve godine studija (kategorije)	105
32.	5.30.	Razlike u studentskim očekivanjima i procjenama mentorskih kompetencija među drugim godinama studija, različitih akademskih godina (obilježja)	109
33.	5.31.	Razlike u ponavljanim samoprocjenama mentora druge godine studija, različitih akademskih godina (obilježja)	112
34.	5.32.	Post-hoc analiza razlika među trima ponavljanim samoprocjenama mentora druge godine studija (obilježja)	113
35.	5.33.	Razlike u studentskim očekivanjima i procjenama mentorskih kompetencija među drugim godinama studija, različitih akademskih godina (kategorije)	115
36.	5.34.	Razlike među trima ponavljanim samoprocjenama mentora druge godine studija (kategorije)	115
37.	5.35.	Razlike u studentskim očekivanjima i procjenama mentorskih kompetencija među trećim godinama studija, različitih akademskih godina (obilježja)	119
38.	5.36.	Razlike u ponavljanim samoprocjenama mentora treće godine studija, različitih akademskih godina (obilježja)	122

39.	5.37.	Post-hoc analiza razlika među trima ponavljanim samoprocjenama mentora trećih godina studija (obilježja)	123
40.	5.38.	Razlike u studentskim očekivanjima i procjenama mentorskih kompetencija među trećim godinama studija, različitih akademskih godina (kategorije)	125
41.	5.39.	Razlike među trima ponavljanim samoprocjenama mentora trećih godina studija (kategorije)	125
42.	5.40.	Post-hoc analiza razlika među ponavljanim samoprocjenama mentora trećih godina studija (kategorije)	126
43.	5.41.	Razlike među trima ponavljanim ispitivanjima očekivanja studenata tijekom studija (obilježja)	132
44.	5.42.	Post-hoc analiza razlika među trima ponavljanim ispitivanjima očekivanja studenata tijekom studija (obilježja)	134
45.	5.43.	Razlike među trima ponavljanim ispitivanjima očekivanja studenata tijekom studija (kategorije)	137
46.	5.44.	Post-hoc analiza razlika među trima ponavljanim ispitivanjima očekivanja studenata tijekom studija (kategorije)	139
47.	5.45.	Razlike među trima ponavljanim ispitivanjima očekivanja studenata tijekom studija (ukupno)	140
48.	5.46.	Post-hoc analiza razlika među trima ponavljanim ispitivanjima očekivanja studenata (ukupno)	140
49.	5.47.	Razlike u procjenama mentorskih kompetencija naraštaja studenata tijekom studija (obilježja)	146
50.	5.48.	Razlike u procjenama mentorskih kompetencija naraštaja studenata tijekom studija (kategorije)	148
51.	5.49.	Razlike u procjenama mentorskih kompetencija naraštaja studenata tijekom studija (ukupno)	149

Popis slika

Redni broj	Broj i naslov slike	Stranica
1.	4.1. Slijed istraživanja	21
2.	5.1. Ispitanici studenti	28
3.	5.2. Ispitanici mentori	34
4.	5.3. Razlike između studentskih očekivanja i procijenjenih kompetencija mentora za svaku godinu studija u 2011./2012. akademskoj godini	39
5.	5.4. Razlike između studentskih očekivanja i procijenjenih kompetencija mentora za svaku godinu studija u 2012./2013. akademskoj godini	45
6.	5.5. Razlike između studentskih očekivanja i procijenjenih kompetencija mentora za svaku godinu studija u 2013./2014. akademskoj godini	51
7.	5.6. Razlike između studentskih procjena i samoprocjena kompetencija mentora za svaku godinu studija u 2011./2012. akademskoj godini	57
8.	5.7. Razlike između procjena studenata i samoprocjena mentora za svaku godinu studija u 2012./2013. akademskoj godini	62
9.	5.8. Razlike između procjena studenata i samoprocjena mentora za svaku godinu studija u 2013./2014. akademskoj godini	68
10.	5.9. Razlike među očekivanjima, procjenama studenata te samoprocjenama mentora s obzirom na godinu studija u 2011./2012. akademskoj godini	77
11.	5.10. Razlike među očekivanjima, procjenama studenata te samoprocjenama mentora s obzirom na godinu studija u 2012./2013. akademskoj godini	84
12.	5.11. Razlike među očekivanjima, procjenama studenata te samoprocjenama mentora s obzirom na godinu studija u 2013./2014. akademskoj godini	91
13.	5.12. Razlike u studentskim očekivanjima, procjenama te samoprocjenama kompetencija mentora među prvim godinama studija, različitih akademskih godina	98
14.	5.13. Razlike u studentskim očekivanjima, procjenama te samoprocjenama kompetencija mentora među drugim godinama studija, različitih akademskih godina	108
15.	5.14. Razlike u studentskim očekivanjima, procjenama te samoprocjenama kompetencija mentora među trećim godinama studija, različitih akademskih godina	118
16.	5.15. Razlike u očekivanjima i procjenama mentorskih kompetencija naraštaja studenata tijekom studija	131
17.	5.16. Očekivanja naraštaja studenata ispitivanog tijekom studija - kategorije kompetencija	138
18.	5.17. Očekivanja mentorskih kompetencija naraštaja studenata tijekom studija	141
19.	5.18. Povezanost između prvih i drugih očekivanja studenata tijekom studija	142
20.	5.19. Povezanost između prvih i trećih očekivanja studenata tijekom studija	143
21.	5.20. Povezanost između drugih i trećih očekivanja studenata tijekom studija	144
22.	5.21. Procjene naraštaja studenata ispitivanog tijekom studija - kategorije kompetencija	148
23.	5.22. Procjene mentorskih kompetencija naraštaja studenata tijekom studija	150
24.	5.23. Promjene razina očekivanja i procjena mentorskih kompetencija naraštaja studenata tijekom studija	151

1. UVOD

1.1. Mentor i mentorstvo – podrijetlo, definicija, značenje

Pojam „mentor“ primjenjivan je u raznim kontekstima od svojega nastanka prije otprilike 2600 godina (1). U Odiseji je drevni grčki pjesnik Homer ispričavao priču o Odiseju, grčkom kralju i ratniku. Kada je Odisej saznao kako će dugi niz godina biti daleko od kuće, izabrao je prijatelja od povjerenja - Mentora, kako bi bio voditelj, učitelj, savjetnik i zaštitnik njegovu mladomu sinu Telemachusu (1,2). U povijesti su poznati mentorski odnosi kao što su odnos Sokrata i Platona, Leonarda da Vincija i Verrochija, Michelangela i Lorenza de Medicija, Karla Junga i Sigmunda Freuda i dr. Pojam mentor često označava mudra i pouzdana savjetnika, učitelja i prijatelja (2,3,4). Pojam je postupno evoluirao do značenja osobe koja posvećuje dio svojega vremena kako bi pomogla pojedincu u učenju, kako bi napredovao i postigao zrelost te učvrstio svoj identitet (5). Od sredine 1970-ih godina u literaturi se pojavljuje više od 20 definicija mentorstva (1). Različiti nazivi i definicije rabljeni su u različitim profesionalnim grupama, a vremenom su dane i različite definicije ovisno o utjecaju mišljenja istraživača i stručnjaka, bez profesionalnog dogovora o „prihvatljivoj“ definiciji (1,5). Wrightsmanova napomena od prije više od 20 godina vrijedi i danas: „Postoji lažan osjećaj konsenzusa zbog činjenice da na površnoj razini svi znaju što je mentoriranje.“ (1). Haggerty smatra kako se manjak dogovora o definiciji mentorstva može poistovjetiti s definicijom močvare (4,6). Istraživanja iz područja mentorstva prisutna su u svim disciplinama te nisu određeni zajednički rezultati ni trendovi (7,8). Uporaba različitih termina i značenja dovela je do nejasnoće oko toga što bi mentorstvo zapravo trebalo biti. Danas u literaturi postoje mnoge definicije mentora i mentorstva zdravstvene njege (4). Istraživanja o mentorstvu pokazuju kako definicija mentora mora uključivati: stručnost, ulogu uzora, učitelja, ulagača, pomagača, savjetnika i prijatelja, uz usredotočenost na profesionalni razvoj učenika te održavanje profesionalnog odnosa tijekom vremena (5). U osnovi mentorstvo podrazumijeva proces u kojem osoba s više znanja, vještina i iskustva ima ulogu modela, uči, podržava, potiče te savjetuje drugu osobu s manje znanja, vještina i iskustva, sa svrhom njezina profesionalnog i osobnog razvoja (1,2). Mentorstvo je kao koncept tijekom cjelokupnog profesionalnog učenja u zdravstvenoj njezi neprekidno napredovao od 1970-ih godina te je formalno primijenjen u edukaciju medicinskih sestara 1980-ih godina (5). Pojedini autori navode kako je već Florence Nightingale bila prva medicinska sestra mentorica (9,10). Mentorski odnos sa studentom može varirati od informalnog do formalnog -

kada mentor svojim iskustvom, znanjem, vještinama i/ili mudrošću pruža savjete, podatke i potporu studentu (1). Kada je mentorski sustav uveden u Englesku iz SAD-a, došlo je do nedostataka sporazuma o tome koja je uloga mentorstva (4). Međutim danas je Vijeće medicinskih sestara i primaljstva u Engleskoj, „The Nursing and Midwifery Council, NMC (2008a) i DH (2001a)“ objavilo standarde koji vrlo jasno, po prvi put, govore što je mentor i što se očekuje u svakoj fazi mentorstva (4). Mentor je zdravstvene njege medicinska sestra koja je ostvarila znanja, vještine i stručnost (ovlašten program visokog učilišta), koja ispunjava definirane ishode u drugoj fazi razvojnog okvira za potporu učenja, nadgledanja i procjene u praksi (11-14). Potrebno je naglasiti, iako je pojam mentor jasno definiran u engleskim zakonskim dokumentima, mentor je zdravstvene njege danas drugačije definiran u različitim zemljama (5).

1.2. Konceptualni modeli mentorstva u zdravstvenoj njezi

Mentorstvo u zdravstvenoj njezi koncipirano je trima teorijskim pristupima: kao proces ljudskog razvoja, instrument napredovanja u karijeri te obrazovna strategija. Zajedničko svim navedenim pristupima jest koncept pomoćnih odnosa među pojedincima (15). Opisi mentorstva koji proizlaze iz procesa ljudskog razvoja naglašavaju odnos među pojedincima u različitim životnim fazama s međuljudskim odnosima određenih intenziteta, usmjereni ostvarenju osobnog ili stručnog razvoja. Za razliku od pristupa ljudskog razvoja, napredovanje u karijeri naglašava vid mentorstva u smislu promicanja štićenika u organizaciji te strategiju prevladavanja prepreka štićenikova napredovanja u karijeri. Ističe se komplementarnost karijernih potreba i ciljeva, a ne međuljudskih odnosa (15). Treća perspektiva mentorstva uokviruje mentorski odnos kao obrazovni, s mentorima u ulozi učitelja, a kao takva posebno je istaknuta u mentorskoj literaturi i istraživanjima u Velikoj Britaniji (15). Konceptualizaciju mentorstva u zdravstvenoj njezi odražavaju sastavnice svih triju teorijskih pristupa. Iako su ljudski razvoj, napredovanje i obrazovne perspektive vidljivi u opisima mentorstva zdravstvene njege, konceptualizacija se mentorstva u zdravstvenoj njezi razvija sa sve većim naglaskom na vidove poučavanja i učenja (15).

1.3. Kompetencije mentora zdravstvene njege

Mentorstvo je složena zadaća koja iziskuje mnogo znanja, stručne prakse, odgovornosti i životnoga iskustva, u cilju razvoja mentorskih kompetencija (4). Mentorom se ne postaje „preko noći“ ili „od danas do sutra“. Ponekad je to dugi put profiliranja osobe. Najčešće se

razvojni put mentora sastoji od triju faza: upoznavanje s različitim načinima mentoriranja; usvajanje obrasca ponašanja primjerenog mentoru i učenje iz iskustva; profesionalni razvoj mentora (postizanje svjesnosti i usvajanje biti mentorstva kao i određenih vrijednosti i stavova) (10). Mentorski je proces u profesionalnom obrazovanju i napredovanju medicinskih sestara temeljni način prijenosa mentorovih stručnih znanja i iskustvenih vještina na studenta. Mnogi autori i istraživači određuju poželjne kompetencije mentora (4,5,8,16-22). Cijeli je spektar kompetencija potreban kako bi se upotpunila mentorska uloga, a to se uglavnom može razviti odgovarajućim edukacijskim pripremama (5). Pri izboru mentora bitno je biti siguran kako posjeduje potrebna obilježja za mentorstvo, koja prema Nearyju uključuju podučavanje, savjetovanje, pomaganje, rad prema standardima, realnu procjenu te osiguravanje povratne informacije studentu (5). Mentor su uz profesionalno znanje i iskustvo potrebne i mnoge druge kompetencije: motiviranost za mentoriranje, profesionalni integritet, poznavanje ljudske prirode, strpljenje, taktičnost, otvoren duh, svestranost, suosjećajnost, iskrenost, pouzdanost, pravednost, biti bez predrasuda, pristupačnost, prilagodljivost, entuzijizam, sposobnost poticanja pojedinačnog razvoja i timskog rada, motiviranje, poštovanje, podupiranje i ohrabrivanje (1) te vještine verbalne i neverbalne komunikacije i slušanja, podučavanja i procjenjivanja studenata u malim grupama, ali i u odnosima „jedan na jedan“ te pružanja psihološke potpore (4,5,8,16-22). Darling je proveo istraživanje različitih sastavnica mentorskih uloga (23-25). Jedan od najvažnijih ishoda istraživanja bio je definiranje obilježja mentora koja omogućavaju učenje. Definirana su sljedeća obilježja mentora: uzor/model (mentorstvo je na visokoj razini, student prihvaća, cijeni i oponaša mentora, divi mu se); energičar (mentor je entuzijastičan, potiče interes i motivira studenta); vizionar (mentor je inovativan, dinamičan i osoba s intuicijom); investitor (mentor nesebično studentu posvećuje vrijeme, vlastito znanje, vještine i iskustvo); pružatelj potpore (mentor ohrabruje studenta, Uvijek je dostupan i sluša studenta, jača studentovo samopouzdanje); zagovornik standarda (mentor preispituje standarde i kompetencije, jasan oko vlastitih standarda); učitelj (mentor trener posjeduje kompetencije podučavanja, daje smjernice za napredak studenta); pružatelj povratne informacije (mentor daje iskrene pozitivne povratne informacije studentu, objektivno ističe nedostatke studenta); otvarač očiju (mentor potiče interes studenta, širi vidike i pruža novi način sagledavanja situacije); otvarač vrata (mentor vrlinom svoga autoriteta osigurava nove mogućnosti ili iskustvo); poticatelj stvaranja ideja (mentor potiče i podržava studenta pri stvaranju i izražavanju novih ideja); rješavatelj problema (mentor pomaže studentu sagledati problem, načinima rješavanja i sprječavanja); savjetnik u karijeri

(mentor pruža smjernice i potiče studenta planiranju ciljeva u karijeri); istraživač (mentor omogućuje studentu razmišljati kritički, propituje stavove i uvjerenja studenta) (5).

Mnogi autori i danas navode slične poželjne uloge mentora zdravstvene njege: roditelja, savjetnika, glasa razuma instruktorskog uzora, trenera, rješavatelja problema, učitelja, pružatelja potpore, posrednika, organizatora, vodiča, voditelja (5,26-29). Mentorova je osnovna zadaća kvalitetna klinička praksa, a primarno žarište pojedinačni student te trajno praćenje i procjena studenta (5). Zadaće su mentora široko primjenjivane te ne mora biti očito kako svaka ustanova pruža mogućnost mentorstva (5). Pojedini opisi mentorskih zadaća podrazumijevaju potporu napredovanju studenta u karijeri, zadaće psihosocijalne potpore i obrazovne zadaće (15). Jedna je od ključnih zadaća mentora zdravstvene njege pomaganje studentima učenju i prilagodbi u praktičnom okruženju, a detaljnije ispitivanje zašto su potrebni mentori otkriva brojne razloge (5).

Mentorstvo kao iskustvo učenja podržava i zagovara cjeloživotno učenje za sve medicinske sestre (4). Cjeloživotno se podučavanje smatra umjetnošću (30). Mentorstvo također pruža i samim studentima mogućnost podučavanja, što je samo po sebi dio njihova profesionalnog razvoja. Mentorstvo može biti učinkovito i u menadžerskom smislu jer sve medicinske sestre prije ili kasnije imaju zadaće menadžmenta i nekih od oblika organizacije zdravstvene njege. Pojam „mentor – trener“ povremeno se spominje u zdravstvenoj njezi (26). Treniranje podrazumijeva usmjeravanje i potporu odnosa „jedan-na-jedan“ u svrhu poboljšanja određenih vještina ili u kontekstu vještina rukovođenja (5). Zdravstvena je njega disciplina čiji se nastavni plan i program temelji na teorijskom okviru koji omogućuje studentima razvijanje kompetencija (21). Činjenica je kako se zdravstvena njega „proteže“ od učionice do kliničkog područja. Mentori sestrinstva često rabe metode i tehnike podučavanja iz područja psihologije ili općeg obrazovanja, bez procjene njihove prikladnosti u zdravstvenoj njezi (31). Budući da je klinička nastava poprilično različita od tradicionalnih didaktičkih metoda razredne nastave, nastavne evaluacijske metode za nekliničke discipline nisu prikladne za evaluaciju studenata na kliničkim vježbama (21). U skladu s tim postoje razlike u ulogama mentora i nastavnika zdravstvene njege. Mentori imaju važnu zadaću jer pružaju i olakšavaju studentima priliku za stjecanje stručnih znanja, stavova, kompetencija, profesionalne odgovornosti i identiteta, samopouzdanja, samostalnosti i neovisnosti (21,32). U kliničkoj sredini student primjenjuje teorijska znanja i vještine sa stvarnim bolesnicima, u stvarnim situacijama koje često uključuju bolesnikov život i smrt (16). Kliničko podučavanje osim što studentima omogućava spajanje znanja i vještina povezanih sa zdravstvenom njegom, pruža

im mogućnost usvajanja zadaće medicinske sestre kao profesionalca (33,34). Međuodnos s bolesnikom i njegovom obitelji za vrijeme kliničkih vježbi pomaže studentima sestrinstva razvijanje tehničkih, psihomotornih, međuljudskih i komunikacijskih vještina (10,35-37). Ako identitet medicinske sestre i identifikacija sa sestrinskim zanimanjem nisu razvijeni, studenti će imati malo poticaja i motivacije za „ostanak“ u sestrinskim zanimanjem (38). Stoga je krajnje važno studentima osigurati kvalitetnu kliničku praksu koja potiče učenje i „ostanak“ u sestrinstvu. Kvaliteta zdravstvene njege ovisi o kvaliteti kliničkog podučavanja koje uvelike ovisi o kompetencijama kliničkog mentora (4,39,40).

Kompetencije i odgovornosti mentora zdravstvene njege vrlo su povezane i raznolike te uključuju: obvezivanje, pripremanje i preuzimanje zadaće mentora (1), određivanje specifičnih mogućnosti učenja i uključivanje vlastitog iskustva u učenje (11), osiguravanje uvjeta i izvora za proces učenja (1), uspostavljanje učinkovitog radnog odnosa sa studentima, upoznavanje studenta s programom kliničke prakse, predviđanje mogućih te prepoznavanje nepredviđenih situacija (21), prijenos znanja, vještina i iskustva iz područja zdravstvene njege, trajna potpora, praćenje i procjena studentova znanja, vještina i stavova (kompetencija) prema definiranim sastavnicama i kriterijima vrjednovanja, trajno dokumentiranje studentova napretka (11), pružanje profesionalne potpore i usmjeravanja, poticanje na podijeljeno učenje (učenje jednih od drugih), ohrabrivanje ideja i rada studenata, izgradnja studentova samopouzdanja, preuzimanje odgovornosti za vlastite postupke, davanje pravovremene povratne informacije i konstruktivne kritike studentu, poštivanje studentove jedinstvenosti i različitosti (1), prepoznavanje i prijava bilo kakve nepovoljne situacije ili incidenta, primjena prakse utemeljene na dokazima, trajno usavršavanje vlastitog stručnog znanja i vještina, trajna evaluacija odnosa sa studentima te procjena vlastitih kompetencija (5,11).

1.4. Mentor i student – odnos, utjecaj, učinak

Jacobsen opisuje odnos mentora i studenta kao izuzetno važan čimbenik učenja u kliničkom okruženju koji nije prisutan pri učenju u učionici, a naziva ga „ljudska komponenta“ (16). Danas još uvijek nisu sasvim jasna obilježja i ishodi mentorskih odnosa unatoč porastu broja provedenih istraživanja na tu temu. Utjecaj koji mentor može imati na razvoj studenta može biti „lutrija“. To je razlog zašto je važno istražiti što može poboljšati i/ili otežati studentovo učenje (4). Jedna od najznačajnijih strategija danas je određivanje temeljnih sastavnica i zadaća mentorskog odnosa (1). Profesionalni mentorski odnosi prvenstveno su usmjereni na dvije stvari: profesionalno usmjeravanje i potpora u međuljudskim izazovima (20). Pregled

literature o mentorskim odnosima nalaže kako se odnosi mogu pojaviti spontano, u fazama ili su formalno ustrojeni. Oni podrazumijevaju odnos „jedan-na-jedan“ koji je priznat kao jedinstven i poseban. Mentori su u nadmoćnijem položaju od studenata u smislu organizacijskog položaja i stručnosti, što im omogućuje pružanje profesionalne i psihosocijalne mentorske potpore studentima (41,20).

Definirano je pet sastavnica mentorskog odnosa:

- usmjerenost na stjecanje znanja, vještina, stavova (kompetencija)
- povezanost triju sastavnica: emocionalne i psihološke potpore, izravne stručne pomoći i pružanje uzora)
- recipročnost (i mentor i student imaju koristi)
- izravno međudjelovanje
- važnost mentorova većeg iskustva, utjecaja i postignuća (42).

Odnos mentor-student razvija se u određenom vremenu i prolazi određene faze:

- početna faza–upoznavanja, pripreme, pregovaranja (očekivanja, ciljevi, očekivani ishodi učenja, ugovor),
- srednja faza – rad i osnaživanje (određivanje radne filozofije, razvoj vještina, podupiranje procesa promjene, podupiranje profesionalnog i osobnog razvoja, razvoj međuodnosa temeljenog na povjerenju, uloge, vrjednovanje),
- završna faza–zaključivanje i vrjednovanje (pružanje i dobivanje odgovora, vrjednovanje/samovrjednovanje čitavog procesa usmenim i/ili pisanim putem, završavanje mentorskog odnosa) (43,44,18).

Iako je mnogo napisano o mentoriranju u zdravstvenoj njezi, malo je istraživanja proučavalo učinkovitost mentorskih odnosa ili alate koji bi mjerili tu učinkovitost (1).

Mentori grade profesionalan odnos prije svega osiguravajući prevladavanje sljedećih uvjeta: prihvaćanje uz bezuvjetan pozitivan odnos (prihvaćanje pojedinca kakav je s pojedinačnim prednostima i manama te uzajamno poštovanje); iskrenost i suosjećajnost (biti voljan sagledati situacije iz tuđe perspektive) (5).

Navedene ključne uvjete podupire uvijek važan odnos povjerenja, kada i mentor i student moraju biti motivirani provesti vrijeme zajedno kako bi održali pozitivan odnos te kako bi učinkovito radili u svrhu postizanja ciljeva (5). Komunikacija je bitna mentorska kompetencija (45,5). Razni su načini komunikacije dostupni mentoru: pisani obrasci

(elektronička pošta, telefaks, digitalno ispisani dokumenti); govorni obrasci (primjerice „licem u lice“, „jedan na jedan“, u grupama, telefonom); negovorni obrasci (tjelesni stav, kontakt očima, ton glasa i sl). Negovorne poruke snažnije su nego govorne. Negovorni signali pozitivnog prijateljskog ponašanja podrazumijevaju: bližu udaljenost sudionika, naginjanje naprijed ako osoba sjedi, više gledanja jedno prema drugomu, zajednički pogled „oči u oči“, više osmjeha, raširene ruke pružene u smjeru sugovornika (češće nego ruke na bokovima ili prekrizene), više dodira na prikladan način, viši glas i čist ton, više verbalnih samootkrivanja (5). Mentorstvo je usko povezano sa studentovim rezultatima uspjeha u karijeri i napretku. Ono omogućava pokretanje akcija i njegova je temeljna svrha pomoći sudioniku otkriti i upotrijebiti svoj potencijal. Studenti koji su bili mentorirani prijavljuju niz korisnih ishoda mentorstva: zadovoljstvo karijerom, bolja organizacijska socijalizacija i predanost, niža razina poslovnog stresa i dr. Mentorski je odnos također utjecao pozitivnim promjenama u profesionalnim i/ili osobnim životima mentora. Istraživanja o ishodima mentorstva u zdravstvenoj njezi upućuju na to kako medicinske sestre uživaju u karijeri i psihosocijalnoj koristi od mentorstva (15). Iznošenje međusobnih očekivanja i obostrane povratne informacije mogu pomoći studentima i mentorima unaprijediti vlastitu kliničku praksu (46,47). Povratne informacije o postignućima, uspjesima i koristima studenata od mentorskog procesa pokazatelji su učinkovitosti mentora i trebaju biti dijelom istraživanja pri utvrđivanju učinkovitosti cjelokupnog mentorskog procesa.

1.5. Učinkovito mentorstvo u zdravstvenoj njezi

Veliki broj istraživanja rabi izraz „učinkovito mentorstvo“, ali ne koriste se odgovarajućom definicijom. Pojam učinkovitog mentorstva definirali su autori različitim značenjima. Barham i Jacobson godine 1965. izveli su pojam *učinkovito* iz edukacijske literature 1930-ih godina i u početku ga rabili za opisivanje tehnika kliničkog podučavanja u zdravstvenoj njezi, iako ga nisu definirali (5). Godine 1979. O'Shea i Parsons definirali su učinkovito podučavanje kao djela, aktivnosti i verbalizacije mentora koji pomažu studentu pri učenju u kliničkom okruženju (48). Brown 1981. godine definira *učinkovito* kao postizanje željenog učinka (49), a Bergman i Gaitskill 1990. godine prilagođuju Brownovu definiciju s dodatkom „ispunjenje ciljeva i očekivanja“ na „postizanje željenog učinka“ (50). Bez obzira bilo definirano ili ne, tri je desetljeća pojam *učinkovito* bio opsežno rabljen kao osnovni opis u ispitivanju tehnika kliničkog podučavanja u zdravstvenoj njezi (51). Definiranje pojma *učinkovito* već dugo predstavlja izazov za sestrinsku struku (52). Mentorstvo mora biti strukturirano, planirano i

učinkovito jer je neophodna stavka za potporu učenju u svim zdravstvenim zanimanjima (5). Važno je strukturirati ono što student mora postići za vrijeme praktičnih vježbi, dakle precizno definirati očekivane ishode učenja i izlazne kompetencije. Mentorski odnos treba biti usmjeren prema definiranim ciljevima, što će pomoći osiguravanju povratnih informacija mentora prema studentu i obrnuto (53). Mentorova očekivanja moraju biti jasno predočena studentu, ali isto tako i studentova očekivanja trebaju biti predočena mentoru. Samo provođenje vremena studenta s kvalificiranim mentorom ne jamči da će student nešto naučiti (54), a ni kako će se sa sigurnošću osigurati aktivnosti za pomoć studentu u učenju (4). Učinkovitost mentorstva temelji se na partnerstvu između objiju strana, dobrom odnosu i olakšavanju učenja (4). Posjedovanje i primjena kompetencija mentora od iznimne su vrijednosti za studenta. Važna je i mentorova samosvijest i svijest o tome kako student reagira u određenoj situaciji. Motivacija i interes mentora za podučavanjem i podržavanjem studenta također su važni čimbenici učinkovitog mentorstva u zdravstvenoj njezi (55,5). Znatno je otežavajuća okolnost situacija kada mentori nemaju izbor hoće li biti mentori ili neće. Temeljna načela na kojima mentor temelji svoje mentorstvo ovise o osobnim uvjerenjima i pristupima uloženi mentora. Odgovarajući pristup studentu tijekom mentoriranja bitno ovisi i o znanju i kompetencijama studenata (5).

Razlike između pojmova pristup, model i okvir u mentorstvu jesu sljedeće:

Pristup je mentorstvu svojstven mentoru, utemeljen na profesionalnom iskustvu i njegovu osobnom životu, pogledima te mentorovim uvjerenjima.

Model može biti definiran kao istraživačko-deduktivan, prema tomu informativan, skup međusobno povezanih sastavnica koje omogućuju aktivnosti.

Okvir označava sastavnice modela koje se koriste kao dio ili naslov za planiranje i primjenu aktivnosti, a može biti empirijski ispitan.

Sve tri perspektive upućuju na planirani i sustavni pristup kako bi mentorstvo bilo što učinkovitije (5). Trenutačno je dostupno nekoliko okvira mentorstva u zdravstvenoj njezi, primjerice Darlingova obilježja mentora ili osam domena standarda britanskog Vijeća medicinskih sestara (NMC) (5). Međutim, postoje i drugi pristupi i modeli mentorstva u zdravstvenoj njezi.

Pristupi mentorstvu

Klasično mentorstvo - Poznato je kao neformalno ili primarno mentorstvo. Označava prirodan obostran odnos koji je uglavnom određen obostranom odlukom.

Reflektivni praktičar - Utemeljen je na teorijama učenja (andragogija), mentor je i prijatelj i procjenitelj studenta.

Modeli i okviri mentorstva

Pripravnički model - Mentor je osoba s vještinama, a student je osoba koja uči ponavljanjem mentorovih vještina.

Model kompetencije - Mentor omogućuje studentu učenjem postići specifične ciljeve i u njima procjenjuje kompetencije studenta.

Model timskog mentorstva - Tim mentora mentorira jednog ili više studenata.

Ugovorno mentorstvo - Formalno je mentorstvo koje je ograničeno vremenom ili ciljevima, tj. za vrijeme prakse u određenoj instituciji.

Pseudomentorstvo - Poznato je kao „kvazi“ ili djelomično mentorstvo, može biti usmjereno na specifičan zadatak, npr. mentoriranje pri izradbi doktorskoga rada (5).

Kerry i Mayes 1995. godine navode četiri modela mentorstva:

Kolektivni model – sličan timskom mentorstvu i aktivnostima združenih mentora

Savjetodavni model – pomaganje u učenju primjenom humanističkih teorija

Profesionalni model – sličan ugovornom modelu, prikladan za studenta u praktičnom okruženju ili primjerice mentoriranje pri izradbi doktorskoga rada

Procesni model – pomoć u učenju omogućavanjem studentove samostalnosti kroz određeno vrijeme (5).

Kako bi medicinske sestre ispunile svoju mentorsku ulogu učinkovito, od njih se zahtijeva formalno i neformalno stečeno znanje i praktične vještine, iskustvo i osobine pomagača. Biti učinkovit mentor znači prepoznati kada student ne može ostvariti potrebnu razinu stručnosti i kada nema osjećaj da to može artikulirati (4).

1.6. Neučinkovito („loše“) mentorstvo u zdravstvenoj njezi

Mentori zdravstvene njege moraju biti svjesni svoga snažnog utjecaja kao uzora na studentovo učenje vještina i profesionalnoga ponašanja. Dakle, studenti su pod utjecajem i uvelike se oblikuju prema mentorovim obilježjima (4,56). Postoje mentori kao „loši uzori“, tj.

primjeri kako ne biti profesionalac u sestinstvu (5). Ranija istraživanja i procjene mentorstva odredili su obilježja i ograničenja mentora pri kojima mentor svjesno ili nesvjesno nekim aktivnostima negativno utječe na studentovo učenje. Darlingovo kvalitativno istraživanje 1985. godine otkriva skup negativnih mentorovih obilježja, nazvano „*Galaksija toksičnih mentora*“ (57). Prema Darlingu postoje sljedeći tipovi mentora s njima pripadajućim obilježjima: *izbjegavatelji* (mentori koji nisu dostupni ili pristupačni, također ih se naziva ignoriteljima ili neodgovaračima); *smetlari* („bacaju“ studente u nove uloge ili situacije i ostavljaju ih da se snalaze, bilo da potonu ili da isplivaju, često namjerno); *blokirači* (aktivno izbjegavaju ispunjavanje studentovih potreba bilo odbijanjem zahtjeva, zadržavajući informacije ili blokiranjem studentova razvoja stalnim nadzorom); *uništavatelji/kritičari* (uništavaju studenta suptilnim napadima kako bi potkopali povjerenje, otvoreno i javno verbalno napadaju, kritiziraju i svađaju se, sumnjaju u studentove sposobnosti i namjerno uništavaju povjerenje).

Istraživanja pokazuju kako su najčešći uzroci problema, neučinkovitog mentorstva u zdravstvenoj njezi: nedostatak mentorova interesa za mentorstvo i studentove potrebe za učenjem te nedostatak kompetencija (stručnih znanja, vještina i iskustva, loše vještine podučavanja, nepripremljenost mentora, nedostupnost i nepristupačnost mentora studentu, nedostatak vremena za mentoriranje, primjena mjera zastrašivanja, javnog kritiziranja i omalovažavanja studenta, nedostatak na dokazima utemeljene prakse i istraživanja, naglašena hijerarhija i nedostatak timskog pristupa, nesigurnost i nepriznavanje prethodnoga studentova znanja, vještina i iskustava, nerealna očekivanja od studenata, nepridržavanje obećanja, negativan stav i manjak motivacije za novine i promjene u praksi) (5,58,59). Svako neučinkovito mentoriranje ostavlja posljedice na znanja, vještine, stavove i uopće kompetencije studenta. Osim toga, učenje se kliničkih vještina odvija u stvarnom okruženju u kojem neučinkovito mentorstvo može prouzročiti pogreške s teškim i kobnim posljedicama za bolesnika (16). Odgovornost je visokoobrazovnih institucija otkriti neučinkovite mentore te formalnim i neformalnim sastancima nastojati postupno pozitivno utjecati na mentorove kompetencije (5,60) Drugo je djelovanje koje se može primijeniti primjena sumentorstva, koje uključuje dodjelu dvaju mentora istom studentu. Privremeno nedodjeljivanje studenata neučinkovitom mentoru još je jedna mogućnost koja može djelovati. Obrazovne institucije mogu formalno ili neformalno preporučiti mentoru samoprocjenu (što misli koliko dobro ispunjava vlastitu mentorsku ulogu) (5).

1.7. Potpora mentorima zdravstvene njege

Visokoobrazovne institucije prema svojim mentorima u praksi imaju određene odgovornosti:

- osigurati kompetentne i dobro pripremljene mentore
- osigurati dostatno vrijeme mentoru za procjenu studenta i davanje povratnih informacija
- osigurati prikladnu potporu u praksi
- podržati i prepoznati potrebu za dodatnom potporom mentora
- osigurati nadzor nad mentorima
- osigurati i održavati učinkovito radno ozračje
- trajno pratiti napredovanje studenata pod utjecajem mentora (11).

1.8. Teorija i konceptualni okviri istraživanja

Ovo se istraživanje, kao i velik broj istraživanja kompetencija mentora zdravstvene njege, temelji na Bandurinoj teoriji socijalnog učenja te kognitivnim i metakognitivnim konceptima (studentske procjene i mentorske samoprocjene kompetentnosti i učinkovitosti). Prema Bandurinoj socijalno kognitivnoj teoriji ponašanje je ljudi motivirano i regulirano provođenjem samoutjecaja (61-63). Samoregulacijski mehanizam djeluje preko tri osnovne podfunkcije: samoopažanja ponašanja, odrednica i učinaka; procjene ponašanja u odnosu s osobnim standardima i okolinskim okolnostima te afektivna samoreakcija (64). Osjećaj kompetencije prilikom izvršavanja ponašanja koje je instrumentalizirano pri postizanju željenih ciljeva središnji je mehanizam ljudskog djelovanja, a Bandura (1991) ga naziva samoučinkovitošću (61).

1.9. Dosadašnja istraživanja – pregled literature

1.9.1. Procjene kompetencija mentora zdravstvene njege

Razina kompetencija kliničkih mentora poboljšat će ili pak omesti studentovo učenje (16). Određivanje i procjena kompetencija kliničkih mentora vrijedni su i potrebni kako bi mentori učinkovitije radili. Istraživanja u svrhu procjene kompetencija i učinkovitosti mentora zdravstvene njege općenito su rijetka (16,65,66). Postoji kritična potreba za istraživanjima definicija i konceptualnih pitanja mentorstva, što je već mnogo godina problem u sestrinstvu. Ni empirijska ni teorijska objavljena istraživanja ne drže korak s razvojem mentorskih programa (1). Velika je rijetkost definiranih kriterija vrjednovanja i mjernih skala koje

izravno pokazuju obilježja mentorskog odnosa, nužnih za procjenu kompetencija mentora i učinkovitosti mentorskog procesa (1). Pojedina istraživanja u sestrinstvu naglašavaju mentorske kompetencije kao izričito najvažniju odrednicu kvalitete kliničke edukacije (67-69), a druga istraživanja pridodaju veću važnost dobrim međuljudskim odnosima i kvaliteti kliničkog okruženja (70-72). Dakle, kako bi se procijenile kompetencije mentora, moraju postojati jasno definirane sastavnice i kriteriji procjene. Istraživanja i iskustva mentorstva rezultirali su mnogim definicijama i programima, ali pružaju male dokaze o učinkovitosti. Koncept mentoriranja ostaje nejasan i neprecizan, a instrumenti za evaluaciju učinkovitosti mentorskih programa rijetko to istinski i prikazuju. Učinkovitost formalnog i informalnog programa mentoriranja u zdravstvenoj njezi temeljen je više na pretpostavkama nego na empirijskim dokazima (1).

Literatura opisuje određen broj instrumenata primjenjivanih za procjenu kompetencija mentora zdravstvene njege. Opisana su i tri neimenovana instrumenta, ali prilagođena primjeni samo za odgovarajuća sveučilišta. Barhamovo istraživanje iz 1965. godine najraniji je pronađeni izvor koji je prikazao izvješća studenata sestrinstva o učinkovitim i neučinkovitim obilježjima kompetencija mentora zdravstvene njege, kada je definirano 19 obilježja poželjnih kompetencija mentora (51). Jacobson je godinu poslije proširio listu na 58 obilježja poželjnih kompetencija mentora zdravstvene njege. Ta su dva istraživanja bila „odskočna daska“ za buduća istraživanja kliničkog podučavanja u sestrinstvu (51). Rauenovo istraživanje iz 1974. godine otkriva kako je prema studentima sestrinstva mentorova zadaća kao medicinske sestre mnogo važnija nego kao zadaća nastavnika (73). Istraživanje koje je 1978. godine proveo Wong pokazalo je kako studenti prve godine sestrinstva naglašavaju važnost odnosa studenta s mentorom, a stariji studenti navode kompetencije kao važnije (73). Rezultati istraživanja koje su proveli O'Shea i Parsons 1979. godine pokazuju ulogu mentora kao uzora pet puta važnijom mentorima nego studentima sestrinstva (48). Studentima je jako važna povratna informacija i dostupnost mentora koji je uvijek spreman pomoći (51). Brown je 1981. godine napravio instrument kompetencija kliničkih mentora (*Clinical Teacher Characteristic Instrument – CTCI*), a sastojao od dvaju dijelova (49). Prvi je dio bio bodovanje 20 obilježja kompetencija mentora iz literature, a drugi je dio zahtijevao odabir pet najvažnijih kompetencija i poredak istih prema važnosti. Studenti su procijenili odnos s mentorom važnijim nego stručne kompetencije, a povratnu informaciju i pravednu evaluaciju smatraju najvažnijim kompetencijama mentora. Mentori su pak stručne kompetencije rangirali iznad međusobnih odnosa (73).

Najistaknutije je citiran instrument za istraživanje kompetencija mentora zdravstvene njege *The Nursing Clinical Teacher Effectiveness Inventory* (NCTEI) (51). Autori su instrumenta Mogan i Knox 1985. godine. NCTEI je instrument prema kojem ispitanici rangiraju važnost 47 obilježja kompetencija mentora na Likertovoj ljestvici od sedam stupnjeva. Obilježja su podijeljena u pet kategorija: sposobnost mentora za podučavanje, stručne kompetencije mentora, evaluacija studenta, odnos mentora i studenta te osobnost mentora (16). Instrumentom je moguće ispitati stavove ispitanika o važnosti 47 obilježja kompetencija mentora ili prilagodbom Likertove skale učestalost primjene određenih mentorovih kompetencija. Izveden je logičan zaključak kako su posjedovanje i primjena kompetencija mentora jedan od važnih preduvjeta učinkovitog mentorstva koji pomažu studentima pri učenju. Stoga bi definiranje najvažnijih kompetencija i učestalosti njihove primjene pomoglo mentorima za učinkovitiji rad, ali i cijelom sustavu koji sudjeluje u pripremi, izvođenju i evaluaciji mentorskih programa. Mogan i Knox, kao autori NCTEI instrumenta, objavili su dva istraživanja. Prvo je istraživanje provedeno 1985. godine i podrazumijevalo je procjenu važnosti obilježja kompetencija mentora koju su provela 393 studenta sestristva, 49 mentora i 45 diplomiranih studenata na sveučilištu u Kanadi (16). Poredak po važnosti bio je sličan među trima skupinama ispitanika s rezultatima najveće važnosti evaluacije, zatim međusobnih odnosa. Najniže je rangirana kompetencija bila osobnost (16). U drugom istraživanju iz 1987. godine, 173 studenta i 28 kliničkih mentora u sedam škola sestristva primijenilo je NCTEI instrument kako bi opisali najviše i najmanje važna obilježja kompetencija mentora zdravstvene njege (31). Student i mentori složili su se kako je najbolji klinički mentor dobar uzor, dobro pripremljen, samopouzdan, dostupan, uživa u podučavanju i pokazuje međusobno poštovanje (31). Student i mentori manje su se složili oko najgoreg kliničkog mentora iako su se složili kako je najgori klinički mentor loš uzor, pun predrasuda, „zatvorenog pogleda“ (ograničen), koji ne podržava niti potiče studente i ne pokazuje međusobno poštovanje (31). Flagger, Loper-Powers i Spitzer 1988. godine iskoristili su autorski razvijeni upitnik kada je otkriveno pet dimenzija kompetencija mentora: investitor, ocjenjivač, ohrabrivatelj, predstavljatelj zdravstvene njege bolesnika i pomagač (51). U Australiji su 1989. godine Kanitsaki i Sellick proveli istraživanje kojim se pokazalo kako su mentori rangirali sve kategorije važnijima nego studenti, a obje su skupine ispitanika izjavile kako su tehnike podučavanja najvažnije, a tehnike evaluacije studenta najmanje važne (73). Godine 1991. isti su autori otkrili kako su i mentori i studenti najviše rangirali važnost odnosa mentora i studenta, a i jedni i drugi evaluaciju su rangirali najniže (51). Nehring je 1990. godine ponovio Mogan i Knoxovo istraživanje, kada su se i mentori i studenti složili kako su najvažnije kompetencije mentora

biti dobar uzor, uživati u podučavanju, pokazivati kliničke vještine i prosudbe (73). Fong i McCauley 1993. godine razvili su upitnik evaluacije kliničkog podučavanja (*Clinical Teaching Evaluation - CTE*) koji je uključivao ukupno 30 obilježja kompetencija iz kategorija stručnosti, podučavanja i međuljudskih odnosa (51). Godine 1994. Sieh i Bell primijenili su NCTEI upitnik. Rezultati nisu otkrili značajne razlike u percepcijama važnosti mentorskih kompetencija od strane studenata i mentora (73). Cilj Reeveova istraživanja 1994. godine bio je stvaranje pouzdanog i valjanog instrumenta za procjenu kompetencija kliničkih mentora. Alat je sadržavao 27 obilježja kompetencija mentora, a najbodovaniji su bili međusobni odnosi, povratna informacija te uloga mentora kao uzora. Najmanje su bodovana bila mentorova upotreba konceptualnog okvira te evaluacija (51). Krichbaum je iste 1994. godine rabio korelacijski oblik tehnika kliničkog podučavanja i ishoda kognitivnog učenja za opis učinkovitosti kliničkog mentorstva (51). Postojala je povezanost između primjene određenih tehnika podučavanja (postavljanje jasnih ciljeva, prikladna pitanja...) i ishoda učenja (51,59). Kirschling je sa suradnicima 1995. godine razvio neimenovani instrument za procjenu studenata o kompetencijama nastavnika zdravstvene njege u učionici i mentora u kliničkim uvjetima. Instrument je sadržavao određene kategorije kompetencija (međusobni odnos, znanje i stručnost, pomoćne metode za učenje, komunikacija, primjena vlastitog iskustva te povratna informacija) (51,59). Cook je 1996. godine rabio fenomenološki pristup istraživanju tehnika podučavanja za olakšanje studentima u teškim i izazovnim kliničkim situacijama (51,59). Godine 1997. Kotzabassaki je primijenio NCTEI instrument (Mogan i Knox) kada se pokazalo kako je najbolji mentor dobar uzor koji potiče međusobno poštivanje (51,59). Raingruber i Bowles 2000. godine razvili su neimenovani instrument za procjenu kompetencija mentora u pretkliničkim, kliničkim i didaktičkim uvjetima (51,59). Lofmark i Wikblad su 2001. godine otkrili kako su studenti na dvama fakultetima u Švedskoj smatrali da im pri učenju pomaže osiguravanje samostalnosti i neovisnosti, pružena povratna informacija, a odmaže loš odnos mentora i studenta (51,59). Godine 2001. Viverais-Dresler i Kutschke rabili su samostalno razvijeni upitnik kako bi istražili koje kompetencije mentora potiču studenta na učenje i zaključili kako je to pozitivan odnos studenta i mentora (51,59). Gignac-Caille i Oermann iste su godine primjenom NCTEI instrumenta (Mogan i Knox) pokazali kako studenti kao najvažniju kompetenciju rangiraju evaluaciju, a mentori međusobne odnose (51,59). Dva istraživanja Poormana, Webba i Mastorovicha iz 2002. godine, pokazuju kako su količina i kvaliteta vremena provedenog sa studentom te brižan uzajamno poštujući odnos izrazito važne kompetencije mentora (51,59). Allison-Jones i Hirt godine 2004. primjenom NCTEI instrumenta (Mogan i Knox) zaključili su kako nema

značajne razlike u rangiranjima određenih kompetencija mentora od strane studenata i mentora (51,59). Primjenom istog NCTEI instrumenta 2005. godine, Beitz i Wieland otkrivaju kako izvanredni studenti bolje ocjenjuju mentore od redovnih studenata (51,59). Hsu je 2006. godine proveo kvalitativno istraživanje na Tajvanu, kada je naglašena važnost mentorskih kompetencija podučavanja, uloge uzora i odnosa sa studentima (51,59). Godine 2007. Kellz je ispitivao percepcije studenata sestrištva o kompetentnosti mentora zdravstvene njege. Prema studentima kompetentan je mentor onaj koji ima znanje o pedagogiji podučavanja i kliničkoj praksi, posjeduje komunikacijske vještine i vještine dobrog slušanja te je Uvijek je dostupan studentima (51,59). U istraživanju koje je proveo Johansson 2010. godine kako bi izmjerio kompetencije mentora zdravstvene njege u praktičnom okruženju upotrebljavajući ljestvicu poznatu kao (*The Clinical Learning Environment, Supervision and Nurse Teacher - CLES+T*), pokazalo se da je supervizorski odnos između mentora i studenta najvažniji čimbenik koji pridonosi iskustvu kliničkog učenja (70). Marcia L. Kube je 2010. godine provela istraživanje primjenom NCTEI upitnika kada je 240 studenata procijenilo kako su mentori najčešće posjedovali i primjenjivali sljedeće kompetencije; samopouzdanost, pokazuje kliničke vještine i prosudbe, uživa u podučavanju i organizirana je osoba (51). Kompetencije koje su mentori vrlo rijetko primjenjivali su: usmjerava studente na korisnu stručnu literaturu, pokazuje širinu svojega znanja, razgovara o novim saznanjima u svojem području i potiče studentovo zanimanje za temu (51).

1.9.2. Samoprocjene kompetencija mentora zdravstvene njege

Samoprocjena kompetencija sustavan je i transparentan proces analiziranja vlastitih postupaka radi poboljšanja profesionalnog razvoja studenata, mentora, ali i cjelokupne organizacije (74). Samoprocjena ima značajnu vrijednost u razvoju vještine samorefleksije mentora, kada se poboljšava kvaliteta cjelokupnog procesa kliničke edukacije (75). Kombinacija samoprocjena i procjena mentorskih kompetencija potrebna je kako bi se osigurala učinkovita klinička edukacija. Svijest o važnosti samoprocjene pomaže pojedincu postati aktivnim i spremnim za uvođenje potrebnih promjena, kao i poboljšati osobni i profesionalni razvoj kao mentora (76). Janssens Frans i Amelsvoort van Gonnje sugeriraju kako je samovrjednovanje alat koji osigurava kvalitetu konačnih ishoda učenja i kvalitetu kliničke prakse (77). Postupak je samoprocjene istinski težak, ali važan zadatak (78). Mnogi mentori podcjenjuju ili čak zanemaruju samoprocjenu te tako ignoriraju vrijedne informacije (78). Slijedom toga, mogu napraviti pogreške koje bi se mogle izbjeći (78). Samovrjednovanje ne bi trebalo

podrazumijevati izoliranu aktivnost ili aktivnost pojedinca. Obično se trebaju uključiti i drugi izvori podataka (79). Dakle, profesionalci u zdravstvu moraju tražiti vanjske izvore podataka o svojim sposobnostima i izvedbi kako bi nadopunili vlastite samoprocjene (80).

U zdravstvenim je zanimanjima općenito manje objavljenih istraživanja koja opisuju koncept samoprocjena, u usporedbi s procjenama kompetencija. Većina je objavljenih istraživanja vezanih uz samoprocjene objavljeno iz područja primaljstva (81,82), fizioterapije (80, 83), medicine (84-87), farmacije (88) i biokemije (89). Dakle, općenito postoji izuzetno malo istraživanja koja opisuju postupke samoprocjene u sestrinstvu (90). Objavljena istraživanja uglavnom opisuju samoprocjene studenata (82,91-95). Rezultati istraživanja provedenog u Saudijskoj Arabiji pokazuju kako samoprocjene imaju brojne prednosti za studente (86,91). U jednom od rijetkih istraživanja, uspoređuju se samoprocjene iskusnijih studenata sestrinstva o razini postizanja kliničkih vještina s mentorskim procjenama studenata (91,96). Navedeno je istraživanje pokazalo kako su studentske samoprocjene u značajnoj povezanosti s procjenama mentora. Ti rezultati pokazuju kako samoprocjena može biti pouzdan alat procjene kliničkih vještina i kompetencija studenata (91).

Istraživanje provedeno u Americi 2013. godine opisuje usporedbu samoprocjena kliničkih vještina studenata sestrinstva s procjenama njihovih mentora. Studenti su tijekom samoprocjena pokazali sklonost davanja većih ocjena, u usporedbi s ocjenama koje su im dali mentori, no ne značajno (97).

Objavljena su istraživanja samoanaliza mentora zdravstvene njege uglavnom usmjerena na uvjerenje mentora u vlastite sposobnosti za izvršenje određenih zadataka (samoučinkovitost) u različitim uvjetima kliničke edukacije (98, 99). Međutim, koncept uvjerenja u vlastite sposobnosti razlikuje se od koncepta samoprocjene/samovrjednovanja/samoanalize vlastitih kompetencija koje su primijenjene u točno određenim trenucima i situacijama kliničke edukacije. U praksi samoprocjene se mentora izbjegavaju ili rijetko provode. Sestrinstvo je bilo sporo u usvajanju te prakse zbog uvjerenja kako su studentske procjene mentora nepouzdanane i stoga nevaljane (100-101). Samoprocjena je mentora objektivno težak zadatak i mentori često nisu dovoljno osposobljeni za tu aktivnost pa bi studentske procjene mogle dovesti do neugodnih situacija za mentore (103). Nedostatak publikacija ne znači nužno kako se samoprocjene mentora u sestrinstvu uopće ne provode, ali je činjenica kako se rezultati rijetko objavljuju, analiziraju i komentiraju (103). Nedostatak objavljivanja i rasprava o rezultatima istraživanja samoprocjena mentorskih kompetencija može za posljedicu imati

značajno umanjivanje važnosti samovrjednovanja (103). Rezultati sustavne pretrage literature pokazuju kako dosadašnja istraživanja ne uspoređuju studentske procjene mentorskih kompetencija i samoprocjene mentora (103).

2. HIPOTEZA

Studentska očekivanja i procjene mentorskih kompetencija te samoprocjene vlastitih kompetencija mentora povezani su s godinom studija. Očekivanja studenata i studentske procjene mentorskih kompetencija povezani su s napredovanjem studenata tijekom studija.

3. CILJEVI

Osnovni je cilj doktorskoga rada dobiti uvid u promjene studentskih očekivanja i procjena mentorskih kompetencija kao i samoprocjena mentora različitih godina studija te istoga naraštaja studenata tijekom cijelog studija.

U tu se svrhu ispitivalo:

- postoje li razlike između očekivanja i procjena studenata za svaku godinu studija, u jednoj akademskoj godini,
- postoje li razlike između procjena studenata i samoprocjena mentora za svaku godinu studija, u jednoj akademskoj godini,
- postoje li razlike među očekivanjima studenata s obzirom na godinu studija, u jednoj akademskoj godini,
- postoje li razlike među procjenama studenata s obzirom na godinu studija, u jednoj akademskoj godini,
- postoje li razlike među samoprocjenama mentora s obzirom na godinu studija, u jednoj akademskoj godini,
- postoje li razlike u očekivanjima među studentima istih godina studija, različitih akademskih godina,
- postoje li razlike u procjenama među studentima istih godina studija, različitih akademskih godina,
- postoje li razlike među samoprocjenama mentora istih godina studija, u trima akademskim godinama,
- postoje li razlike među očekivanjima i procjenama mentorskih kompetencija naraštaja studenata tijekom studija.

4. ISPITANICI I METODE

4.1. Ustroj studije

Istraživanje je provedeno longitudinalno, presječno, prospektivnom metodom prikupljanja podataka, u trajanju tri studijske/akademske godine (šest semestara), u KBC Osijek, na klinikama i odjelima nastavnim bazama Medicinskog fakulteta u Osijeku.

U prvom se dijelu istraživanja, prije obavljanja kliničkih vježbi ispitivanih kolegija, jednokratnom primjenom strukturiranog upitnika ispitivalo studente o poželjnim kompetencijama koje očekuju od mentora zdravstvene njege tijekom kliničkih vježbi (Slika 4.1.).

U drugom se dijelu istraživanja, nakon svakog turnusa obavljanja kliničkih vježbi kod određenog mentora (pet dana, 30 sati), višestrukom primjenom strukturiranog anketnog upitnika ispitivalo studentske procjene kompetencija mentora zdravstvene njege tijekom kliničkih vježbi (Slika 4.1.). Prema planu i programu kliničkih vježbi ispitivanih kolegija određenih godina studija, tijekom jedne akademske godine, studenti su prve godine radili četiri procjene, studenti druge godine dvije, a studenti treće godine tri procjene (Slika 4.1.). Sukladno navedenom, svakog su mentora tijekom istraživanja, ovisno o veličini grupe studenata i trajanju kliničkih vježbi, višestruko procjenjivali različiti studenti:

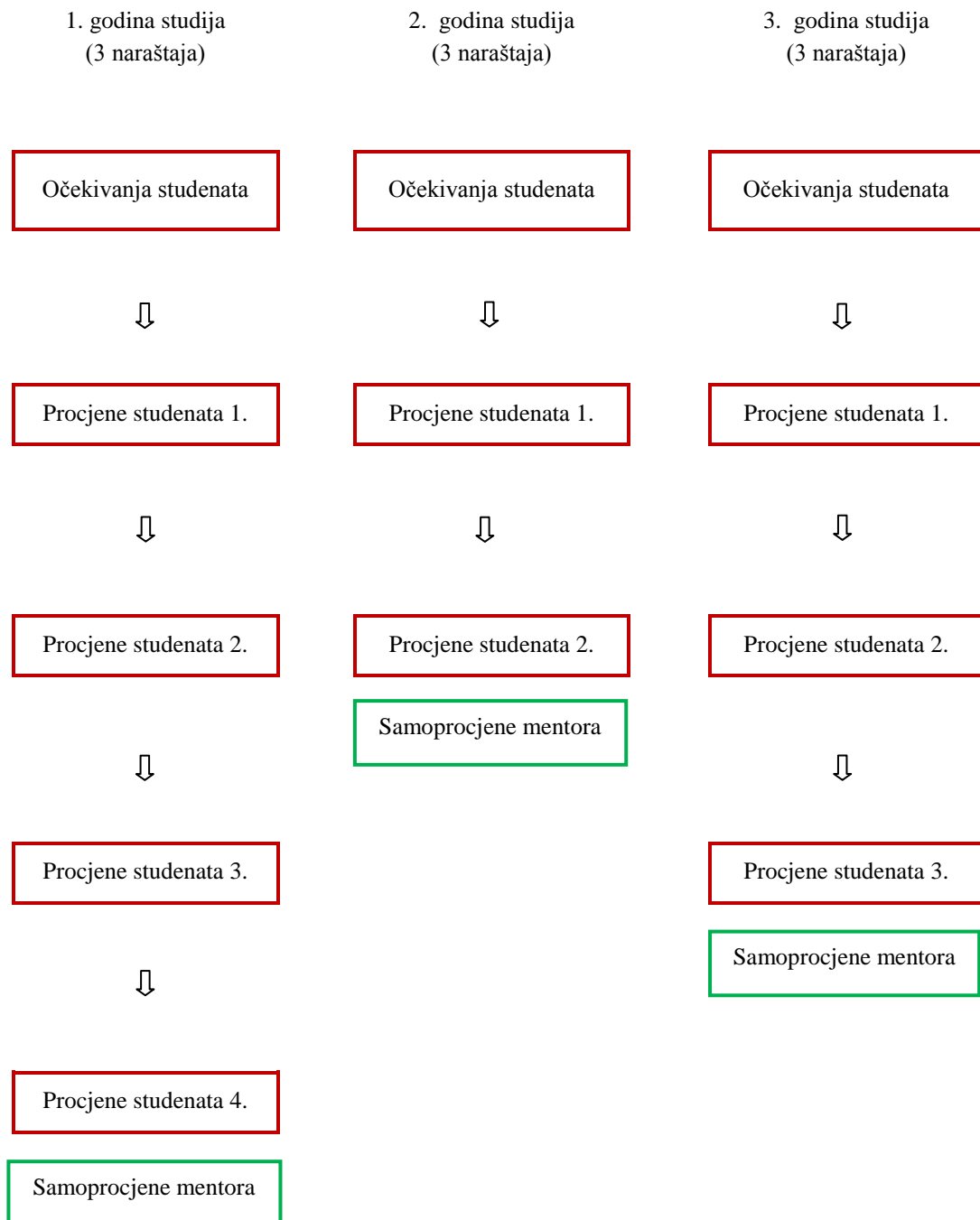
- mentor na prvoj godini: 48 do 60 procjena
- mentor na drugoj godini: 24 do 30 procjena
- mentor na trećoj godini: 27 do 36 procjena.

U trećem se dijelu istraživanja, završetkom vježbi ispitivanih kolegija, jednokratnom primjenom strukturiranog anketnog upitnika ispitivalo samoprocjene mentora o vlastitim kompetencijama (Slika 4.1.).

Kriteriji su uključivanja kolegija i njima pripadajućih mentora iz određene godine studija bili:

- kolegij s Katedre za sestrinstvo, medicinsku etiku i palijativnu medicinu,
- najmanje 60 sati kliničkih vježbi,
- najmanje 8 ECTS bodova,
- najmanje 8 mentora kliničkih vježbi.

Kriteriji za vrijeme provođenja istraživanja bili su termini izvođenja kliničkih vježbi istraživanih kolegija.

Slika 4.1. Dijagram slijeda istraživanja

4.2. Ispitanici

U istraživanje su uključene dvije skupine ispitanika:

Prvu skupinu čine tri naraštaja studenata (2011./2012., 2012./2013., 2013./2014.) prve, druge i treće godine sveučilišnog preddiplomskog studija Sestrinstvo, Medicinskog fakulteta Osijek, Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

Drugu skupinu čine mentori kliničkih vježbi triju kolegija uključenih u istraživanje, sveučilišnog preddiplomskog studija Sestrinstvo, Medicinskog fakulteta Osijek, Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Mentori su prvostupnici i magistri sestrinstva, vanjski suradnici i/ili asistenti na studiju Sestrinstvo.

4.3. Metode

Instrument je ispitivanja bio anketni upitnik, prilagođen studentima (očekivanja i procjene mentorskih kompetencija) i mentorima (samoprocjene kompetencija). U prvom su dijelu upitnika pitanja o općim obilježjima ispitanika:

- studenta (spol, dob, godina studija, radni odnos, trajanje radnog staža u struci);
- mentora (spol, dob, stručna sprema, godine radnog staža u struci, godine staža kao mentora, (ne)sudjelovanje u teorijskoj nastavi).

Drugi je dio upitnika strukturirani instrument, sastavljen od 52 obilježja kompetencija mentora zdravstvene njege, podijeljenih u šest kategorija:

- a) sposobnosti mentora za podučavanje/prijenos znanja (nadalje POD) (17 obilježja kompetencija),
- b) stručne kompetencije mentora (STR) (devet obilježja kompetencija),
- c) mentorova evaluacija studenta (EVAL) (osam obilježja kompetencija),
- d) odnos mentora i studenta (M/S) (šest obilježja kompetencija),
- e) odnos mentora s bolesnikom/obitelji i sa zdravstvenim timom (M/B/ZT) (pet obilježja kompetencija),
- f) osobnost mentora (OSOB) (sedam obilježja kompetencija).

Instrument je prilagođen preuzimanjem obilježja kompetencija validiranog instrumenta:

The Nursing Clinical Teacher Effectiveness Inventory (NCTEI) - preuzeto je 47 obilježja (16). NCTEI je najistaknutije citiran instrument za istraživanje kompetencija mentora zdravstvene njege (51). Dopuštenje i dodatne upute za primjenu i prilagodbu validiranog instrumenta dobiveni su od Sveučilišta i autorice upitnika Judith Mogan, RN, BSCN, MA, Assistant Professor Emerita, University of British Columbia's, School of Nursing, Vancouver, Canada. Originalnom je upitniku dodano pet obilježja kompetencija mentora zdravstvene njege koji oblikuju petu kategoriju kompetencija (Odnos mentora s bolesnikom/obitelji i sa zdravstvenim timom). Navedena je kategorija dodana jer mentori imaju vrlo jak utjecaj na studente, koji u velikoj mjeri usvajaju obrazac ponašanja mentora (59). Odnos mentora prema bolesniku i bolesnikovoj obitelji u kliničkoj praksi vrlo je važan te pomaže studentima pri stjecanju tehničkih, psihomotornih, međuljudskih i komunikacijskih vještina (10,70,104).

Upitnik su na hrvatski jezik prevela dva neovisna jezična stručnjaka. Prilagođen je normama preddiplomskog sustava obrazovanja medicinskih sestara u Republici Hrvatskoj uz pomoć docentice iz područja sestrinstva Medicinskog fakulteta Osijek, profesorice psihologije i dvaju magistara sestrinstva - doktoranada. Svi su navedeni predavači i mentori sa studija Sestrinstva

Medicinskog fakulteta u Osijeku, s više od 20 godina kliničkog iskustva. Upitnik je zbog ispitivanja jasnoće i razumljivosti dodatno ispitan pilot-studijom koja je uključivala 70 osoba (25 zaposlenih medicinskih sestara srednje stručne spreme, 25 prvostupnika sestrištva i 20 mentora zdravstvene njege). Nitko od navedenih nije sudjelovao u završnom postupku prikupljanja podataka za potrebe istraživanja. Sadržajnu su valjanost upitnika ispitala dva stručnjaka iz područja sestrištva.

Upitnik studentskih očekivanja o njima, manje ili više, važnim kompetencijama mentora vrjednovan je jednim odgovorom na 7-stupanjskoj Likertovoj skali odgovora za svako obilježje (1 = jako nevažno, 2 = nevažno, 3 = jako malo važno, 4 = malo važno, 5 = srednje važno, 6 = važno, 7 = jako važno). Pouzdanost je svakog konstrukta/kategorije upitnika studentskih očekivanja zasebno ispitana, kao i pouzdanost cijelog upitnika, pomoću Cronbach alpha koeficijenta (Tablica 4.1.). Vrijednost Cronbach alpha koeficijenta (0,94) pokazuje iznimno visoku razinu pouzdanosti upitnika studentskih očekivanja mentorskih kompetencija. Tijekom istraživanja ukupno je ispunjeno 430 upitnika studentskih očekivanja.

Upitnik studentskih procjena prema kojemu su studenti procijenili koliko mentor posjeduje i primjenjuje određeno obilježje kompetencija vrjednovan je jednim odgovorom na 7-stupanjskoj Likertovoj skali odgovora za svako obilježje (1 = nikad, 2 = vrlo rijetko, 3 = rijetko, 4 = ponekad, 5 = često, 6 = vrlo često, 7 = uvijek). Pouzdanost je svakog konstrukta/kategorije upitnika studentskih procjena zasebno ispitana, kao i pouzdanost cijelog upitnika, pomoću Cronbach alpha koeficijenta (Tablica 4.1.). Vrijednost Cronbach alpha koeficijenta (0,99) pokazuje iznimno visoku razinu pouzdanosti upitnika studentskih procjena mentorskih kompetencija. Tijekom istraživanja ukupno je ispunjeno 1254 upitnika studentskih procjena.

Tablica 4.1. Pouzdanost upitnika studentskih očekivanja i procjena mentorskih kompetencija

Kategorije kompetencija mentora	Upitnik očekivanja		Upitnik procjena	
	α^*	95% CI†	α^*	95% CI†
1. Sposobnost mentora za podučavanje (POD)	0.86	0.834 - 0.874	0.98	0.978 - 0.981
2. Stručne kompetencije mentora (STR)	0.80	0.775 - 0.831	0.96	0.953 - 0.960
3. Mentorova evaluacija studenta (EVAL)	0.75	0.717 - 0.788	0.95	0.947 - 0.955
4. Odnos mentor – student (M/S)	0.76	0.725 - 0.795	0.95	0.945 - 0.953
5. Odnos mentor – bolesnik/obitelj – zdravstveni tim (M/B/ZT)	0.76	0.723 - 0.795	0.92	0.917 - 0.930
6. Osobnost mentora (OSOB)	0.79	0.759 - 0.820	0.94	0.932 - 0.942
Ukupno	0.94	0.927 - 0.944	0.99	0.989 - 0.991

* α = Cronbach's alpha test; †95% CI = Confidence interval

Upitnik mentorskih samoprocjena, koliko posjeduju i često primjenjuju određeno obilježje kompetencija, vrjednovan je jednim odgovorom na 7-stupanjskoj Likertovoj skali (1 = nikad, 2 = vrlo rijetko, 3 = rijetko, 4 = ponekad, 5 = često, 6 = vrlo često, 7 = uvijek). Pouzdanost je svakog konstrukta/kategorije upitnika samoprocjena mentora zasebno ispitana, kao i pouzdanost cijelog upitnika, pomoću Cronbach alpha koeficijenta (Tablica 4.2.). Vrijednost Cronbach alpha koeficijenta (0,97) pokazuje iznimno visoku razinu pouzdanosti upitnika studentskih procjena mentorskih kompetencija. Tijekom istraživanja ukupno je ispunjeno 105 upitnika mentorskih samoprocjena.

Ukupno je ispunjeno 1789 upitnika (očekivanja, procjene, samoprocjene) tijekom trogodišnjeg istraživanja.

Tablica 4.2. Pouzdanost upitnika mentorskih samoprocjena kompetencija

Kategorije kompetencija mentora	Upitnik samoprocjena	
	α^*	95% CI†
1. Sposobnost mentora za podučavanje (POD)	0.94	0.915 - 0.952
2. Stručne kompetencije mentora (STR)	0.88	0.847 - 0.915
3. Mentorova evaluacija studenta (EVAL)	0.82	0.768 – 0.871
4. Odnos mentor – student (M/S)	0.83	0.768 – 0.872
5. Odnos mentor – bolesnik/obitelj – zdravstveni tim (M/B/ZT)	0.86	0.811 – 0.897
6. Osobnost mentora (OSOB)	0.90	0.860 – 0.923
Ukupno	0.97	0.964 – 0.979

* α = Cronbach's alpha test; †95% CI = Confidence interval

4.4. Statističke metode

Deskriptivna statistika za nominalne varijable iskazana je udjelima (proporcijama) i postotcima, a brožani podatci predstavljeni su osnovnim mjerama sredine i raspršenja (aritmetička sredina, standardna devijacija). Za ispitivanje razlike kvantitativnih varijabli između dviju (više) nezavisnih skupina ispitanika upotrijebljen je Studentov t-test (ANOVA), a u slučaju raspodjela koje nisu normalne, rabio se neparametrijski Mann-Whitneyjev U test (Kruskal-Wallisov). Za ispitivanje razlike kvantitativnih varijabli među trima zavisnim skupinama ispitanika, u slučaju raspodjela koje nisu normalne, rabljen je Friedmanov test. U slučajevima statistički značajnih razlika među trima zavisnim skupinama ispitanika dodatno su rađena ponavljana ispitivanja razlika (post-hoc analize), pri čemu se rabio Wilcoxon Signed Ranks Test. Za ispitivanje razlike među proporcijama primijenjen je χ^2 -test. Korelacije među numeričkim varijablama ispitane su neparametrijskim Spearmanovim korelacijskim koeficijentom. Statistička je pouzdanost određenih konstrukta i upitnika u cijelosti ispitana pomoću Cronbach alpha koeficijenta i 95 %-tnog intervala pouzdanosti. Za ocjenu značajnosti dobivenih rezultata odabrana je razina značajnosti $\alpha = 0.05$, uz primjenu Bonferroni korekcije za ponavljana ispitivanja razlika Wilcoxonovim testom ($\alpha = 0.05/3=0.017$). Za analizu podataka rabila se programska podrška SPSS (inačica 16.0, SPSS Inc., Chicago, IL, SAD).

4.5. Etička načela

Za istraživanje je dobivena suglasnost Etičkog povjerenstva Medicinskog fakulteta Osijek i Povjerenstva za etička i staleška pitanja medicinskih sestara i tehničara Kliničkog bolničkog centra Osijek. Svi su ispitanici obaviješteni o cilju istraživanja, dobili su pisanu Obavijest za ispitanike i Izjavu i dokument o pristanku i suglasnosti obaviještenog ispitanika za sudjelovanje, dobrovoljno su pristali sudjelovati u njemu, što su potvrdili svojim potpisom. Ispitanicima je tijekom i nakon istraživanja osigurana anonimnost, stoga se dobiveni podatci anketnim upitnikom ni na koji način ne mogu povezati s podacima ispitanika.

5. REZULTATI

5.1. Obilježja ispitanika

5.1.1. Studenti

U istraživanju je tijekom triju akademskih godina sudjelovalo ukupno 269 ispitanika, 220 (81,7 %) studentica i 49 (18,3 %) studenata (Slika 5.1.; Tablica 5.1.). Ovisno o kriteriju vremena provođenja istraživanja, tijekom studiranja i situacijskim čimbenicima (ponavljanje studijske godine, ispisi studenata sa studija, prijelazi studenata s drugih sveučilišta na određene godine studija itd.), studenti su ispitivani u jednom, dvama ili trima navratima.

Ispitivanja provedena s istim studentima u jednom navratu:

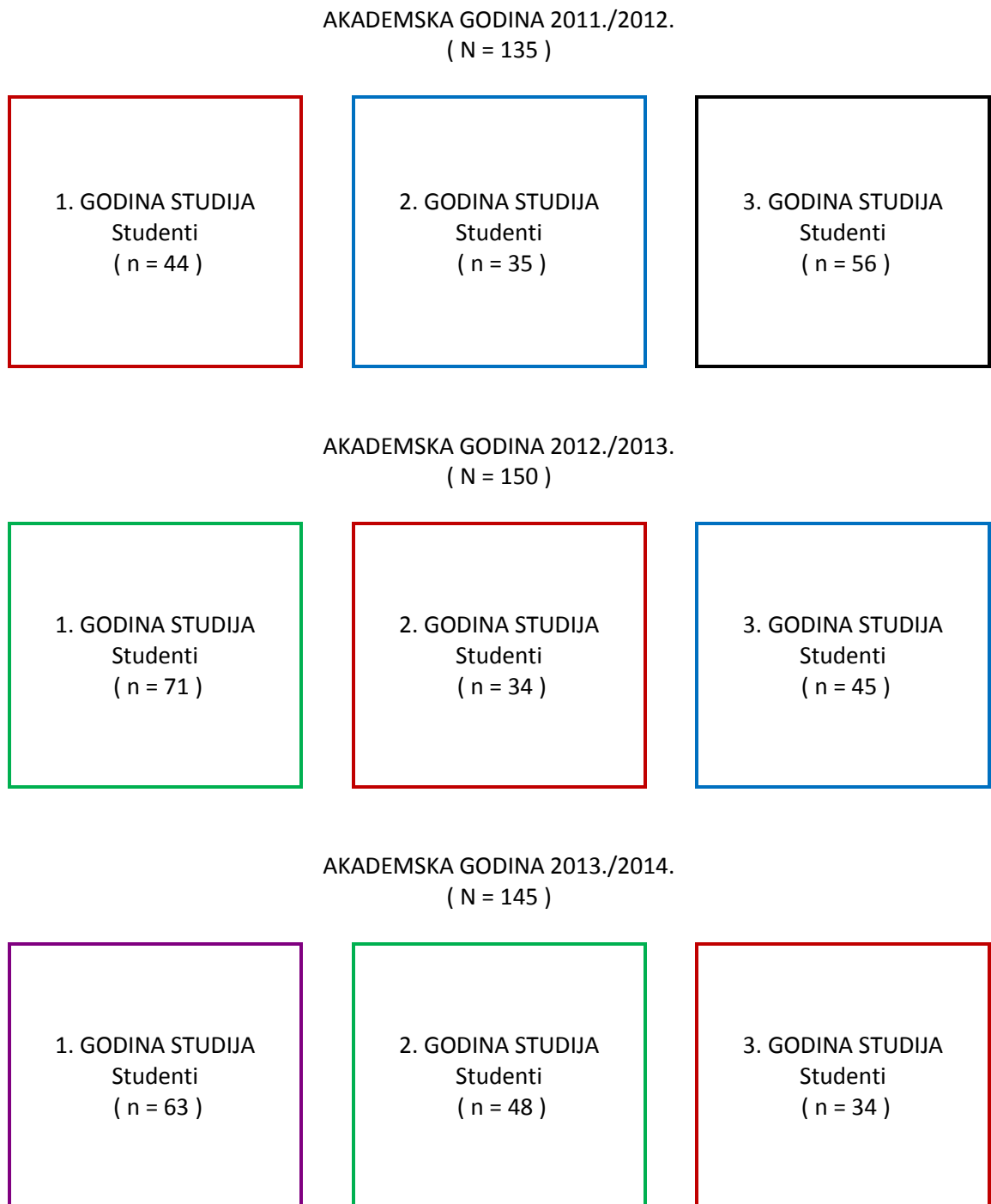
- studenti 3. godine, akademske 2011./2012. godine (N=56)
- studenti 1. godine, akademske 2013./2014. godine (N=63) (Slika 5.1.)

Ispitivanja provedena s istim studentima u dvama navratima:

- studenti 2. godine, akademske 2011./2012. godine (N=35) prvi put i kao 3. godina akademske 2012./2013. godine (N=45) drugi put
- studenti 1. godine, akademske 2012./2013. godine (N=71) prvi put i kao 2. godina akademske 2013./2014. godine (N=48) drugi put (Slika 5.1.)

Ispitivanja provedena s istim studentima u trima navratima:

- studenti 1. godine, akademske 2011./2012. godine (N=44) prvi put, kao 2. godina akademske 2012./2013. godine (N=34) drugi put i kao 3. godina akademske 2013./2014. godine (N=34) treći put (praćeni naraštaj studenata) (Slika 5.1.)

Slika 5.1. Prikaz obilježja ispitanika studenata tijekom triju akademskih godina. Boja okvira označava naraštaj studenata (ista boja okvira označava isti naraštaj studenata).

Obilježja ispitanika studenata s obzirom na godinu studija, tijekom akademskih godina

U istraživanju je tijekom akademske 2011./2012. godine sudjelovalo ukupno 135 ispitanika studenata, od čega 44 (32,6 %) ispitanika prve, 35 (26 %) ispitanika druge i 56 (41,4 %) ispitanika treće godine studija (Tablica 5.1.; Slika 5.1.). S obzirom na spol, 108 (80 %) je žena i 27 (20 %) muškaraca, podjednako sa svih godina studija (Tablica 5.1.). Na trećoj godini studija značajno je više ispitanika starijih od 25 godina u odnosu na prvu i drugu godinu studija (χ^2 test, $p < 0,001$), gdje su svi ispitanici u dobi do 25 godina (Tablica 5.1.). U radnom su odnosu 24 (17,8 %) ispitanika i to dva (4,5 %) s prve i 22 (39,3 %) s treće godine studija (χ^2 test, $p = 0,022$). S obzirom na duljinu radnog staža najviše ispitanika nema staža, njih 92 (68,1 %), 30 (22,2 %) ispitanika ima staž do pet godina, a od 11 do 20 godina 10 (7,4 %) ispitanika s treće godine studija (χ^2 test, $p = 0,022$) (Tablica 5.1.). Tijekom akademske 2012./2013. godine u istraživanju je sudjelovalo ukupno 150 ispitanika studenata, od čega 71 (47,3 %) ispitanik prve, 34 (22,7 %) ispitanika druge i 45 (30 %) ispitanika treće godine studija (Tablica 5.1.). S obzirom na spol, 132 (88 %) su žene i 18 (12 %) muškaraca, podjednako sa svih godina studija (Tablica 5.1.). Na prvoj godini studija značajno je više ispitanika starijih od 25 godina u odnosu na drugu i treću godinu studija (χ^2 test, $p = 0,005$), gdje su samo tri (2 %) ispitanika u dobi 25 i više godina (Tablica 5.1.). U radnom je odnosu 25 (16,7 %) ispitanika i to 19 (26,8 %) s prve, četiri (11,8 %) s druge i dva (4,4 %) s treće godine studija (χ^2 test, $p = 0,005$). S obzirom na duljinu radnog staža, najviše ispitanika nema staža, njih 98 (65,3 %), a 33 (22 %) ispitanika imaju staž do pet godina. Na prvoj godini studija značajno je više ispitanika sa stažem duljim od 10 godina, u odnosu na drugu i treću godinu studija (χ^2 test, $p < 0,001$), gdje svi ispitanici imaju staža do 10 godina (Tablica 5.1.).

U istraživanju je tijekom akademske 2013./2014. godine sudjelovalo ukupno 145 studenata, od čega 63 (43,4 %) ispitanika prve, 48 (33,1 %) ispitanika druge i 34 (23,5 %) ispitanika treće godine studija (Tablica 5.1.). S obzirom na spol, 120 (82,8 %) je žena i 25 (17,2 %) muškaraca, podjednako sa svih godina studija (Tablica 5.1.). Na prvoj godini studija značajno je više ispitanika starijih od 25 godina u odnosu na drugu i treću godinu studija (χ^2 test, $p = 0,008$), gdje su samo četiri (2,8 %) studenta u dobi 25 i više godina (Tablica 5.1.). U radnom su odnosu 22 (15,2 %) ispitanika studenta i to 17 (27 %) s prve, četiri (8,3 %) s druge i jedan (2,9 %) s treće godine studija (χ^2 test, $p = 0,002$). S obzirom na duljinu radnog staža, najviše ispitanika nema staža, njih 112 (77,2 %), a 14 (9,7 %) ispitanika ima do pet godina staža. Na prvoj godini studija značajno je više ispitanika sa stažem duljim od 10 godina, u odnosu na drugu i treću godinu studija (χ^2 test, $p < 0,001$) (Tablica 5.1.).

Tablica 5.1. Obilježja ispitanika studenata s obzirom na godinu studija, tijekom akademskih godina 2011./2012., 2012./2013. i 2013./2014.

Obilježja ispitanika	Akademska 2011./2012. godina				Akademska 2012./2013. godina				Akademska 2013./2014. godina				Ukupno N (%)	p*
	Godina studija		Ukupno N (%)	p*	Godina studija		Ukupno N (%)	p*	Godina studija		Ukupno N (%)	p*		
	1.	2.			3.	1.			2.	3.				
Spol														
muškarci	11 (25,0)	6 (17,1)	10 (17,9)	27 (20)	9 (12,7)	2 (5,9)	7 (15,6)	18 (12,0)	0,412	13 (20,6)	8 (16,7)	4 (11,8)	25 (17,2)	0,539
žene	33 (75,0)	29 (82,9)	46 (82,1)	108 (80)	62 (87,3)	32 (94,1)	38 (84,4)	132 (88,0)		50 (79,4)	40 (83,3)	30 (88,2)	120 (82,8)	
Dob (godina)														
18-24	44 (100)	35 (100)	38 (67,9)	117 (86,7)	53 (74,6)	33 (97,1)	43 (95,6)	129 (86,0)	0,005	47 (74,7)	45 (93,8)	33 (97,1)	125 (86,2)	0,008
25-35	0	0	11 (19,6)	11 (8,1)	15 (21,1)	1 (2,9)	2 (4,4)	18 (12,0)		12 (19,0)	3 (6,2)	1 (2,9)	16 (11,0)	
36-55	0	0	7 (12,5)	7 (5,2)	3 (4,2)	0	0	3 (2,0)		4 (6,3)	0	0 (0,0)	4 (2,8)	
Radni odnos														
da	2 (4,5)	0	22 (39,3)	24 (17,8)	19 (26,8)	4 (11,8)	2 (4,4)	25 (16,7)	0,005	17 (27,0)	4 (8,3)	1 (2,9)	22 (15,2)	0,002
ne	42 (95,5)	35 (100)	34 (60,7)	111 (82,2)	52 (73,2)	30 (88,2)	43 (95,6)	125 (83,3)		46 (73,0)	44 (91,7)	33 (97,1)	123 (84,8)	
Stož (godina)														
nema staža	34 (77,3)	30 (85,7)	28 (50,0)	92 (68,1)	48 (67,6)	20 (58,8)	30 (66,7)	98 (65,3)		46 (73,0)	41 (85,4)	25 (73,5)	112 (77,2)	
1-5	10 (22,7)	5 (14,3)	15 (26,7)	30 (22,2)	5 (7,0)	14 (41,2)	14 (31,1)	33 (22,0)		1 (1,6)	4 (8,3)	9 (26,5)	14 (9,7)	
6-10	0	0	2 (3,6)	2 (1,5)	10 (14,1)	0	1 (2,2)	11 (7,3)		7 (11,1)	0 (0,0)	0 (0,0)	7 (4,8)	
11-20	0	0	10 (17,9)	10 (7,4)	7 (9,9)	0	0 (0,0)	7 (4,7)	<0,001	7 (11,1)	3 (6,2)	0 (0,0)	10 (6,9)	<0,001
21-30	0	0	1 (1,8)	1 (0,7)	0 (0,0)	0	0 (0,0)	0		2 (3,2)	0 (0,0)	0 (0,0)	2 (1,4)	
31-40	0	0	0	0	1 (1,4)	0	0 (0,0)	1 (0,7)		0 (0,0)	0 (0,0)	0 (0,0)	0 (0,0)	
Ukupno	44 (100)	35 (100)	56 (100)	135 (100)	71 (100)	34 (100)	45 (100)	150 (100)		63 (100)	48 (100)	34 (100)	145 (100)	

* χ^2 test

Obilježja ispitanika studenata istih godina studija, različitih akademskih godina

Među ispitanicima studentima prvih godina studija nema značajne razlike s obzirom na spol u odnosu na sve akademske godine. Na prvim godinama studija, akademskih 2012./2013. i 2013./2014., u odnosu na prvu godinu akademske 2011./2012., značajno je više ispitanika studenata starijih od 25 godina (χ^2 test, $p=0,006$), kao i ispitanika u radnom odnosu (χ^2 test, $p=0,007$), te značajno više ispitanika sa stažem duljim od pet godina (χ^2 test, $p=0,001$) (Tablica 5.2.).

Na drugim godinama studija nema značajne razlike s obzirom na spol, dob i radni odnos studenata u odnosu na sve akademske godine. S obzirom na duljinu radnog staža, na drugoj godini studija akademske 2012./2013., najviše je ispitanika studenata sa stažem do pet godina, a staž dulji od 10 godina imaju tri (2,6 %) ispitanika samo na drugoj godini studija akademske 2013./2014. godine (χ^2 test, $p=0,001$) (Tablica 5.2.).

Među ispitanicima studenata trećih godina studija nema značajne razlike s obzirom na spol u odnosu na sve akademske godine. Na trećoj godini studija, akademske 2011./2012., u odnosu na treće godine akademskih 2012./2013. i 2013./2014., značajno je više ispitanika studenata starijih od 25 godina (χ^2 test, $p=<0,001$), kao i ispitanika u radnom odnosu (χ^2 test, $p=<0,001$), a značajno više ispitanika sa stažem duljim od pet godina (χ^2 test, $p=0,014$) (Tablica 5.2.).

Tablica br 5.2. Obilježja ispitanika studenata istih godina studija, akademskih godina 2011./2012., 2012./2013. i 2013./2014.

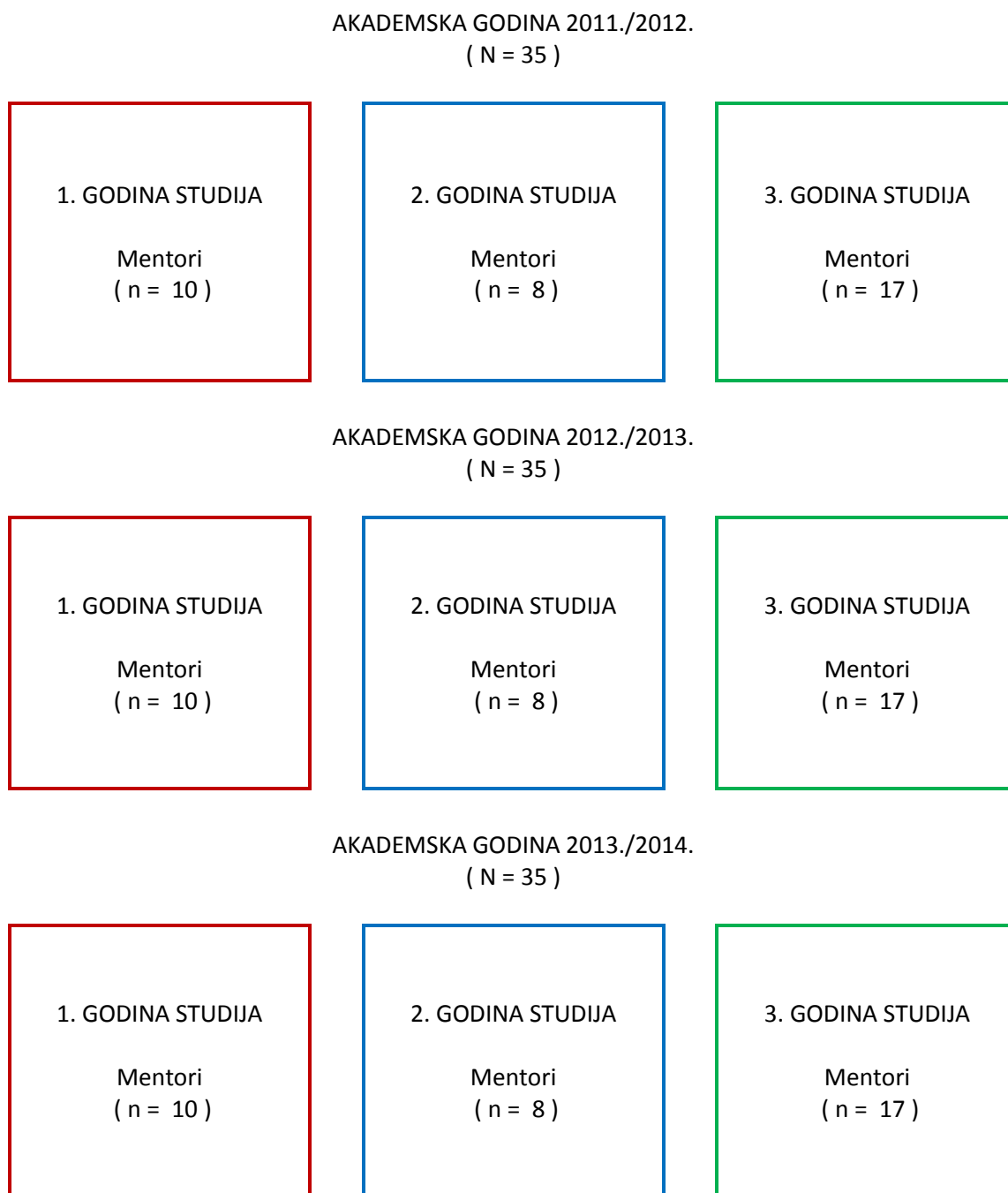
Obilježja ispitanika	1. godine studija			2. godine studija			3. godine studija			Ukupno N (%)	p*
	Akademska godina			Akademska godina			Akademska godina				
	2011/12.	2012/13.	2013/14.	2011/12.	2012/13.	2013/14.	2011/12.	2012/13.	2013/14.		
N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	
Spol											
muškarci	11 (25,0)	9 (12,7)	13 (20,6)	6 (17,1)	2 (5,9)	8 (16,7)	16 (13,7)	10 (17,9)	7 (15,6)	4 (11,8)	21 (15,6)
žene	33 (75,0)	62 (87,3)	50 (79,4)	29 (82,9)	32 (94,1)	40 (83,3)	101 (86,3)	46 (82,1)	38 (84,4)	30 (88,2)	114 (84,4)
Dob (godina)											
18-24	44 (100)	53 (74,6)	47 (74,6)	35 (100)	33 (97,1)	45 (93,8)	113 (96,6)	38 (67,9)	43 (95,6)	33 (97,1)	114 (84,4)
25-35	0 (0,0)	15 (21,1)	12 (10,0)	0 (0,0)	1 (2,9)	3 (6,2)	4 (3,4)	11 (19,6)	2 (4,4)	1 (2,9)	14 (10,4)
36-55	0 (0,0)	3 (4,2)	4 (6,3)	0 (0,0)	0 (0,0)	0 (0,0)	0 (0,0)	7 (12,5)	0 (0,0)	0 (0,0)	7 (5,2)
Radni odnos											
da	2 (4,5)	19 (26,8)	17 (27,0)	0 (0,0)	4 (11,8)	4 (8,3)	8 (6,8)	22 (39,3)	2 (4,4)	1 (2,9)	25 (18,5)
ne	42 (95,5)	52 (73,2)	46 (73,0)	35 (100)	30 (88,2)	44 (91,7)	109 (93,2)	34 (60,7)	43 (95,6)	33 (97,1)	110 (81,5)
Stož (godina)											
nema staza	34 (77,3)	48 (67,6)	46 (73,0)	30 (85,7)	20 (58,8)	41 (85,4)	91 (77,8)	28 (50,0)	30 (66,7)	25 (73,5)	83 (61,5)
1-5	10 (22,7)	5 (7,0)	1 (1,6)	5 (14,3)	14 (41,2)	4 (8,3)	23 (19,7)	15 (33,6)	14 (31,1)	9 (26,5)	38 (28,1)
6-10	0 (0,0)	10 (14,1)	7 (11,1)	0 (0,0)	0 (0,0)	0 (0,0)	0 (0,0)	2 (7,1)	1 (2,2)	0 (0,0)	3 (2,2)
11-20	0 (0,0)	7 (9,9)	7 (11,1)	0 (0,0)	0 (0,0)	3 (6,2)	3 (2,6)	10 (35,7)	0 (0,0)	0 (0,0)	10 (7,4)
21-30	0 (0,0)	0 (0,0)	2 (3,2)	0 (0,0)	0 (0,0)	0 (0,0)	0 (0,0)	1 (1,8)	0 (0,0)	0 (0,0)	0 (0,0)
31-40	0 (0,0)	1 (1,4)	0 (0,0)	0 (0,0)	0 (0,0)	0 (0,0)	0 (0,0)	0 (0,0)	0 (0,0)	0 (0,0)	0 (0,0)
Ukupno	44 (100)	71 (100)	63 (100)	35 (100)	34 (100)	48 (100)	117 (100)	56 (100)	45 (100)	34 (100)	135 (100)

* χ^2 test

5.1.2. Mentori

U istraživanju je sudjelovalo i u trima se ponavljanim ispitivanjima (svake akademske godine) samoprocijenilo 35 mentorica (Slika 5.2.):

- mentori prve godine - prvo ispitivanje akademske 2011./2012. (N=10), drugo ispitivanje akademske 2012./2013. godine (N=10) i treće ispitivanje akademske 2013./2014. godine (N=10),
- mentori druge godine - prvo ispitivanje akademske 2011./2012. (N=8), drugo ispitivanje akademske 2012./2013. godine (N=8) i treće ispitivanje akademske 2013./2014. godine (N=8),
- mentori treće godine - prvo ispitivanje akademske 2011./2012. (N=17), drugo ispitivanje akademske 2012./2013. godine (N=17) i treće ispitivanje akademske 2013./2014. godine (N=17) (Slika 5.2.).

Slika 5.2. Prikaz obilježja ispitanika mentora tijekom triju akademskih godina. Boja okvira označava mentore određenih kolegija, određenih godina studija (ista boja okvira označava mentore istih kolegija i studijskih godina tijekom triju akademskih godina).

Obilježja ispitanika mentora s obzirom na godinu studija, tijekom akademskih godina

U istraživanju je tijekom triju akademskih godina sudjelovalo ukupno 35 ispitanica mentorica, od čega je 10 (28,6 %) ispitanica prvih, osam (22,9 %) drugih i 17 (48,6 %) ispitanica mentorica trećih godina studija (Tablica 5.3.).

Nema značajnih razlika po dobi, stručnoj spremi, stažu i sudjelovanju mentorica u teorijskoj nastavi prema godinama studija tijekom akademskih godina (Tablica 5.3.). S obzirom na trajanje uloge mentora, najviše je ispitanika od šest do deset godina, njih 32 (91,4 %), a tri (30 %) su ispitanice u ulozi mentora u trajanju do pet godina, sve s prvih godina studija, tijekom svih akademskih godina (χ^2 test, $p=0,017$) (Tablica 5.3.).

Obilježja ispitanika mentora istih godina studija, različitih akademskih godina

Među mentoricama istih godina studija, tijekom različitih akademskih godina (isti ispitanici tijekom tri godine), nema značajnih razlika po spolu, dobi, stažu i sudjelovanju mentorica u teorijskoj nastavi. Od ukupno 10 (100 %) mentorica prve godine, značajno je više magistrica sestrinstva na prvoj godini akademske 2012./2013., njih šest (60 %), i prvoj godini akademske 2013./2014., njih sedam (70 %), u odnosu na akademsku 2011./2012. godinu, na kojoj su sve mentorice prvostupnice sestrinstva (χ^2 test, $p=0,003$). S obzirom na stručnu spremu, među mentoricama drugih godina nema značajne razlike (χ^2 test, $p=0,171$). Od ukupno 17 (100 %) mentorica prve godine, značajno je više magistrica sestrinstva na prvoj godini akademske 2012./2013., njih tri (17,6 %), i prvoj godini akademske 2013./2014., njih osam (47,1 %), u odnosu na akademsku 2011./2012. godinu, na kojoj su sve mentorice prvostupnice sestrinstva (χ^2 test, $p=0,003$).

Tablica 5.3. Obilježja ispitanika mentora s obzirom na godinu studija, tijekom akademskih godina 2011./2012., 2012./2013. i 2013./2014.

Obilježja ispitanika	Akademska 2011./2012. godina			Akademska 2012./2013. godina			Akademska 2013./2014. godina			Ukupno N (%)	p*
	Godina studija			Godina studija			Godina studija				
	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.		
	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	
Dob (godina)											
25-35	1 (10,0)	2 (25,0)	1 (5,9)	1 (10,0)	2 (25,0)	1 (5,9)	4 (11,4)	2 (20,0)	1 (5,9)	5 (14,3)	
36-55	9 (90,0)	4 (50,0)	13 (76,5)	9 (90,0)	4 (50,0)	13 (76,5)	26 (74,3)	8 (80,0)	13 (76,5)	25 (71,4)	0,331
56-65	0 (0,0)	2 (25,0)	3 (17,6)	0 (0,0)	2 (25,0)	3 (17,6)	5 (14,3)	0 (0,0)	2 (25,0)	5 (14,3)	
Staż (godina)											
nema staža	0 (0,0)	0 (0,0)	0 (0,0)	0 (0,0)	0 (0,0)	0 (0,0)	0 (0,0)	0 (0,0)	0 (0,0)	0 (0,0)	
1-5	0 (0)	1 (12,5)	0 (0)	0 (0)	1 (12,5)	0 (0)	1 (2,9)	0 (0)	1 (12,5)	0 (0)	
6-10	3 (30)	3 (37,5)	4 (23,5)	3 (30)	3 (37,5)	4 (23,5)	10 (28,6)	3 (30)	3 (37,5)	10 (28,6)	
11-20	6 (60)	2 (25,0)	3 (17,6)	6 (60)	2 (25,0)	3 (17,6)	11 (31,4)	6 (60)	2 (25,0)	11 (31,4)	0,124
21-30	1 (10)	1 (12,5)	8 (47,1)	1 (10)	1 (12,5)	8 (47,1)	10 (28,6)	1 (10)	1 (12,5)	8 (47,1)	
31-40	0 (0)	1 (12,5)	2 (11,8)	0 (0)	1 (12,5)	2 (11,8)	3 (8,6)	0 (0)	1 (12,5)	2 (11,8)	
Stručna sprema											
prvostupništvo	10 (100)	10 (100)	10 (100)	4 (40)	6 (75)	13 (76,5)	23 (65,7)	3 (30)	5 (62,5)	9 (52,9)	
magisterij	0 (0,0)	0 (0,0)	0 (0,0)	6 (60)	2 (25)	4 (23,5)	12 (34,3)	7 (70)	3 (37,5)	8 (47,1)	0,066
Uloga mentora (godina)											
1-5	3 (30)	0 (0,0)	0 (0,0)	3 (30)	0 (0,0)	0 (0,0)	3 (8,6)	3 (30)	0 (0,0)	3 (8,6)	
6-10	7 (70)	8 (100)	17 (100)	7 (70)	8 (100)	17 (100)	32 (91,4)	7 (70)	8 (100)	17 (100)	0,017
Teorijska nastava											
da	0	2 (25,0)	1 (5,9)	3 (30,0)	2 (25,0)	1 (5,9)	6 (17,1)	3 (30,0)	2 (25,0)	1 (5,9)	
ne	10 (100)	6 (75,0)	16 (94,1)	7 (70,0)	6 (75,0)	16 (94,1)	29 (82,9)	7 (70,0)	6 (75,0)	16 (94,1)	0,220
Ukupno	10 (100)	8 (100)	17 (100)	10 (100)	8 (100)	17 (100)	35 (100)	10 (100)	8 (100)	17 (100)	

* χ^2 test

5.2. Razlike između studentskih očekivanja i procijenjenih kompetencija mentora za svaku godinu studija u 2011./2012. akademskoj godini

Kompetencije mentora koje su procijenili studenti prve godine studija (Slika 5.3.), akademske 2011./2012., nakon kliničkih vježbi, pokazuju značajno niže ocjene u odnosu na očekivanja studenata u 33 od ukupno 52 obilježja kompetencija (Mann-Whitneyjev test, $p < 0,05$) (Tablica 5.4.). Iz kategorije POD, od 17 obilježja značajno je niže od očekivanja studenata procijenjeno 16 obilježja, od čega pet ekstremno niže (Mann-Whitneyjev test, $p < 0,001$) (Tablica 5.4.). Iz kategorije STR, od ukupno devet, značajno su niže procijenjena četiri obilježja, od čega tri ekstremno niže (Mann-Whitneyjev test, $p < 0,001$), a iz kategorije EVAL od ukupno osam, značajno je niže procijenjeno šest obilježja. Iz kategorije M/S, od šest obilježja, u odnosu na očekivanja, značajno su niže procijenjena četiri, a iz kategorije M/B/ZT značajno je niže procijenjeno svih pet obilježja, od čega četiri ekstremno nižima (Mann-Whitneyjev test, $p < 0,001$). Dva su obilježja od ukupno sedam iz kategorije OSOB značajno niže procijenjena od očekivanja studenata (Tablica 5.4.). Dva su obilježja, „*Pokazuje širinu svojega znanja*“ i „*Uživa u podučavanju*“, procijenjena značajno više od očekivanja studenata (Mann-Whitneyjev test, $p < 0,05$) (Tablica 5.4.).

Kompetencije mentora koje su procijenili studenti druge godine, akademske 2011./2012., nakon kliničkih vježbi, pokazuju značajno niže ocjene u odnosu na očekivanja studenata u devet od ukupno 52 obilježja kompetencija (Mann-Whitneyjev test, $p < 0,05$) (Tablica 5.4.). Iz kategorije POD, od 17 obilježja, značajno je niže od očekivanja studenata procijenjeno pet obilježja (Mann-Whitneyjev test, $p < 0,05$) (Tablica 5.4.). Iz kategorije STR, od ukupno devet, značajno je niže procijenjeno jedno obilježje, a iz kategorije EVAL, od ukupno osam, značajno su niže procijenjena dva obilježja. Iz kategorije M/S, od šest obilježja, nema značajno nižih procjena, a iz kategorije M/B/ZT značajno je niže procijenjeno jedno obilježje (Mann-Whitneyjev test, $p < 0,046$). Ni jedno obilježje od ukupno sedam iz kategorije OSOB nije značajno niže procijenjeno od očekivanja studenata (Tablica 5.4.). Od ukupno 52 obilježja kompetencija, devet je procijenjeno značajno više od očekivanja studenata (Mann-Whitneyjev test, $p < 0,05$) (Tablica 5.4.). Jedno je obilježje iz kategorije POD (Mann-Whitneyjev test, $p < 0,001$), dva su obilježja iz kategorija STR i M/S te četiri obilježja iz kategorije OSOB, od čega su dva ekstremno više procijenjena (Mann-Whitneyjev test, $p < 0,001$) (Tablica 5.4.).

Kompetencije mentora koje su procijenili studenti treće godine, akademske 2011./2012., nakon kliničkih vježbi, pokazuju značajno niže ocjene u odnosu na očekivanja studenata u četirima od ukupno 52 obilježja kompetencija (Mann-Whitneyjev U test, $p < 0,05$) (Tablica 5.4.). Iz kategorije POD, od 17 obilježja, značajno su niže od očekivanja studenata procijenjena dva obilježja (Mann-Whitneyjev U test, $p < 0,05$) (Tablica 5.4.). Iz kategorije STR, od ukupno devet, značajno je niže procijenjeno jedno obilježje, a iz kategorija EVAL, M/S i M/B/ZT nema značajno nižih procjena. Jedno je obilježje, „*Organizirana je osoba*“, od ukupno sedam iz kategorije OSOB, značajno niže procijenjeno od očekivanja studenata (Tablica 5.4.).

Od ukupno 52 obilježja kompetencija, 12 je procijenjeno značajno više od očekivanja studenata (Mann-Whitneyjev U test, $p < 0,05$) (Tablica 5.4.). Četiri su obilježja iz kategorije POD, tri obilježja iz kategorije STR, jedno iz kategorije EVAL te četiri obilježja iz kategorije OSOB, od čega su dva obilježja, „*Entuzijastična je osoba*“ i „*Dinamična je i energična osoba*“, ekstremno više procijenjena od očekivanja (Mann-Whitneyjev U test, $p < 0,001$) (Tablica 5.4.).

AKADEMSKA GODINA 2011./2012.

1. GODINA STUDIJA OČ (44) ↔ PR (175)	2. GODINA STUDIJA OČ (35) ↔ PR (70)	3. GODINA STUDIJA OČ (56) ↔ PR (151)
---	--	---

AKADEMSKA GODINA 2012./2013.

1. GODINA STUDIJA OČ (71) ↔ PR (230)	2. GODINA STUDIJA OČ (34) ↔ PR (68)	3. GODINA STUDIJA OČ (45) ↔ PR (135)
---	--	---

AKADEMSKA GODINA 2013./2014.

1. GODINA STUDIJA OČ (63) ↔ PR (228)	2. GODINA STUDIJA OČ (48) ↔ PR (95)	3. GODINA STUDIJA OČ (34) ↔ PR (102)
---	--	---

Slika 5.3. Prikaz ispitivanja razlika između studentskih očekivanja i procijenjenih kompetencija mentora za svaku godinu studija u 2011./2012. akademskoj godini
OČ = očekivanja studenata (ukupan broj upitnika); PR = procjene studenata (ukupan broj upitnika)

Tablica 5.4. Razlike između studentskih očekivanja i procijenjenih kompetencija mentora, s obzirom na godinu studija u 2011./2012. akademskoj godini (obolježja)

Obilježja kompetencija mentora (kategorija kompetencija)	1. godina studija			2. godina studija			3. godina studija			p†
	OČ	PR	p†	OČ	PR	p†	OČ	PR	p†	
	Sv (SD)*	Sv (SD)*		Sv (SD)*	Sv (SD)*		Sv (SD)*	Sv (SD)*		
Jasno objašnjava. (POD)	6,5 (1,0)	5,4 (1,6)	<0,001	6,6 (0,6)	5,9 (1,0)	<0,001	6,5 (0,6)	6,0 (1,3)	0,013	
Naglašava što je važno. (POD)	6,6 (0,6)	5,5 (1,5)	<0,001	6,1 (0,9)	5,9 (1,0)	0,141	6,3 (0,6)	5,9 (1,3)	0,409	
Potiče studentovo zanimanje za temu. (POD)	5,8 (1,0)	5,3 (1,6)	0,115	5,3 (0,9)	5,3 (1,2)	0,892	5,6 (1,1)	5,6 (1,4)	0,535	
Uvijek je dostupan studentu. (POD)	6,0 (0,9)	5,3 (1,6)	0,024	5,9 (0,8)	5,6 (1,3)	0,394	6,0 (1,0)	6,0 (1,3)	0,604	
Demonstrira i objašnjava kliničke postupke i tehnike. (POD)	6,6 (0,5)	5,2 (1,6)	<0,001	6,4 (0,8)	5,4 (1,7)	0,007	6,2 (0,7)	5,9 (1,4)	0,718	
Vodi studenta prema razvoju kliničkih vještina. (POD)	6,4 (0,6)	5,3 (1,6)	<0,001	6,3 (0,7)	5,1 (1,6)	0,001	6,0 (0,7)	5,7 (1,3)	0,442	
Omoćuje praktičnu primjenu znanja. (POD)	6,5 (0,6)	5,4 (1,6)	<0,001	6,1 (0,9)	4,9 (1,6)	0,001	6,1 (1,0)	5,6 (1,4)	0,029	
Nudi dodatnu pomoć kad se pojave poteškoće. (POD)	6,3 (0,8)	5,4 (1,6)	0,001	5,9 (0,7)	5,5 (1,2)	0,084	6,1 (0,7)	5,9 (0,9)	0,545	
Dobro je pripremljen za podučavanje/kliničke vještine. (POD)	6,2 (0,9)	5,5 (1,5)	0,008	6,1 (1,2)	5,9 (1,4)	0,243	6,4 (0,7)	6,1 (0,9)	0,917	
Uživa u podučavanju. (POD)	4,7 (1,4)	5,4 (1,5)	0,005	4,1 (1,0)	5,6 (1,1)	<0,001	4,3 (1,4)	5,5 (1,2)	<0,001	
Potiče aktivno sudjelovanje u raspravi. (POD)	5,1 (1,2)	5,4 (1,6)	0,059	4,6 (1,2)	5,2 (1,3)	0,085	4,9 (1,2)	5,6 (1,4)	<0,001	
Prilagođava svoje upute stupnju pripremljenosti studenta. (POD)	5,7 (0,9)	5,5 (1,5)	0,827	5,6 (1,0)	5,4 (1,1)	0,460	5,4 (0,9)	5,6 (1,3)	0,017	
Brzo shvaća što student pita i govori. (POD)	5,9 (0,9)	5,5 (1,6)	0,669	5,5 (1,3)	6,0 (1,0)	0,068	5,6 (0,8)	5,9 (1,4)	0,001	
Precizno i pozorno odgovara na pitanja studenta. (POD)	6,2 (0,9)	5,4 (1,5)	0,001	6,3 (0,8)	6,1 (0,9)	0,367	6,2 (0,7)	6,0 (1,4)	0,613	
Ispravljanjem studenta dovede do prepoznavanja poteškoća. (POD)	6,0 (0,9)	5,5 (1,5)	0,060	5,4 (1,1)	5,5 (1,1)	0,668	5,7 (1,0)	5,5 (1,4)	0,978	
Pomaže studentu organizirati misli o problemima bolesnika. (POD)	6,0 (1,0)	5,4 (1,5)	0,041	5,4 (1,2)	5,5 (1,1)	0,709	5,9 (0,7)	5,7 (1,5)	0,490	
Potiče samostalnost/neovisnost studenta. (POD)	6,4 (0,8)	5,7 (1,4)	0,002	6,0 (1,0)	5,4 (1,5)	0,039	6,0 (1,0)	5,8 (1,4)	0,842	
Demonstrira kliničke vještine i prosudbe. (STR)	6,5 (0,6)	5,2 (1,6)	<0,001	6,6 (0,6)	5,4 (1,8)	<0,001	6,3 (0,7)	5,6 (1,4)	0,003	
Demonstrira komunikacijska vještina. (STR)	6,1 (0,8)	5,3 (1,5)	0,003	5,5 (1,0)	5,4 (1,4)	0,965	5,8 (0,8)	5,7 (1,6)	0,276	
Pokazuje široko poznavanje literature u svojem području. (STR)	4,9 (1,0)	5,2 (1,5)	0,068	4,2 (1,3)	5,4 (1,3)	<0,001	5,1 (1,1)	5,7 (1,5)	<0,001	
Razgovara o novim saznanjima u svojem području. (STR)	5,3 (1,2)	4,9 (1,5)	0,122	4,6 (1,0)	4,9 (1,4)	0,319	5,4 (0,8)	5,5 (1,4)	0,041	
Usmjersva studenta na korisnu stručnu literaturu. (STR)	5,6 (0,9)	5,1 (1,7)	0,207	5,1 (0,9)	5,2 (1,7)	0,330	5,6 (0,9)	5,1 (1,4)	0,203	
Pokazuje širinu svojega znanja. (STR)	4,9 (1,4)	5,4 (1,4)	0,030	4,5 (1,2)	5,6 (1,1)	<0,001	5,0 (1,1)	5,8 (1,1)	<0,001	
Prepoznaje vlastita ograničenja. (STR)	5,5 (1,1)	5,5 (1,5)	0,707	5,4 (1,1)	5,7 (1,2)	0,216	5,3 (1,2)	5,6 (1,6)	0,021	
Preuzima odgovornost za vlastite postupke. (STR)	6,5 (0,7)	5,6 (1,5)	<0,001	6,1 (0,8)	6,3 (1,1)	0,061	6,5 (0,6)	6,3 (1,2)	0,679	
Dobar je primjer/uzor. (STR)	6,5 (0,8)	5,6 (1,5)	<0,001	6,3 (1,0)	6,3 (1,0)	0,676	6,3 (1,0)	6,1 (1,4)	0,593	
Deje konkretne naputke za poboljšanja. (EVAL)	6,2 (0,7)	5,3 (1,5)	0,001	6,1 (0,8)	5,5 (1,0)	0,011	6,0 (0,7)	5,7 (1,3)	0,311	
Pružna povratne informacije o radu studenta. (EVAL)	6,0 (0,7)	5,4 (1,6)	0,066	5,9 (0,9)	5,7 (1,2)	0,795	5,9 (1,0)	5,7 (1,5)	0,781	

Tablica 5.4. (nastavak)

Obilježja kompetencija mentora (kategorija kompetencija)	1. godina studija			2. godina studija			3. godina studija		
	OC	PR	p†	OC	PR	p†	OC	PR	p†
	Sv (SD)*	Sv (SD)*		Sv (SD)*	Sv (SD)*		Sv (SD)*	Sv (SD)*	
Objektivno prepoznaje jača i slabije strane studenta. (EVAL)	6,1 (0,8)	5,2 (1,5)	0,002	5,7 (1,1)	5,4 (1,2)	0,331	5,7 (0,8)	5,4 (1,6)	0,819
Prati i procjenjuje studentov rad. (EVAL)	6,0 (0,8)	5,4 (1,6)	0,075	5,5 (0,8)	5,8 (1,2)	0,063	6,0 (0,8)	5,9 (1,4)	0,204
Daje do znanja što se od studenta očekuje. (EVAL)	6,3 (0,8)	5,5 (1,6)	0,002	5,9 (0,8)	5,9 (0,9)	0,744	5,9 (0,8)	6,0 (1,4)	0,030
Daje studentu primjedbe i pohvale na njegov rad. (EVAL)	6,2 (0,9)	5,3 (1,7)	0,012	5,9 (1,0)	5,9 (1,1)	0,664	6,1 (0,9)	5,8 (1,5)	0,757
Ispravlja studentove pogreške bez omalovažavanja. (EVAL)	6,7 (0,5)	5,5 (1,7)	<0,001	6,7 (0,5)	6,3 (1,0)	0,191	6,6 (0,6)	6,0 (1,7)	0,150
Ne kritizira studenta pred drugima. (EVAL)	6,4 (1,0)	5,5 (1,8)	0,001	6,4 (1,3)	5,7 (1,7)	0,010	6,5 (0,6)	6,0 (1,6)	0,549
Pružna studentu podršku i ohrabrenja. (M/S)	6,2 (0,9)	5,3 (1,6)	0,002	6,2 (0,7)	5,7 (1,3)	0,055	6,1 (0,8)	5,8 (1,4)	0,816
Pristupačna je osoba. (M/S)	6,3 (0,8)	5,6 (1,5)	0,026	6,1 (0,8)	6,3 (1,1)	0,070	6,2 (0,7)	6,1 (1,3)	0,125
Potiče ozračje međusobnog poštovanja. (M/S)	6,3 (0,7)	5,7 (1,5)	0,021	6,0 (0,8)	6,4 (0,8)	0,015	6,1 (0,7)	6,0 (1,5)	0,263
Pozorno sluša studenta. (M/S)	6,5 (0,6)	5,5 (1,5)	<0,001	6,3 (0,8)	6,2 (0,9)	0,570	6,3 (0,6)	6,2 (1,2)	0,683
Pokazuje osobno zanimanje za svakog studenta. (M/S)	5,9 (1,2)	5,4 (1,6)	0,088	5,7 (1,3)	5,9 (1,2)	0,530	5,9 (1,0)	5,9 (1,4)	0,424
Pokazuje suosjećanje. (M/S)	5,6 (1,4)	5,3 (1,7)	0,616	5,6 (1,0)	5,9 (1,5)	0,025	6,0 (1,0)	5,9 (1,6)	0,211
Procjenjuje potrebe i problema bolesnika/obitelji. (M/B/ZT)	6,2 (0,7)	5,3 (1,5)	<0,001	6,2 (0,7)	5,9 (0,9)	0,128	6,1 (0,7)	6,0 (1,2)	0,642
Obavještava bolesnika/obitelj. (M/B/ZT)	6,1 (0,9)	5,1 (1,5)	<0,001	6,2 (0,7)	5,7 (1,1)	0,046	6,1 (0,7)	6,1 (1,1)	0,107
Neposredno pruža zdravstvenu njegu. (M/B/ZT)	6,3 (0,8)	5,0 (1,7)	<0,001	5,9 (0,8)	5,6 (1,4)	0,578	6,0 (0,8)	5,9 (1,3)	0,703
Traži mišljenje bolesnika o pruženoj zdravstvenoj njezi. (M/B/ZT)	6,0 (0,9)	5,0 (1,5)	<0,001	5,7 (1,0)	5,4 (1,3)	0,643	5,9 (0,8)	5,7 (1,4)	0,759
U pozitivnom je odnosu i dogovoru sa zdravstvenim timom. (M/B/ZT)	6,3 (0,8)	5,6 (1,5)	0,012	6,2 (1,0)	6,5 (0,7)	0,092	6,4 (0,7)	6,2 (1,4)	0,538
Entuzijastična je osoba. (OSOB)	5,6 (1,4)	5,7 (1,4)	0,489	5,0 (1,1)	5,9 (1,0)	<0,001	5,5 (0,9)	6,0 (1,3)	<0,001
Dinamična je i energična osoba. (OSOB)	5,6 (1,2)	5,6 (1,3)	0,834	4,9 (1,2)	5,9 (0,9)	<0,001	5,3 (0,8)	6,0 (1,4)	<0,001
Samopouzdana je osoba. (OSOB)	6,2 (0,9)	5,9 (1,3)	0,470	5,9 (1,0)	6,4 (0,8)	0,006	6,0 (0,8)	6,2 (1,2)	0,005
Samokritičnija je osoba. (OSOB)	6,1 (1,0)	5,6 (1,4)	0,157	5,9 (1,2)	6,0 (1,1)	0,787	6,0 (0,9)	5,8 (1,5)	0,683
Otvorena je osoba i nije sklona osuđivanju. (OSOB)	6,3 (0,9)	5,7 (1,6)	0,020	6,4 (0,7)	6,1 (1,1)	0,266	6,4 (0,7)	6,1 (1,4)	0,982
Ima dobar smisao za humor (na odgovarajući način). (OSOB)	5,3 (1,4)	5,5 (1,6)	0,175	4,0 (1,6)	5,1 (1,5)	0,002	4,8 (1,5)	5,4 (1,7)	0,002
Organizirana je osoba. (OSOB)	6,6 (0,8)	5,9 (1,4)	0,002	6,2 (0,7)	6,4 (0,7)	0,121	6,6 (0,6)	6,3 (1,3)	0,013

OC = očekivanja studenata; PR = procjene studenata; *Srednja vrijednost; †Mann-Whitneyjev test

Grupirajući obilježja u kategorije kompetencija, na prvoj godini studija značajno su viša očekivanja od procijenjenih kompetencija mentora u pet (POD, STR, EVAL, M/S, M/B/ZT) od ukupno šest kategorija (Mann-Whitneyjev U test, $p < 0,001$). Granična je vrijednost razlike za kategoriju OSOB (Mann-Whitneyjev U test, $p = 0,055$) (Tablica 5.5.).

Na drugoj godini studija značajno su viša očekivanja od procijenjenih kategorija kompetencija mentora u jednoj (POD) od ukupno šest kategorija (Mann-Whitneyjev U test, $p = 0,004$). U dvjema kategorijama (STR i OSOB) značajno su više procjene mentorskih kompetencija od očekivanja studenata (Tablica 5.5.).

Grupirajući obilježja u kategorije kompetencija, na trećoj godini studija značajno su viša očekivanja od procijenjenih kompetencija mentora u dvjema (M/S i OSOB) od ukupno šest kategorija. U dvjema kategorijama (POD i STR) značajno su više procjene mentorskih kompetencija od očekivanja studenata (Tablica 5.5.).

Usporedba ukupnih studentskih očekivanja i procjena s obzirom na godinu studija, akademske 2011./2012., pokazuje značajno viša očekivanja studenata prve i treće godine (Mann-Whitneyjev U test, $p < 0,001$), a na drugoj godini nema značajne razlike (Mann-Whitneyjev U test, $p = 0,609$) (Tablica 5.5.).

Tablica 5.5. Razlike između studentskih očekivanja i procijenjenih kompetencija mentora s obzirom na godinu studija u 2011./2012. akademskoj godini (kategorije)

Kategorija	Godina studija								
	1.			2.			3.		
	OČ (71)	PR (230)	p†	OČ (34)	PR (68)	p†	OČ (45)	PR (135)	p†
	Sv (SD)*	Sv (SD)*		Sv (SD)*	Sv (SD)*		Sv (SD)*	Sv (SD)*	
POD	5,9 (1,0)	5,4 (1,5)	<0,001	5,7 (1,1)	5,5 (1,3)	0,004	5,7 (1,0)	5,8 (1,4)	0,011
STR	5,8 (1,1)	5,3 (1,5)	<0,001	5,4 (1,3)	5,6 (1,4)	0,003	5,6 (1,1)	5,7 (1,5)	<0,001
EVAL	6,2 (0,8)	5,4 (1,6)	<0,001	6,0 (1,0)	5,8 (1,2)	0,081	6,0 (0,8)	5,8 (1,5)	0,955
M/S	6,1 (1,0)	5,5 (1,6)	<0,001	6,0 (1,0)	6,0 (1,2)	0,512	6,1 (0,8)	6,0 (1,4)	0,043
M/B/ZT	6,2 (0,8)	5,2 (1,5)	<0,001	6,0 (0,9)	5,8 (1,2)	0,249	6,1 (0,7)	6,0 (1,3)	0,128
OSOB	6,0 (1,2)	5,7 (1,4)	0,055	5,5 (1,4)	6,0 (1,1)	<0,001	5,8 (1,1)	6,0 (1,4)	<0,001
Ukupno	5,9 (1,0)	5,4 (1,6)	<0,001	5,7 (1,1)	5,7 (1,3)	0,609	5,9 (1,0)	5,8 (1,4)	<0,001

OČ = očekivanja studenata (ukupan broj upitnika); PR = procjene studenata (ukupan broj upitnika);

*Srednja vrijednost (standardna devijacija); †Mann-Whitneyjev test

5.3. Razlike između studentskih očekivanja i procijenjenih kompetencija mentora za svaku godinu studija u 2012./2013. akademskoj godini

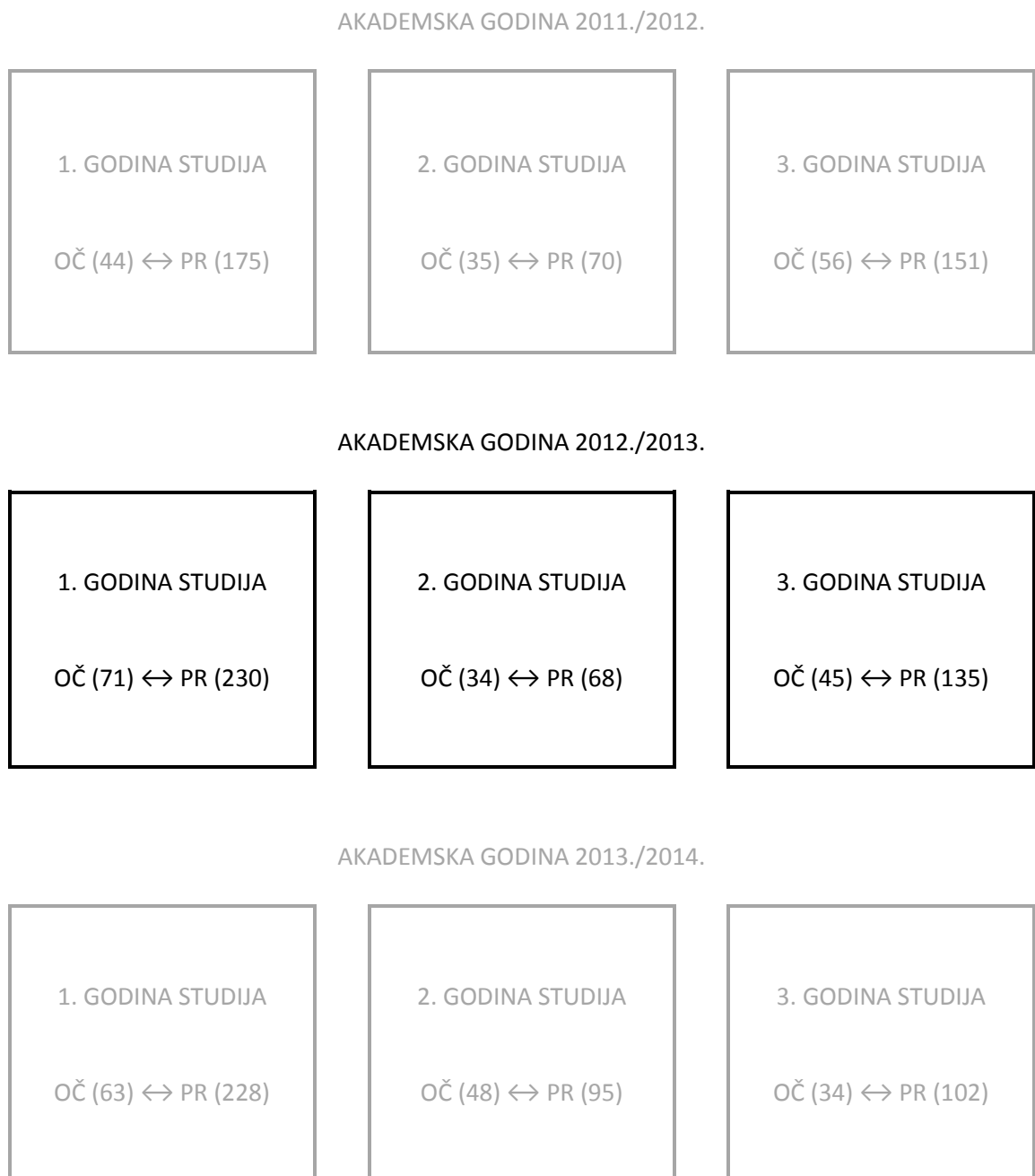
Kompetencije mentora koje su procijenili studenti prve godine (Slika 5.4.), akademske 2012./2013., nakon kliničkih vježbi, pokazuju značajno niže ocjene u odnosu na očekivanja studenata u 43 od ukupno 52 obilježja kompetencija (Mann-Whitneyjev U test, $p < 0,05$) (Tablica 5.6.). Iz kategorije POD, od 17 obilježja, značajno je niže od očekivanja studenata procijenjeno 15 obilježja, i to svih 15 ekstremno niže (Mann-Whitneyjev U test, $p < 0,001$) (Tablica 5.6.). Iz kategorije STR, od ukupno devet, značajno je niže procijenjeno sedam obilježja, od čega pet ekstremno niže (Mann-Whitneyjev U test, $p < 0,001$), a iz kategorija EVAL, M/S, M/B/ZT sva su obilježja kompetencija mentora ekstremno niže procijenjena (Mann-Whitneyjev U test, $p < 0,001$). Dva su obilježja, „*Otvorena je osoba i nije sklona osuđivanju*“ i „*Organizirana je osoba*“, od ukupno sedam iz kategorije OSOB, ekstremno niže procijenjena od očekivanja studenata (Mann-Whitneyjev U test, $p < 0,001$). Ni jedno obilježje nije procijenjeno značajno više od očekivanja studenata (Tablica 5.6.).

Kompetencije mentora koje su procijenili studenti druge godine, akademske 2012./2013., nakon kliničkih vježbi, pokazuju značajno niže ocjene u odnosu na očekivanja studenata u četirima od ukupno 52 obilježja kompetencija (Mann-Whitneyjev U test, $p < 0,05$) (Tablica 5.6.). Iz kategorije POD, od 17 obilježja značajno je niže od očekivanja studenata procijenjeno jedno obilježje (Mann-Whitneyjev U test, $p < 0,001$) (Tablica 5.6.). Iz kategorije STR, od ukupno devet, značajno su niže procijenjena dva obilježja, a kada je riječ o kategorijama EVAL i M/S, nema značajnih razlika među obilježjima. Jedno je obilježje, „*Traži mišljenje bolesnika o pruženoj zdravstvenoj njezi*“, iz kategorije M/B/ZT značajno niže procijenjeno od očekivanja (Mann-Whitneyjev U test, $p < 0,015$). Ni jedno obilježje od ukupno sedam iz kategorije OSOB nije značajno niže procijenjeno od očekivanja studenata (Tablica 5.6.).

Od ukupno 52 obilježja kompetencija, osam je procijenjeno značajno više od očekivanja studenata (Mann-Whitneyjev U test, $p < 0,05$). Tako su dva obilježja, „*Potiče aktivno sudjelovanje u raspravi*“ i „*Prilagođava svoje upute stupnju pripremljenosti studenta*“, iz kategorije POD, procijenjena značajno više od očekivanja, kao i tri obilježja iz kategorija STR i OSOB (Tablica 5.6.).

Kompetencije mentora treće godine koje su procijenili studenti, akademske 2012./2013., nakon kliničkih vježbi, pokazuju značajno niže ocjene u odnosu na očekivanja studenata u 24 od ukupno 52 obilježja kompetencija (Mann-Whitneyjev U test, $p < 0,05$) (Tablica 5.6.). Iz kategorije POD, od 17 obilježja, značajno je niže od očekivanja studenata procijenjeno 10 obilježja (Mann-Whitneyjev U test, $p < 0,05$) (Tablica 5.6.). Iz kategorije STR, od ukupno devet, značajno su niže procijenjena četiri obilježja, a iz kategorije EVAL, od ukupno osam obilježja, pet je niže procijenjeno od očekivanja studenata. Od ukupno pet obilježja iz kategorije M/B/ZT, četiri su niže procijenjena, a u kategoriji M/S nema značajnih razlika između očekivanja i procjena. Jedno je obilježje, „*Otvorena je osoba i nije sklona osuđivanju*“, od ukupno sedam iz kategorije OSOB, značajno niže procijenjeno od očekivanja studenata (Mann-Whitneyjev U test, $p = 0,006$) (Tablica 5.6.).

Od ukupno 52 obilježja kompetencija mentora treće godine, ni jedno obilježje nije procijenjeno značajno više od očekivanja studenata (Tablica 5.6.).

Slika 5.4. Prikaz ispitivanja razlika između studentskih očekivanja i procijenjenih kompetencija mentora za svaku godinu studija u 2012./2013. akademskoj godini
OČ = očekivanja studenata (ukupan broj upitnika); PR = procjene studenata (ukupan broj upitnika)

Tablica 5.6. Razlike između studentskih očekivanja i procijenjenih kompetencija mentora, s obzirom na godinu studija u 2012./2013. akademskoj godini (objašnjenja)

Obilježja kompetencija mentora (kategorija kompetencija)	1. godina studija			2. godina studija			3. godina studija			p†
	OČ	PR	p†	OČ	PR	p†	OČ	PR	p†	
	Sv (SD)*	Sv (SD)*		Sv (SD)*	Sv (SD)*		Sv (SD)*	Sv (SD)*		
Jasno objašnjava. (POD)	6,6 (0,6)	4,6 (1,5)	<0,001	6,5 (0,5)	6,1 (1,1)	0,068	6,6 (0,6)	5,9 (1,1)	<0,001	
Naglašava što je važno. (POD)	6,4 (0,6)	4,7 (1,4)	<0,001	6,2 (0,4)	6,2 (1,0)	0,144	6,3 (0,9)	5,8 (1,2)	0,026	
Potiče studentovo zanimanje za temu. (POD)	5,5 (1,1)	4,4 (1,5)	<0,001	5,9 (0,8)	5,8 (1,3)	0,478	6,0 (0,8)	5,7 (1,2)	0,515	
Uvijek je dostupan studentu. (POD)	5,6 (1,1)	4,6 (1,5)	<0,001	6,3 (0,6)	6,2 (1,2)	0,405	6,1 (0,9)	5,8 (1,3)	0,344	
Demonstrira i objašnjava kliničke postupke i tehnika. (POD)	6,3 (0,9)	4,0 (1,7)	<0,001	6,4 (0,6)	5,7 (1,6)	0,115	6,3 (0,9)	5,8 (1,3)	0,023	
Vodi studenta prema razvoju kliničkih vještina. (POD)	6,0 (0,9)	4,2 (1,6)	<0,001	6,2 (0,7)	5,6 (1,6)	0,171	6,3 (0,9)	5,7 (1,3)	0,004	
Omoгује praktičnu primjenu znanja. (POD)	6,1 (0,9)	4,4 (1,5)	<0,001	6,7 (0,5)	5,6 (1,8)	<0,001	6,4 (0,7)	5,8 (1,2)	0,001	
Nudi dodatnu pomoć kad se pojave poteškoće. (POD)	6,0 (0,9)	4,6 (1,6)	<0,001	6,2 (0,7)	6,3 (1,1)	0,169	6,3 (0,8)	5,8 (1,1)	0,009	
Dobro je pripremljen za podučavanje kliničke vještine. (POD)	6,1 (0,8)	4,7 (1,5)	<0,001	6,4 (0,7)	6,2 (1,0)	0,556	6,5 (0,7)	6,0 (1,2)	0,018	
Uživa u podučavanju. (POD)	4,6 (1,6)	4,5 (1,4)	0,504	5,3 (1,2)	6,1 (1,2)	<0,001	5,5 (1,0)	5,8 (1,1)	0,054	
Potiče aktivno sudjelovanje u raspravi. (POD)	4,8 (1,2)	4,6 (1,5)	0,183	5,4 (1,1)	5,9 (1,3)	0,026	5,5 (1,0)	5,6 (1,3)	0,533	
Prilagođava svoje upute stupnju pripremljenosti studenta. (POD)	5,6 (0,9)	4,6 (1,5)	<0,001	5,8 (1,2)	5,9 (1,4)	0,480	5,9 (0,7)	5,7 (1,1)	0,319	
Erzo shvaća što student pita i govori. (POD)	5,5 (1,1)	4,7 (1,4)	<0,001	5,9 (0,9)	6,0 (1,2)	0,396	6,0 (1,0)	5,7 (1,2)	0,253	
Precizno i pozorno odgovara na pitanja studenta. (POD)	6,0 (0,9)	4,8 (1,4)	<0,001	6,4 (0,7)	6,1 (1,1)	0,464	6,5 (0,6)	5,8 (1,2)	0,001	
Ispitivanjem studenta dovođi do prepoznavanja poteškoća. (POD)	5,7 (0,9)	4,7 (1,5)	<0,001	5,8 (1,3)	6,1 (1,1)	0,498	6,2 (0,8)	5,6 (1,2)	0,002	
Pomaže studentu organizirati misli o problemima bolesnika. (POD)	5,8 (1,0)	4,6 (1,5)	<0,001	6,2 (0,7)	5,9 (1,1)	0,514	6,0 (0,8)	5,8 (1,1)	0,250	
Potiče samo stalnost/neovisnost studenta. (POD)	6,1 (0,9)	5,1 (1,6)	<0,001	6,4 (0,6)	6,3 (1,1)	0,934	6,4 (0,6)	5,8 (1,2)	0,002	
Demonstrira kliničke vještine i procedure. (STR)	6,6 (0,6)	4,6 (1,5)	<0,001	6,5 (0,5)	6,1 (1,1)	0,068	6,6 (0,6)	5,9 (1,1)	<0,001	
Demonstrira komunikacijske vještine. (STR)	6,2 (0,8)	3,9 (1,6)	<0,001	6,7 (0,5)	5,3 (1,9)	<0,001	6,7 (0,5)	5,7 (1,3)	<0,001	
Pokazuje široko poznavanje literature u svojem području. (STR)	5,8 (1,0)	4,3 (1,4)	<0,001	6,2 (1,0)	5,7 (1,5)	0,072	6,0 (0,6)	5,6 (1,2)	0,045	
Razgovara o novim saznanjima u svojem području. (STR)	4,8 (1,4)	4,6 (1,4)	0,098	5,3 (1,3)	6,1 (1,1)	<0,001	5,5 (1,0)	5,3 (1,2)	0,359	
Usmjerava studenta na korisnu stručnu literaturu. (STR)	4,9 (1,2)	4,3 (1,7)	0,012	5,5 (1,2)	5,9 (1,3)	0,030	5,5 (0,7)	5,2 (1,3)	0,274	
Pokazuje širinu svojega znanja. (STR)	5,4 (1,2)	4,4 (1,5)	<0,001	5,7 (0,9)	6,0 (1,1)	0,071	5,6 (1,0)	4,9 (1,7)	0,022	
Prepoznaje vlastita ograničenja. (STR)	4,6 (1,5)	4,7 (1,3)	0,849	5,3 (1,3)	6,2 (1,0)	<0,001	5,3 (1,1)	5,6 (1,2)	0,133	
Preuzima odgovornost za vlastite postupke. (STR)	5,1 (1,1)	4,7 (1,3)	0,003	5,9 (1,1)	6,0 (1,1)	0,594	5,9 (1,0)	5,6 (1,2)	0,101	
Dobar je primjer/uzor. (STR)	6,1 (0,9)	5,2 (1,3)	<0,001	6,8 (0,5)	6,4 (1,0)	0,047	6,4 (0,7)	6,1 (1,0)	0,063	
Daje konkretne naputke za poboljšanje. (EVAL)	6,1 (0,7)	4,7 (1,6)	<0,001	6,2 (0,7)	6,0 (1,2)	0,940	6,2 (0,7)	5,6 (1,1)	0,003	

Tablica 5.6. (nastavak)

Obilježja kompetencija mentora (kategorija kompetencija)	1. godina studija			2. godina studija			3. godina studija		
	OC	PR	p†	OC	PR	p†	OC	PR	p†
	Sv (SD)*	Sv (SD)*		Sv (SD)*	Sv (SD)*		Sv (SD)*	Sv (SD)*	
Pružila povratne informacije o radu studenta. (EVAL)	5,8 (0,8)	4,9 (1,4)	<0,001	6,4 (0,6)	6,2 (0,9)	0,975	6,1 (0,7)	5,7 (1,1)	0,043
Objektivno prepoznaje jače i slabije strane studenta. (EVAL)	5,8 (0,9)	4,7 (1,3)	<0,001	6,1 (0,9)	6,0 (1,1)	0,764	6,0 (0,7)	5,3 (1,4)	0,003
Prati i procjenjuje studentov rad. (EVAL)	5,9 (0,7)	5,1 (1,3)	<0,001	6,2 (0,7)	6,3 (1,0)	0,112	6,1 (0,7)	5,9 (1,1)	0,256
Daje do znanja što se od studenta očekuje. (EVAL)	6,0 (0,8)	5,2 (1,3)	<0,001	6,5 (0,7)	6,5 (0,8)	0,759	6,2 (0,7)	5,9 (1,0)	0,106
Daje studentu primjedbe i pohvale na njegov rad. (EVAL)	5,9 (1,2)	5,1 (1,5)	<0,001	6,5 (0,6)	6,3 (1,1)	0,647	6,1 (0,8)	5,7 (1,3)	0,141
Ispravljala studentove pogreške bez omalovažavanja. (EVAL)	6,6 (0,6)	5,5 (1,4)	<0,001	6,8 (0,4)	6,4 (1,1)	0,114	6,7 (0,6)	6,1 (1,1)	0,001
Ne kritizira studenta pred drugima. (EVAL)	6,2 (1,3)	4,9 (1,6)	<0,001	6,4 (1,1)	6,2 (1,5)	0,432	6,6 (0,7)	6,0 (1,4)	0,017
Pružila studentu podršku i ohrabrenja. (M/S)	6,1 (0,8)	4,7 (1,5)	<0,001	6,4 (0,7)	6,2 (1,2)	0,683	6,2 (0,7)	5,7 (1,3)	0,118
Pristupačna je osoba. (M/S)	6,0 (1,0)	5,2 (1,4)	<0,001	6,5 (0,7)	6,5 (0,9)	0,223	6,4 (0,6)	5,9 (1,3)	0,213
Potiče ozračje međusobnog poštivanja. (M/S)	5,9 (1,0)	5,2 (1,3)	<0,001	6,4 (0,7)	6,6 (0,8)	0,100	6,3 (0,7)	6,1 (1,1)	0,396
Pozorno sluša studenta. (M/S)	6,1 (0,8)	5,2 (1,4)	<0,001	6,6 (0,6)	6,5 (0,9)	0,412	6,4 (0,7)	6,2 (1,2)	0,821
Pokazuje osobno zanimanje za svakog studenta. (M/S)	5,6 (1,4)	4,9 (1,6)	<0,001	6,1 (1,1)	6,3 (1,0)	0,219	6,2 (0,9)	5,9 (1,2)	0,467
Pokazuje suosjećanja. (M/S)	5,3 (1,4)	4,7 (1,3)	<0,001	6,2 (1,0)	6,3 (1,3)	0,074	6,3 (0,7)	5,9 (1,2)	0,052
Procjenjuje potrebe i probleme bolesnika obitelji. (M/B/ZT)	6,1 (0,7)	4,5 (1,6)	<0,001	6,2 (0,8)	5,7 (1,5)	0,176	6,3 (0,5)	5,7 (1,1)	0,005
Obavještava bolesnika obitelji. (M/B/ZT)	5,9 (1,0)	4,6 (1,6)	<0,001	6,1 (0,9)	5,5 (1,7)	0,146	6,3 (0,8)	5,7 (1,2)	0,003
Neposredno pruža zdravstvenu njegu. (M/B/ZT)	5,9 (1,0)	4,2 (1,7)	<0,001	6,2 (0,8)	5,4 (1,8)	0,076	6,3 (0,7)	5,7 (1,2)	0,001
Traži mišljenje bolesnika o pruženoj zdravstvenoj njezi. (M/B/ZT)	5,7 (0,9)	4,3 (1,7)	<0,001	6,3 (0,8)	5,4 (1,8)	0,015	6,2 (0,7)	5,6 (1,2)	0,004
U pozitivnom je odnosu i do govoru sa zdravstvenim timom. (M/B/ZT)	6,2 (0,9)	5,1 (1,4)	<0,001	6,7 (0,4)	6,2 (1,6)	0,163	6,5 (0,6)	6,3 (0,9)	0,666
Entuzijastična je osoba. (OSOB)	4,9 (1,4)	4,8 (1,9)	0,266	5,6 (1,3)	6,3 (1,0)	<0,001	5,9 (0,8)	5,8 (1,4)	0,616
Dinamična je i energična osoba. (OSOB)	4,9 (1,4)	4,8 (1,6)	0,495	5,6 (1,1)	6,3 (1,1)	<0,001	5,8 (0,8)	5,6 (1,6)	0,640
Samopouzdana je osoba. (OSOB)	5,5 (1,2)	5,2 (1,6)	0,094	5,8 (1,2)	6,5 (0,7)	<0,001	6,2 (0,6)	6,2 (1,1)	0,453
Samokritičnija je osoba. (OSOB)	5,5 (1,2)	5,2 (1,4)	0,309	6,2 (1,0)	6,4 (1,1)	0,068	6,2 (0,8)	5,8 (1,3)	0,129
Otvorena je osoba i nije sklona osuđivanju. (OSOB)	6,0 (1,1)	5,2 (1,6)	<0,001	6,5 (1,0)	6,6 (1,0)	0,509	6,5 (0,6)	5,9 (1,3)	0,006
Ima dobar smisao za humor (na odgovarajući način). (OSOB)	4,7 (1,5)	4,7 (1,7)	0,886	5,7 (1,3)	5,7 (1,5)	0,533	5,6 (0,9)	5,2 (1,8)	0,652
Organizirana je osoba. (OSOB)	6,4 (0,8)	5,4 (1,4)	<0,001	6,6 (0,7)	6,4 (1,3)	0,978	6,6 (0,5)	6,4 (0,9)	0,679

OC = očekivanja studenata, PR = procjene studenata, *Srednja vrijednost; †Mann-Whitneyjev test

Grupirajući obilježja u kategorije kompetencija, na prvoj godini studija ekstremno su viša očekivanja od procijenjenih kompetencija mentora u svih šest kategorija (Mann-Whitneyjev U test, $p < 0,001$) (Tablica 5.7.).

Na drugoj godini studija značajno su viša očekivanja od procijenjenih kategorija kompetencija mentora u jednoj (M/B/ZT) od ukupno šest kategorija (Mann-Whitneyjev U test, $p < 0,001$) (Tablica 5.7.). U jednoj kategoriji (OSOB) značajno su više procjene mentorskih kompetencija od očekivanja studenata (Mann-Whitneyjev U test, $p < 0,001$) (Tablica 5.7.).

Grupirajući obilježja u kategorije kompetencija, na trećoj godini studija značajno su viša očekivanja od procijenjenih kompetencija mentora u pet (POD, STR, EVAL, M/S, M/B/ZT) od ukupno šest kategorija. U kategoriji OSOB nema značajnih razlika između očekivanja i procjena studenata (Tablica 5.7.).

Usporedba ukupnih studentskih očekivanja i procjena s obzirom na godinu studija, akademske 2012./2013., pokazuje značajno viša očekivanja studenata prve i treće godine (Mann-Whitneyjev U test, $p < 0,001$), a na drugoj godini nema značajne razlike (Mann-Whitneyjev U test, $p = 0,055$) (Tablica 5.7.).

Tablica 5.7. Razlike između studentskih očekivanja i procijenjenih kompetencija mentora s obzirom na godinu studija u 2012./2013. akademskoj godini (kategorije)

Kategorija	Godina studija								
	1.			2.			3.		
	OČ (71)	PR (230)	p†	OČ (34)	PR (68)	p†	OČ (45)	PR (135)	p†
	Sv (SD)*	Sv (SD)*		Sv (SD)*	Sv (SD)*		Sv (SD)*	Sv (SD)*	
POD	5,8 (1,1)	4,6 (1,5)	<0,001	6,1 (0,9)	6,0 (1,3)	0,579	6,2 (0,9)	5,8 (1,2)	<0,001
STR	5,5 (1,3)	4,6 (1,5)	<0,001	6,0 (1,1)	6,0 (1,3)	0,157	6,0 (0,9)	5,5 (1,3)	<0,001
EVAL	6,0 (0,9)	5,0 (1,4)	<0,001	6,4 (0,8)	6,2 (1,1)	0,939	6,3 (0,7)	5,8 (1,2)	<0,001
M/S	5,8 (1,1)	5,0 (1,4)	<0,001	6,3 (0,9)	6,4 (1,0)	0,096	6,3 (0,7)	6,0 (1,2)	0,012
M/B/ZT	5,9 (0,9)	4,5 (1,6)	<0,001	6,3 (0,8)	5,6 (1,7)	<0,001	6,3 (0,7)	5,8 (1,2)	<0,001
OSOB	5,4 (1,4)	5,0 (1,7)	<0,001	5,9 (1,2)	6,3 (1,1)	<0,001	6,1 (0,8)	5,8 (1,4)	0,313
Ukupno	5,7 (1,2)	4,7 (1,5)	<0,001	6,2 (1,0)	6,1 (1,3)	0,055	6,2 (0,8)	5,8 (1,3)	<0,001

OČ = Očekivanja studenata (ukupan broj upitnika); PR = Procjena studenata (ukupan broj upitnika);

*Srednja vrijednost (standardna devijacija); †Mann-Whitneyjev test

5.4. Razlike između studentskih očekivanja i procijenjenih kompetencija mentora za svaku godinu studija u 2013./2014. akademskoj godini

Kompetencije mentora koje su procijenili studenti prve godine (Slika 5.5.), akademske 2013./2014., nakon kliničkih vježbi, pokazuju značajno niže ocjene u odnosu na očekivanja studenata u 46 od ukupno 52 obilježja kompetencija (Mann-Whitneyjev U test, $p < 0,05$) (Tablica 5.8.). Iz kategorije POD, od 17 obilježja, značajno je niže od očekivanja studenata procijenjeno 15 obilježja, i to 14 ekstremno niže (Mann-Whitneyjev U test, $p < 0,001$) (Tablica 5.8.). Iz kategorije STR, od ukupno devet, značajno je niže procijenjeno sedam obilježja, od čega pet ekstremno niže (Mann-Whitneyjev U test, $p < 0,001$), a iz kategorija EVAL i M/B/ZT sva su obilježja kompetencija mentora značajno niže procijenjena (Mann-Whitneyjev U test, $p < 0,05$). Iz kategorije M/S od šest obilježja, u odnosu na očekivanja, značajno je niže procijenjeno njih pet, i to četiri ekstremno niže (Mann-Whitneyjev U test, $p < 0,001$) (Tablica 5.8.). Šest je obilježja, od ukupno sedam iz kategorije OSOB, značajno niže procijenjeno od očekivanja studenata, i to dva obilježja, „*Otvorena je osoba i nije sklona osuđivanju*“ i „*Organizirana je osoba*“, ekstremno niže (Mann-Whitneyjev U test, $p < 0,001$). Ni jedno obilježje nije procijenjeno značajno više od očekivanja studenata (Tablica 5.8.).

Kompetencije mentora koje su procijenili studenti druge godine, akademske 2013./2014., nakon kliničkih vježbi, pokazuju značajno niže ocjene u odnosu na očekivanja studenata u četirima od ukupno 52 obilježja kompetencija (Mann-Whitneyjev U test, $p < 0,05$) (Tablica 5.8.). Iz kategorije POD, od 17 obilježja, značajno su niže od očekivanja studenata procijenjena tri obilježja, a iz kategorije EVAL ekstremno je niže procijenjeno jedno obilježje, „*Ispravlja studentove pogreške bez omalovažavanja*“ (Mann-Whitneyjev U test, $p < 0,001$) (Tablica 5.8.). Od ukupno 52 obilježja kompetencija, 13 je procijenjeno značajno više od očekivanja studenata (Mann-Whitneyjev U test, $p < 0,05$) (Tablica 5.8.). Tako su po četiri obilježja iz kategorija POD, STR i OSOB procijenjena značajno više od očekivanja, kao i jedno obilježje, „*Pokazuje suosjećanje*“, iz kategorije M/S (Tablica 5.8.).

Kompetencije mentora koje su procijenili studenti treće godine, akademske 2013./2014., nakon kliničkih vježbi, pokazuju značajno niže ocjene u odnosu na očekivanja studenata u 17 od ukupno 52 obilježja kompetencija (Mann-Whitneyjev U test, $p < 0,05$) (Tablica 5.8.). Iz kategorije POD, od 17 obilježja, značajno je niže od očekivanja studenata procijenjeno osam obilježja (Mann-Whitneyjev U test, $p < 0,05$) (Tablica 5.8.). Iz kategorije STR, od ukupno devet, značajno su niže procijenjena četiri obilježja, a iz kategorija EVAL i M/S od očekivanja niže je procijenjeno po jedno obilježje. U kategoriji M/B/ZT nema značajnih

razlika između očekivanja i procjena. Tri su obilježja, od ukupno sedam iz kategorije OSOB, ekstremno niže procijenjena od očekivanja studenata (Mann-Whitneyjev U test, $p < 0,001$) (Tablica 5.8.).

Od ukupno 52 obilježja kompetencija mentora treće godine, jedno je obilježje, „*Samopouzdana je osoba*“, iz kategorije OSOB procijenjeno značajno više od očekivanja studenata (Mann-Whitneyjev U test, $p = 0,001$) (Tablica 5.8.).

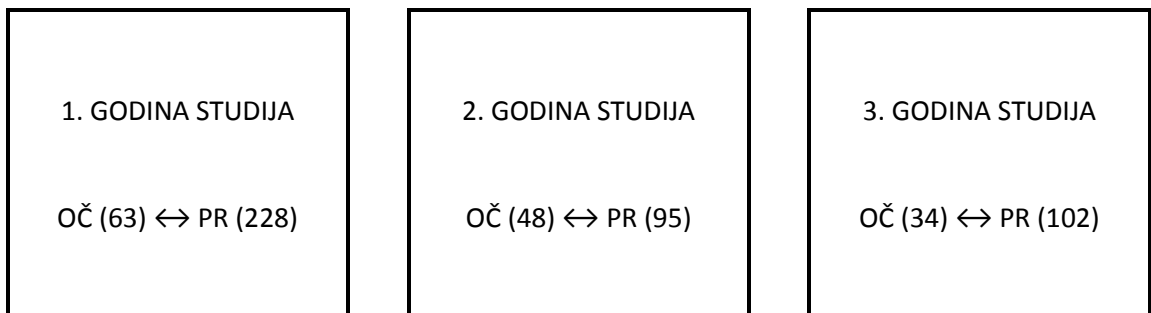
AKADEMSKA GODINA 2011./2012.

AKADEMSKA GODINA 2012./2013.

AKADEMSKA GODINA 2013./2014.

Slika 5.5. Prikaz ispitivanja razlika između studentskih očekivanja i procijenjenih kompetencija mentora za svaku godinu studija u 2013./2014. akademskoj godini
OČ = očekivanja studenata (ukupan broj upitnika); PR = procjene studenata (ukupan broj upitnika)

Tablica 5.8. Razlike između studentskih očekivanja i procijenjenih kompetencija mentora, s obzirom na godinu studija u 2013./2014. akademskoj godini (obilježja)

Obilježja kompetencija mentora (kategorija kompetencija)	1. godina studija			2. godina studija			3. godina studija		
	OČ	PR	p†	OČ	PR	p†	OČ	PR	p†
	Sv (SD)*	Sv (SD)*		Sv (SD)*	Sv (SD)*		Sv (SD)*	Sv (SD)*	
Jasno objašnjava. (POD)	6,8 (0,5)	4,5 (1,9)	<0,001	6,5 (0,6)	5,8 (1,3)	0,002	6,8 (0,4)	5,6 (1,5)	0,002
Naglašava što je važno. (POD)	6,6 (0,6)	4,6 (1,9)	<0,001	6,4 (0,5)	5,8 (1,3)	0,004	6,5 (0,6)	5,6 (1,5)	0,004
Potiče studentovo zanimanje za temu. (POD)	5,8 (1,1)	4,5 (1,9)	<0,001	5,4 (1,0)	5,7 (1,3)	0,015	6,3 (0,8)	5,4 (1,6)	0,015
Uvijek je dostupan studentu. (POD)	6,2 (0,8)	4,3 (1,9)	<0,001	6,1 (0,8)	5,9 (1,2)	0,646	6,5 (0,6)	5,4 (1,7)	0,646
Demonstrira i objašnjava kliničke postupke i tehnika. (POD)	6,5 (0,6)	4,3 (1,9)	<0,001	6,6 (0,6)	5,9 (1,2)	<0,001	6,7 (0,5)	5,3 (1,6)	<0,001
Vodi studenta prema razvoju kliničkih vještina. (POD)	6,2 (1,0)	4,3 (1,9)	<0,001	6,2 (0,8)	5,9 (1,2)	0,370	6,5 (0,6)	5,4 (1,6)	0,370
Omogućuje praktičnu primjenu znanja. (POD)	6,5 (0,7)	4,6 (1,9)	<0,001	6,3 (0,8)	6,0 (1,2)	0,355	6,4 (0,7)	5,6 (1,6)	0,355
Nudi dodatnu pomoć kad se pojave poteškoće. (POD)	6,3 (0,9)	4,8 (1,8)	<0,001	6,0 (0,8)	6,0 (1,2)	0,561	6,4 (0,7)	5,5 (1,6)	0,561
Dobro je pripremljen za podučavanje kliničke vještine. (POD)	6,3 (0,8)	4,8 (1,9)	<0,001	6,1 (0,8)	6,0 (1,1)	0,776	6,5 (0,6)	5,5 (1,6)	0,776
Uživa u podučavanju. (POD)	5,1 (1,5)	4,8 (1,9)	0,443	4,6 (1,3)	5,8 (1,2)	<0,001	6,0 (1,1)	5,2 (1,7)	<0,001
Potiče aktivno sudjelovanje u raspravi. (POD)	5,3 (1,2)	4,7 (2,0)	0,133	5,0 (1,0)	5,7 (1,2)	<0,001	6,2 (0,8)	5,5 (1,6)	<0,001
Prilagođava svoje upute stupnju pripremljenosti studenta. (POD)	5,7 (1,1)	4,6 (1,9)	<0,001	5,5 (1,0)	5,8 (1,1)	0,028	6,4 (0,6)	5,6 (1,6)	0,028
Erzo shvaća što student pita i govori. (POD)	5,6 (1,1)	4,8 (1,8)	0,004	5,7 (0,8)	6,0 (1,1)	0,026	6,5 (0,6)	5,6 (1,5)	0,026
Precizno i pozorno odgovara na pitanja studenta. (POD)	6,3 (0,8)	4,8 (1,9)	<0,001	6,2 (0,8)	5,9 (1,1)	0,180	6,4 (0,7)	5,5 (1,4)	0,180
Ispitivanjem studenta dovodi do prepoznavanja poteškoća. (POD)	6,0 (0,8)	4,5 (1,9)	<0,001	5,7 (0,9)	5,8 (1,1)	0,474	6,2 (0,7)	5,5 (1,6)	0,474
Pomaže studentu organizirati misli o problemima bolesnika. (POD)	6,2 (0,9)	4,4 (2,1)	<0,001	5,8 (1,1)	5,7 (1,1)	0,933	6,2 (0,8)	5,4 (1,6)	0,933
Potiče samostalnost/neovisnost studenta. (POD)	6,4 (0,7)	5,2 (1,8)	<0,001	6,2 (1,0)	5,9 (1,2)	0,408	6,3 (0,6)	5,8 (1,6)	0,408
Demonstrira klinička vještina i pro sudbe. (STR)	6,2 (0,8)	4,2 (1,9)	<0,001	6,5 (0,6)	6,1 (1,1)	0,205	6,5 (0,8)	5,3 (1,6)	0,205
Demonstrira komunikacijske vještina. (STR)	6,0 (0,9)	4,3 (1,9)	<0,001	5,8 (0,8)	6,0 (1,2)	0,095	6,2 (0,9)	5,3 (1,5)	0,095
Pokazuje široko poznavanje literature u svojem području. (STR)	5,1 (1,2)	4,8 (1,9)	0,792	5,0 (1,1)	5,9 (1,1)	<0,001	5,5 (1,1)	5,3 (1,7)	<0,001
Razgovara o novim saznanjima u svojem području. (STR)	5,3 (1,1)	4,4 (1,9)	0,002	5,2 (1,1)	5,9 (1,2)	<0,001	5,9 (0,9)	5,2 (1,6)	<0,001
Usmjerava studenta na korisnu stručnu literaturu. (STR)	5,7 (0,9)	4,3 (1,9)	<0,001	5,4 (1,0)	5,7 (1,3)	0,024	5,8 (1,0)	5,2 (1,5)	0,024
Pokazuje širinu svojega znanja. (STR)	5,1 (1,4)	4,8 (1,9)	0,618	5,1 (1,2)	6,0 (1,1)	<0,001	5,5 (1,1)	5,3 (1,4)	<0,001
Prepoznaje vlastita ograničenja. (STR)	5,5 (1,4)	4,7 (1,9)	0,006	5,7 (0,9)	5,9 (1,2)	0,108	6,3 (0,7)	5,5 (1,6)	0,108
Preuzima odgovornost za vlastite postupke. (STR)	6,4 (0,8)	5,2 (1,7)	<0,001	6,5 (0,6)	6,2 (1,0)	0,477	6,6 (0,7)	5,8 (1,7)	0,477
Dobar je primjer/uzor. (STR)	6,7 (0,7)	4,8 (2,0)	<0,001	6,3 (1,2)	6,3 (1,0)	0,922	6,4 (0,7)	5,5 (1,6)	0,922
Daje konkretna naputke za poboljšanje. (EVAL)	6,4 (0,7)	4,5 (1,9)	<0,001	6,2 (0,7)	5,8 (1,1)	0,215	6,1 (0,9)	5,3 (1,6)	0,215
Pružna povratne informacije o radu studenta. (EVAL)	6,0 (0,9)	4,5 (1,9)	<0,001	6,2 (0,7)	5,8 (1,2)	0,144	6,4 (0,7)	5,5 (1,5)	0,144

Tablica 5.8. (nastavak)

Obilježja kompetencija mentora (kategorija kompetencija)	1. godina studija			2. godina studija			3. godina studija		
	OČ	PR	p†	OČ	PR	p†	OČ	PR	p†
	Sv (SD)*	Sv (SD)*		Sv (SD)*	Sv (SD)*		Sv (SD)*	Sv (SD)*	
Objektivno prepoznaje jača i slabije strane studenta. (EVAL)	5,9 (1,0)	4,4 (1,9)	<0,001	5,8 (0,8)	5,8 (1,1)	0,735	6,2 (0,8)	5,3 (1,5)	0,735
Prati i procjenjuje studentov rad. (EVAL)	6,1 (0,8)	4,7 (1,9)	<0,001	5,9 (0,8)	6,1 (1,1)	0,170	6,2 (0,7)	5,4 (1,6)	0,170
Deja do znanja što se od studenta očekuje. (EVAL)	6,3 (0,7)	5,0 (1,9)	<0,001	6,2 (0,8)	6,1 (1,1)	0,898	6,4 (0,7)	5,5 (1,6)	0,898
Deja studentu primjedbe i pohvale na njegov rad. (EVAL)	6,0 (1,2)	4,7 (1,9)	<0,001	5,9 (1,2)	5,9 (1,1)	0,958	6,2 (0,8)	5,4 (1,7)	0,958
Ispravljá studentove pogriješke bez omalovažavanja. (EVAL)	6,7 (0,5)	5,4 (1,8)	<0,001	6,7 (0,7)	6,1 (1,0)	<0,001	6,5 (0,9)	5,6 (1,6)	<0,001
Ne kritizira studenta pred drugima. (EVAL)	6,5 (0,9)	5,5 (1,9)	0,001	6,3 (1,1)	6,0 (1,3)	0,103	6,5 (0,9)	5,7 (1,8)	0,103
Pružá studentu podršku i ohrabrenja. (M/S)	6,1 (0,9)	4,6 (1,9)	<0,001	6,0 (0,9)	6,0 (1,1)	0,463	6,3 (0,8)	5,3 (1,6)	0,463
Pristupačna je osoba. (M/S)	6,4 (0,8)	5,0 (1,8)	<0,001	6,2 (0,8)	6,3 (1,0)	0,356	6,5 (0,6)	5,5 (1,7)	0,356
Potiče ozračje međusobnog poštivanja. (M/S)	6,4 (0,8)	5,3 (1,7)	<0,001	6,2 (0,8)	6,2 (1,0)	0,469	6,6 (0,6)	5,8 (1,4)	0,469
Pozorno sluša studenta. (M/S)	6,4 (0,8)	5,1 (1,9)	<0,001	6,4 (0,6)	6,3 (1,0)	0,948	6,6 (0,6)	5,6 (1,4)	0,948
Pokazuje osobno zanimanje za svakog studenta. (M/S)	5,6 (1,4)	4,7 (1,9)	0,003	5,9 (0,9)	6,1 (1,1)	0,119	6,1 (0,8)	5,2 (1,7)	0,119
Pokazuje suosjećanje. (M/S)	5,7 (1,1)	5,2 (1,9)	0,417	5,7 (1,2)	6,1 (1,1)	0,007	6,1 (0,8)	5,5 (1,7)	0,007
Procjenjuje potrebe i problema bolesnika/obitelji. (M/B/ZT)	6,1 (0,9)	4,6 (1,9)	<0,001	6,0 (0,9)	6,0 (1,1)	0,463	6,3 (0,8)	5,3 (1,6)	0,463
Obavještava bolesnika/obitelj. (M/B/ZT)	6,4 (0,8)	5,0 (1,8)	<0,001	6,2 (0,8)	6,3 (1,0)	0,356	6,5 (0,6)	5,5 (1,7)	0,356
Neposredno pruža zdravstvenu njegu. (M/B/ZT)	6,4 (0,8)	5,3 (1,7)	<0,001	6,2 (0,8)	6,2 (1,0)	0,469	6,6 (0,6)	5,8 (1,4)	0,469
Traži mišljenje bolesnika o pruženoj zdravstvenoj njezi. (M/B/ZT)	6,4 (0,8)	5,1 (1,9)	<0,001	6,4 (0,6)	6,3 (1,0)	0,948	6,6 (0,6)	5,6 (1,4)	0,948
U pozitivnom je odnosu i dogovoru sa zdravstvenim timom. (M/B/ZT)	5,6 (1,4)	4,7 (1,9)	0,003	5,9 (0,9)	6,1 (1,1)	0,119	6,1 (0,8)	5,2 (1,7)	0,119
Entuzijastična je osoba. (OSOB)	5,8 (0,9)	5,0 (1,9)	0,047	5,4 (1,1)	6,2 (1,2)	<0,001	5,8 (0,9)	5,7 (1,5)	<0,001
Dinamična je i energična osoba. (OSOB)	5,7 (1,0)	4,8 (1,9)	0,011	5,2 (1,3)	6,1 (1,1)	<0,001	5,8 (1,0)	5,7 (1,5)	<0,001
Samopouzdana je osoba. (OSOB)	5,9 (0,9)	5,5 (1,4)	0,184	5,8 (1,2)	6,4 (0,9)	0,001	5,9 (0,8)	6,0 (1,4)	0,001
Samokritičnija je osoba. (OSOB)	5,8 (1,1)	5,0 (1,8)	0,002	6,1 (0,9)	6,2 (1,0)	0,357	6,3 (0,8)	5,6 (1,5)	0,357
Otvorena je osoba i nije sklona osuđivanju. (OSOB)	6,3 (0,8)	5,3 (1,8)	<0,001	6,2 (1,0)	6,3 (1,0)	0,063	6,5 (0,7)	5,8 (1,5)	0,063
Ima dobar smisao za humor (na odgovarajući način). (OSOB)	5,4 (1,2)	4,4 (1,9)	0,004	4,7 (1,5)	6,0 (1,2)	<0,001	5,5 (1,2)	5,3 (1,6)	<0,001
Organizirana je osoba. (OSOB)	6,6 (0,6)	5,0 (1,9)	<0,001	6,5 (0,7)	6,4 (0,9)	0,808	6,6 (0,7)	5,7 (1,6)	0,808

OČ = očekivanja studenata, PR = procjene studenata, *Srednja vrijednost; †Mann-Whitneyjev test

Grupirajući obilježja u kategorije kompetencija, na prvoj su godini studija ekstremno viša očekivanja od procijenjenih kompetencija mentora u svih šest kategorija (Mann-Whitneyjev U test, $p < 0,001$) (Tablica 5.9.).

Na drugoj godini studija značajno su viša očekivanja od procijenjenih kategorija kompetencija mentora u trima (STR, M/S, OSOB) od ukupno šest kategorija (Tablica 5.9.).

Grupirajući obilježja u kategorije kompetencija, na trećoj godini studija ekstremno su viša očekivanja od procijenjenih kompetencija mentora u pet (POD, STR, EVAL, M/S, M/B/ZT) od ukupno šest kategorija. U kategoriji OSOB nema značajnih razlika između očekivanja i procjena studenata (Tablica 5.9.).

Usporedba ukupnih studentskih očekivanja i procjena s obzirom na godinu studija, akademske 2013./2014., pokazuje značajno viša očekivanja studenata prve i treće godine (Mann-Whitneyjev U test, $p < 0,001$), a na drugoj godini nema značajne razlike (Mann-Whitneyjev U test, $p = 0,057$) (Tablica 5.9.).

Tablica 5.9. Razlike između studentskih očekivanja i procijenjenih kompetencija mentora s obzirom na godinu studija u 2013./2014. akademskoj godini (kategorije)

Kategorija	Godina studija								
	1.			2.			3.		
	OČ (71)	PR (230)	p†	OČ (34)	PR (68)	p†	OČ (45)	PR (135)	p†
	Sv (SD)*	Sv (SD)*		Sv (SD)*	Sv (SD)*		Sv (SD)*	Sv (SD)*	
POD	6,1 (1,0)	4,6 (1,9)	<0,001	5,9 (1,0)	5,9 (1,2)	0,710	6,4 (0,7)	5,5 (1,6)	<0,001
STR	5,8 (1,2)	4,6 (1,9)	<0,001	5,7 (1,1)	6,0 (1,2)	<0,001	6,1 (1,0)	5,4 (1,6)	<0,001
EVAL	6,3 (0,9)	4,8 (1,9)	<0,001	6,1 (0,9)	5,9 (1,1)	0,056	6,3 (0,8)	5,4 (1,6)	<0,001
M/S	6,1 (1,0)	5,0 (1,9)	<0,001	6,1 (0,9)	6,2 (1,1)	0,006	6,4 (0,7)	5,5 (1,6)	<0,001
M/B/ZT	6,1 (0,9)	5,0 (1,8)	<0,001	6,2 (0,7)	6,0 (1,1)	0,311	6,2 (0,7)	5,6 (1,5)	<0,001
OSOB	5,9 (1,0)	5,0 (1,9)	<0,001	5,7 (1,2)	6,2 (1,1)	<0,001	6,1 (0,9)	5,7 (1,5)	0,090
Ukupno	6,1 (1,0)	4,8 (2,0)	<0,001	5,9 (1,0)	6,0 (1,1)	0,057	6,3 (0,8)	5,5 (1,6)	<0,001

OČ = Očekivanja studenata (ukupan broj upitnika); PR = Procjena studenata (ukupan broj upitnika);

*Srednja vrijednost (standardna devijacija); †Mann-Whitneyjev test

5.5. Razlike između studentskih procjena i samoprocjena kompetencija mentora za svaku godinu studija u 2011./2012. akademskoj godini

U usporedbi sa samoprocjenama mentora (Slika 5.6.), značajno su niže procjene studenata prve godine, 2011./2012. akademske godine, u pet od ukupno 52 obilježja kompetencija (Mann-Whitneyjev U test, $p < 0,05$) (Tablica 5.10.). Iz kategorije POD, od 17 obilježja, značajno su niže studentske procjene od samoprocjena mentora u dvama obilježjima, „*Nudi dodatnu pomoć kad se pojave poteškoće*“ i „*Uživa u podučavanju*“ (Tablica 5.10.). Iz kategorija STR, M/S i M/B/ZT značajno je niže procijenjeno po jedno obilježje, „*Preuzima odgovornost za vlastite postupke*“ (Mann-Whitneyjev U test, $p = 0,043$), „*Pruža studentu podršku i ohrabrenje*“ (Mann-Whitneyjev U test, $p = 0,046$) i „*Procjenjuje potrebe i probleme bolesnika/obitelji*“ (Mann-Whitneyjev U test, $p = 0,014$). Ni jedno obilježje nije procijenjeno značajno više od samoprocjena mentora (Tablica 5.10.).

Kompetencije mentora koje su procijenili studenti druge godine, akademske 2011./2012., nakon kliničkih vježbi, pokazuju značajno niže ocjene u odnosu na samoprocjene mentora u 12 od ukupno 52 obilježja kompetencija (Mann-Whitneyjev U test, $p < 0,05$) (Tablica 5.10.). Iz kategorije POD, od 17 obilježja, značajno je niže od samoprocjena mentora procijenjeno pet obilježja (Tablica 5.10.). Iz kategorije STR, od ukupno devet, značajno su niže procijenjena tri obilježja, a iz kategorija MS dva obilježja, „*Pruža studentu podršku i ohrabrenje*“ (Mann-Whitneyjev U test, $p = 0,002$) i „*Pokazuje osobno zanimanje za svakog studenta*“ (Mann-Whitneyjev U test, $p = 0,022$). Iz kategorija EVAL i M/B/ZT značajno je niže od samoprocjena procijenjeno po jedno obilježje, „*Daje do znanja što se od studenta očekuje*“ (Mann-Whitneyjev U test, $p = 0,010$) i „*Procjenjuje potrebe i probleme bolesnika/obitelji*“ (Mann-Whitneyjev U test, $p = 0,007$). Ni jedno obilježje nije procijenjeno značajno više od samoprocjena mentora (Tablica 5.10.).

Kompetencije mentora koje su procijenili studenti treće godine, akademske 2011./2012., nakon kliničkih vježbi, pokazuju značajno niže ocjene u odnosu na samoprocjene mentora u 30 od ukupno 52 obilježja kompetencija (Mann-Whitneyjev U test, $p < 0,05$) (Tablica 5.10.). Iz kategorije POD, od 17 obilježja, značajno je niže od samoprocjena mentora procijenjeno 14 obilježja (Tablica 5.10.). Iz kategorije STR, od ukupno devet, značajno je niže procijenjeno šest obilježja, a iz kategorija EVAL i M/S od samoprocjena mentora značajno su niže procijenjena četiri obilježja. Iz kategorije M/B/ZT jedno je obilježje, „*Procjenjuje potrebe i*

probleme bolesnika/obitelji“, značajno niže procijenjeno (Mann-Whitneyjev U test, $p=0,034$), kao i iz kategorije OSOB, gdje je od sedam obilježja jedno, „*Samokritična je osoba*“, značajno niže procijenjeno od samoprocjene mentora (Mann-Whitneyjev U test, $p=0,010$) (Tablica 5.10.). Od ukupno 52 obilježja kompetencija mentora treće godine, ni jedno obilježje nije procijenjeno značajno više od samoprocjene mentora (Tablica 5.10.).

AKADEMSKA GODINA 2011./2012.

1. GODINA STUDIJA PR (175) ↔ SP (10)	2. GODINA STUDIJA PR (70) ↔ SP (8)	3. GODINA STUDIJA PR (151) ↔ SP (17)
---	---------------------------------------	---

AKADEMSKA GODINA 2012./2013.

1. GODINA STUDIJA PR (230) ↔ SP (10)	2. GODINA STUDIJA PR (68) ↔ SP (8)	3. GODINA STUDIJA PR (135) ↔ SP (17)
---	---------------------------------------	---

AKADEMSKA GODINA 2013./2014.

1. GODINA STUDIJA PR (228) ↔ SP (10)	2. GODINA STUDIJA PR (95) ↔ SP (8)	3. GODINA STUDIJA PR (102) ↔ SP (17)
---	---------------------------------------	---

Slika 5.6. Prikaz ispitivanja razlika između studentskih procjena i samoprocjena kompetencija mentora za svaku godinu studija u 2011./2012. akademskoj godini
PR = procjene studenata (ukupan broj upitnika); SP = samoprocjene mentora (ukupan broj upitnika)

Tablica 5.10. Razlike između procjena studenata i samoprocjena mentora s obzirom na godinu studija u 2011./2012. akademskoj godini (o bilježja)

Obilježja kompetencija mentora (kategorija kompetencija)	1. godina studija			2. godina studija			3. godina studija		
	PR	SP	p†	PR	SP	p†	PR	SP	p†
	Sv (SD)*	Sv (SD)*		Sv (SD)*	Sv (SD)*		Sv (SD)*	Sv (SD)*	
Jasno objašnjava. (POD)	5,4 (1,6)	6,1 (0,9)	0,189	5,9 (1,0)	6,4 (0,7)	0,203	6,0 (1,3)	6,7 (0,5)	0,017
Naglašava što je važno. (POD)	5,5 (1,5)	6,4 (0,8)	0,055	5,9 (1,0)	6,4 (0,7)	0,157	5,9 (1,3)	6,9 (0,3)	0,001
Potiče studentovo zanimanje za temu. (POD)	5,3 (1,6)	5,5 (1,2)	0,917	5,3 (1,2)	6,4 (0,9)	0,020	5,6 (1,4)	6,7 (0,6)	0,001
Uvijek je dostupan studentu. (POD)	5,3 (1,6)	6,1 (1,0)	0,137	5,6 (1,3)	6,3 (0,9)	0,144	6,0 (1,3)	6,9 (0,3)	0,001
Demonstrira i objašnjava kliničke postupke i tehnike. (POD)	5,2 (1,6)	6,1 (0,9)	0,089	5,4 (1,7)	6,4 (0,7)	0,134	5,9 (1,4)	6,5 (0,6)	0,105
Vodi studenta prema razvoju kliničkih vještina. (POD)	5,3 (1,6)	5,9 (1,0)	0,278	5,1 (1,6)	5,6 (0,7)	0,644	5,7 (1,3)	6,5 (0,7)	0,008
Omnogućje praktičnu primjenu znanja. (POD)	5,4 (1,6)	6,2 (0,8)	0,111	4,9 (1,6)	5,9 (1,0)	0,159	5,6 (1,4)	6,2 (0,8)	0,096
Nudi dodatnu pomoć kad se pojave poteškoće. (POD)	5,4 (1,6)	6,6 (0,7)	0,010	5,5 (1,2)	6,8 (0,5)	0,003	5,9 (0,9)	6,9 (0,3)	<0,001
Dobro je pripremljen za podučavanje/kliničke vještine. (POD)	5,5 (1,5)	6,3 (0,8)	0,106	5,9 (1,4)	6,8 (0,5)	0,027	6,1 (0,9)	6,8 (0,4)	0,016
Uživa u podučavanju. (POD)	5,4 (1,5)	6,3 (0,9)	0,047	5,6 (1,1)	6,9 (0,4)	<0,001	5,5 (1,2)	6,7 (0,5)	<0,001
Potiče aktivno sudjelovanje u raspravi. (POD)	5,4 (1,6)	6,0 (1,2)	0,250	5,2 (1,3)	6,5 (0,5)	0,004	5,6 (1,4)	6,7 (0,7)	<0,001
Prilagođava svoje upute stupnju napremljenosti studenta. (POD)	5,5 (1,5)	5,9 (0,7)	0,544	5,4 (1,1)	6,1 (0,6)	0,063	5,6 (1,3)	6,7 (0,5)	0,001
Brzo shvaća što student pita i govori. (POD)	5,5 (1,6)	5,9 (0,6)	0,910	6,0 (1,0)	6,1 (0,8)	0,757	5,9 (1,4)	6,5 (0,5)	0,105
Precizno i pozorno odgovara na pitanja studenta. (POD)	5,4 (1,5)	5,8 (0,9)	0,529	6,1 (0,9)	6,6 (0,7)	0,084	6,0 (1,4)	6,9 (0,2)	<0,001
Ispitivanjem studenta dovodi do prepoznavanja poteškoća. (POD)	5,5 (1,5)	5,9 (0,9)	0,501	5,5 (1,1)	6,0 (0,9)	0,246	5,5 (1,4)	6,4 (0,5)	0,015
Pomaže studentu organizirati misli o problemima bolesnika. (POD)	5,4 (1,5)	5,8 (0,9)	0,592	5,5 (1,1)	6,0 (1,1)	0,267	5,7 (1,5)	6,7 (0,5)	0,006
Potiče samo stalnost/neovisnost studenta. (POD)	5,7 (1,4)	5,9 (0,9)	0,837	5,4 (1,5)	6,1 (0,8)	0,187	5,8 (1,4)	6,8 (0,4)	0,003
Demonstrira kliničke vještine i pro sudbu. (STR)	5,2 (1,6)	6,1 (0,9)	0,060	5,4 (1,8)	6,1 (0,8)	0,339	5,6 (1,4)	6,4 (0,6)	0,023
Demonstrira komunikacijske vještine. (STR)	5,3 (1,5)	6,1 (0,7)	0,137	5,4 (1,4)	6,4 (0,7)	0,039	5,7 (1,6)	6,7 (0,5)	0,005
Pokazuje široko poznavanje literature u svojem području. (STR)	5,2 (1,5)	5,8 (1,2)	0,234	5,4 (1,3)	6,0 (0,9)	0,260	5,7 (1,5)	6,4 (0,7)	0,163
Razgovara o novim saznanjima u svojem području. (STR)	4,9 (1,5)	5,4 (1,1)	0,358	4,9 (1,4)	6,4 (0,7)	0,003	5,5 (1,4)	6,4 (0,8)	0,043
Usmjerava studenta na koricnu stručnu literaturu. (STR)	5,1 (1,7)	6,1 (1,1)	0,056	5,2 (1,7)	5,7 (1,1)	0,531	5,1 (1,4)	6,3 (0,8)	0,002
Pokazuje širinu svojega znanja. (STR)	5,4 (1,4)	5,7 (1,2)	0,570	5,6 (1,1)	6,0 (1,1)	0,340	5,8 (1,1)	6,5 (0,8)	0,014
Prepoznaje vlastita ograničenja. (STR)	5,5 (1,5)	5,7 (0,9)	0,907	5,7 (1,2)	6,5 (0,8)	0,042	5,6 (1,6)	6,1 (1,3)	0,168
Preuzima odgovornost za vlastite postupke. (STR)	5,6 (1,5)	6,5 (0,9)	0,043	6,3 (1,1)	7,0 (0,0)	0,030	6,3 (1,2)	6,9 (0,2)	0,018
Dobar je primjer/uzor. (STR)	5,6 (1,5)	5,7 (0,9)	0,912	6,3 (1,0)	6,4 (0,7)	0,935	6,1 (1,4)	6,7 (0,6)	0,205
Daje konkretne naputke za poboljšanja. (EVAL)	5,3 (1,5)	5,8 (0,8)	0,410	5,5 (1,0)	6,1 (0,8)	0,117	5,7 (1,3)	6,5 (0,6)	0,004
Pružna povratne informacije o radu studenta. (EVAL)	5,4 (1,6)	6,2 (0,8)	0,137	5,7 (1,2)	6,5 (0,8)	0,079	5,7 (1,5)	6,5 (0,6)	0,034

Tablica 5.10. (nastavak)

Obilježja kompetencija mentora (kategorija kompetencija)	1. godina studija			2. godina studija			3. godina studija		
	PR	SP	p†	PR	SP	p†	PR	SP	p†
	Sv (SD)*	Sv (SD)*		Sv (SD)*	Sv (SD)*		Sv (SD)*	Sv (SD)*	
Objektivno prepoznaje i slabije stane studenta. (EVAL)	5,2 (1,5)	5,9 (0,9)	0,246	5,4 (1,2)	6,0 (0,9)	0,223	5,4 (1,6)	6,2 (0,7)	0,061
Prati i procjenjuje studentov rad. (EVAL)	5,4 (1,6)	6,2 (0,9)	0,134	5,8 (1,2)	6,5 (0,8)	0,097	5,9 (1,4)	6,7 (0,6)	0,013
Daje do znanja što se od studenta očekuje. (EVAL)	5,5 (1,6)	6,4 (0,7)	0,080	5,9 (0,9)	6,8 (0,7)	0,010	6,0 (1,4)	6,6 (0,7)	0,077
Daje studentu primjedbe i pohvale na njegov rad. (EVAL)	5,3 (1,7)	6,4 (0,8)	0,053	5,9 (1,1)	6,5 (0,8)	0,153	5,8 (1,5)	6,7 (0,6)	0,010
Ispravlja studentove pogreške bez omalovažavanja. (EVAL)	5,5 (1,7)	6,3 (0,9)	0,203	6,3 (1,0)	6,9 (0,4)	0,107	6,0 (1,7)	6,8 (0,6)	0,055
Ne kritizira studenta pred drugima. (EVAL)	5,5 (1,8)	6,1 (1,1)	0,421	5,7 (1,7)	6,4 (0,5)	0,563	6,0 (1,6)	6,4 (1,6)	0,096
Pružita studentu podršku i ohrabrenje. (M/S)	5,3 (1,6)	6,3 (0,8)	0,046	5,7 (1,3)	6,9 (0,4)	0,002	5,8 (1,4)	6,8 (0,4)	0,002
Pristupačna je osoba. (M/S)	5,6 (1,5)	6,1 (0,9)	0,460	6,3 (1,1)	6,8 (0,5)	0,278	6,1 (1,3)	6,7 (0,6)	0,081
Potiče ozračje međusobnog poštivanja. (M/S)	5,7 (1,5)	6,4 (0,7)	0,167	6,4 (0,8)	6,9 (0,4)	0,067	6,0 (1,5)	6,8 (0,4)	0,012
Pozorno sluša studenta. (M/S)	5,5 (1,5)	6,0 (0,9)	0,469	6,2 (0,9)	6,6 (0,7)	0,133	6,2 (1,2)	6,9 (0,3)	0,006
Pokazuje osobno zanimanje za svakog studenta. (M/S)	5,4 (1,6)	6,1 (0,9)	0,251	5,9 (1,2)	6,8 (0,5)	0,022	5,9 (1,4)	6,8 (0,4)	0,002
Pokazuje suosjećanja. (M/S)	5,3 (1,7)	6,1 (0,9)	0,185	5,9 (1,5)	6,0 (2,1)	0,375	5,9 (1,6)	6,5 (1,1)	0,157
Procjenjuje potrebe i probleme bolesnika/obitelji. (M/B/ZT)	5,3 (1,5)	6,4 (0,7)	0,014	5,9 (0,9)	6,8 (0,5)	0,007	6,0 (1,2)	6,7 (0,6)	0,034
Obavještava bolesnika/obitelj. (M/B/ZT)	5,1 (1,5)	5,9 (1,5)	0,090	5,7 (1,1)	6,3 (0,9)	0,173	6,1 (1,1)	6,4 (1,5)	0,161
Neposredno pruža zdravstvenu njegu. (M/B/ZT)	5,0 (1,7)	5,6 (1,5)	0,267	5,6 (1,4)	6,4 (0,5)	0,190	5,9 (1,3)	6,2 (1,5)	0,110
Traži mišljenje bolesnika o pruženoj zdravstvenoj njezi. (M/B/ZT)	5,0 (1,5)	5,2 (1,3)	0,798	5,4 (1,3)	5,9 (1,1)	0,400	5,7 (1,4)	6,2 (0,8)	0,187
U pozitivnom je odnosu i do govora sa zdravstvenim timom. (M/B/ZT)	5,6 (1,5)	6,5 (0,7)	0,082	6,5 (0,7)	6,9 (0,4)	0,141	6,2 (1,4)	6,8 (0,4)	0,083
Entuzijastična je osoba. (OSOB)	5,7 (1,4)	5,8 (1,3)	0,815	5,9 (1,0)	6,5 (0,8)	0,098	6,0 (1,3)	6,5 (0,7)	0,199
Dinamična je i energična osoba. (OSOB)	5,6 (1,3)	5,9 (1,2)	0,576	5,9 (0,9)	6,6 (0,5)	0,074	6,0 (1,4)	6,5 (0,9)	0,068
Samopouzdana je osoba. (OSOB)	5,9 (1,3)	5,6 (0,8)	0,174	6,4 (0,8)	5,9 (1,1)	0,142	6,2 (1,2)	6,7 (0,6)	0,248
Samokritična je osoba. (OSOB)	5,6 (1,4)	6,2 (1,0)	0,254	6,0 (1,1)	6,6 (0,7)	0,096	5,8 (1,5)	6,5 (0,6)	0,010
Otvorena je osoba i nije sklona o suđivanju. (OSOB)	5,7 (1,6)	6,0 (0,9)	0,773	6,1 (1,1)	6,1 (0,8)	0,718	6,1 (1,4)	6,5 (0,6)	0,252
Ima dobar smisao za humor (na odgovarajući način). (OSOB)	5,5 (1,6)	5,7 (0,9)	0,801	5,1 (1,5)	5,9 (1,1)	0,159	5,4 (1,7)	6,2 (0,7)	0,376
Organizirana je osoba. (OSOB)	5,9 (1,4)	6,2 (0,9)	0,728	6,4 (0,7)	6,6 (0,5)	0,487	6,3 (1,3)	6,7 (0,6)	0,438

PR = Procjena studentata, SP = Samoprocjena mentora, *Srednja vrijednost (standardna devijacija); †Mann-Whitneyjev test

Grupirajući obilježja u kategorije kompetencija, na prvoj su godini studija značajno više samoprocjene od procijenjenih kompetencija mentora u pet (POD, STR, EVAL, M/S, M/B/ZT) od šest kategorija (Tablica 5.11.).

Na drugoj i trećoj godini studija značajno su više samoprocjene od procijenjenih kompetencija mentora u svih šest kategorija (Mann-Whitneyjev U test, $p < 0,05$) (Tablica 5.11.).

Usporedba ukupnih procjena studenata i samoprocjena mentora s obzirom na godinu studija, akademske 2011./2012., pokazuje značajno (ekstremno) više samoprocjene mentora prve, druge i treće godine studija (Mann-Whitneyjev U test, $p < 0,001$) (Tablica 5.11.).

Tablica 5.11. Razlike između procjena studenata i samoprocjena mentora s obzirom na godinu studija u 2011./2012. akademskoj godini (kategorije)

Kategorija	Godina studija								
	1.			2.			3.		
	PR (175)	SP (10)	p†	PR (70)	SP (8)	p†	PR (151)	SP (17)	p†
	Sv (SD)*	Sv (SD)*		Sv (SD)*	Sv (SD)*		Sv (SD)*	Sv (SD)*	
POD	5,4 (1,5)	6,0 (0,9)	<0,001	5,5 (1,3)	6,3 (0,8)	<0,001	5,8 (1,4)	6,7 (0,5)	<0,001
STR	5,3 (1,5)	5,9 (1,0)	0,001	5,6 (1,4)	6,3 (0,8)	<0,001	5,7 (1,5)	6,5 (0,8)	<0,001
EVAL	5,4 (1,6)	6,2 (0,9)	<0,001	5,8 (1,2)	6,5 (0,7)	<0,001	5,8 (1,5)	6,5 (0,8)	<0,001
M/S	5,5 (1,6)	6,2 (0,8)	0,003	6,0 (1,2)	6,6 (1,0)	<0,001	6,0 (1,4)	6,8 (0,6)	<0,001
M/B/ZT	5,2 (1,5)	5,9 (1,3)	0,001	5,8 (1,2)	6,4 (0,8)	0,001	6,0 (1,3)	6,5 (1,1)	<0,001
OSOB	5,7 (1,4)	5,9 (1,0)	0,673	6,0 (1,1)	6,3 (0,9)	0,047	6,0 (1,4)	6,5 (0,8)	<0,001
Ukupno	5,4 (1,6)	6,0 (1,0)	<0,001	5,7 (1,3)	6,4 (0,8)	<0,001	5,8 (1,4)	6,7 (0,7)	<0,001

PR = Procjene studenata (ukupan broj upitnika); SP = Samoprocjene mentora (ukupan broj upitnika);

*Srednja vrijednost (standardna devijacija); †Mann-Whitneyjev test

5.6. Razlike između studentskih procjena i samoprocjena kompetencija mentora za svaku godinu studija u 2012./2013. akademskoj godini

U usporedbi sa samoprocjenama mentora (Slika 5.7.), značajno su niže procjene studenata prve godine, 2012./2013. akademske godine, u 45 od ukupno 52 obilježja kompetencija (Mann-Whitneyjev U test, $p < 0,05$) (Tablica 5.12.). Iz kategorije POD, od 17 obilježja, značajno su niže procjene studenata od samoprocjena mentora u 16 obilježja, a iz kategorije STR od ukupno devet, značajno je niže procijenjeno sedam obilježja. Iz kategorije EVAL, od osam obilježja značajno je niže od samoprocjena mentora procijenjeno sedam obilježja, a iz kategorija M/S i M/B/ZT sve su procjene obilježja niže od samoprocjena mentora. Dva su obilježja, „*Entuzijastična je osoba*“ i „*Samokritična je osoba*“, od ukupno sedam iz kategorije OSOB značajno niže procijenjena od samoprocjena mentora (Mann-Whitneyjev U test, $p < 0,05$). Od ukupno 52 obilježja kompetencija mentora prve godine, ni jedno obilježje nije procijenjeno značajno više od samoprocjene mentora (Tablica 5.12.).

Kompetencije mentora koje su procijenili studenti druge godine, akademske 2012./2013., nakon kliničkih vježbi, pokazuju značajno niže ocjene u odnosu na samoprocjene mentora u trima od ukupno 52 obilježja kompetencija (Mann-Whitneyjev U test, $p < 0,05$) (Tablica 5.12.). Iz kategorije POD, od 17 obilježja, značajno su niže od samoprocjena mentora procijenjena dva obilježja, „*Nudi dodatnu pomoć kad se pojave poteškoće*“ (Mann-Whitneyjev U test, $p = 0,017$) i „*Uživa u podučavanju*“ (Mann-Whitneyjev U test, $p = 0,049$) (Tablica 5.12.). Jedno je obilježje, „*Obavještava bolesnika/obitelj*“, iz kategorije M/B/ZT značajno niže procijenjeno od samoprocjene mentora (Mann-Whitneyjev U test, $p = 0,038$). Ni jedno obilježje nije procijenjeno značajno više od samoprocjene mentora (Tablica 5.12.).

Kompetencije mentora koje su procijenili studenti treće godine, akademske 2012./2013., nakon kliničkih vježbi, pokazuju značajno niže ocjene u odnosu na samoprocjene mentora u 49 od ukupno 52 obilježja kompetencija (Mann-Whitneyjev U test, $p < 0,05$) (Tablica 5.12.). Sva su obilježja iz četiriju kategorija kompetencija (POD, EVAL, M/S, M/B/ZT) značajno niže procijenjena od samoprocjene mentora (Tablica 5.12.). Iz kategorije STR, od ukupno devet, značajno je niže procijenjeno osam obilježja, a iz kategorije OSOB od ukupno sedam obilježja, značajno je niže procijenjeno pet obilježja (Mann-Whitneyjev U test, $p < 0,05$). Od ukupno 52 obilježja kompetencija mentora treće godine, ni jedno obilježje nije procijenjeno značajno više od samoprocjene mentora (Tablica 5.12.).

Slika 5.7. Prikaz ispitivanja razlika između studentskih procjena i samoprocjena kompetencija mentora za svaku godinu studija u 2012./2013. akademskoj godini
PR = procjene studenata (ukupan broj upitnika); SP = samoprocjene mentora (ukupan broj upitnika)

Tablica 5.12. Razlike između procjena studenata i samoprocjena mentora s obzirom na godinu studija u 2012./2013. akademskoj godini (obilježja)

Obilježja kompetencija mentora (kategorija kompetencija)	1. godina studija			2. godina studija			3. godina studija		
	PR	SP	p†	PR	SP	p†	PR	SP	p†
	Sv (SD)*	Sv (SD)*		Sv (SD)*	Sv (SD)*		Sv (SD)*	Sv (SD)*	
Jasno objašnjava. (POD)	4,6 (1,5)	6,0 (0,8)	0,002	6,1 (1,1)	6,5 (0,8)	0,288	5,9 (1,1)	6,7 (0,6)	0,002
Naglašava što je važno. (POD)	4,7 (1,4)	6,4 (0,7)	<0,001	6,2 (1,0)	6,4 (0,9)	0,743	5,8 (1,2)	6,8 (0,5)	<0,001
Potiče studentovo zanimanje za temu. (POD)	4,4 (1,5)	5,9 (1,1)	0,002	5,8 (1,3)	6,3 (0,9)	0,433	5,7 (1,2)	6,8 (0,6)	<0,001
Uvijek je dostupan studentu. (POD)	4,6 (1,5)	6,1 (0,9)	0,002	6,2 (1,2)	6,5 (0,9)	0,444	5,8 (1,3)	6,7 (0,7)	0,002
Demonstrira i objašnjava kliničke postupke i tehnika. (POD)	4,0 (1,7)	5,7 (0,8)	0,001	5,7 (1,6)	6,4 (0,9)	0,267	5,8 (1,3)	6,8 (0,6)	0,001
Vodi studenta prema razvoju kliničkih vještina. (POD)	4,2 (1,6)	5,7 (0,9)	0,002	5,6 (1,6)	6,4 (0,7)	0,271	5,7 (1,3)	6,7 (0,6)	0,001
Omo gućuje praktičnu primjenu znanja. (POD)	4,4 (1,5)	6,4 (1,0)	<0,001	5,6 (1,8)	6,4 (1,1)	0,204	5,8 (1,2)	6,7 (0,7)	0,002
Nudi dodatnu pomoć kad se pojave poteškoće. (POD)	4,6 (1,6)	6,3 (0,7)	0,001	6,3 (1,1)	7,0 (0,0)	0,017	5,8 (1,1)	6,9 (0,2)	<0,001
Dobro je pripremljen za podučavanje/kliničke vještine. (POD)	4,7 (1,5)	5,9 (0,9)	0,008	6,2 (1,0)	6,6 (0,5)	0,268	6,0 (1,2)	6,7 (0,6)	0,008
Uživa u podučavanju. (POD)	4,5 (1,4)	6,1 (1,0)	<0,001	6,1 (1,2)	6,9 (0,4)	0,049	5,8 (1,1)	6,6 (0,8)	0,004
Potiče aktivno sudjelovanje u raspravi. (POD)	4,6 (1,5)	6,1 (1,0)	0,002	5,9 (1,3)	6,5 (0,8)	0,231	5,6 (1,3)	6,9 (0,5)	<0,001
Prilagođava svoje upute stupnju pripremljenosti studenta. (POD)	4,6 (1,5)	5,8 (0,8)	0,007	5,9 (1,4)	6,1 (0,8)	0,936	5,7 (1,1)	6,7 (0,6)	<0,001
Brzo shvaca što student pita i govori. (POD)	4,7 (1,4)	6,1 (0,9)	0,002	6,0 (1,2)	6,1 (1,8)	0,943	5,7 (1,2)	6,6 (0,6)	0,003
Precizno i pozorno odgovara na pitanja studenta. (POD)	4,8 (1,4)	6,1 (0,9)	0,004	6,1 (1,1)	6,6 (0,7)	0,176	5,8 (1,2)	6,8 (0,4)	<0,001
Ispitivanjem studenta dovodi do prepoznavanja poteškoća. (POD)	4,7 (1,5)	5,9 (0,9)	0,013	6,1 (1,1)	6,4 (0,7)	0,515	5,6 (1,2)	6,5 (0,6)	0,001
Pomaže studentu organizirati misli o problemima bolesnika. (POD)	4,6 (1,5)	5,7 (0,7)	0,011	5,9 (1,1)	6,1 (0,8)	0,789	5,8 (1,1)	6,7 (0,6)	<0,001
Potiče samostalnost/neovisnost studenta. (POD)	5,1 (1,6)	6,0 (0,9)	0,079	6,3 (1,1)	6,1 (1,0)	0,468	5,8 (1,2)	6,8 (0,5)	<0,001
Demonstrira kliničke vještine i pro sudbe. (STR)	3,9 (1,6)	5,6 (0,7)	0,001	5,3 (1,9)	6,4 (0,7)	0,122	5,7 (1,3)	6,8 (0,6)	<0,001
Demonstrira komunikacijske vještine. (STR)	4,3 (1,4)	6,0 (1,1)	<0,001	5,7 (1,5)	6,3 (0,7)	0,349	5,6 (1,2)	6,7 (0,6)	<0,001
Pokazuje široko poznavanje literature u svojem području. (STR)	4,6 (1,4)	5,6 (0,8)	0,015	6,1 (1,1)	5,9 (1,2)	0,530	5,3 (1,2)	6,1 (0,8)	0,008
Razgovara o novim saznanjima u svojem području. (STR)	4,3 (1,7)	5,5 (0,9)	0,015	5,9 (1,3)	6,1 (1,0)	0,837	5,2 (1,3)	6,5 (0,7)	<0,001
Usmjerava studenta na korisnu stručnu literaturu. (STR)	4,4 (1,5)	5,6 (1,0)	0,005	6,0 (1,1)	6,1 (1,1)	0,739	4,9 (1,7)	6,6 (0,7)	<0,001
Pokazuje širim svojem znanja. (STR)	4,7 (1,3)	5,4 (0,8)	0,069	6,2 (1,0)	6,1 (1,1)	0,898	5,6 (1,2)	6,7 (0,6)	<0,001
Prepoznaje vlastita ograničenja. (STR)	4,7 (1,3)	6,4 (0,7)	<0,001	6,0 (1,1)	6,5 (0,8)	0,223	5,6 (1,2)	6,7 (0,6)	<0,001
Preuzima odgovornost za vlastite postupke. (STR)	5,2 (1,3)	6,9 (0,3)	<0,001	6,4 (1,0)	6,9 (0,4)	0,172	6,1 (1,0)	6,0 (0,5)	0,001
Dobar je primjer/vzor. (STR)	4,9 (1,5)	5,4 (1,0)	0,311	6,4 (1,0)	6,5 (0,8)	0,879	6,0 (1,2)	6,5 (0,9)	0,096
Daje konkretne naputke za poboljšanje. (EVAL)	4,7 (1,4)	5,8 (0,8)	0,012	6,0 (1,2)	6,4 (1,1)	0,316	5,6 (1,1)	6,5 (0,8)	0,001
Pružna povratne informacije o radu studenta. (EVAL)	4,9 (1,4)	6,2 (0,8)	0,002	6,2 (0,9)	6,6 (0,7)	0,219	5,7 (1,1)	6,7 (0,8)	<0,001

Tablica 5.1.2. (nastavak)

Obilježja kompetencija mentora (kategorija kompetencija)	1. godina studija			2. godina studija			3. godina studija			p†
	PR	SP	p†	PR	SP	p†	PR	SP	p†	
	Sv (SD)*	Sv (SD)*		Sv (SD)*	Sv (SD)*		Sv (SD)*	Sv (SD)*		
Objektivno prepoznaje jače i slabije strane studenta. (EVAL)	4,7 (1,3)	5,9 (0,7)	0,002	6,0 (1,1)	6,0 (0,8)	0,527	5,3 (1,4)	6,6 (0,8)	< 0,001	
Prati i procjenjuje studentov rad. (EVAL)	5,1 (1,3)	6,0 (0,7)	0,017	6,3 (1,0)	6,5 (0,8)	0,604	5,9 (1,1)	6,8 (0,8)	< 0,001	
Daje do znanja što se od studenta očekuje. (EVAL)	5,2 (1,3)	6,2 (0,9)	0,013	6,5 (0,8)	6,5 (0,8)	0,880	5,9 (1,0)	6,8 (0,7)	< 0,001	
Daje studentu primjedbe i pohvale na njegov rad. (EVAL)	5,1 (1,5)	6,2 (0,4)	0,009	6,3 (1,1)	6,5 (0,8)	0,677	5,7 (1,3)	6,8 (0,8)	< 0,001	
Ispravlja studentove pogreške bez omalovažavanja. (EVAL)	5,5 (1,4)	6,6 (0,7)	0,009	6,4 (1,1)	6,9 (0,4)	0,203	6,1 (1,1)	6,8 (0,7)	0,001	
Ne kritizira studenta pred drugima. (EVAL)	4,9 (1,6)	5,3 (2,2)	0,254	6,2 (1,5)	6,1 (1,4)	0,930	6,0 (1,4)	6,2 (1,9)	0,101	
Pružna studentu podršku i ohrabrenja. (M/S)	4,7 (1,5)	6,1 (1,0)	0,004	6,2 (1,2)	6,8 (0,5)	0,066	5,7 (1,3)	6,8 (0,5)	< 0,001	
Pristupačna je osoba. (M/S)	5,2 (1,4)	6,1 (0,9)	0,044	6,5 (0,9)	6,9 (0,4)	0,702	5,9 (1,3)	6,9 (0,2)	< 0,001	
Potiča ozračje međusobnog poštivanja. (M/S)	5,2 (1,3)	6,4 (0,8)	0,005	6,6 (0,8)	6,9 (0,4)	0,267	6,1 (1,1)	6,9 (0,3)	0,002	
Pozorno sluša studenta. (M/S)	5,2 (1,4)	6,1 (1,0)	0,046	6,5 (0,9)	6,8 (0,5)	0,671	6,2 (1,2)	6,9 (0,3)	0,009	
Pokazuje osobno zanimanje za svakog studenta. (M/S)	4,9 (1,6)	6,1 (0,9)	0,013	6,3 (1,0)	6,8 (0,5)	0,255	5,9 (1,2)	6,9 (0,5)	< 0,001	
Pokazuje suosjećanje. (M/S)	4,7 (1,3)	6,2 (1,0)	0,001	6,3 (1,3)	6,6 (0,5)	0,718	5,9 (1,2)	6,8 (0,8)	< 0,001	
Procjenjuje potrebe i probleme bolesnika/obitelji. (M/B/ZT)	4,5 (1,6)	5,7 (0,8)	0,009	5,7 (1,5)	6,5 (0,8)	0,108	5,7 (1,1)	6,9 (0,2)	< 0,001	
Obavještava bolesnika/obitelji. (M/B/ZT)	4,6 (1,6)	5,7 (1,2)	0,026	5,5 (1,7)	6,6 (0,5)	0,038	5,7 (1,2)	6,7 (0,6)	< 0,001	
Neposredno pruža zdravstvenu njegu. (M/B/ZT)	4,2 (1,7)	5,3 (1,6)	0,043	5,4 (1,8)	6,1 (1,4)	0,172	5,7 (1,2)	6,6 (0,9)	0,001	
Traži mišljenje bolesnika o pruženoj zdravstvenoj njezi. (M/B/ZT)	4,3 (1,7)	5,5 (1,0)	0,027	5,4 (1,8)	6,4 (0,7)	0,128	5,6 (1,2)	6,5 (1,2)	< 0,001	
U pozitivnom je odnosu i dogovoru sa zdravstvenim timom. (M/B/ZT)	5,1 (1,4)	6,4 (0,8)	0,002	6,2 (1,6)	6,8 (0,5)	0,488	6,3 (0,9)	6,9 (0,5)	0,003	
Entuzijastična je osoba. (OSOB)	4,8 (1,9)	5,9 (0,9)	0,010	6,3 (1,0)	6,4 (0,9)	0,917	5,8 (1,4)	6,5 (0,7)	0,028	
Dinamična je i energična osoba. (OSOB)	4,8 (1,6)	5,7 (0,8)	0,063	6,3 (1,1)	6,1 (1,2)	0,779	5,6 (1,6)	6,7 (0,7)	0,006	
Samopouzdana je osoba. (OSOB)	5,2 (1,6)	5,6 (1,0)	0,569	6,5 (0,7)	6,1 (1,0)	0,229	6,2 (1,1)	6,5 (0,9)	0,101	
Samokritična je osoba. (OSOB)	5,2 (1,4)	6,3 (1,1)	0,009	6,4 (1,1)	6,4 (1,1)	0,881	5,8 (1,3)	6,8 (0,8)	0,001	
Otvorena je osoba i nije sklona osuđivanju. (OSOB)	5,2 (1,6)	5,8 (1,2)	0,245	6,6 (1,0)	6,4 (0,9)	0,470	5,9 (1,3)	6,8 (0,6)	0,003	
Ina dobar smisao za humor (na odgovarajući način). (OSOB)	4,7 (1,7)	5,7 (1,2)	0,067	5,7 (1,5)	5,9 (1,4)	0,684	5,2 (1,8)	6,3 (1,2)	0,008	
Organizirana je osoba. (OSOB)	5,4 (1,4)	6,0 (0,5)	0,284	6,4 (1,3)	6,4 (0,7)	0,316	6,4 (0,9)	6,8 (0,4)	0,077	

PR = procjene studenata; SP = samoprocjene mentora; *Srednja vrijednost (standardna devijacija); †Mann-Whitneyjev test

Grupirajući obilježja u kategorije kompetencija, na prvoj i trećoj godini studija ekstremno su više samoprocjene od procijenjenih kompetencija mentora u svih šest kategorija kompetencija (Mann-Whitneyjev U test, $p < 0,001$) (Tablica 5.13.).

Na drugoj godini studija značajno su više samoprocjene od procijenjenih kompetencija mentora u trima (POD, STR, M/B/ZT) od ukupno šest kategorija kompetencija (Tablica 5.13.).

Usporedba ukupnih procjena studenata i samoprocjena mentora, akademske 2012./2013., pokazuje značajno (ekstremno) više samoprocjene mentora prve, druge i treće godine studija (Mann-Whitneyjev U test, $p \leq 0,001$) (Tablica 5.13.).

Tablica 5.13. Razlike između procjena studenata i samoprocjena mentora s obzirom na godinu studija u 2012./2013. akademskoj godini (kategorije)

Kategorija	Godina studija								
	1.			2.			3.		
	PR (230)	SP (10)	p†	PR (68)	SP (8)	p†	PR (135)	SP (17)	p†
	Sv (SD)*	Sv (SD)*		Sv (SD)*	Sv (SD)*		Sv (SD)*	Sv (SD)*	
POD	4,6 (1,5)	6,0 (0,9)	<0,001	6,0 (1,3)	6,4 (0,8)	0,004	5,8 (1,2)	6,7 (0,6)	<0,001
STR	4,6 (1,5)	5,8 (0,9)	<0,001	6,0 (1,3)	6,3 (0,9)	0,351	5,5 (1,3)	6,6 (0,7)	<0,001
EVAL	5,0 (1,4)	6,0 (1,0)	<0,001	6,2 (1,1)	6,4 (0,9)	0,537	5,8 (1,2)	6,6 (1,0)	<0,001
M/S	5,0 (1,4)	6,2 (0,9)	<0,001	6,4 (1,0)	6,8 (0,4)	0,127	6,0 (1,2)	6,9 (0,5)	<0,001
M/B/ZT	4,5 (1,6)	5,7 (1,1)	<0,001	5,6 (1,7)	6,5 (0,8)	0,013	5,8 (1,2)	6,7 (0,8)	<0,001
OSOB	5,0 (1,7)	5,9 (0,9)	<0,001	6,3 (1,1)	6,2 (1,0)	0,217	5,8 (1,4)	6,6 (0,8)	<0,001
Ukupno	4,7 (1,5)	5,9 (1,0)	<0,001	6,1 (1,3)	6,3 (0,9)	0,001	5,8 (1,3)	6,7 (0,7)	<0,001

PR = Procjene studenata (ukupan broj upitnika); SP = Samoprocjene mentora (ukupan broj upitnika);

*Srednja vrijednost (standardna devijacija); †Mann-Whitneyjev test

5.7. Razlike između studentskih procjena i samoprocjena kompetencija mentora za svaku godinu studija u 2013./2014. akademskoj godini

U usporedbi sa samoprocjenama mentora (Slika 5.8.), značajno su niže procjene studenata prve godine, u 2013./2014. akademskoj godini, u 39 od ukupno 52 obilježja kompetencija (Mann-Whitneyjev U test, $p < 0,05$) (Tablica 5.14.). Iz kategorije POD, od 17 obilježja, značajno su niže procjene studenata od samoprocjena mentora u 16 obilježja, a iz kategorije STR, od ukupno devet, značajno je niže procijenjeno šest obilježja. Iz kategorije EVAL, od osam obilježja, značajno je niže od samoprocjena mentora procijenjeno sedam obilježja, a iz kategorija M/S sve su procjene obilježja niže od samoprocjena mentora (Mann-Whitneyjev U test, $p < 0,05$) (Tablica 5.14.). Dva su obilježja iz kategorije M/B/ZT, „Traži mišljenje bolesnika o pruženoj zdravstvenoj njezi“ i „U pozitivnom je odnosu i dogovoru sa zdravstvenim timom“, kao i dva obilježja iz kategorije OSOB, „Samokritična je osoba“ i „Ima dobar smisao za humor“, značajno niže procijenjena od samoprocjena mentora (Mann-Whitneyjev U test, $p < 0,05$). Od ukupno 52 obilježja kompetencija mentora prve godine, ni jedno obilježje nije procijenjeno značajno više od samoprocjene mentora (Tablica 5.14.).

Kompetencije mentora koje su procijenili studenti druge godine, akademske 2013./2014., nakon kliničkih vježbi, pokazuju značajno niže ocjene u odnosu na samoprocjene mentora u pet od ukupno 52 obilježja kompetencija (Mann-Whitneyjev U test, $p < 0,05$) (Tablica 5.14.). Iz kategorije POD, od 17 obilježja, značajno su niže od samoprocjena mentora procijenjena dva obilježja, „Naglašava što je važno“ (Mann-Whitneyjev U test, $p = 0,040$) i „Uživa u podučavanju“ (Mann-Whitneyjev U test, $p = 0,019$) (Tablica 5.14.). Jedno je obilježje, „Ispravlja studentove pogriješke bez omalovažavanja“, iz kategorije EVAL, značajno niže procijenjeno od samoprocjene mentora (Mann-Whitneyjev U test, $p = 0,024$). Dva su obilježja, „Pruža studentu podršku i ohrabrenje“ i „Potiče ozračje međusobnog poštivanja“, iz kategorije M/S, od ukupno šest obilježja, značajno niže procijenjena od samoprocjena mentora. Ni jedno obilježje nije procijenjeno značajno više od samoprocjene mentora (Tablica 5.14.).

Kompetencije mentora koje su procijenili studenti treće godine, akademske 2013./2014., nakon kliničkih vježbi, pokazuju značajno niže ocjene u odnosu na samoprocjene mentora u 51 od ukupno 52 obilježja kompetencija (Mann-Whitneyjev U test, $p < 0,05$) (Tablica 5.14.). Sva su obilježja iz pet kategorija kompetencija (POD, STR, EVAL, M/S, M/B/ZT) značajno

niže procijenjena od samoprocjene mentora (Mann-Whitneyjev U test, $p < 0,05$) (Tablica 5.14.). Iz kategorije OSOB, od ukupno devet, značajno je niže procijenjeno osam obilježja, a obilježje „*Entuzijastična je osoba*“ jedino je bez značajnih razlika između studentskih procjena i samoprocjena mentora treće godine (Mann-Whitneyjev U test, $p = 0,117$). Od ukupno 52 obilježja kompetencija mentora treće godine, ni jedno obilježje nije procijenjeno značajno više od samoprocjene mentora (Tablica 5.14.).

AKADEMSKA GODINA 2011./2012.

1. GODINA STUDIJA PR (175) ↔ SP (10)	2. GODINA STUDIJA PR (70) ↔ SP (8)	3. GODINA STUDIJA PR (151) ↔ SP (17)
---	---------------------------------------	---

AKADEMSKA GODINA 2012./2013.

1. GODINA STUDIJA PR (230) ↔ SP (10)	2. GODINA STUDIJA PR (68) ↔ SP (8)	3. GODINA STUDIJA PR (135) ↔ SP (17)
---	---------------------------------------	---

AKADEMSKA GODINA 2013./2014.

1. GODINA STUDIJA PR (228) ↔ SP (175)	2. GODINA STUDIJA PR (95) ↔ SP (8)	3. GODINA STUDIJA PR (102) ↔ SP (17)
--	---------------------------------------	---

Slika 5.8. Prikaz ispitivanja razlika između studentskih procjena i samoprocjena kompetencija mentora za svaku godinu studija u 2013./2014. akademskoj godini
PR = procjene studenata (ukupan broj upitnika); SP = samoprocjene mentora (ukupan broj upitnika)

Tablica 5.14, Razlike između procjena studenata i samoprocjena mentora s obzirom na godinu studija u 2013./2014. akademskoj godini (obilježja)

Obilježja kompetencija mentora (kategorija kompetencija)	1. godina studija			2. godina studija			3. godina studija		
	PR	SP	p†	PR	SP	p†	PR	SP	p†
	Sv (SD)*	Sv (SD)*		Sv (SD)*	Sv (SD)*		Sv (SD)*	Sv (SD)*	
Jasno objašnjava. (POD)	4,5 (1,9)	6,5 (0,7)	0,002	5,8 (1,3)	6,6 (0,5)	0,075	5,6 (1,5)	6,8 (0,4)	<0,001
Naglašava što je važno. (POD)	4,6 (1,9)	6,8 (0,4)	<0,001	5,8 (1,3)	6,6 (0,7)	0,040	5,6 (1,5)	6,9 (0,3)	<0,001
Potiče studentovo zanimanje za temu. (POD)	4,5 (1,9)	6,3 (1,0)	0,004	5,7 (1,3)	6,1 (0,6)	0,609	5,4 (1,6)	6,8 (0,6)	<0,001
Uvijek je do stupa studentu. (POD)	4,3 (1,9)	6,8 (0,4)	<0,001	5,9 (1,2)	6,5 (0,9)	0,127	5,4 (1,7)	6,9 (0,2)	<0,001
Demonstrira i objašnjava kliničke postupke i tehnika. (POD)	4,3 (1,9)	6,5 (0,7)	0,001	5,9 (1,2)	6,2 (0,7)	0,506	5,3 (1,6)	6,8 (0,6)	<0,001
Vodi studenta prema razvoju kliničkih vještina. (POD)	4,3 (1,9)	6,2 (0,8)	0,009	5,9 (1,2)	6,5 (0,7)	0,164	5,4 (1,6)	6,8 (0,4)	<0,001
Omnogućje praktičnu primjenu znanja. (POD)	4,6 (1,9)	6,8 (0,4)	<0,001	6,0 (1,2)	6,2 (1,0)	0,555	5,6 (1,6)	6,8 (0,6)	0,001
Nudi dodatnu pomoć kad se pojave poteškoće. (POD)	4,8 (1,8)	6,6 (0,5)	0,001	6,0 (1,2)	6,5 (0,5)	0,323	5,5 (1,6)	7,0 (0,0)	<0,001
Dobro je pripremljen za podučavanje/kliničke vještine. (POD)	4,8 (1,9)	6,8 (0,4)	0,001	6,0 (1,1)	6,6 (0,5)	0,114	5,5 (1,6)	6,8 (0,4)	<0,001
Uživa u podučavanju. (POD)	4,8 (1,9)	6,7 (0,7)	0,001	5,8 (1,2)	6,8 (0,5)	0,019	5,2 (1,7)	6,8 (0,4)	<0,001
Potiče aktivno sudjelovanje u raspravi. (POD)	4,7 (2,0)	6,4 (0,9)	0,008	5,7 (1,2)	6,4 (0,7)	0,130	5,5 (1,6)	6,9 (0,5)	<0,001
Prilagođava svoje upute stupnju pripremljenosti studenta. (POD)	4,6 (1,9)	6,5 (0,7)	0,002	5,8 (1,1)	6,0 (0,7)	0,909	5,6 (1,6)	6,7 (0,6)	0,003
Brzo shvaća što student pita i govori. (POD)	4,8 (1,8)	6,4 (0,8)	0,004	6,0 (1,1)	6,1 (0,8)	0,812	5,6 (1,5)	6,6 (0,6)	0,010
Precizno i pozorno odgovara na pitanja studenta. (POD)	4,8 (1,9)	6,7 (0,7)	0,001	5,9 (1,1)	6,6 (0,7)	0,051	5,5 (1,4)	6,6 (0,8)	<0,001
Ispitivanjem studenta dovodi do prepoznavanja poteškoća. (POD)	4,5 (1,9)	6,5 (0,9)	0,002	5,8 (1,1)	6,4 (0,7)	0,137	5,5 (1,6)	6,6 (0,6)	0,002
Pomaže studentu organizirati misli o problemima bolesnika. (POD)	4,4 (2,1)	5,9 (0,8)	0,041	5,7 (1,1)	6,1 (0,8)	0,377	5,4 (1,6)	6,6 (0,8)	<0,001
Potiče samostalnost/neovisnost studenta. (POD)	5,2 (1,8)	6,3 (0,9)	0,061	5,9 (1,2)	6,1 (0,9)	0,792	5,8 (1,6)	6,8 (0,5)	0,002
Demonstrira kliničke vještine i pro sudba. (STR)	4,2 (1,9)	6,0 (0,8)	0,017	6,1 (1,1)	6,4 (0,7)	0,659	5,3 (1,6)	6,9 (0,5)	<0,001
Demonstrira komunikacijske vještine. (STR)	4,3 (1,9)	6,2 (1,0)	0,006	6,0 (1,2)	6,4 (0,7)	0,419	5,3 (1,5)	6,8 (0,5)	<0,001
Pokazuje široko poznavanje literature u svojem području. (STR)	4,8 (1,9)	5,9 (1,0)	0,125	5,9 (1,1)	5,9 (1,2)	0,928	5,3 (1,7)	6,4 (0,9)	0,002
Razgovara o novim saznanjima u svojem području. (STR)	4,4 (1,9)	5,8 (1,0)	0,027	5,9 (1,2)	6,2 (1,0)	0,514	5,2 (1,6)	6,5 (0,7)	0,001
Usmjerava studenta na korisnu stručnu literaturu. (STR)	4,3 (1,9)	5,9 (1,1)	0,014	5,7 (1,3)	6,2 (1,2)	0,201	5,2 (1,5)	6,6 (0,8)	<0,001
Pokazuje širim svojem znanja. (STR)	4,8 (1,9)	5,7 (1,0)	0,197	6,0 (1,1)	6,0 (0,9)	0,938	5,3 (1,4)	6,7 (0,7)	<0,001
Prepoznaje vlastita ograničenja. (STR)	4,7 (1,9)	6,5 (0,7)	0,003	5,9 (1,2)	6,5 (0,7)	0,172	5,5 (1,6)	6,8 (0,5)	<0,001
Preuzima odgovornost za vlastita postupka. (STR)	5,2 (1,7)	7,0 (0,0)	<0,001	6,2 (1,0)	6,7 (0,5)	0,160	5,8 (1,7)	7,0 (0,0)	<0,001
Dobar je primjer/uzor. (STR)	4,8 (2,0)	5,8 (1,1)	0,130	6,3 (1,0)	6,7 (0,7)	0,145	5,5 (1,6)	6,9 (0,2)	<0,001
Daje konkretne naputke za poboljšanja. (EVAL)	4,5 (1,9)	6,1 (0,8)	0,008	5,8 (1,1)	6,2 (1,0)	0,247	5,3 (1,6)	6,8 (0,3)	<0,001
Pružava povratne informacije o radu studenta. (EVAL)	4,5 (1,9)	6,4 (0,7)	0,004	5,8 (1,2)	6,5 (0,7)	0,084	5,5 (1,5)	6,9 (0,2)	<0,001

Tablica 5.14. (nastavak)

Obilježja kompetencija mentora (kategorija kompetencija)	1. godina studija			2. godina studija			3. godina studija			p†
	PR	SP	p†	PR	SP	p†	PR	SP	p†	
	Sv (SD)*	Sv (SD)*		Sv (SD)*	Sv (SD)*		Sv (SD)*	Sv (SD)*		
Prati i procjenjuje studentov rad. (EVAL)	4,7 (1,9)	6,3 (0,7)	0,014	6,1 (1,1)	6,5 (0,8)	0,268	5,4 (1,6)	6,9 (0,2)	<0,001	
Objektivno prepoznaje jače i slabije strane studenta. (EVAL)	4,4 (1,9)	6,2 (0,8)	0,005	5,8 (1,1)	6,0 (0,8)	0,741	5,3 (1,5)	6,8 (0,4)	<0,001	
Daje do znanja što se od studenta očekuje. (EVAL)	5,0 (1,9)	6,4 (0,8)	0,019	6,1 (1,1)	6,5 (0,8)	0,298	5,5 (1,6)	7,0 (0,0)	<0,001	
Daje studentu primjedbe i pohvale na njegov rad. (EVAL)	4,7 (1,9)	6,4 (0,5)	0,014	5,9 (1,1)	6,5 (0,8)	0,102	5,4 (1,7)	6,9 (0,2)	<0,001	
Ispravlja studentove pogreške bez omalovažavanja. (EVAL)	5,4 (1,8)	6,9 (0,3)	0,005	6,1 (1,0)	6,9 (0,4)	0,024	5,6 (1,6)	6,8 (0,4)	<0,001	
Na kritizira studenta pred drugima. (EVAL)	5,5 (1,9)	5,4 (1,9)	0,891	6,0 (1,3)	6,5 (1,0)	0,167	5,7 (1,8)	6,2 (0,8)	0,041	
Pružava studentu podršku i ohrabrenje. (M/S)	4,6 (1,9)	6,4 (1,0)	0,004	6,0 (1,1)	6,9 (0,3)	0,021	5,3 (1,6)	6,7 (0,7)	<0,001	
Pristupaćna je osoba. (M/S)	5,0 (1,8)	6,3 (0,9)	0,024	6,3 (1,0)	6,9 (0,4)	0,069	5,5 (1,7)	6,9 (0,5)	<0,001	
Potiče ozačje međusobnog poštivanja. (M/S)	5,3 (1,7)	6,6 (0,7)	0,015	6,2 (1,0)	6,9 (0,3)	0,049	5,8 (1,4)	7,0 (0,0)	<0,001	
Pozorno sluša studenta. (M/S)	5,1 (1,9)	6,3 (0,9)	0,040	6,3 (1,0)	6,7 (0,5)	0,160	5,6 (1,4)	6,9 (0,2)	<0,001	
Pokazuje osobno zanimanje za svakog studenta. (M/S)	4,7 (1,9)	6,3 (0,0)	0,011	6,1 (1,1)	6,7 (0,5)	0,088	5,2 (1,7)	6,9 (0,5)	<0,001	
Pokazuje suosjećanje. (M/S)	5,2 (1,9)	6,6 (0,7)	0,017	6,1 (1,1)	6,5 (0,5)	0,560	5,5 (1,7)	6,7 (0,8)	0,001	
Procjenjuje potrebe i probleme bolesnika/obitelji. (M/B/ZT)	5,0 (1,8)	5,9 (1,0)	0,123	6,1 (1,0)	6,4 (0,7)	0,543	5,5 (1,5)	6,8 (0,7)	<0,001	
Obavještava bolesnika/obitelji. (M/B/ZT)	5,0 (1,9)	5,9 (1,1)	0,115	5,8 (1,2)	6,5 (0,5)	0,145	5,6 (1,5)	6,6 (0,8)	0,001	
Neposredno pruža zdravstvenu njegu. (M/B/ZT)	4,7 (1,9)	5,6 (1,8)	0,148	5,9 (1,1)	6,5 (0,5)	0,165	5,3 (1,6)	6,5 (1,2)	0,001	
Traži mišljenje bolesnika o pruženoj zdravstvenoj njezi. (M/B/ZT)	4,6 (1,9)	5,9 (1,1)	0,027	5,9 (1,2)	6,5 (0,7)	0,196	5,4 (1,6)	6,6 (1,1)	<0,001	
U pozitivnom je odnosu i dogovoru sa zdravstvenim timom. (M/B/ZT)	5,7 (1,5)	6,7 (0,6)	0,017	6,4 (0,9)	6,9 (0,4)	0,086	6,1 (1,2)	6,9 (0,5)	0,001	
Entuzijastična je osoba. (OSOB)	5,0 (1,9)	6,2 (0,9)	0,082	6,2 (1,2)	6,5 (0,7)	0,475	5,7 (1,5)	6,4 (0,7)	0,117	
Dinamična je i energična osoba. (OSOB)	4,8 (1,9)	6,0 (0,9)	0,066	6,1 (1,1)	6,2 (1,4)	0,552	5,7 (1,5)	6,6 (0,7)	0,003	
Samopouzdana je osoba. (OSOB)	5,5 (1,4)	6,0 (0,9)	0,388	6,4 (0,9)	6,2 (0,9)	0,447	6,0 (1,4)	6,6 (0,8)	0,050	
Samokritična je osoba. (OSOB)	5,0 (1,8)	6,6 (0,7)	0,003	6,2 (1,0)	6,2 (0,9)	0,843	5,6 (1,5)	6,7 (0,7)	0,001	
Otvorena je osoba i nije sklona osuđivanju. (OSOB)	5,3 (1,8)	6,2 (1,0)	0,099	6,3 (1,0)	6,6 (0,7)	0,440	5,8 (1,5)	6,7 (0,7)	0,003	
Ima dobar smisao za humor (na odgovarajući način). (OSOB)	4,4 (1,9)	5,8 (1,2)	0,050	6,0 (1,2)	5,9 (1,3)	0,841	5,3 (1,6)	6,3 (1,1)	0,011	
Organizirana je osoba. (OSOB)	5,0 (1,9)	6,2 (0,6)	0,131	6,4 (0,9)	6,6 (0,5)	0,700	5,7 (1,6)	6,7 (0,8)	0,006	

PR = procjene studenata; SP = samoprocjene mentora; *Srednja vrijednost (standardna devijacija); †Mann-Whitneyjev test

Grupirajući obilježja u kategorije kompetencija, na prvoj i trećoj godini studija ekstremno su više samoprocjene od procijenjenih kompetencija mentora u svih šest kategorija kompetencija (Mann-Whitneyjev U test, $p < 0,001$) (Tablica 5.15.).

Na drugoj godini studija značajno su više samoprocjene od procijenjenih kompetencija mentora u pet (POD, STR, EVAL, M/S, M/B/ZT) od ukupno šest kategorija kompetencija (Mann-Whitneyjev U test, $p < 0,05$) (Tablica 5.15.). U kategoriji OSOB ne postoji značajnih razlika između procjena studenata i samoprocjena mentora (Mann-Whitneyjev U test, $p = 0,472$) (Tablica 5.15.).

Usporedba ukupnih procjena studenata i samoprocjena mentora, akademske 2013./2014., pokazuje značajno (ekstremno) više samoprocjene mentora prve, druge i treće godine studija (Mann-Whitneyjev U test, $p < 0,001$) (Tablica 5.15.).

Tablica 5.15. Razlike između procjena studenata i samoprocjena mentora s obzirom na godinu studija u 2013./2014. akademskoj godini (kategorije)

Kategorija	Godina studija								
	1.			2.			3.		
	PR (228)	SP (10)	p†	PR (95)	SP (8)	p†	PR (102)	SP (17)	p†
	Sv (SD)*	Sv (SD)*		Sv (SD)*	Sv (SD)*		Sv (SD)*	Sv (SD)*	
POD	4,6 (1,9)	6,5 (0,7)	<0,001	5,9 (1,2)	6,4 (0,7)	<0,001	5,5 (1,6)	6,8 (0,5)	<0,001
STR	4,6 (1,9)	6,1 (0,9)	<0,001	6,0 (1,2)	6,3 (0,9)	0,017	5,4 (1,6)	6,7 (0,6)	<0,001
EVAL	4,8 (1,9)	6,3 (1,1)	<0,001	5,9 (1,1)	6,5 (0,8)	<0,001	5,4 (1,6)	6,8 (0,7)	<0,001
M/S	5,0 (1,9)	6,4 (0,8)	<0,001	6,2 (1,1)	6,8 (0,4)	<0,001	5,5 (1,6)	6,9 (0,5)	<0,001
M/B/ZT	5,0 (1,8)	6,0 (1,2)	<0,001	6,0 (1,1)	6,6 (0,6)	0,005	5,6 (1,5)	6,7 (0,9)	<0,001
OSOB	5,0 (1,9)	6,1 (0,9)	<0,001	6,2 (1,1)	6,3 (0,9)	0,472	5,7 (1,5)	6,6 (0,8)	<0,001
Ukupno	4,8 (2,0)	6,3 (0,9)	<0,001	5,9 (1,1)	6,5 (0,8)	<0,001	5,5 (1,6)	6,8 (0,7)	<0,001

PR = procjene studenata (ukupan broj upitnika); SP = samoprocjene mentora (ukupan broj upitnika);

*Srednja vrijednost (standardna devijacija); †Mann-Whitneyjev test

5.8. Ukupne razine i razlike među kategorijama kompetencija studentskih očekivanja i procjenama i samoprocjenama mentora

Usporedba ukupnih razina (srednjih vrijednosti) i razlika među kategorijama studentskih očekivanja, procjenama te samoprocjenama mentora na prvoj godini studija (2011./2012.) pokazuje značajno niže procjene studenata (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,001$) u pet kategorija (POD, STR, EVAL, M/S, M/B/ZT), osim kategorije (OSOB) (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,151$) (Tablica 5.16.). Na drugoj i trećoj godini studija značajno su više mentorske samoprocjene u svih šest kategorija (Tablica 5.16.). Značajne su ukupne razlike među studentskim očekivanjima, procjenama te samoprocjenama mentora prve, druge i treće godine studija (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,001$) (Tablica 5.16.).

Tablica 5.16. Razlike među očekivanjima, procjenama studenata i samoprocjenama mentora (kategorije) (2011./2012.)

1. godina	Očekivanja Sv (SD)*	Procjena Sv (SD)*	Samoprocjena Sv (SD)*	p†
Sposobnost mentora za podučavanje/prijenos znanja	5,9 (1,0)	5,4 (1,5)	6,0 (0,9)	<0,001
Stručne kompetencije mentora	5,8 (1,1)	5,3 (1,5)	5,9 (1,0)	<0,001
Mentorova evaluacija studenta	6,2 (0,8)	5,4 (1,6)	6,2 (0,9)	<0,001
Odnos mentor – student	6,1 (1,0)	5,5 (1,6)	6,2 (0,8)	<0,001
Odnos mentor - bolesnik/obitelj zdravstveni tim	6,2 (0,8)	5,2 (1,5)	5,9 (1,3)	<0,001
Osobnost mentora	6,0 (1,2)	5,7 (1,4)	5,9 (1,0)	0,151
Ukupno 1. godina	5,9 (1,0)	5,4 (1,6)	6,0 (1,0)	<0,001
2. godina	Očekivanja Sv (SD)*	Procjena Sv (SD)*	Samoprocjena Sv (SD)*	p†
Sposobnost mentora za podučavanje/prijenos znanja	5,7 (1,1)	5,5 (1,3)	6,3 (0,8)	<0,001
Stručne kompetencije mentora	5,4 (1,3)	5,6 (1,4)	6,3 (0,8)	<0,001
Mentorova evaluacija studenta	6,0 (1,0)	5,8 (1,2)	6,5 (0,7)	<0,001
Odnos mentor - student	6,0 (1,0)	6,0 (1,2)	6,6 (1,0)	<0,001
Odnos mentor - bolesnik/obitelj zdravstveni tim	6,0 (0,9)	5,8 (1,2)	6,4 (0,8)	0,003
Osobnost mentora	5,5 (1,4)	6,0 (1,1)	6,3 (0,9)	<0,001
Ukupno 2. godina	5,7 (1,1)	5,7 (1,3)	6,4 (0,8)	<0,001
3. godina	Očekivanja Sv (SD)*	Procjena Sv (SD)*	Samoprocjena Sv (SD)*	p†
Sposobnost mentora za podučavanje/prijenos znanja	5,7 (1,0)	5,8 (1,4)	6,7 (0,5)	<0,001
Stručne kompetencije mentora	5,6 (1,1)	5,7 (1,5)	6,5 (0,8)	<0,001
Mentorova evaluacija studenta	6,0 (0,8)	5,8 (1,5)	6,5 (0,8)	<0,001
Odnos mentor - student	6,1(0,8)	6,0 (1,4)	6,8 (0,6)	<0,001
Odnos mentor - bolesnik/obitelj zdravstveni tim	6,1 (0,7)	6,0 (1,3)	6,5 (1,1)	<0,001
Osobnost mentora	5,8 (1,1)	6,0 (1,4)	6,5 (0,8)	<0,001
Ukupno 3. godina	5,9 (1,0)	5,8 (1,4)	6,7 (0,7)	<0,001
Ukupno	5,9 (1,0)	5,6 (1,4)	6,4 (0,9)	<0,001

*Srednja vrijednost (standardna devijacija); †Kruskal-Wallisov test

Usporedba ukupnih razina (srednjih vrijednosti) i razlika među kategorijama kompetencija studentskih očekivanja, procjenama te samoprocjenama mentora na prvoj godini studija (2012./2013.) pokazuje značajno niže procjene studenata (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,001$) u svih šest kategorija kompetencija (Tablica 5.17.). Na drugoj godini studija značajno su više samoprocjene mentora u kategorijama POD i M/S, značajno niže procjene studenata u kategoriji M/B/ZT i značajno niža očekivanja u kategoriji OSOB (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,001$) (Tablica 5.17.). Na trećoj godini studija značajno su više mentorske samoprocjene u svih šest kategorija. Značajne su ukupne razlike među studentskim očekivanjima, procjenama te samoprocjenama mentora prve, druge i treće godine studija (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,001$) (Tablica 5.17.).

Tablica 5.17. Razlike među očekivanjima, procjenama studenata i samoprocjenama mentora (kategorije) (2012./2013.)

1. godina	Očekivanja Sv (SD)*	Procjena Sv (SD)*	Samoprocjena Sv (SD)*	p†
Sposobnost mentora za podučavanje/prijenos znanja	5,8 (1,1)	4,6 (1,5)	6,0 (0,9)	<0,001
Stručne kompetencije mentora	5,5 (1,3)	4,6 (1,5)	5,8 (0,9)	<0,001
Mentorova evaluacija studenta	6,0 (0,9)	5,0 (1,4)	6,0 (1,0)	<0,001
Odnos mentor – student	5,8 (1,1)	5,0 (1,4)	6,2 (0,9)	<0,001
Odnos mentor - bolesnik/obitelj zdravstveni tim	5,9 (0,9)	4,5 (1,6)	5,7 (1,1)	<0,001
Osobnost mentora	5,4 (1,4)	5,0 (1,7)	5,9 (0,9)	<0,001
Ukupno 1. godina	5,7 (1,2)	4,7 (1,5)	5,9 (1,0)	<0,001
2. godina	Očekivanja Sv (SD)*	Procjena Sv (SD)*	Samoprocjena Sv (SD)*	p†
Sposobnost mentora za podučavanje/prijenos znanja	6,1 (0,9)	6,0 (1,3)	6,4 (0,8)	0,006
Stručne kompetencije mentora	6,0 (1,1)	6,0 (1,3)	6,3 (0,9)	0,167
Mentorova evaluacija studenta	6,4 (0,8)	6,2 (1,1)	6,4 (0,9)	0,852
Odnos mentor - student	6,3 (0,9)	6,4 (1,0)	6,8 (0,4)	<0,001
Odnos mentor - bolesnik/obitelj zdravstveni tim	6,3 (0,8)	5,6 (1,7)	6,5 (0,8)	<0,001
Osobnost mentora	5,9 (1,2)	6,3 (1,1)	6,2 (1,0)	<0,001
Ukupno 2. godina	6,2 (1,0)	6,1 (1,3)	6,3 (0,9)	<0,001
3. godina	Očekivanja Sv (SD)*	Procjena Sv (SD)*	Samoprocjena Sv (SD)*	p†
Sposobnost mentora za podučavanje/prijenos znanja	6,2 (0,9)	5,8 (1,2)	6,7 (0,6)	<0,001
Stručne kompetencije mentora	6,0 (0,9)	5,5 (1,3)	6,6 (0,7)	<0,001
Mentorova evaluacija studenta	6,3 (0,7)	5,8 (1,2)	6,6 (1,0)	<0,001
Odnos mentor - student	6,3 (0,7)	6,0 (1,2)	6,9 (0,5)	<0,001
Odnos mentor - bolesnik/obitelj zdravstveni tim	6,3 (0,7)	5,8 (1,2)	6,7 (0,8)	<0,001
Osobnost mentora	6,1 (0,8)	5,8 (1,4)	6,6 (0,8)	<0,001
Ukupno 3. godina	6,2 (0,8)	5,8 (1,3)	6,7 (0,7)	<0,001
Ukupno	6,0 (1,0)	5,3 (1,4)	6,4 (0,9)	<0,001

*Srednja vrijednost (standardna devijacija); †Kruskal-Wallisov test

Usporedba ukupnih razina (srednjih vrijednosti) i razlika među kategorijama kompetencija studentskih očekivanja, procjenama te samoprocjenama mentora na prvoj godini studija (2013./2014.) pokazuje značajno niže procjene studenata (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,001$) u svih šest kategorija kompetencija (Tablica 5.18.). Na drugoj godini studija značajno su više samoprocjene mentora u kategorijama POD i M/S, značajno niže procjene studenata u kategoriji M/B/ZT i značajno niža očekivanja u kategoriji OSOB (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,001$) (Tablica 5.18.). Na trećoj godini studija značajno su više mentorske samoprocjene u svih šest kategorija. Značajne su ukupne razlike među studentskim očekivanjima, procjenama te samoprocjenama mentora prve, druge i treće godine studija (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,001$) (Tablica 5.18.).

Tablica 5.18. Razlike među očekivanjima, procjenama studenata i samoprocjenama mentora (kategorije) (2013./2014.)

1. godina	Očekivanja Sv (SD)*	Procjena Sv (SD)*	Samoprocjena Sv (SD)*	p†
Sposobnost mentora za podučavanje/prijenos znanja	6,1 (1,0)	4,6 (1,9)	6,5 (0,7)	<0,001
Stručne kompetencije mentora	5,8 (1,2)	4,6 (1,9)	6,1 (0,9)	<0,001
Mentorova evaluacija studenta	6,3 (0,9)	4,8 (1,8)	6,3 (1,1)	<0,001
Odnos mentor – student	6,1 (1,0)	5,0 (1,8)	6,4 (0,8)	<0,001
Odnos mentor - bolesnik/obitelj zdravstveni tim	6,1 (0,9)	5,0 (1,8)	6,0 (1,2)	<0,001
Osobnost mentora	5,9 (1,0)	5,0 (1,9)	6,1 (0,9)	<0,001
Ukupno 1. godina	6,1 (1,0)	4,8 (2,0)	6,3 (0,9)	<0,001
2. godina	Očekivanja Sv (SD)*	Procjena Sv (SD)*	Samoprocjena Sv (SD)*	p†
Sposobnost mentora za podučavanje/prijenos znanja	5,9 (1,0)	5,9 (1,2)	6,4 (0,7)	<0,001
Stručne kompetencije mentora	5,7 (1,1)	6,0 (1,2)	6,3 (0,9)	<0,001
Mentorova evaluacija studenta	6,1 (0,9)	5,9 (1,1)	6,5 (0,8)	<0,001
Odnos mentor - student	6,1 (0,9)	6,2 (1,1)	6,8 (0,4)	<0,001
Odnos mentor - bolesnik/obitelj zdravstveni tim	6,2 (0,7)	6,0 (1,1)	6,6 (0,6)	<0,001
Osobnost mentora	5,7 (1,2)	6,2 (1,1)	6,3 (0,9)	0,011
Ukupno 2. godina	5,9 (1,0)	6,0 (1,1)	6,5 (0,8)	<0,001
3. godina	Očekivanja Sv (SD)*	Procjena Sv (SD)*	Samoprocjena Sv (SD)*	p†
Sposobnost mentora za podučavanje/prijenos znanja	6,4 (0,7)	5,5 (1,6)	6,8 (0,5)	<0,001
Stručne kompetencije mentora	6,1 (1,0)	5,4 (1,6)	6,7 (0,6)	<0,001
Mentorova evaluacija studenta	6,3 (0,8)	5,4 (1,6)	6,8 (0,7)	<0,001
Odnos mentor - student	6,4 (0,7)	5,5 (1,6)	6,9 (0,5)	<0,001
Odnos mentor - bolesnik/obitelj zdravstveni tim	6,2 (0,7)	5,6 (1,5)	6,7 (0,9)	<0,001
Osobnost mentora	6,1 (0,9)	5,7 (1,5)	6,6 (0,8)	<0,001
Ukupno 3. godina	6,3 (0,8)	5,5 (1,6)	6,8 (0,7)	<0,001
Ukupno	6,1 (0,9)	5,2 (1,7)	6,5 (0,8)	<0,001

*Srednja vrijednost (standardna devijacija); †Kruskal-Wallisov test

5.9. Razlike među očekivanjima, procjenama studenata te samoprocjenama mentora s obzirom na godinu studija u 2011./2012. akademskoj godini

Očekivanja studenata

Kada je riječ o usporedbi očekivanja studenata prve, druge i treće godine studija akademske 2011./2012. godine (Slika 5.9.), od ukupno 52 obilježja, značajne su razlike u 20 obilježja kompetencija (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,05$) (Tablica 5.19.). Studenti prve godine imaju značajno najviša očekivanja u odnosu na drugu i treću godinu, i to u 14 obilježja kompetencija, od čega u devet obilježja iz kategorije POD, u jednom obilježju, „*Demonstrira komunikacijske vještine*“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,008$), iz kategorije STR, jednom obilježju, „*Daje do znanja što se od studenta očekuje*“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,007$), iz kategorije EVAL, te u trima obilježjima, „*Entuzijastična je osoba*“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,009$), „*Dinamična je i energična osoba*“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,004$) i „*Ima dobar smisao za humor*“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,001$), iz kategorije OSOB (Tablica 5.19.). Studenti treće godine imaju značajno najviša očekivanja u odnosu na prvu i drugu godinu u dvama obilježjima, „*Pokazuje široko poznavanje literature u svojem području*“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,001$) i „*Razgovara o novim saznanjima u svojem području*“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,002$), i to oba iz kategorije POD, a u četirima obilježjima najviša očekivanja s izjednačenim razinama imaju studenti prve i treće u odnosu na studente druge godine studija (Tablica 5.19.).

Značajno najniža očekivanja imaju studenti druge godine u odnosu na prvu i treću godinu, i to u ukupno 17 obilježja (Tablica 5.19.). S izjednačenim razinama, najniža očekivanja imaju studenti druge i treće u odnosu na studente prve godine studija u dvama obilježjima, „*Potiče samostalnost studenta*“, (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,002$) iz kategorije POD i „*Daje do znanja što se od studenta očekuje*“, (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,007$) iz kategorije STR (Tablica 5.19.). Studenti treće godine imaju značajno najniža očekivanja u odnosu na studente prve i druge godine u dvama obilježjima, oba iz kategorije POD, „*Demonstrira i objašnjava kliničke postupke i tehnike*“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,009$) i „*Vodi studenta prema razvoju kliničkih vještina*“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,003$) (Tablica 5.19.). Studenti prve godine nemaju ni jedno značajno najniže očekivanje u odnosu na drugu i treću godinu.

Procjene studenata

U usporedbi procjena studenata prve, druge i treće godine, akademske 2011./2012., od ukupno 52 obilježja, značajne su razlike u 35 obilježja (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,05$) (Tablica 5.19.). Značajno su najniže procjene studenata prve godine u odnosu na drugu i treću

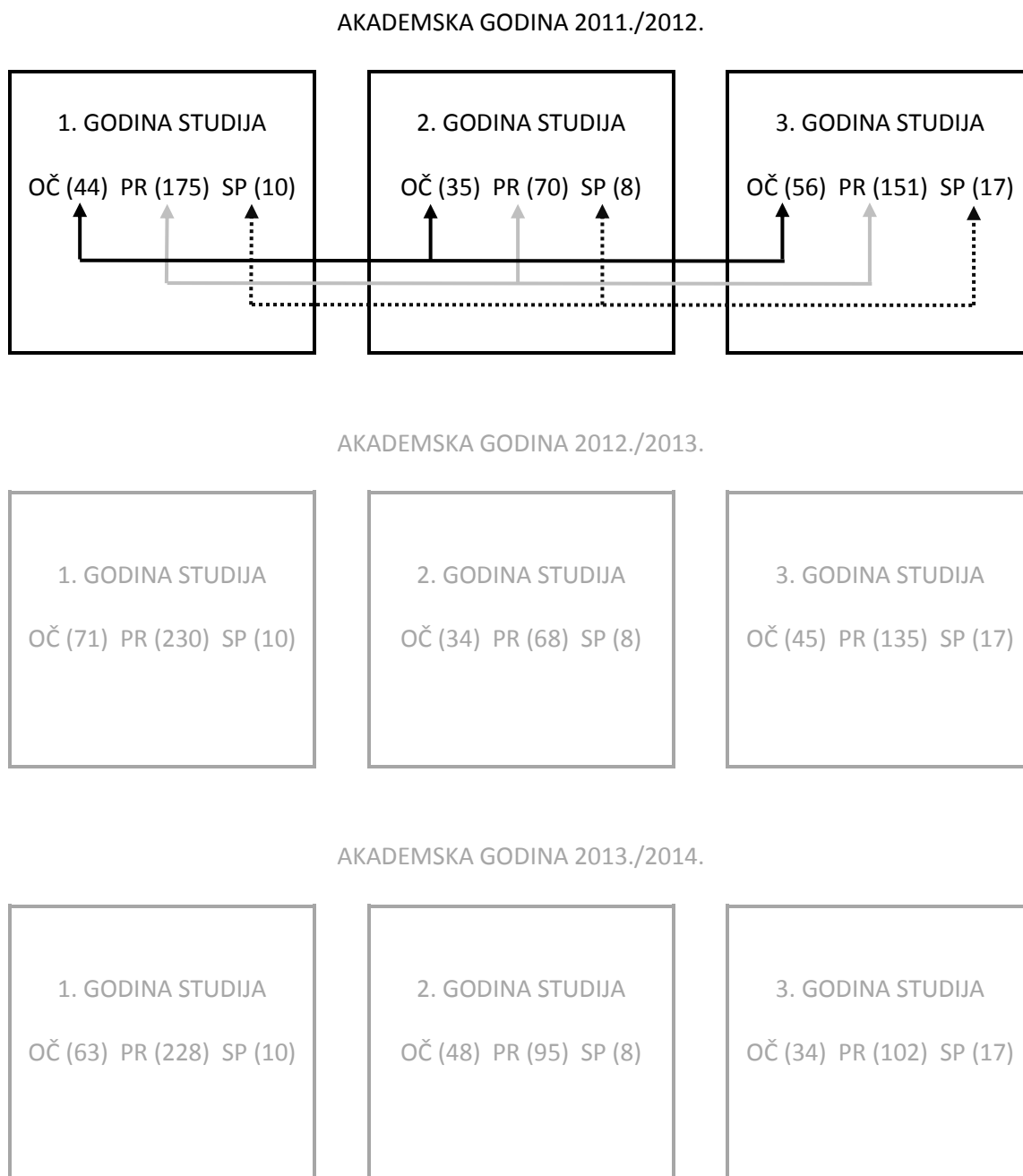
godinu studija u 32 obilježja, od čega u pet obilježja iz triju kategorija - POD, EVAL i OSOB, u šest obilježja iz kategorije STR, a potom u svim obilježjima iz kategorija M/S i M/B/ZT, uz ekstremne razlike u kategoriji M/B/ZT (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,001$) (Tablica 5.19.).

Značajno su najviše procjene mentorskih kompetencija od studenata treće godine u odnosu na prvu i drugu godinu, i to u ukupno devet obilježja (Tablica 5.19.). Četiri su obilježja, „*Jasno objašnjava*“, „*Uvijek je dostupan studentu*“, „*Demonstrira i objašnjava kliničke postupke i tehnike*“ i „*Nudi dodatnu pomoć kad se pojave poteškoće*“ (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,05$), iz kategorije POD te pet obilježja, „*Demonstrira kliničke vještine i prosudbe*“, „*Demonstrira komunikacijske vještine*“, „*Pokazuje široko poznavanje literature u svojem području*“, „*Razgovara o novim saznanjima u svojem području*“ „*Pokazuje širinu svojega znanja*“ iz kategorije STR (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,05$) (Tablica 5.19.). Samo je jedna značajno najniža procjena mentorskih kompetencija studenata druge godine, za obilježje „*Omogućuje praktičnu primjenu znanja*“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,026$), iz kategorije POD (Tablica 5.19.).

Samoprocjene mentora

U usporedbi samoprocjena mentora prve, druge i treće godine studija akademske 2011./2012. godine, od ukupno 52 obilježja, značajne su razlike u 12 obilježja kompetencija (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,05$) (Tablica 5.19.). Mentori treće godine imaju značajno najviše samoprocjene kompetencija u odnosu na prvu i drugu godinu, i to u šest obilježja kompetencija, od čega u pet obilježja iz kategorije POD i jednom obilježju, „*Samopouzdana je osoba*“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,007$), iz kategorije OSOB (Tablica 5.19.).

Mentori prve godine imaju značajno najniže samoprocjene u odnosu na drugu i treću godinu u šest obilježja kompetencija, od čega u dvama obilježjima, „*Potiče studentovo zanimanje za temu*“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,016$) i „*Precizno i pozorno odgovara na pitanja studenta*“ (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,001$), iz kategorije POD, u dvama obilježjima, „*Razgovara o novim saznanjima u svojem području*“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,016$) i „*Dobar je primjer/uzor*“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,021$), iz kategorije STR, te u dvama obilježjima, „*Pozorno sluša studenta*“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,017$) i „*Pokazuje osobno zanimanje za svakog studenta*“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,035$), iz kategorije M/S (Tablica 5.19.).

Slika 5.9. Prikaz ispitivanja razlika među studentskim očekivanjima, procjenama te samoprocjenama kompetencija mentora za svaku godinu studija u 2011./2012. akademskoj godini
 OČ = očekivanja studenata (ukupan broj upitnika); PR = procjene studenata (ukupan broj upitnika); SP = samoprocjene mentora (ukupan broj upitnika)

Tablica 5.19. Razlike između očekivanja i procjena studenata te samoprocjena mentora prva, druga i treće godine nastajanja 2011./2012. godine (obilježja)

Obilježja kompetencija mentora (kategorija kompetencija)	Očekivanja/godina studija			Procjene/godina studija			Samoprocjene/godina studija					
	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.			
	Sv (SD)*			Sv (SD)*			Sv (SD)*					
Jasno objašnjava. (POD)	6,5 (1,0)	6,6 (0,6)	6,5 (0,6)	0,883	5,4 (1,6)	5,9 (1,0)	6,0 (1,3)	0,003	6,1 (0,9)	6,4 (0,7)	6,7 (0,5)	0,140
Naglašava što je važno. (POD)	6,6 (0,6)	6,1 (0,9)	6,3 (0,6)	0,015	5,5 (1,5)	5,9 (1,0)	5,9 (1,3)	0,093	6,4 (0,8)	6,4 (0,7)	6,9 (0,3)	0,083
Potiče studentovo zanimanje za temu. (POD)	5,8 (1,0)	5,3 (0,9)	5,6 (1,1)	0,016	5,3 (1,6)	5,3 (1,2)	5,6 (1,4)	0,139	5,5 (1,2)	6,4 (0,9)	6,7 (0,6)	0,016
Uvijek dostupan studentu. (POD)	6,0 (0,9)	5,9 (0,8)	6,0 (1,0)	0,634	5,3 (1,6)	5,6 (1,3)	6,0 (1,3)	0,001	6,1 (1,0)	6,3 (0,9)	6,9 (0,3)	0,019
Demonstrira i objašnjava kliničke postupke i tehnike. (POD)	6,6 (0,5)	6,4 (0,8)	6,2 (0,7)	0,009	5,2 (1,6)	5,4 (1,7)	5,9 (1,4)	0,001	6,1 (0,9)	6,4 (0,7)	6,5 (0,6)	0,539
Vodi studenta prema razvoju kliničkih vještina. (POD)	6,4 (0,6)	6,3 (0,7)	6,0 (0,7)	0,003	5,3 (1,6)	5,1 (1,6)	5,7 (1,3)	0,070	5,9 (1,0)	5,6 (0,7)	6,5 (0,7)	0,051
Omoćuje praktičnu primjenu znanja. (POD)	6,5 (0,6)	6,1 (0,9)	6,1 (1,0)	0,106	5,4 (1,6)	4,9 (1,6)	5,6 (1,4)	0,026	6,2 (0,8)	5,9 (1,0)	6,2 (0,8)	0,634
Nudi dodatnu pomoć kad se pojave poteškoće. (POD)	6,3 (0,8)	5,9 (0,7)	6,1 (0,7)	0,019	5,4 (1,6)	5,5 (1,2)	5,9 (0,9)	0,005	6,6 (0,7)	6,8 (0,5)	6,9 (0,3)	0,451
Dobro je pripremljen za podučavanje/kliničke vještine. (POD)	6,2 (0,9)	6,1 (1,2)	6,4 (0,7)	0,834	5,5 (1,5)	5,9 (1,4)	6,1 (0,9)	<0,001	6,3 (0,8)	6,8 (0,5)	6,8 (0,4)	0,137
Uživa u podučavanju. (POD)	4,7 (1,4)	4,1 (1,0)	4,3 (1,4)	0,019	5,4 (1,5)	5,6 (1,1)	5,5 (1,2)	0,696	6,3 (0,9)	6,9 (0,4)	6,7 (0,5)	0,200
Potiče aktivno sudjelovanje u raspravi. (POD)	5,1 (1,2)	4,6 (1,2)	4,9 (1,2)	0,164	5,4 (1,6)	5,2 (1,3)	5,6 (1,4)	0,089	6,0 (1,2)	6,5 (0,5)	6,7 (0,7)	0,147
Prilagođava svoje upute stupnju pripremljenosti studenta. (POD)	5,7 (0,9)	5,6 (1,0)	5,4 (0,9)	0,257	5,5 (1,5)	5,4 (1,1)	5,6 (1,3)	0,176	5,9 (0,7)	6,1 (0,6)	6,7 (0,5)	0,017
Brzo shvaća što student pita i govori. (POD)	5,9 (0,9)	5,5 (1,3)	5,6 (0,8)	0,145	5,5 (1,6)	6,0 (1,0)	5,9 (1,4)	0,138	5,9 (0,6)	6,1 (0,8)	6,5 (0,5)	0,049
Precizno i pozorno odgovara na pitanja studenta. (POD)	6,2 (0,9)	6,3 (0,8)	6,2 (0,7)	0,483	5,4 (1,5)	6,1 (0,9)	6,0 (1,4)	<0,001	5,8 (0,9)	6,6 (0,7)	6,9 (0,2)	<0,001
Ispitivanjem studenta dovodi do prepoznavanja poteškoća. (POD)	6,0 (0,9)	5,4 (1,1)	5,7 (1,0)	0,007	5,5 (1,5)	5,5 (1,1)	5,5 (1,4)	0,692	5,9 (0,9)	6,0 (0,9)	6,4 (0,5)	0,237
Pomaže studentu organizirati misli o problemima bolesnika. (POD)	6,0 (1,0)	5,4 (1,2)	5,9 (0,7)	0,019	5,4 (1,5)	5,5 (1,1)	5,7 (1,5)	0,093	5,8 (0,9)	6,0 (1,1)	6,7 (0,5)	0,047
Potiče samostalnost/neovisnost studenta. (POD)	6,4 (0,8)	6,0 (1,0)	6,0 (1,0)	0,045	5,7 (1,4)	5,4 (1,5)	5,8 (1,4)	0,080	5,9 (0,9)	6,1 (0,8)	6,8 (0,4)	0,015
Demonstrira kliničke vještine i pro sudbe. (STR)	6,5 (0,6)	6,6 (0,6)	6,3 (0,7)	0,072	5,2 (1,6)	5,4 (1,8)	5,6 (1,4)	0,023	6,1 (0,9)	6,1 (0,8)	6,4 (0,6)	0,573
Demonstrira komunikacijske vještine. (STR)	6,1 (0,8)	5,5 (1,0)	5,8 (0,8)	0,008	5,3 (1,5)	5,4 (1,4)	5,7 (1,6)	0,030	6,1 (0,7)	6,4 (0,7)	6,7 (0,5)	0,078
Pokazuje široko poznavanje literature u svojem području. (STR)	4,9 (1,0)	4,2 (1,3)	5,1 (1,1)	0,001	5,2 (1,5)	5,4 (1,3)	5,7 (1,5)	0,004	5,8 (1,2)	6,0 (0,9)	6,4 (0,7)	0,462
Razgovara o novim saznanjima u svojem području. (STR)	5,3 (1,2)	4,6 (1,0)	5,4 (0,8)	0,002	4,9 (1,5)	4,9 (1,4)	5,5 (1,4)	<0,001	5,4 (1,1)	6,4 (0,7)	6,4 (0,8)	0,446
Usmjerava studenta na korisnu stručnu literaturu. (STR)	5,6 (0,9)	5,1 (0,9)	5,6 (0,9)	0,030	5,1 (1,7)	5,2 (1,7)	5,1 (1,4)	0,909	6,1 (1,1)	5,7 (1,1)	6,3 (0,8)	0,476
Pokazuje široku svoja znanja. (STR)	4,9 (1,4)	4,5 (1,2)	5,0 (1,1)	0,121	5,4 (1,4)	5,6 (1,1)	5,8 (1,1)	0,035	5,7 (1,2)	6,0 (1,1)	6,5 (0,8)	0,096
Prepoznaje vlastita ograničenja. (STR)	5,5 (1,1)	5,4 (1,1)	5,3 (1,2)	0,670	5,5 (1,5)	5,7 (1,2)	5,6 (1,6)	0,658	5,7 (0,9)	6,5 (0,8)	6,1 (1,3)	0,155
Preuzima odgovornost za vlastite postupke. (STR)	6,5 (0,7)	6,1 (0,8)	6,5 (0,6)	0,015	5,6 (1,5)	6,3 (1,1)	6,3 (1,2)	<0,001	6,5 (0,9)	7,0 (0,0)	6,9 (0,2)	0,079
Dobar je primjer/uzor. (STR)	6,5 (0,8)	6,3 (1,0)	6,3 (1,0)	0,278	5,6 (1,5)	6,3 (1,0)	6,1 (1,4)	0,001	5,7 (0,9)	6,4 (0,7)	6,7 (0,6)	0,021
Daje konkretne naputke za poboljšanje. (EVAL)	6,2 (0,7)	6,1 (0,8)	6,0 (0,7)	0,323	5,3 (1,5)	5,5 (1,0)	5,7 (1,3)	0,108	5,8 (0,8)	6,1 (0,8)	6,5 (0,6)	0,060
Pružaju povratne informacije o radu studenta. (EVAL)	6,0 (0,7)	5,9 (0,9)	5,9 (1,0)	0,893	5,4 (1,6)	5,7 (1,2)	5,7 (1,5)	0,209	6,2 (0,8)	6,5 (0,8)	6,5 (0,6)	0,583

Tablica 5.19. (nastavak)

Obilježja kompetencija mentora (kategorije kompetencija)	Očekivanja/godina studija			Procjene/godina studija			Samoprocjene/godina studija					
	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.			
	Sv (SD)*			Sv (SD)*			Sv (SD)*					
Objektivno prepoznaje jače i slabije strane studenta. (EVAL)	6,1 (0,8)	5,7 (1,1)	5,7 (0,8)	0,077	5,2 (1,5)	5,4 (1,2)	5,4 (1,6)	0,312	5,9 (0,9)	6,0 (0,9)	6,2 (0,7)	0,561
Prati i procjenjuje studentov rad. (EVAL)	6,0 (0,8)	5,5 (0,8)	6,0 (0,8)	0,002	5,4 (1,6)	5,8 (1,2)	5,9 (1,4)	0,007	6,2 (0,9)	6,5 (0,8)	6,7 (0,6)	0,285
Daje do znanja što se od studenta očekuje. (EVAL)	6,3 (0,8)	5,9 (0,8)	5,9 (0,8)	0,007	5,5 (1,6)	5,9 (0,9)	6,0 (1,4)	0,012	6,4 (0,7)	6,8 (0,7)	6,6 (0,7)	0,354
Daje studentu primjedbe i pohvale na njegov rad. (EVAL)	6,2 (0,9)	5,9 (1,0)	6,1 (0,9)	0,303	5,3 (1,7)	5,9 (1,1)	5,8 (1,5)	0,049	6,4 (0,8)	6,5 (0,8)	6,7 (0,6)	0,731
Ispravlja studentove pogreške bez omalovažavanja. (EVAL)	6,7 (0,5)	6,7 (0,5)	6,6 (0,6)	0,875	5,5 (1,7)	6,3 (1,0)	6,0 (1,7)	0,001	6,3 (0,9)	6,9 (0,4)	6,8 (0,6)	0,120
Na kritizira studenta pred drugima. (EVAL)	6,4 (1,0)	6,4 (1,3)	6,5 (0,6)	0,429	5,5 (1,8)	5,7 (1,7)	6,0 (1,6)	0,015	6,1 (1,1)	6,4 (0,5)	6,4 (1,6)	0,159
Pružna studentu podršku i ohrabrenja. (M/S)	6,2 (0,9)	6,2 (0,7)	6,1 (0,8)	0,919	5,3 (1,6)	5,7 (1,3)	5,8 (1,4)	0,005	6,3 (0,8)	6,9 (0,4)	6,8 (0,4)	0,081
Pristupačna je osoba. (M/S)	6,3 (0,8)	6,1 (0,8)	6,2 (0,7)	0,377	5,6 (1,5)	6,3 (1,1)	6,1 (1,3)	0,001	6,1 (0,9)	6,8 (0,5)	6,7 (0,6)	0,085
Potiče o zračje međusobnog poštovanja. (M/S)	6,3 (0,7)	6,0 (0,8)	6,1 (0,7)	0,072	5,7 (1,5)	6,4 (0,8)	6,0 (1,5)	0,010	6,4 (0,7)	6,9 (0,4)	6,8 (0,4)	0,099
Pozorno sluša studenta. (M/S)	6,5 (0,6)	6,3 (0,8)	6,3 (0,6)	0,239	5,5 (1,5)	6,2 (0,9)	6,2 (1,2)	<0,001	6,0 (0,9)	6,6 (0,7)	6,9 (0,3)	0,017
Pokazuje osobno zanimanje za svakog studenta. (M/S)	5,9 (1,2)	5,7 (1,3)	5,9 (1,0)	0,573	5,4 (1,6)	5,9 (1,2)	5,9 (1,4)	0,028	6,1 (0,9)	6,8 (0,5)	6,8 (0,4)	0,035
Pokazuje suosjećanje. (M/S)	5,6 (1,4)	5,6 (1,0)	6,0 (1,0)	0,150	5,3 (1,7)	5,9 (1,5)	5,9 (1,6)	0,001	6,1 (0,9)	6,0 (2,1)	6,5 (1,1)	0,321
Procjenjuje potrebe i problema bolesnika/obitajli. (M/B/ZT)	6,2 (0,7)	6,2 (0,7)	6,1 (0,7)	0,841	5,3 (1,5)	5,9 (0,9)	6,0 (1,2)	<0,001	6,4 (0,7)	6,8 (0,5)	6,7 (0,6)	0,438
Obavještava bolesnika/obitajli. (M/B/ZT)	6,1 (0,9)	6,2 (0,7)	6,1 (0,7)	0,843	5,1 (1,5)	5,7 (1,1)	6,1 (1,1)	<0,001	5,9 (1,5)	6,3 (0,9)	6,4 (1,5)	0,645
Naposlredno pruža zdravstvenu njegu. (M/B/ZT)	6,3 (0,8)	5,9 (0,8)	6,0 (0,8)	0,056	5,0 (1,7)	5,6 (1,4)	5,9 (1,3)	<0,001	5,6 (1,5)	6,4 (0,5)	6,2 (1,5)	0,384
Traži mišljenje bolesnika o pruženoj zdravstvenoj njezi. (M/B/ZT)	6,0 (0,9)	5,7 (1,0)	5,9 (0,8)	0,366	5,0 (1,5)	5,4 (1,3)	5,7 (1,4)	<0,001	5,2 (1,3)	5,9 (1,1)	6,2 (0,8)	0,102
U pozitivnom je odnosu i dogovoru sa zdravstvenim timom. (M/B/ZT)	6,3 (0,8)	6,2 (1,0)	6,4 (0,7)	0,572	5,6 (1,5)	6,5 (0,7)	6,2 (1,4)	<0,001	6,5 (0,7)	6,9 (0,4)	6,8 (0,4)	0,288
Entuzijastična je osoba. (OSOB)	5,6 (1,4)	5,0 (1,1)	5,5 (0,9)	0,009	5,7 (1,4)	5,9 (1,0)	6,0 (1,3)	0,027	5,8 (1,3)	6,5 (0,8)	6,5 (0,7)	0,278
Dinamična je i energična osoba. (OSOB)	5,6 (1,2)	4,9 (1,2)	5,3 (0,8)	0,004	5,6 (1,3)	5,9 (0,9)	6,0 (1,4)	0,027	5,9 (1,2)	6,6 (0,5)	6,5 (0,9)	0,222
Samopouzdana je osoba. (OSOB)	6,2 (0,9)	5,9 (1,0)	6,0 (0,8)	0,242	5,9 (1,3)	6,4 (0,8)	6,2 (1,2)	0,019	5,6 (0,8)	5,9 (1,1)	6,7 (0,6)	0,007
Samokritičnija je osoba. (OSOB)	6,1 (1,0)	5,9 (1,2)	6,0 (0,9)	0,892	5,6 (1,4)	6,0 (1,1)	5,8 (1,5)	0,203	6,2 (1,0)	6,6 (0,7)	6,5 (0,6)	0,255
Otvorena je osoba i nije sklona osuđivanju. (OSOB)	6,3 (0,9)	6,4 (0,7)	6,4 (0,7)	0,869	5,7 (1,6)	6,1 (1,1)	6,1 (1,4)	0,037	6,0 (0,9)	6,1 (0,8)	6,5 (0,6)	0,167
Ima dobar smisao za humor (na odgovarajući način). (OSOB)	5,3 (1,4)	4,0 (1,6)	4,8 (1,5)	0,001	5,5 (1,6)	5,1 (1,5)	5,4 (1,7)	0,082	5,7 (0,9)	5,9 (1,1)	6,2 (0,7)	0,754
Organizirana je osoba. (OSOB)	6,6 (0,8)	6,2 (0,7)	6,6 (0,6)	0,001	5,9 (1,4)	6,4 (0,7)	6,3 (1,3)	0,004	6,2 (0,9)	6,6 (0,5)	6,7 (0,6)	0,333

*Srednja vrijednost (standardna devijacija); †Kruskal-Wallisov test

Grupirajući obilježja u kategorije kompetencija, značajno najviša očekivanja imaju studenti prve godine, i to u četirima kategorijama (POD, STR, EVAL, OSOB) od ukupno šest kategorija kompetencija (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,05$) (Tablica 5.20.).

Ekstremno su najviše procjene studenata i samoprocjene mentora treće godine, a najniže procjene studenata i samoprocjene mentora prve godine u svih šest kategorija kompetencija (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,001$) (Tablica 5.20.).

Usporedba ukupnih studentskih očekivanja i procjena te samoprocjena mentora s obzirom na godinu studija, akademske 2011./2012., pokazuje ekstremno najniža očekivanja studenata druge godine, najniže procjene studenata i samoprocjene mentora prve godine studija te najviše studentske procjene i samoprocjene mentora treće godine (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,001$) (Tablica 5.20.).

Tablica 5.20. Razlike među očekivanjima, procjenama studenata te samoprocjenama mentora s obzirom na godinu studija u 2011./2012. akademskoj godini (kategorije)

Kategorija kompetencija	Očekivanja			Procjene			Samoprocjene					
	Godina studija (ukupno broj upitnika)			Godina studija (ukupno broj upitnika)			Godina studija (ukupno broj upitnika)					
	1. (44)	2. (35)	3. (56)	p†	1. (175)	2. (70)	3. (151)	p†	1. (10)	2. (8)	3. (17)	p†
	Sv (SD)*				Sv (SD)*				Sv (SD)*			
POD	5,9 (1,0)	5,7 (1,1)	5,7 (1,0)	<0,001	5,4 (1,5)	5,5 (1,3)	5,8 (1,4)	<0,001	6,0 (0,9)	6,3 (0,8)	6,7 (0,5)	<0,001
STR	5,8 (1,1)	5,4 (1,3)	5,6 (1,1)	<0,001	5,3 (1,5)	5,6 (1,4)	5,7 (1,5)	<0,001	5,9 (1,0)	6,3 (0,8)	6,5 (0,8)	<0,001
EVAL	6,2 (0,8)	6,0 (1,0)	6,0 (0,8)	0,002	5,4 (1,6)	5,8 (1,2)	5,8 (1,5)	<0,001	6,2 (0,9)	6,5 (0,7)	6,5 (0,8)	<0,001
M/S	6,1 (1,0)	6,0 (1,0)	6,1 (0,8)	0,284	5,5 (1,6)	6,0 (1,2)	6,0 (1,4)	<0,001	6,2 (0,8)	6,6 (1,0)	6,8 (0,6)	<0,001
M/B/ZT	6,2 (0,8)	6,0 (0,9)	6,1 (0,7)	0,201	5,2 (1,5)	5,8 (1,2)	6,0 (1,3)	<0,001	5,9 (1,3)	6,4 (0,8)	6,5 (1,1)	<0,001
OSOB	6,0 (1,2)	5,5 (1,4)	5,8 (1,1)	<0,001	5,7 (1,4)	6,0 (1,1)	6,0 (1,4)	<0,001	5,9 (1,0)	6,3 (0,9)	6,5 (0,8)	<0,001
Ukupno	5,9 (1,0)	5,7 (1,1)	5,9 (1,0)	<0,001	5,4 (1,6)	5,7 (1,3)	5,8 (1,4)	<0,001	6,0 (1,0)	6,4 (0,8)	6,7 (0,7)	<0,001

*Srednja vrijednost (standardna devijacija); †Kruskal-Wallisov test

5.10. Razlike među očekivanjima, procjenama studenata te samoprocjenama mentora s obzirom na godinu studija u 2012./2013. akademskoj godini

Očekivanja studenata

U usporedbi očekivanja studenata prve, druge i treće godine studija akademske 2012./2013. godine (Slika 5.10.), od ukupno 52 obilježja, značajne su razlike u 33 obilježja kompetencija (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,05$) (Tablica 5.21.). Studenti prve godine imaju značajno najniža očekivanja u odnosu na drugu i treću godinu, i to u 32 obilježja kompetencija, od čega u 10 obilježja iz kategorije POD, u šest od ukupno devet obilježja iz kategorije STR, u dvama obilježjima, „*Pružava povratne informacije o radu studenta*“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,001$) i „*Daje studentu primjedbe i pohvale na njegov rad*“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,021$), od ukupno osam obilježja iz kategorije EVAL, po četiri obilježja iz kategorija M/S i M/B/ZT te u šest od ukupno sedam obilježja iz kategorije OSOB (Tablica 5.21.). Podjednaka su očekivanja studenata druge i treće godine studija po svim obilježjima kompetencija (Tablica 5.21.).

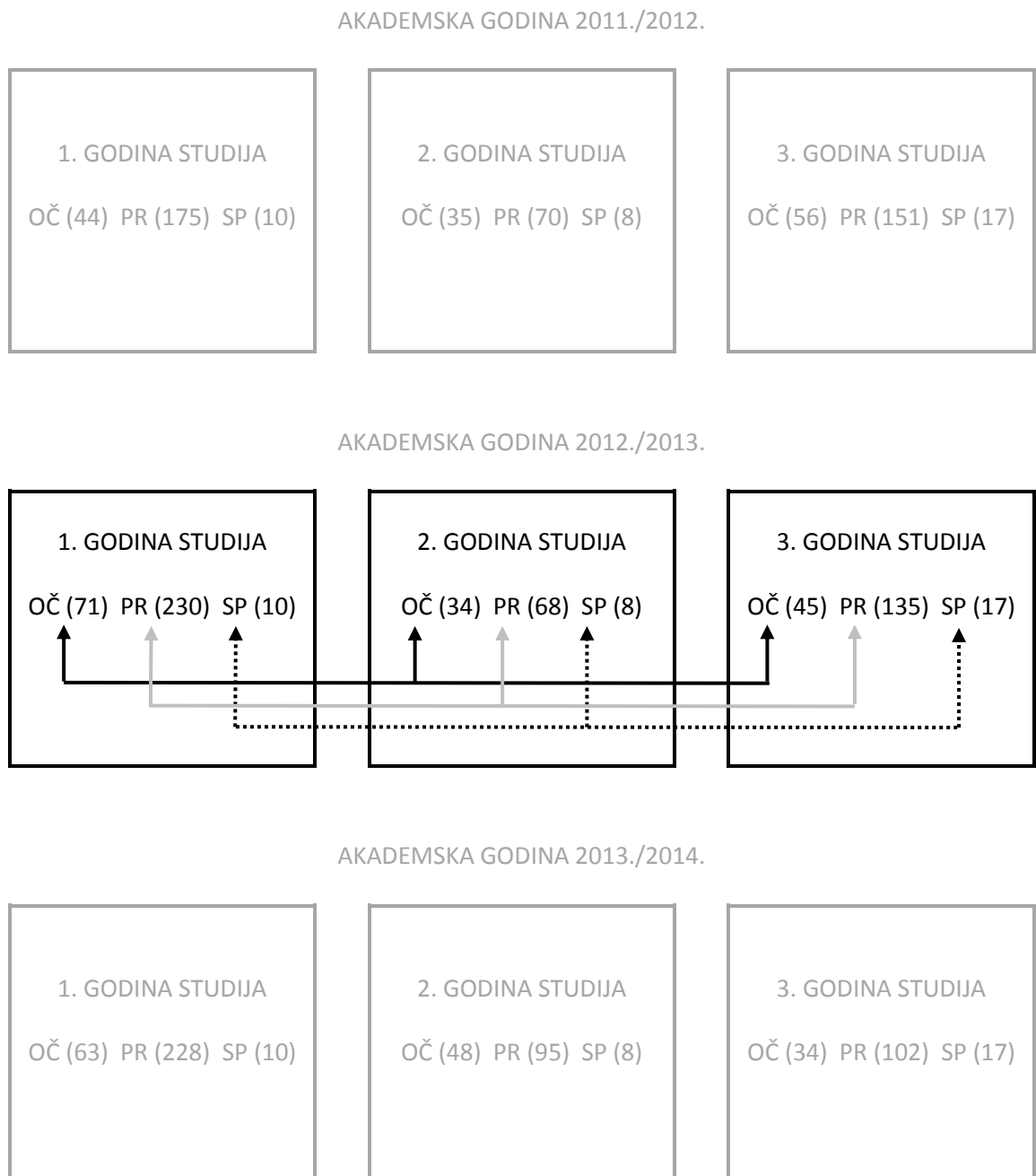
Procjene studenata

U usporedbi procjena studenata prve, druge i treće godine akademske 2012./2013., od ukupno 52 obilježja, značajne su razlike u svih 52 obilježja (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,05$) (Tablica 5.21.). Značajno (ekstremno) su najniže procjene studenata prve godine u odnosu na drugu i treću godinu studija u svih 52 obilježja od šest kategorija kompetencija (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,001$) (Tablica 5.21.). Nešto su više procjene studenata druge u odnosu na treću godinu studija po svim obilježjima kompetencija (Tablica 5.21.).

Samoprocjene mentora

U usporedbi samoprocjena mentora prve, druge i treće godine studija, akademske 2012./2013. godine, od ukupno 52 obilježja, značajne su razlike u 31 obilježju kompetencija (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,05$) (Tablica 5.21.). Mentori treće godine imaju značajno najviše samoprocjene kompetencija u odnosu na prvu i drugu godinu, i to u 20 obilježja kompetencija, od čega u osam obilježja iz kategorije POD, u trima obilježjima, „*Razgovara o novim saznanjima u svojem području*“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,013$), „*Usmjerava studenta na korisnu stručnu literaturu*“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,031$), „*Pokazuje širinu svojega znanja*“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,002$) iz kategorije STR, također u trima obilježjima, „*Dinamična je i energična osoba*“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,028$), „*Samopouzdana je osoba*“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,042$) i „*Organizirana je osoba*“ (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,003$), iz kategorije OSOB, zatim u četirima od ukupno osam

obilježja iz kategorije EVAL, te u dvama obilježjima, „*Procjenjuje potrebe i probleme bolesnika/obitelji*“ (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,001$) i „*Neposredno pruža zdravstvenu njegu*“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,032$), iz kategorije M/B/ZT. Mentori prve godine imaju značajno najniže samoprocjene, u odnosu na drugu i treću godinu, u 27 obilježja kompetencija, od čega u sedam od ukupno 17 obilježja iz kategorije POD, u pet od ukupno devet obilježja iz kategorije STR, u četirima obilježjima iz kategorija EVA, MS, M/B/ZT te u trima obilježjima, „*Dinamična je i energična osoba*“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,028$), „*Samopouzdana je osoba*“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,042$) i „*Organizirana je osoba*“ (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,003$), iz kategorije OSOB (Tablica 5.21.).

Slika 5.10. Prikaz ispitivanja razlika među studentskim očekivanjima, procjenama te samoprocjenama kompetencija mentora za svaku godinu studija u 2012./2013. akademskoj godini
 OČ = očekivanja studenata (ukupan broj upitnika); PR = procjene studenata (ukupan broj upitnika); SP = samoprocjene mentora (ukupan broj upitnika)

Tablica 5.21. Razlike između očekivanja i procjena studenata te samoprocjena mentora prva, druga i treća godinena nastaja 2012./2013. godina (obilježja)

	Očekivanja/godina studija			Procjene/godina studija			Samoprocjene/godina studija						
	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.				
	Sv (SD)*			Sv (SD)*			Sv (SD)*						
Obilježja kompetencija mentora (kategorija kompetencija)													
Jasno objašnjava. (POD)	6,6 (0,6)	6,5 (0,5)	6,6 (0,6)	0,834	4,6 (1,5)	6,1 (1,1)	5,9 (1,1)	<0,001	6,0 (0,8)	6,5 (0,8)	6,7 (0,6)	0,052	
Naglašava što je važno. (POD)	6,4 (0,6)	6,2 (0,4)	6,3 (0,9)	0,131	4,7 (1,4)	6,2 (1,0)	5,8 (1,2)	<0,001	6,4 (0,7)	6,4 (0,9)	6,8 (0,5)	0,119	
Potiče studentovo zanimanje za temu. (POD)	5,5 (1,1)	5,9 (0,8)	6,0 (0,8)	0,014	4,4 (1,5)	5,8 (1,3)	5,7 (1,2)	<0,001	5,9 (1,1)	6,3 (0,9)	6,8 (0,6)	0,047	
Uvijek dostupan studentu. (POD)	5,6 (1,1)	6,3 (0,6)	6,1 (0,9)	0,006	4,6 (1,5)	6,2 (1,2)	5,8 (1,3)	<0,001	6,1 (0,9)	6,5 (0,9)	6,7 (0,7)	0,113	
Demonstrira i objašnjava kliničke postupke i tehnike. (POD)	6,3 (0,9)	6,4 (0,6)	6,3 (0,9)	0,932	4,0 (1,7)	5,7 (1,6)	5,8 (1,3)	<0,001	5,7 (0,8)	6,4 (0,9)	6,8 (0,6)	0,006	
Vodi studenta prema razvoju kliničkih vještina. (POD)	6,0 (0,9)	6,2 (0,7)	6,3 (0,9)	0,020	4,2 (1,6)	5,6 (1,6)	5,7 (1,3)	<0,001	5,7 (0,9)	6,4 (0,7)	6,7 (0,6)	0,011	
Omoгуuje praktičnu primjenu znanja. (POD)	6,1 (0,9)	6,7 (0,5)	6,4 (0,7)	<0,001	4,4 (1,5)	5,6 (1,8)	5,8 (1,2)	<0,001	6,4 (1,0)	6,4 (1,1)	6,7 (0,7)	0,661	
Nudi dodatnu pomoć kad se pojave poteškoće. (POD)	6,0 (0,9)	6,2 (0,7)	6,3 (0,8)	0,114	4,6 (1,6)	6,3 (1,1)	5,8 (1,1)	<0,001	6,3 (0,7)	7,0 (0,0)	6,9 (0,2)	0,001	
Dobro je pripremljen za poučavanje/kliničke vještine. (POD)	6,1 (0,8)	6,4 (0,7)	6,5 (0,7)	0,053	4,7 (1,5)	6,2 (1,0)	6,0 (1,2)	<0,001	5,9 (0,9)	6,6 (0,5)	6,7 (0,6)	0,029	
Uživa u poučavanju. (POD)	4,6 (1,6)	5,3 (1,2)	5,5 (1,0)	0,005	4,5 (1,4)	6,1 (1,2)	5,8 (1,1)	<0,001	6,1 (1,0)	6,9 (0,4)	6,6 (0,8)	0,145	
Potiče aktivno sudjelovanje u raspravi. (POD)	4,8 (1,2)	5,4 (1,1)	5,5 (1,0)	0,003	4,6 (1,5)	5,9 (1,3)	5,6 (1,3)	<0,001	6,1 (1,0)	6,5 (0,8)	6,9 (0,5)	0,015	
Prilagođava svoje upute stupnju pripremljenosti studenta. (POD)	5,6 (0,9)	5,8 (1,2)	5,9 (0,7)	0,131	4,6 (1,5)	5,9 (1,4)	5,7 (1,1)	<0,001	5,8 (0,8)	6,1 (0,8)	6,7 (0,6)	0,021	
Brzo shvaća što student pita i govori. (POD)	5,5 (1,1)	5,9 (0,9)	6,0 (1,0)	0,033	4,7 (1,4)	6,0 (1,2)	5,7 (1,2)	<0,001	6,1 (0,9)	6,1 (1,8)	6,6 (0,6)	0,206	
Precizno i pozorno odgovara na pitanja studenta. (POD)	6,0 (0,9)	6,4 (0,7)	6,5 (0,6)	0,001	4,8 (1,4)	6,1 (1,1)	5,8 (1,2)	<0,001	6,1 (0,9)	6,6 (0,7)	6,8 (0,4)	0,045	
Ispitivanjem studenta dovodi do prepoznavanja poteškoća. (POD)	5,7 (0,9)	5,8 (1,3)	6,2 (0,8)	0,008	4,7 (1,5)	6,1 (1,1)	5,6 (1,2)	<0,001	5,9 (0,9)	6,4 (0,7)	6,5 (0,6)	0,150	
Pomaže studentu organizirati mišli o problemima bolesnika. (POD)	5,8 (1,0)	6,2 (0,7)	6,0 (0,8)	0,113	4,6 (1,5)	5,9 (1,1)	5,8 (1,1)	<0,001	5,7 (0,7)	6,1 (0,8)	6,7 (0,6)	0,003	
Potiče samo stalnost/neovisnost studenta. (POD)	6,1 (0,9)	6,4 (0,6)	6,4 (0,6)	0,049	5,1 (1,6)	6,3 (1,1)	5,8 (1,2)	<0,001	6,0 (0,9)	6,1 (1,0)	6,8 (0,5)	0,015	
Demonstrira kliničke vještine i prosudbe. (STR)	6,2 (0,8)	6,7 (0,5)	6,7 (0,5)	<0,001	3,9 (1,6)	5,3 (1,9)	5,7 (1,3)	<0,001	5,6 (0,7)	6,4 (0,7)	6,8 (0,6)	0,001	
Demonstrira komunikacijske vještine. (STR)	5,8 (1,0)	6,2 (1,0)	6,0 (0,6)	0,071	4,3 (1,4)	5,7 (1,5)	5,6 (1,2)	<0,001	6,0 (1,1)	6,3 (0,7)	6,7 (0,6)	0,077	
Pokazuje široko poznavanje literature u svojem području. (STR)	4,8 (1,4)	5,3 (1,3)	5,5 (1,0)	0,025	4,6 (1,4)	6,1 (1,1)	5,3 (1,2)	<0,001	5,6 (0,8)	5,9 (1,2)	6,1 (0,8)	0,355	
Razgovara o novim saznanjima u svojem području. (STR)	4,9 (1,2)	5,5 (1,2)	5,5 (0,7)	0,011	4,3 (1,7)	5,9 (1,3)	5,2 (1,3)	<0,001	5,5 (0,9)	6,1 (1,0)	6,5 (0,7)	0,013	
Usmjerava studenta na korisnu stručnu literaturu. (STR)	5,4 (1,2)	5,7 (0,9)	5,6 (1,0)	0,673	4,4 (1,5)	6,0 (1,1)	4,9 (1,7)	<0,001	5,6 (1,0)	6,1 (1,1)	6,6 (0,7)	0,031	
Pokazuje širinu svojega znanja. (STR)	4,6 (1,5)	5,3 (1,3)	5,3 (1,1)	0,018	4,7 (1,3)	6,2 (1,0)	5,6 (1,2)	<0,001	5,4 (0,8)	6,1 (1,1)	6,7 (0,6)	0,002	
Prepoznaje vlastita ograničenja. (STR)	5,1 (1,1)	5,9 (1,1)	5,9 (1,0)	<0,001	4,7 (1,3)	6,0 (1,1)	5,6 (1,2)	<0,001	6,4 (0,7)	6,5 (0,8)	6,7 (0,6)	0,589	
Preuzima odgovornost za vlastite postupke. (STR)	6,1 (0,9)	6,8 (0,5)	6,4 (0,7)	<0,001	5,2 (1,3)	6,4 (1,0)	6,1 (1,0)	<0,001	6,9 (0,3)	6,9 (0,4)	6,0 (0,5)	0,879	
Dobar je primjer/uzor. (STR)	6,3 (1,0)	6,6 (0,6)	6,6 (0,5)	0,226	4,9 (1,5)	6,4 (1,0)	6,0 (1,2)	<0,001	5,4 (1,0)	6,5 (0,8)	6,5 (0,9)	0,016	
Daje konkretne naputke za poboljšanje. (EVAL)	6,1 (0,7)	6,2 (0,7)	6,2 (0,7)	0,991	4,7 (1,6)	6,0 (1,2)	5,6 (1,1)	<0,001	1,4 (0,7)	6,4 (1,1)	6,5 (0,8)	0,049	
Pružna povratne informacije o radu studenta. (EVAL)	5,8 (0,8)	6,4 (0,6)	6,1 (0,7)	0,001	4,9 (1,4)	6,2 (0,9)	5,7 (1,1)	<0,001	6,2 (0,8)	6,6 (0,7)	6,7 (0,8)	0,094	

Tablica 5.21. (nastavak)

Obilježja kompetencija mentora (kategorije kompetencija)	Očekivanja/godina studija			Procjene/godina studija			Samoprocjene/godina studija				
	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.		
	Sv (SD)*			Sv (SD)*			Sv (SD)*				
Objektivno prepoznajete i slabije strana studenta. (EVAL)	6,1 (0,8)	5,7 (1,1)	5,7 (0,8)	5,2 (1,5)	5,4 (1,2)	5,4 (1,6)	0,312	5,9 (0,9)	6,0 (0,9)	6,2 (0,7)	0,561
Prati i procjenjuje studentov rad. (EVAL)	6,0 (0,8)	5,5 (0,8)	6,0 (0,8)	5,4 (1,6)	5,8 (1,2)	5,9 (1,4)	0,007	6,2 (0,9)	6,5 (0,8)	6,7 (0,6)	0,285
Daje do znanja što se od studenta očekuje. (EVAL)	6,0 (0,8)	6,5 (0,7)	6,2 (0,7)	5,2 (1,3)	6,5 (0,8)	5,9 (1,0)	< 0,001	6,2 (0,9)	6,5 (0,8)	6,8 (0,7)	0,048
Daje studentu primjedbe i pohvale na njegov rad. (EVAL)	5,9 (1,2)	6,5 (0,6)	6,1 (0,8)	5,1 (1,5)	6,3 (1,1)	5,7 (1,3)	< 0,001	6,2 (0,4)	6,5 (0,8)	6,8 (0,8)	0,007
Ispravljiva studentove pogreške bez omalovažavanja. (EVAL)	6,6 (0,6)	6,8 (0,4)	6,7 (0,6)	5,5 (1,4)	6,4 (1,1)	6,1 (1,1)	< 0,001	6,6 (0,7)	6,9 (0,4)	6,8 (0,7)	0,266
Ne kritizira studenta pred drugima. (EVAL)	6,2 (1,3)	6,4 (1,1)	6,6 (0,7)	4,9 (1,6)	6,2 (1,5)	6,0 (1,4)	< 0,001	5,3 (2,2)	6,1 (1,4)	6,2 (1,9)	0,178
Pružna studentu podršku i ohrabrenje. (M/S)	6,1 (0,8)	6,4 (0,7)	6,2 (0,7)	4,7 (1,5)	6,2 (1,2)	5,7 (1,3)	< 0,001	6,1 (1,0)	6,8 (0,5)	6,8 (0,5)	0,040
Pristupačna je osoba. (M/S)	6,0 (1,0)	6,5 (0,7)	6,4 (0,6)	5,2 (1,4)	6,5 (0,9)	5,9 (1,3)	< 0,001	6,1 (0,9)	6,9 (0,4)	6,9 (0,2)	0,006
Potiče ozračje međusobnog poštivanja. (M/S)	5,9 (1,0)	6,4 (0,7)	6,3 (0,7)	5,2 (1,3)	6,6 (0,8)	6,1 (1,1)	< 0,001	6,4 (0,8)	6,9 (0,4)	6,9 (0,3)	0,137
Pozorno sluša studenta. (M/S)	6,1 (0,8)	6,6 (0,6)	6,4 (0,7)	5,2 (1,4)	6,5 (0,9)	6,2 (1,2)	< 0,001	6,1 (1,0)	6,8 (0,5)	6,9 (0,3)	0,046
Pokazuje osobno zanimanje za svakog studenta. (M/S)	5,6 (1,4)	6,1 (1,1)	6,2 (0,9)	4,9 (1,6)	6,3 (1,0)	5,9 (1,2)	< 0,001	6,1 (0,9)	6,8 (0,5)	6,9 (0,5)	0,010
Pokazuje suosjećanje. (M/S)	5,3 (1,4)	6,2 (1,0)	6,3 (0,7)	4,7 (1,3)	6,3 (1,3)	5,9 (1,2)	< 0,001	6,2 (1,0)	6,6 (0,5)	6,8 (0,8)	0,105
Procjenjuje potrebe i problema bolesnika/obitelji. (M/B/ZT)	6,1 (0,7)	6,2 (0,8)	6,3 (0,5)	4,5 (1,6)	5,7 (1,5)	5,7 (1,1)	< 0,001	5,7 (0,8)	6,5 (0,8)	6,9 (0,2)	< 0,001
Obavještava bolesnika/obitelj. (M/B/ZT)	5,9 (1,0)	6,1 (0,9)	6,3 (0,8)	4,6 (1,6)	5,5 (1,7)	5,7 (1,2)	< 0,001	5,7 (1,2)	6,6 (0,5)	6,7 (0,6)	0,026
Neposredno pruža zdravstvenu njegu. (M/B/ZT)	5,9 (1,0)	6,2 (0,8)	6,3 (0,7)	4,2 (1,7)	5,4 (1,8)	5,7 (1,2)	< 0,001	5,3 (1,6)	6,1 (1,4)	6,6 (0,9)	0,032
Traži mišljenje bolesnika o pruženju zdravstvenoj njezi. (M/B/ZT)	5,7 (0,9)	6,3 (0,8)	6,2 (0,7)	4,3 (1,7)	5,4 (1,8)	5,6 (1,2)	< 0,001	5,5 (1,0)	6,4 (0,7)	6,5 (1,2)	0,012
U pozitivnom je odnosu i dogovoru sa zdravstvenim timom. (M/B/ZT)	6,2 (0,9)	6,7 (0,4)	6,5 (0,6)	5,1 (1,4)	6,2 (1,6)	6,3 (0,9)	< 0,001	6,4 (0,8)	6,8 (0,5)	6,9 (0,5)	0,110
Entuzijastična je osoba. (OSOB)	4,9 (1,4)	5,6 (1,3)	5,9 (0,8)	4,8 (1,9)	6,3 (1,0)	5,8 (1,4)	< 0,001	5,9 (0,9)	6,4 (0,9)	6,5 (0,7)	0,127
Dinamična je i energična osoba. (OSOB)	4,9 (1,4)	5,6 (1,1)	5,8 (0,8)	4,8 (1,6)	6,3 (1,1)	5,6 (1,6)	< 0,001	5,7 (0,8)	6,1 (1,2)	6,7 (0,7)	0,028
Samopouzdana je osoba. (OSOB)	5,5 (1,2)	5,8 (1,2)	6,2 (0,6)	5,2 (1,6)	6,5 (0,7)	6,2 (1,1)	< 0,001	5,6 (1,0)	6,1 (1,0)	6,5 (0,9)	0,042
Samokritična je osoba. (OSOB)	5,5 (1,2)	6,2 (1,0)	6,2 (0,8)	5,2 (1,4)	6,4 (1,1)	5,8 (1,3)	< 0,001	6,3 (1,1)	6,4 (1,1)	6,8 (0,8)	0,216
Otvorena je osoba i nije sklona osuđivanju. (OSOB)	6,0 (1,1)	6,5 (1,0)	6,5 (0,6)	5,2 (1,6)	6,6 (1,0)	5,9 (1,3)	< 0,001	5,8 (1,2)	6,4 (0,9)	6,8 (0,6)	0,052
Ima dobar smisao za humor (na odgovarajući način). (OSOB)	4,7 (1,5)	5,7 (1,3)	5,6 (0,9)	4,7 (1,7)	5,7 (1,5)	5,2 (1,8)	< 0,001	5,7 (1,2)	5,9 (1,4)	6,3 (1,2)	0,319
Organizirana je osoba. (OSOB)	6,4 (0,8)	6,6 (0,7)	6,6 (0,5)	5,4 (1,4)	6,4 (1,3)	6,4 (0,9)	< 0,001	6,0 (0,5)	6,4 (0,7)	6,8 (0,4)	0,003

*Srednja vrijednost (standardna devijacija); †Kruskal-Wallisov test

Grupirajući obilježja u kategorije kompetencija, značajno (ekstremno) najniža očekivanja i procjene imaju studenti prve godine u svih šest kategorija kompetencija (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,001$), a mentori prve godine značajno (ekstremno) najniže samoprocjene u svih šest kategorija kompetencija (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,001$) (Tablica 5.22.).

Usporedba ukupnih studentskih očekivanja, procjena te samoprocjena mentora s obzirom na godinu studija, akademske 2012./2013., pokazuje značajno (ekstremno) najniža očekivanja i procjene studenata prve godine (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,001$) te značajno (ekstremno) najniže samoprocjene mentora prve i najviše samoprocjene mentora treće godine studija (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,001$) (Tablica 5.22.).

Tablica 5.22. Razlike među očekivanjima, procjenama studenata te samprocjenama mentora s obzirom na godinu studija u 2012./2013. akademskoj godini (kategorije)

Kategorija kompetencija	Očekivanja			Procjene			Samprocjene					
	Godina studija (ukupno broj upitnika)			Godina studija (ukupno broj upitnika)			Godina studija (ukupno broj upitnika)					
	1. (71)	2. (34)	3. (45)	p†	1. (230)	2. (68)	3. (135)	p†	1. (10)	2. (8)	3. (17)	p†
	Sv (SD)*				Sv (SD)*				Sv (SD)*			
POD	5,8 (1,1)	6,1 (0,9)	6,2 (0,9)	<0,001	4,6 (1,5)	6,0 (1,3)	5,8 (1,2)	<0,001	6,0 (0,9)	6,4 (0,8)	6,7 (0,6)	<0,001
STR	5,5 (1,3)	6,0 (1,1)	6,0 (0,9)	<0,001	4,6 (1,5)	6,0 (1,3)	5,5 (1,3)	<0,001	5,8 (0,9)	6,3 (0,9)	6,6 (0,7)	<0,001
EVAL	6,0 (0,9)	6,4 (0,8)	6,3 (0,7)	<0,001	5,0 (1,4)	6,2 (1,1)	5,8 (1,2)	<0,001	6,0 (1,0)	6,4 (0,9)	6,6 (1,0)	<0,001
M/S	5,8 (1,1)	6,3 (0,9)	6,3 (0,7)	<0,001	5,0 (1,4)	6,4 (1,0)	6,0 (1,2)	<0,001	6,2 (0,9)	6,8 (0,4)	6,9 (0,5)	<0,001
M/B/ZT	5,9 (0,9)	6,3 (0,8)	6,3 (0,7)	<0,001	4,5 (1,6)	5,6 (1,7)	5,8 (1,2)	<0,001	5,7 (1,1)	6,5 (0,8)	6,7 (0,8)	<0,001
OSOB	5,4 (1,4)	5,9 (1,2)	6,1 (0,8)	<0,001	5,0 (1,7)	6,3 (1,1)	5,8 (1,4)	<0,001	5,9 (0,9)	6,2 (1,0)	6,6 (0,8)	<0,001
Ukupno	5,7 (1,2)	6,2 (1,0)	6,2 (0,8)	<0,001	4,7 (1,5)	6,1 (1,3)	5,8 (1,3)	<0,001	5,9 (1,0)	6,3 (0,9)	6,7 (0,7)	<0,001

*Srednja vrijednost (standardna devijacija); †Kruskal-Wallisov test

5.11. Razlike među očekivanjima, procjenama studenata te samoprocjenama mentora s obzirom na godinu studija u 2013./2014. akademskoj godini

Očekivanja studenata

U usporedbi očekivanja studenata prve, druge i treće godine studija, akademske 2013./2014. godine (Slika 5.11.), od ukupno 52 obilježja, značajne su razlike u 13 obilježja kompetencija (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,05$) (Tablica 5.23.). Studenti treće godine imaju značajno najviša očekivanja u odnosu na prvu i drugu godinu, i to u osam obilježja kompetencija, od čega u pet od ukupno 17 obilježja iz kategorije POD, u dvama obilježjima, „*Pokazuje široko poznavanje literature u svojem području*“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,016$) i „*Prepoznaje vlastita ograničenja*“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,005$), od ukupno devet obilježja iz kategorije STR, te u jednom obilježju, „*Objektivno prepoznaje jače i slabije strane studenta*“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,005$), od ukupno osam obilježja iz kategorije EVAL (Tablica 5.23.).

Studenti druge godine imaju značajno najniža očekivanja u odnosu na prvu i treću godinu, i to u sedam obilježja kompetencija, od čega u pet obilježja iz kategorije POD te u jednom obilježju, „*Ima dobar smisao za humor*“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,007$), od ukupno sedam obilježja, iz kategorije OSOB (Tablica 5.23.).

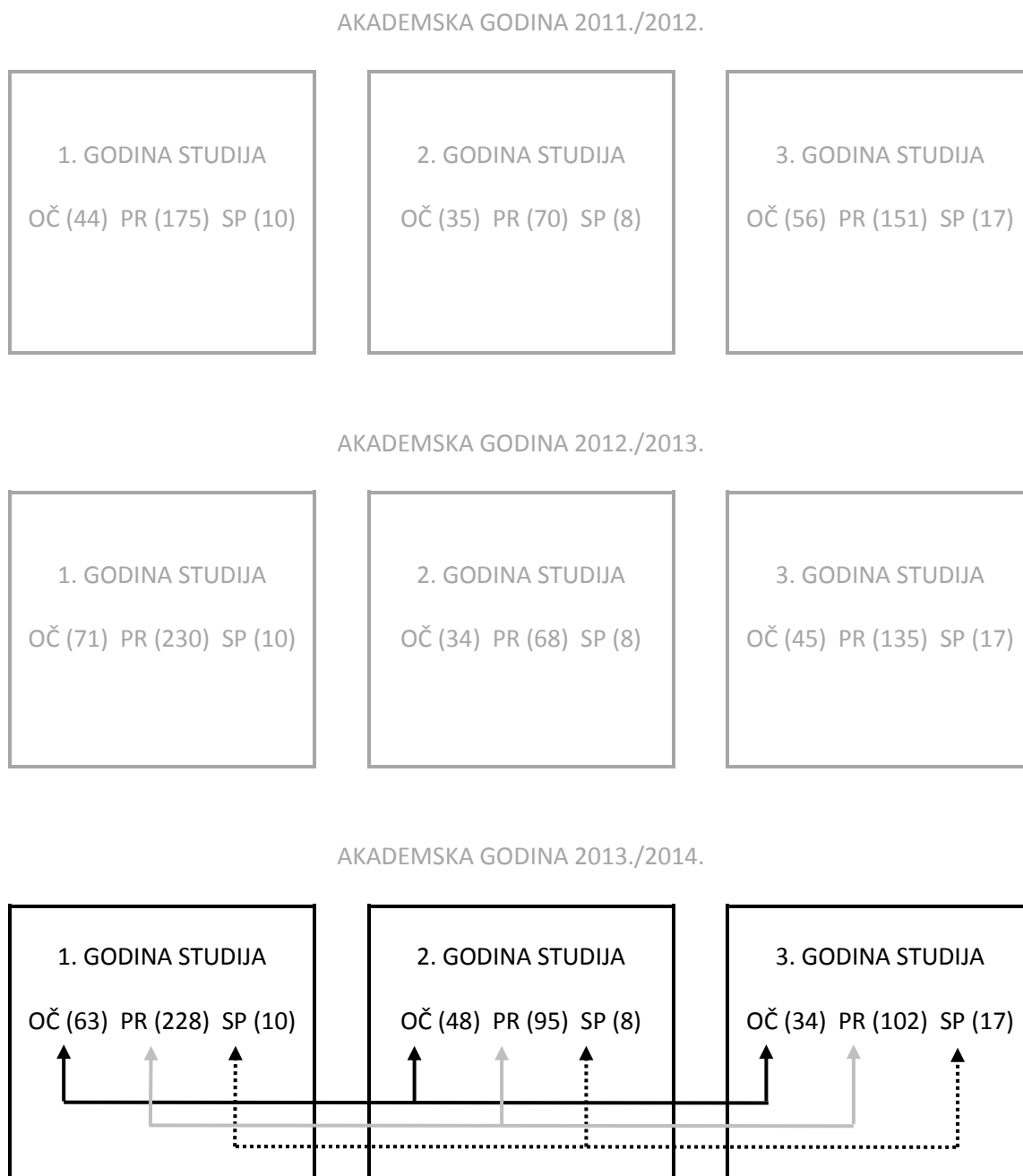
Procjene studenata

U usporedbi procjena studenata prve, druge i treće godine, akademske 2013./2014., od ukupno 52 obilježja, značajne su razlike u 51 obilježju (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,05$) (Tablica 5.23.). Značajno su najniže procjene studenata prve godine u odnosu na drugu i treću godinu studija u 51 obilježju, a u jednom obilježju, „*Ne kritizira studenta pred drugima*“, također su očekivanja prve godine najniža, no razlika nije značajna (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,712$) (Tablica 5.23.). Studenti druge godine značajno najviše procjenjuju svoje mentore u odnosu na prvu i treću godinu, i to u 32 obilježja kompetencija (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,05$), od čega u devet od ukupno 17 obilježja iz kategorije POD te u svim obilježjima u kategorijama STR, EVAL, M/S (Tablica 5.23.).

Samoprocjene mentora

U usporedbi samoprocjena mentora prve, druge i treće godine studija akademske 2013./2014. godine, od ukupno 52 obilježja, značajne su razlike u 17 obilježja kompetencija (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,05$) (Tablica 5.23.). Mentori treće godine imaju značajno najviše samoprocjene kompetencija u odnosu na prvu i drugu godinu, i to u 17 obilježja kompetencija, od čega u pet od ukupno 17 obilježja iz kategorije POD, u pet od ukupno devet

obilježja iz kategorije STR, zatim u šest od ukupno osam obilježja iz kategorije EVAL, u jednom obilježju, „*Procjenjuje potrebe i probleme bolesnika/obitelji*“ (Kruskal-Wallisov test, $p=0,005$), iz kategorije M/B/ZT te u jednom obilježju, „*Organizirana je osoba*“ (Kruskal-Wallisov test, $p=0,039$), iz kategorije OSOB (Tablica 5.23.).

Slika 5.11. Prikaz ispitivanja razlika među studentskim očekivanjima, procjenama te samoprocjenama kompetencija mentora za svaku godinu studija u 2013./2014. akademskoj godini
 OČ = očekivanja studenata (ukupan broj upitnika); PR = procjene studenata (ukupan broj upitnika); SP = samoprocjene mentora (ukupan broj upitnika)

Tablica 5.2.3. Razlike između očekivanja i procjena studenata te samoprocjena mentora prva, druga i treća godinena nastaja 2013./2014. godina (obilježja)

	Očekivanja/godina studija			Procjene/godina studija			Samoprocjene/godina studija					
	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.			
	Sv (SD)*			Sv (SD)*			Sv (SD)*					
Jasno objašnjava. (POD)	6,8 (0,5)	6,5 (0,6)	6,8 (0,4)	0,042	4,5 (1,9)	5,8 (1,3)	5,6 (1,5)	<0,001	6,5 (0,7)	6,6 (0,5)	6,8 (0,4)	0,565
Naglašava što je važno. (POD)	6,6 (0,6)	6,4 (0,5)	6,5 (0,6)	0,088	4,6 (1,9)	5,8 (1,3)	5,6 (1,5)	<0,001	6,8 (0,4)	6,6 (0,7)	6,9 (0,3)	0,643
Potiče studentovo zanimanje za temu. (POD)	5,8 (1,1)	5,4 (1,0)	6,3 (0,8)	<0,001	4,5 (1,9)	5,7 (1,3)	5,4 (1,6)	<0,001	6,3 (1,0)	6,1 (0,6)	6,8 (0,6)	0,043
Uvijek dostupan studentu. (POD)	6,2 (0,8)	6,1 (0,8)	6,5 (0,6)	0,091	4,3 (1,9)	5,9 (1,2)	5,4 (1,7)	<0,001	6,8 (0,4)	6,5 (0,9)	6,9 (0,2)	0,328
Demonstrira i objašnjava kliničke postupke i tehnike. (POD)	6,5 (0,6)	6,6 (0,6)	6,7 (0,5)	0,664	4,3 (1,9)	5,9 (1,2)	5,3 (1,6)	<0,001	6,5 (0,7)	6,2 (0,7)	6,8 (0,6)	0,109
Vodi studenta prema razvoju kliničkih vještina. (POD)	6,2 (1,0)	6,2 (0,8)	6,5 (0,6)	0,186	4,3 (1,9)	5,9 (1,2)	5,4 (1,6)	<0,001	6,2 (0,8)	6,5 (0,7)	6,8 (0,4)	0,063
Omogućuje praktičnu primjenu znanja. (POD)	6,5 (0,7)	6,3 (0,8)	6,4 (0,7)	0,263	4,6 (1,9)	6,0 (1,2)	5,6 (1,6)	<0,001	6,8 (0,4)	6,2 (1,0)	6,8 (0,6)	0,197
Nudi dodatnu pomoć kad se pojavu poteškoće. (POD)	6,3 (0,9)	6,0 (0,8)	6,4 (0,7)	0,030	4,8 (1,8)	6,0 (1,2)	5,5 (1,6)	<0,001	6,6 (0,5)	6,5 (0,5)	7,0 (0,0)	0,008
Dobro je pripremljen za podučavanje/kliničke vještine. (POD)	6,3 (0,8)	6,1 (0,8)	6,5 (0,6)	0,105	4,8 (1,9)	6,0 (1,1)	5,5 (1,6)	<0,001	6,8 (0,4)	6,6 (0,5)	6,8 (0,4)	0,537
Uživa u podučavanju. (POD)	5,1 (1,5)	4,6 (1,3)	6,0 (1,1)	<0,001	4,8 (1,9)	5,8 (1,2)	5,2 (1,7)	<0,001	6,7 (0,7)	6,8 (0,5)	6,8 (0,4)	0,992
Potiče aktivno sudjelovanje u raspravi. (POD)	5,3 (1,2)	5,0 (1,0)	6,2 (0,8)	<0,001	4,7 (2,0)	5,7 (1,2)	5,5 (1,6)	<0,001	6,4 (0,9)	6,4 (0,7)	6,9 (0,5)	0,047
Prilagođava svoje upute stupnju pripremljenosti studenta. (POD)	5,7 (1,1)	5,5 (1,0)	6,4 (0,6)	<0,001	4,6 (1,9)	5,8 (1,1)	5,6 (1,6)	<0,001	6,5 (0,7)	6,0 (0,7)	6,7 (0,6)	0,089
Brzo shvaća što student pita i govori. (POD)	5,6 (1,1)	5,7 (0,8)	6,5 (0,6)	<0,001	4,8 (1,8)	6,0 (1,1)	5,6 (1,5)	<0,001	6,4 (0,8)	6,1 (0,8)	6,6 (0,6)	0,368
Precizno i pozorno odgovara na pitanja studenta. (POD)	6,3 (0,8)	6,2 (0,8)	6,4 (0,7)	0,802	4,8 (1,9)	5,9 (1,1)	5,5 (1,4)	<0,001	6,7 (0,7)	6,6 (0,7)	6,6 (0,8)	0,969
Ispitivanjem studenta dovodi do prepoznavanja poteškoća. (POD)	6,0 (0,8)	5,7 (0,9)	6,2 (0,7)	0,044	4,5 (1,9)	5,8 (1,1)	5,5 (1,6)	<0,001	6,5 (0,9)	6,4 (0,7)	6,6 (0,6)	0,751
Pomaže studentu organizirati misli o problemima bolesnika. (POD)	6,2 (0,9)	5,8 (1,1)	6,2 (0,8)	0,016	4,4 (2,1)	5,7 (1,1)	5,4 (1,6)	<0,001	5,9 (0,8)	6,1 (0,8)	6,6 (0,8)	0,037
Potiče samo stalnost/neovisnost studenta. (POD)	6,4 (0,7)	6,2 (1,0)	6,3 (0,6)	0,646	5,2 (1,8)	5,9 (1,2)	5,8 (1,6)	0,001	6,3 (0,9)	6,1 (0,9)	6,8 (0,5)	0,049
Demonstrira kliničke vještine i pro sudbe. (STR)	6,2 (0,8)	6,5 (0,6)	6,5 (0,8)	0,052	4,2 (1,9)	6,1 (1,1)	5,3 (1,6)	<0,001	6,0 (0,8)	6,4 (0,7)	6,9 (0,5)	0,004
Demonstrira komunikacijske vještine. (STR)	6,0 (0,9)	5,8 (0,8)	6,2 (0,9)	0,096	4,3 (1,9)	6,0 (1,2)	5,3 (1,5)	<0,001	6,2 (1,0)	6,4 (0,7)	6,8 (0,5)	0,067
Pokazuje široko poznavanje literature u svojem području. (STR)	5,1 (1,2)	5,0 (1,1)	5,5 (1,1)	0,169	4,8 (1,9)	5,9 (1,1)	5,3 (1,7)	<0,001	5,9 (1,0)	5,9 (1,2)	6,4 (0,9)	0,243
Razgovara o novim saznanjima u svojem području. (STR)	5,3 (1,1)	5,2 (1,1)	5,9 (0,9)	0,016	4,4 (1,9)	5,9 (1,2)	5,2 (1,6)	<0,001	5,8 (1,0)	6,2 (1,0)	6,5 (0,7)	0,146
Usmjerava studenta na korisnu stručnu literaturu. (STR)	5,7 (0,9)	5,4 (1,0)	5,8 (1,0)	0,148	4,3 (1,9)	5,7 (1,3)	5,2 (1,5)	<0,001	5,9 (1,1)	6,2 (1,2)	6,6 (0,8)	0,182
Pokazuje širinu svojega znanja. (STR)	5,1 (1,4)	5,1 (1,2)	5,5 (1,1)	0,358	4,8 (1,9)	6,0 (1,1)	5,3 (1,4)	<0,001	5,7 (1,0)	6,0 (0,9)	6,7 (0,7)	0,015
Prepoznaje vlastita ograničenja. (STR)	5,5 (1,4)	5,7 (0,9)	6,3 (0,7)	0,005	4,7 (1,9)	5,9 (1,2)	5,5 (1,6)	<0,001	6,5 (0,7)	6,5 (0,7)	6,8 (0,5)	0,225
Preuzima odgovornost za vlastite postupke. (STR)	6,4 (0,8)	6,5 (0,6)	6,6 (0,7)	0,516	5,2 (1,7)	6,2 (1,0)	5,8 (1,7)	<0,001	7,0 (0,0)	6,7 (0,5)	7,0 (0,0)	0,031
Dobar je primjer/tuzor. (STR)	6,7 (0,7)	6,3 (1,2)	6,4 (0,7)	0,054	4,8 (2,0)	6,3 (1,0)	5,5 (1,6)	<0,001	5,8 (1,1)	6,7 (0,7)	6,9 (0,2)	0,003
Daje konkretne naputke za poboljšanja. (EVAL)	6,4 (0,7)	6,2 (0,7)	6,1 (0,9)	0,073	4,5 (1,9)	5,8 (1,1)	5,3 (1,6)	<0,001	6,1 (0,8)	6,2 (1,0)	6,8 (0,3)	0,017
Pružna povratne informacije o radu studenta. (EVAL)	6,0 (0,9)	6,2 (0,7)	6,4 (0,7)	0,057	4,5 (1,9)	5,8 (1,2)	5,5 (1,5)	<0,001	6,4 (0,7)	6,5 (0,7)	6,9 (0,2)	0,030

Tablica 5.23. (nastavak)

	Očekivanja/godina studija			Procjene/godina studija			Samoprocjene/godina studija					
	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.			
	Sv (SD)*			Sv (SD)*			Sv (SD)*					
Objektivno prepoznaje jače i slabije strane studenta. (EVAL)	5,9 (1,0)	5,8 (0,8)	6,2 (0,8)	0,050	4,4 (1,9)	5,8 (1,1)	5,3 (1,5)	<0,001	6,2 (0,8)	6,0 (0,8)	6,8 (0,4)	0,561
Prati i procjenjuje studentov rad. (EVAL)	6,1 (0,8)	5,9 (0,8)	6,2 (0,7)	0,293	4,7 (1,9)	6,1 (1,1)	5,4 (1,6)	<0,001	6,3 (0,7)	6,5 (0,8)	6,9 (0,2)	0,285
Daje do znanja što se od studenta očekuje. (EVAL)	6,3 (0,7)	6,2 (0,8)	6,4 (0,7)	0,437	5,0 (1,9)	6,1 (1,1)	5,5 (1,6)	<0,001	6,4 (0,8)	6,5 (0,8)	7,0 (0,0)	0,019
Daje studentu primjedbe i pohvale na njegov rad. (EVAL)	6,0 (1,2)	5,9 (1,2)	6,2 (0,8)	0,377	4,7 (1,9)	5,9 (1,1)	5,4 (1,7)	<0,001	6,4 (0,5)	6,5 (0,8)	6,9 (0,2)	0,012
Ispravlja studentova pogriješka bez omalovažavanja. (EVAL)	6,7 (0,5)	6,7 (0,7)	6,5 (0,9)	0,512	5,4 (1,8)	6,1 (1,0)	5,6 (1,6)	0,042	6,9 (0,3)	6,9 (0,4)	6,8 (0,4)	0,879
Ne kritizira studenta pred drugima. (EVAL)	6,5 (0,9)	6,3 (1,1)	6,5 (0,9)	0,453	5,5 (1,9)	6,0 (1,3)	5,7 (1,8)	0,712	5,4 (1,9)	6,5 (1,0)	6,2 (0,8)	0,243
Pružna studentu podršku i ohrabrenja. (M/S)	6,1 (0,9)	6,0 (0,9)	6,3 (0,8)	0,215	4,6 (1,9)	6,0 (1,1)	5,3 (1,6)	<0,001	6,4 (1,0)	6,9 (0,3)	6,7 (0,7)	0,409
Pristupačna je osoba. (M/S)	6,4 (0,8)	6,2 (0,8)	6,5 (0,6)	0,227	5,0 (1,8)	6,3 (1,0)	5,5 (1,7)	<0,001	6,3 (0,9)	6,9 (0,4)	6,9 (0,5)	0,071
Potiče ozračje međusobnog poštivanja. (M/S)	6,4 (0,8)	6,2 (0,8)	6,6 (0,6)	0,063	5,3 (1,7)	6,2 (1,0)	5,8 (1,4)	<0,001	6,6 (0,7)	6,9 (0,3)	7,0 (0,0)	0,063
Pozorno sluša studenta. (M/S)	6,4 (0,8)	6,4 (0,6)	6,6 (0,6)	0,276	5,1 (1,9)	6,3 (1,0)	5,6 (1,4)	<0,001	6,3 (0,9)	6,7 (0,5)	6,9 (0,2)	0,072
Pokazuje osobno zanimanje za svakog studenta. (M/S)	5,6 (1,4)	5,9 (0,9)	6,1 (0,8)	0,445	4,7 (1,9)	6,1 (1,1)	5,2 (1,7)	<0,001	6,3 (0,0)	6,7 (0,5)	6,9 (0,5)	0,097
Pokazuje suosjećanje. (M/S)	5,7 (1,1)	5,7 (1,2)	6,1 (0,8)	0,113	5,2 (1,9)	6,1 (1,1)	5,5 (1,7)	<0,001	6,6 (0,7)	6,5 (0,5)	6,7 (0,8)	0,241
Procjenjuje potrebe i probleme bolesnika/obitelji. (M/B/ZT)	6,2 (0,8)	6,2 (0,6)	6,2 (0,5)	0,736	5,0 (1,8)	6,1 (1,0)	5,5 (1,5)	<0,001	5,9 (1,0)	6,4 (0,7)	6,8 (0,7)	0,005
Obavještava bolesnika/obitelj. (M/B/ZT)	6,1 (0,8)	6,1 (0,6)	6,1 (0,5)	0,727	5,0 (1,9)	5,8 (1,2)	5,6 (1,5)	<0,001	5,9 (1,1)	6,5 (0,5)	6,6 (0,8)	0,161
Neposredno pruža zdravstvenu njegu. (M/B/ZT)	6,2 (0,8)	6,2 (0,9)	6,2 (0,8)	0,778	4,7 (1,9)	5,9 (1,1)	5,3 (1,6)	<0,001	5,6 (1,8)	6,5 (0,5)	6,5 (1,2)	0,211
Traži mišljenje bolesnika o pruženoj zdravstvenoj njezi. (M/B/ZT)	5,7 (1,3)	6,1 (0,7)	6,2 (0,7)	0,226	4,6 (1,9)	5,9 (1,2)	5,4 (1,6)	<0,001	5,9 (1,1)	6,5 (0,7)	6,6 (1,1)	0,069
U pozitivnom je odnosu i dogovoru sa zdravstvenim timom. (M/B/ZT)	6,5 (0,7)	6,6 (0,5)	6,5 (0,7)	0,705	5,7 (1,5)	6,4 (0,9)	6,1 (1,2)	<0,001	6,7 (0,6)	6,9 (0,4)	6,9 (0,5)	0,564
Entuzijastična je osoba. (OSOB)	5,8 (0,9)	5,4 (1,1)	5,8 (0,9)	0,064	5,0 (1,9)	6,2 (1,2)	5,7 (1,5)	<0,001	6,2 (0,9)	6,5 (0,7)	6,4 (0,7)	0,719
Dinamična je i energična osoba. (OSOB)	5,7 (1,0)	5,2 (1,3)	5,8 (1,0)	0,075	4,8 (1,9)	6,1 (1,1)	5,7 (1,5)	<0,001	6,0 (0,9)	6,2 (1,4)	6,6 (0,7)	0,167
Samopouzdana je osoba. (OSOB)	5,9 (0,9)	5,8 (1,2)	5,9 (0,8)	0,974	5,5 (1,4)	6,4 (0,9)	6,0 (1,4)	<0,001	6,0 (0,9)	6,2 (0,9)	6,6 (0,8)	0,190
Samokritičnija je osoba. (OSOB)	5,8 (1,1)	6,1 (0,9)	6,3 (0,8)	0,056	5,0 (1,8)	6,2 (1,0)	5,6 (1,5)	<0,001	6,6 (0,7)	6,2 (0,9)	6,7 (0,7)	0,151
Otvorana je osoba i nije sklona osuđivanju. (OSOB)	6,3 (0,8)	6,2 (1,0)	6,5 (0,7)	0,142	5,3 (1,8)	6,3 (1,0)	5,8 (1,5)	<0,001	6,2 (1,0)	6,6 (0,7)	6,7 (0,7)	0,241
Ima dobar smisao za humor (na odgovarajući način). (OSOB)	5,4 (1,2)	4,7 (1,5)	5,5 (1,2)	0,007	4,4 (1,9)	6,0 (1,2)	5,3 (1,6)	<0,001	5,8 (1,2)	5,9 (1,3)	6,3 (1,1)	0,483
Organizirana je osoba. (OSOB)	6,6 (0,6)	6,5 (0,7)	6,6 (0,7)	0,840	5,0 (1,9)	6,4 (0,9)	5,7 (1,6)	<0,001	6,2 (0,6)	6,6 (0,5)	6,7 (0,8)	0,039

*Srednja vrijednost (standardna devijacija); †Kruskal-Wallisov test

Grupirajući obilježja u kategorije kompetencija, značajno najviša očekivanja imaju studenti treće, a najniža očekivanja studenti druge godine, i to u pet kategorija (POD, STR, EVAL, M/S, OSOB) od ukupno šest kategorija kompetencija (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,05$) (Tablica 5.24.).

Značajno (ekstremno) su najviše procjene studenata druge, a najniže studenata prve godine studija u svih šest kategorija kompetencija (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,001$) (Tablica 5.24.). U svih šest kategorija kompetencija značajno (ekstremno) su najviše samoprocjene mentora treće godine studija (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,001$) (Tablica 5.24.).

Usporedba ukupnih studentskih očekivanja i procjena te samoprocjena mentora s obzirom na godinu studija, akademske 2013./2014., pokazuje značajno (ekstremno) najviša očekivanja studenata treće i najniža očekivanja studenata druge godine (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,001$), značajno (ekstremno) najviše procjene studenata druge i najniže procjene studenata prve godine studija (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,001$) te značajno (ekstremno) najviše samoprocjene mentora treće godine studija (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,001$) (Tablica 5.24.).

Tablica 5.24. Razlike među očekivanjima, procjenama studenata te samoprocjenama mentora s obzirom na godinu studija u 2013./2014. akademskoj godini (kategorije)

Kategorija kompetencija	Očekivanja			p†	Procjene			p†	Samoprocjene			p†
	Godina studija (ukupan broj upitnika)				Godina studija (ukupan broj upitnika)				Godina studija (ukupan broj upitnika)			
	1. (63)	2. (48)	3. (34)		1. (228)	2. (95)	3. (102)		1. (10)	2. (8)	3. (17)	
	Sv (SD)*			Sv (SD)*			Sv (SD)*					
POD	6,1 (1,0)	5,9 (1,0)	6,4 (0,7)	<0,001	4,6 (1,9)	5,9 (1,2)	5,5 (1,6)	<0,001	6,5 (0,7)	6,4 (0,7)	6,8 (0,5)	<0,001
STR	5,8 (1,2)	5,7 (1,1)	6,1 (1,0)	<0,001	4,6 (1,9)	6,0 (1,2)	5,4 (1,6)	<0,001	6,1 (0,9)	6,3 (0,9)	6,7 (0,6)	<0,001
EVAL	6,3 (0,9)	6,1 (0,9)	6,3 (0,8)	0,009	4,8 (1,9)	5,9 (1,1)	5,4 (1,6)	<0,001	6,3 (1,1)	6,5 (0,8)	6,8 (0,7)	<0,001
M/S	6,1 (1,0)	6,1 (0,9)	6,4 (0,7)	0,001	5,0 (1,9)	6,2 (1,1)	5,5 (1,6)	<0,001	6,4 (0,8)	6,8 (0,4)	6,9 (0,5)	<0,001
M/B/ZT	6,1 (0,9)	6,2 (0,7)	6,2 (0,7)	0,936	5,0 (1,8)	6,0 (1,1)	5,6 (1,5)	<0,001	6,0 (1,2)	6,6 (0,6)	6,7 (0,9)	<0,001
OSOB	5,9 (1,0)	5,7 (1,2)	6,1 (0,9)	0,006	5,0 (1,9)	6,2 (1,1)	5,7 (1,5)	<0,001	6,1 (0,9)	6,3 (0,9)	6,6 (0,8)	<0,001
Ukupno	6,1 (1,0)	5,9 (1,0)	6,3 (0,8)	<0,001	4,8 (2,0)	6,0 (1,1)	5,5 (1,6)	<0,001	6,3 (0,9)	6,5 (0,8)	6,8 (0,7)	<0,001

*Srednja vrijednost (standardna devijacija); †Kruskal-Wallisov test

5.12. Razlike u studentskim očekivanjima, procjenama te samoprocjenama kompetencija mentora među prvim godinama studija, različitih akademskih godina

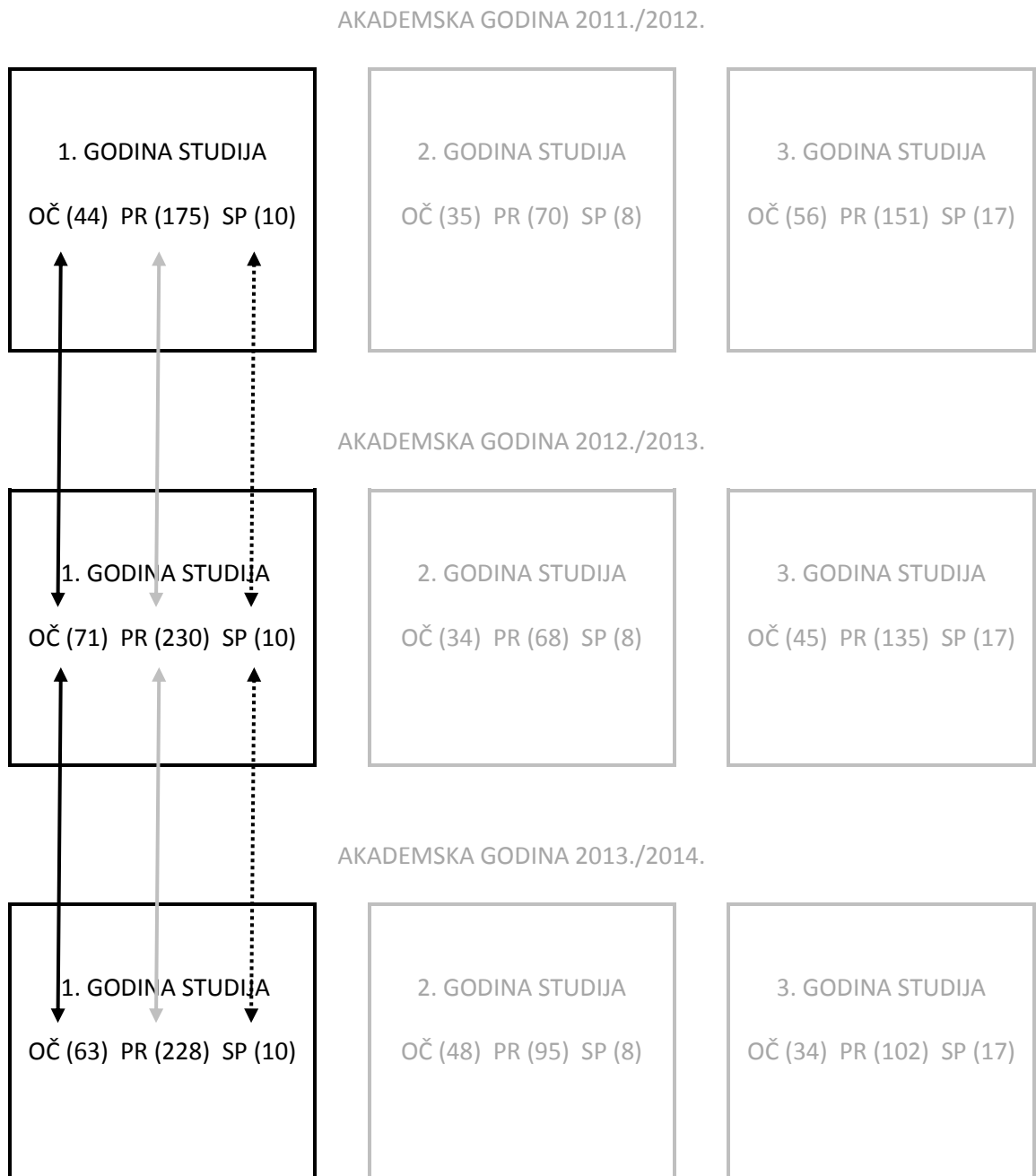
Očekivanja studenata

U usporedbi očekivanja studenata prvih godina studija, različitih akademskih godina (Slika 5.12.), od ukupno 52, značajne su razlike u 21 obilježju kompetencija (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,05$) (Tablica 5.25.). Studenti prve godine, akademske 2012./2013., imaju značajno najniža očekivanja u odnosu na studente prvih godina, akademske 2011./2012. i 2013./2014. godine, u 21 obilježju kompetencija, od čega u osam od ukupno 17 obilježja iz kategorije POD, u trima obilježjima, „Prepoznaje vlastita ograničenja“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,032$), „Dobar je primjer/uzor“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,028$), „Preuzima odgovornost za vlastite postupke“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,030$), od ukupno devet obilježja iz kategorije STR, u jednom obilježju, „Daje do znanja što se od studenta očekuje“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,035$), od ukupno osam obilježja iz kategorije EVAL, također u jednom obilježju, „Neposredno pruža zdravstvenu njegu“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,028$), od ukupno pet obilježja iz kategorije M/B/ZT, zatim u trima obilježjima, „Potiče ozračje međusobnog poštivanja“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,041$), „Pozorno sluša studenta“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,004$) i „Pristupačna je osoba“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,008$), od ukupno šest obilježja iz kategorije M/S te u pet od ukupno sedam obilježja iz kategorije OSOB (Tablica 5.25.).

Procjene studenata

U usporedbi procjena studenata prvih godina studija, različitih akademskih godina, od ukupno 52 značajne su razlike u 51 obilježju kompetencija (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,05$), od čega su u 31 obilježju ekstremne razlike (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,001$) (Tablica 5.25.). Značajno su najviše procjene studenata prve godine studija, akademske 2011./2012., u 44 obilježja, od čega u svim obilježjima triju kategorija (POD, STR, OSOB), u šest od ukupno osam obilježja iz kategorije EVAL te u pet od ukupno šest obilježja iz kategorije M/S (Tablica 5.25.). Značajno su najniže procjene studenata prve godine studija, akademske 2012./2013., u osam obilježja, od čega iz triju kategorija kompetencija (STR, EVAL, M/S) po jedno obilježje, „Demonstrira kliničke vještine i prosudbe“ (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,001$), „Ne kritizira studenta pred drugima“ (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,001$) i „Pokazuje suosjećanje“ (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,001$), te u svih pet obilježja iz kategorije M/B/ZT (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,001$) (Tablica 5.25.). Studenti prve godine studija, akademske 2013./2014., imaju značajno najniže procjene u dvama obilježjima, „Prati i procjenjuje

studentov rad“ (Kruskal-Wallisov test, $p=0,001$) i „*Daje studentu primjedbe i pohvale na njegov rad*“ (Kruskal-Wallisov test, $p=0,012$), iz kategorije EVAL (Tablica 5.25.).

Slika 5.12. Prikaz ispitivanja razlika u studentskim očekivanjima, procjenama te samoprocjenama kompetencija mentora među prvim godinama studija, različitih akademskih godina
 OČ = očekivanja studenata (ukupan broj upitnika); PR = procjene studenata (ukupan broj upitnika); SP = samoprocjene mentora (ukupan broj upitnika)

Tablica 5.25. Razlike u studentskim očekivanjima i procjenama mentorskih kompetencija među prvim godinama studija, različitih akademskih godina (obilježja)

Obilježja kompetencija mentora (kategorija kompetencija)	Očekivanja/Akademski godina				Procjene/ Akademski godina				p†	
	2011./2012.	2012./2013.	2013./2014.	2011./2012.	2012./2013.	2013./2014.	2011./2012.	2012./2013.		2013./2014.
	Sv (SD)*	Sv (SD)*	Sv (SD)*	Sv (SD)*	Sv (SD)*	Sv (SD)*	Sv (SD)*	Sv (SD)*		Sv (SD)*
Jasno objašnjava. (POD)	6,5 (1,0)	6,6 (0,6)	6,8 (0,5)	0,104	5,4 (1,6)	4,6 (1,5)	4,5 (1,9)	<0,001		
Naglašava što je važno. (POD)	6,6 (0,6)	6,4 (0,6)	6,6 (0,6)	0,125	5,5 (1,5)	4,7 (1,4)	4,6 (1,9)	<0,001		
Potiče studentovo zanimanje za temu. (POD)	5,8 (1,0)	5,5 (1,1)	5,8 (1,1)	0,036	5,3 (1,6)	4,4 (1,5)	4,5 (1,9)	<0,001		
Uvijek dostupan studentu. (POD)	6,0 (0,9)	5,6 (1,1)	6,2 (0,8)	0,015	5,3 (1,6)	4,6 (1,5)	4,3 (1,9)	<0,001		
Demonstrira i objašnjava kliničke postupke i tehnike. (POD)	6,6 (0,5)	6,3 (0,9)	6,5 (0,6)	0,205	5,2 (1,6)	4,0 (1,7)	4,3 (1,9)	<0,001		
Vodi studenta prema razvoju kliničkih vještina. (POD)	6,4 (0,6)	6,0 (0,9)	6,2 (1,0)	0,006	5,3 (1,6)	4,2 (1,6)	4,3 (1,9)	<0,001		
Omnogućije praktičnu primjenu znanja. (POD)	6,5 (0,6)	6,1 (0,9)	6,5 (0,7)	0,011	5,4 (1,6)	4,4 (1,5)	4,6 (1,9)	<0,001		
Nudi dodatnu pomoć kad se pojave poteškoće. (POD)	6,3 (0,8)	6,0 (0,9)	6,3 (0,9)	0,034	5,4 (1,6)	4,6 (1,6)	4,8 (1,8)	<0,001		
Dobro je pripremljen za podučavanje/klinička vještina. (POD)	6,2 (0,9)	6,1 (0,8)	6,3 (0,8)	0,402	5,5 (1,5)	4,7 (1,5)	4,8 (1,9)	<0,001		
Uživa u podučavanju. (POD)	4,7 (1,4)	4,6 (1,6)	5,1 (1,5)	0,070	5,4 (1,5)	4,5 (1,4)	4,8 (1,9)	<0,001		
Potiče aktivno sudjelovanje u raspravi. (POD)	5,1 (1,2)	4,8 (1,2)	5,3 (1,2)	0,023	5,4 (1,6)	4,6 (1,5)	4,7 (2,0)	<0,001		
Prilagođava svoje upute stupnju pripremljenosti studenta. (POD)	5,7 (0,9)	5,6 (0,9)	5,7 (1,1)	0,508	5,5 (1,5)	4,6 (1,5)	4,6 (1,9)	<0,001		
Erzo shvaća što student pita i govori. (POD)	5,9 (0,9)	5,5 (1,1)	5,6 (1,1)	0,181	5,5 (1,6)	4,7 (1,4)	4,8 (1,8)	<0,001		
Precizno i pozorno odgovara na pitanja studenta. (POD)	6,2 (0,9)	5,7 (0,9)	6,3 (0,8)	0,088	5,4 (1,5)	4,8 (1,4)	4,8 (1,9)	0,002		
Ispitivanjem studenta dovodi do prepoznavanja poteškoća. (POD)	6,0 (0,9)	5,7 (0,9)	6,0 (0,8)	0,016	5,5 (1,5)	4,7 (1,5)	4,5 (1,9)	<0,001		
Pomaže studentu organizirati misli o problemima bolesnika. (POD)	6,0 (1,0)	5,8 (1,0)	6,2 (0,9)	0,007	5,4 (1,5)	4,6 (1,5)	4,4 (2,1)	<0,001		
Potiče samostalnost/novost studenta. (POD)	6,4 (0,8)	6,1 (0,9)	6,4 (0,7)	0,060	5,7 (1,4)	5,1 (1,6)	5,2 (1,8)	0,003		
Demonstrira kliničke vještine i prosudbe. (STR)	6,5 (0,6)	6,2 (0,8)	6,2 (0,8)	0,054	5,2 (1,6)	3,9 (1,6)	4,2 (1,9)	<0,001		
Demonstrira komunikacijske vještine. (STR)	6,1 (0,8)	5,8 (1,0)	6,0 (0,9)	0,221	5,3 (1,5)	4,3 (1,4)	4,3 (1,9)	<0,001		
Pokazuje široko poznavanje literature u svojem području. (STR)	4,9 (1,0)	4,8 (1,4)	5,1 (1,2)	0,665	5,2 (1,5)	4,6 (1,4)	4,8 (1,9)	<0,001		
Razgovara o novim saznanjima u svojem području. (STR)	5,3 (1,2)	4,9 (1,2)	5,3 (1,1)	0,082	4,9 (1,5)	4,3 (1,7)	4,4 (1,9)	0,005		
Usmjerava studenta na korisnu stručnu literaturu. (STR)	5,6 (0,9)	5,4 (1,2)	5,7 (0,9)	0,504	5,1 (1,7)	4,4 (1,5)	4,3 (1,9)	<0,001		
Pokazuje širinu svojega znanja. (STR)	4,9 (1,4)	4,6 (1,5)	5,1 (1,4)	0,146	5,1 (1,4)	4,7 (1,3)	4,8 (1,9)	<0,001		
Prepoznaje vlastita ograničenja. (STR)	5,5 (1,1)	5,1 (1,1)	5,5 (1,4)	0,032	5,5 (1,5)	4,7 (1,3)	4,7 (1,9)	<0,001		
Preuzima odgovornost za vlastite postupke. (STR)	6,5 (0,7)	6,1 (0,9)	6,4 (0,8)	0,028	5,6 (1,5)	5,2 (1,3)	5,2 (1,7)	0,010		
Dobar je primjer/uzor. (STR)	6,5 (0,8)	6,3 (1,0)	6,7 (0,7)	0,030	5,6 (1,5)	4,9 (1,5)	4,8 (2,0)	<0,001		
Daje konkretne naputke za poboljšanje. (EVAL)	6,2 (0,7)	6,1 (0,7)	6,4 (0,7)	0,082	5,3 (1,5)	4,7 (1,6)	4,5 (1,9)	<0,001		
Pružna povratne informacije o radu studenta. (EVAL)	6,0 (0,7)	5,8 (0,8)	6,0 (0,9)	0,075	5,4 (1,6)	4,9 (1,4)	4,5 (1,9)	<0,001		
Objektivno prepoznaje jače i slabije strane studenta. (EVAL)	6,1 (0,8)	5,8 (0,9)	5,9 (1,0)	0,226	5,2 (1,5)	4,7 (1,3)	4,4 (1,9)	<0,001		

Tablica 5.25. (nastavak)

Obilježja kompetencija mentora (kategorije kompetencija)	Očekivanja/Akademsko godina				Procjene/Akademsko godina			
	2011./2012.		2012./2013.		2011./2012.		2012./2013.	
	Sv (SD)*	Sv (SD)*	Sv (SD)*	Sv (SD)*	Sv (SD)*	Sv (SD)*	Sv (SD)*	
Prati i procjenjuje studentov rad. (EVAL)	6,0 (0,8)	5,9 (0,7)	6,1 (0,8)	0,244	5,4 (1,6)	5,1 (1,3)	4,7 (1,9)	0,001
Daje do znanja što se od studenta očekuje. (EVAL)	6,3 (0,8)	6,0 (0,8)	6,3 (0,7)	0,035	5,5 (1,6)	5,2 (1,3)	5,0 (1,9)	0,013
Daje studentu primjedbe i pohvale na njegov rad. (EVAL)	6,2 (0,9)	5,9 (1,2)	6,0 (1,2)	0,424	5,3 (1,7)	5,1 (1,5)	4,7 (1,9)	0,012
Isprijava studentova pogreška bez omalovažavanja. (EVAL)	6,7 (0,5)	6,6 (0,6)	6,7 (0,5)	0,228	5,5 (1,7)	5,5 (1,4)	5,4 (1,8)	0,754
Ne kritizira studenta pred drugima. (EVAL)	6,4 (1,0)	6,2 (1,3)	6,5 (0,9)	0,388	5,5 (1,8)	4,9 (1,6)	5,5 (1,9)	<0,001
Pružna studentu podršku i ohrabrenje. (M/S)	6,2 (0,9)	6,1 (0,8)	6,1 (0,9)	0,819	5,3 (1,6)	4,7 (1,5)	4,6 (1,9)	0,001
Pristupačna je osoba. (M/S)	6,3 (0,8)	6,0 (1,0)	6,4 (0,8)	0,041	5,6 (1,5)	5,2 (1,4)	5,0 (1,8)	0,002
Potiče ozačije međusobnog poštivanja. (M/S)	6,3 (0,7)	5,9 (1,0)	6,4 (0,8)	0,004	5,7 (1,5)	5,2 (1,3)	5,3 (1,7)	0,004
Pozorno sluša studenta. (M/S)	6,5 (0,6)	6,1 (0,8)	6,4 (0,8)	0,008	5,5 (1,5)	5,2 (1,4)	5,1 (1,9)	0,034
Pokazuje osobno zanimanje za svakog studenta. (M/S)	5,9 (1,2)	5,6 (1,4)	5,6 (1,4)	0,329	5,4 (1,6)	4,9 (1,6)	4,7 (1,9)	0,001
Pokazuje suosjećanja. (M/S)	5,6 (1,4)	5,3 (1,4)	5,7 (1,1)	0,336	5,3 (1,7)	4,7 (1,3)	5,2 (1,9)	<0,001
Procjenjuje potrebe i problema bolesnika/obitelji. (M/B/ZT)	6,2 (0,7)	6,1 (0,7)	6,2 (0,8)	0,593	5,3 (1,5)	4,5 (1,6)	5,0 (1,8)	<0,001
Obavještava bolesnika/obitelj. (M/B/ZT)	6,1 (0,9)	5,9 (1,0)	6,1 (0,8)	0,375	5,1 (1,5)	4,6 (1,6)	5,0 (1,9)	<0,001
Neposredno pruža zdravstvenu njegu. (M/B/ZT)	6,3 (0,8)	5,9 (1,0)	6,2 (0,8)	0,029	5,0 (1,7)	4,2 (1,7)	4,7 (1,9)	<0,001
Traži mišljenje bolesnika o pružanoj zdravstvenoj njezi. (M/B/ZT)	6,0 (0,9)	5,7 (0,9)	5,7 (1,3)	0,355	5,0 (1,5)	4,3 (1,7)	4,6 (1,9)	<0,001
U pozitivnom je odnosu i do govoru sa zdravstvenim timom. (M/B/ZT)	6,3 (0,8)	6,2 (0,9)	6,5 (0,7)	0,258	5,6 (1,5)	5,1 (1,4)	5,7 (1,5)	<0,001
Entuzijastična je osoba. (OSOB)	5,6 (1,4)	4,9 (1,4)	5,8 (0,9)	<0,001	5,7 (1,4)	4,8 (1,9)	5,0 (1,9)	<0,001
Dinamična je i energična osoba. (OSOB)	5,6 (1,2)	4,9 (1,4)	5,7 (1,0)	0,001	5,6 (1,3)	4,8 (1,6)	4,8 (1,9)	<0,001
Samopouzdana je osoba. (OSOB)	6,2 (0,9)	5,5 (1,2)	5,9 (0,9)	0,008	5,9 (1,3)	5,2 (1,6)	5,5 (1,4)	<0,001
Samokritičnija je osoba. (OSOB)	6,1 (1,0)	5,5 (1,2)	5,8 (1,1)	0,014	5,6 (1,4)	5,2 (1,4)	5,0 (1,8)	0,001
Otvorena je osoba i nije sklona osuđivanju. (OSOB)	6,3 (0,9)	6,0 (1,1)	6,3 (0,8)	0,305	5,7 (1,6)	5,2 (1,6)	5,3 (1,8)	0,004
Ima dobar smisao za humor (na odgovarajući način). (OSOB)	5,3 (1,4)	4,7 (1,5)	5,4 (1,2)	0,020	5,5 (1,6)	4,7 (1,7)	4,4 (1,9)	<0,001
Organizirana je osoba. (OSOB)	6,6 (0,8)	6,4 (0,8)	6,6 (0,6)	0,275	5,9 (1,4)	5,4 (1,4)	5,0 (1,9)	<0,001

*Srednja vrijednost (standardna devijacija); †Kruskal-Wallisov test

Samoprocjene mentora

Usporedba među trima ponavljanim samoprocjenama mentora prve godine studija (Slika 5.12.), primjenom Friedmanova testa, od ukupno 52 obilježja, značajne razlike pokazuje u samo jednom obilježju kompetencija, „*Precizno i pozorno odgovara na pitanja studenta*“ ($\chi^2/d.f._2 = 8,424$, $p=0,015$) (Tablica 5.26.).

Post-hoc analiza učinjena Wilcoxonovim rank testom uz primjenu Bonferroni korekcije rezultirala je razinom značajnosti $p < 0,017$. Za obilježje „*Precizno i pozorno odgovara na pitanja studenta*“ najniža je razina ($S_v=5,8$) prvih samoprocjena mentora (2011./2012.godine), viša je ($S_v=6,1$) u drugih samoprocjena (2012./2013. godine), a najviša je razina ($S_v=6,7$) trećih samoprocjena mentora (2013./2014. godine) (Tablica 5.26.). Za navedeno obilježje treće su samoprocjene značajno više u odnosu na prve samoprocjene mentora ($Z = -2,714$, $p=0,007$) (Tablica 5.27.).

Tablica 5.26. Razlike među ponavljanim samoprocjenama mentora prve godine studija, različitih akademskih godina (obilježja) (N = 10)

Kategorija kompetencija mentora Obilježja kompetencija	Redni broj ispitivanja (akademska godina)			χ^2 test	p†
	1.	2.	3.		
	(2011./12.)	(2012./13.)	(2013./14.)		
	Sv (SD)*	Sv (SD)*	Sv (SD)*		
1. Sposobnost mentora za podučavanje					
Jasno objašnjava	6,1 (0,9)	6,0 (0,8)	6,5 (0,7)	1,448	0,485
Naglašava što je važno	6,4 (0,8)	6,4 (0,7)	6,8 (0,4)	2,545	0,280
Potiče studentovo zanimanje za temu	5,5 (1,2)	5,9(1,1)	6,3 (1,0)	1,931	0,381
Uvijek je dostupan studentu	6,1 (1,0)	6,1 (0,9)	6,8 (0,4)	3,938	0,140
Demonstrira i objašnjava kliničke postupke i tehnike	6,1 (0,9)	5,7 (0,8)	6,5 (0,7)	3,931	0,140
Vodi studenta prema razvoju kliničkih vještina	5,9 (1,0)	5,7 (0,9)	6,2 (0,8)	1,000	0,607
Omogućuje praktičnu primjenu znanja	6,2 (0,8)	6,4 (1,0)	6,8 (0,4)	4,000	0,135
Nudi dodatnu pomoć kad se pojave poteškoće	6,6 (0,7)	6,3 (0,7)	6,6 (0,5)	1,615	0,446
Dobro je pripremljen za podučavanje	6,3 (0,8)	5,9 (0,9)	6,8 (0,4)	3,714	0,156
Uživa u podučavanju	6,3 (0,9)	6,1 (1,0)	6,7 (0,7)	1,867	0,393
Potiče aktivno sudjelovanje u raspravi	6,0 (1,2)	6,1 (1,0)	6,4 (0,9)	0,581	0,748
Prilagođava svoje upute stupnju pripremljenosti studenta	5,9 (0,7)	5,8 (0,8)	6,5 (0,7)	4,345	0,114
Brzo shvaća što student pita i govori	5,9 (0,6)	6,1 (0,9)	6,4 (0,8)	2,323	0,313
Precizno i pozorno odgovara na pitanja studenta	5,8 (0,9)	6,1 (0,9)	6,7 (0,7)	8,424	0,015
Ispitivanjem studenta dovodi do prepoznavanje problema	5,9 (0,9)	5,9 (0,9)	6,5 (0,9)	3,586	0,155
Pomaže studentu organizirati misli o problemima bolesnika	5,8 (0,9)	5,7 (0,7)	5,9 (0,8)	0,071	0,965
Potiče samostalnost/neovisnost studenta	5,9 (0,9)	6,0 (0,9)	6,3 (0,9)	1,867	0,393
2. Stručne kompetencije mentora					
Demonstrira kliničke vještine i prosudbe	6,1 (0,9)	5,6 (0,7)	6,0 (0,8)	2,947	0,229
Demonstrira komunikacijske vještine	6,1 (0,7)	6,0 (1,1)	6,2 (1,0)	0,923	0,630
Pokazuje široko poznavanje literature u svojem području	5,8 (1,2)	5,6 (0,8)	5,9 (1,0)	0,529	0,767
Razgovara o novim saznanjima u svojem području	5,4 (1,1)	5,5 (0,9)	5,8 (1,0)	0,813	0,666
Usmjerava studenta na korisnu stručnu literaturu	6,1 (1,1)	5,6 (1,0)	5,9 (1,1)	1,273	0,529
Pokazuje širinu svojega znanja	5,7 (1,2)	5,4 (0,8)	5,7 (1,0)	0,424	0,809
Prepoznaje vlastita ograničenja	5,7 (0,9)	6,4 (0,7)	6,5 (0,7)	5,793	0,055
Preuzima odgovornost za vlastite postupke	6,5 (0,9)	6,9 (0,3)	7,0 (0,0)	4,667	0,097
Dobar je primjer /uzor	5,7 (0,9)	5,4 (1,0)	5,8 (1,1)	0,067	0,967
3. Mentorova evaluacija studenta					
Daje konkretne naputke za poboljšanje	5,8 (0,8)	1,4 (0,7)	6,1 (0,8)	0,452	0,798
Pružna povratne informacije o radu studenta	6,2 (0,8)	6,2 (0,8)	6,4 (0,7)	1,040	0,595
Objektivno prepoznaje jače i slabije strane studenta	5,9 (0,9)	5,9 (0,7)	6,2 (0,8)	0,452	0,798
Prati i procjenjuje studentov rad	6,2 (0,9)	6,0 (0,7)	6,3 (0,7)	1,400	0,497
Daje do znanja što se od studenta očekuje	6,4 (0,7)	6,2 (0,9)	6,4 (0,8)	0,261	0,878
Daje studentu primjedbe i pohvale na njegov rad	6,4 (0,8)	6,2 (0,4)	6,4 (0,5)	1,520	0,468
Ispravlja studentove pogreške bez omalovažavanja	6,3 (0,9)	6,6 (0,7)	6,9 (0,3)	3,600	0,165
Ne kritizira studenta pred drugima	6,1 (1,1)	5,3 (2,2)	5,4 (1,9)	0,065	0,968
4. Odnos mentor - student					
Pružna studentu podršku i ohrabrenje	6,3 (0,8)	6,1 (1,0)	6,4 (1,0)	0,636	0,727
Pristupačna je osoba	6,1 (0,9)	6,1 (0,9)	6,3 (0,9)	0,320	0,852
Potiče ozračje međusobnog poštivanja	6,4 (0,7)	6,4 (0,8)	6,6 (0,7)	0,320	0,852
Pozorno sluša studenta	6,0 (0,9)	6,1 (1,0)	6,3 (0,9)	0,609	0,738
Pokazuje osobno zanimanje za svakog studenta	6,1 (0,9)	6,1 (0,9)	6,3 (0,0)	0,188	0,911
Pokazuje suosjećanje	6,1 (0,9)	6,2 (1,0)	6,6 (0,7)	2,214	0,331

Tablica 5.26. (nastavak)

Kategorija kompetencija mentora Obilježja kompetencija	Redni broj ispitivanja (akademska godina)			χ^2 test	p†
	1.	2.	3.		
	(2011./12.)	(2012./13.)	(2013./14.)		
	Sv (SD)*	Sv (SD)*	Sv (SD)*		
5. Odnos mentor – bolesnik/zdravstveni tim					
Procjenjuje potrebe i probleme bolesnika/obitelji	6,4 (0,7)	5,7 (0,8)	5,9 (1,0)	3,931	0,140
Obavještava bolesnika/obitelj	5,9 (1,5)	5,7 (1,2)	5,9 (1,1)	1,355	0,508
Neposredno pruža zdravstvenu njegu	5,6 (1,5)	5,3 (1,6)	5,6 (1,8)	0,412	0,814
Traži mišljenje bolesnika o pruženoj zdravstvenoj njezi	5,2 (1,3)	5,5 (1,0)	5,9 (1,1)	2,242	0,326
U pozitivnom je odnosu i dogovoru sa zdravstvenim timom	6,5 (0,7)	6,4 (0,8)	6,7 (0,6)	0,700	0,705
6. Osobnost mentora					
Entuzijastična je osoba	5,8 (1,3)	5,9 (0,9)	6,2 (0,9)	0,563	0,755
Dinamična je i energična osoba	5,9 (1,2)	5,7 (0,8)	6,0 (0,9)	0,167	0,920
Samopouzdana je osoba	5,6 (0,8)	5,6 (1,0)	6,0 (0,9)	0,581	0,748
Samokritična je osoba	6,2 (1,0)	6,3 (1,1)	6,6 (0,7)	0,240	0,887
Otvorena je osoba i nije sklona osuđivanju	6,0 (0,9)	5,8 (1,2)	6,2 (1,0)	2,385	0,304
Ima dobar smisao za humor (na odgovarajući način)	5,7 (0,9)	5,7 (1,2)	5,8 (1,2)	0,188	0,911
Organizirana je osoba	6,2 (0,9)	6,0 (0,5)	6,2 (0,6)	0,276	0,871

*Srednja vrijednost (standardna devijacija); †Friedmanov test

Tablica 5.27. Post-hoc analiza razlika među trima ponovljenim samoprocjenama mentora prve godine studija (obilježja) (N = 10)

Obilježje kompetencija	Redni broj ispitivanja (akademska godina)	Z	p*
	1. (2011./2012.) – 2. (2012./2013.)	-0,586	0,558
Precizno i pozorno odgovara na pitanja studenta	1. (2011./2012.) – 3. (2013./2014.)	-2,714	0,007†
	2. (2012./2013.) – 3. (2013./2014.)	-1,387	0,165

*p = Wilcoxonov-rank test; †Statistički značajna razlika uz primjenu Bonferroni korekcije ($\alpha = 0.05/3=0.017$)

Grupirajući obilježja u šest kategorija kompetencija, značajno najniža očekivanja imaju studenti prve godine, akademske 2012./2013. godine, i to u pet kategorija (STR, EVAL, M/S, M/B/ZT, OSOB), a značajno najviša očekivanja u kategoriji POD imaju studenti prve godine, akademske 2013./2014. godine (Tablica 5.28.). Značajno (ekstremno) su najviše procjene studenata prve godine, akademske 2011./2012. godine u svih šest kategorija kompetencija (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,001$) (Tablica 5.28.).

Usporedba srednjih vrijednosti kategorija kompetencija triju ponavljanih samoprocjena mentora prve godine studija, primjenom Friedmanova testa, ne pokazuje značajne razlike ni u jednoj od šest kategorija kompetencija (Tablica 5.29.).

Usporedba ukupnih srednjih vrijednosti očekivanja i procjena studenata prvih godina studija, različitih akademskih godina, pokazuje značajno (ekstremno) najviša očekivanja studenata prve godine, akademske 2013./2014., i najniža očekivanja studenata prve godine, akademske 2012./2013. (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,001$), te značajno (ekstremno) najviše procjene studenata prve godine, akademske 2011./2012. godine (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,001$) (Tablica 5.28.).

Usporedba ukupnih srednjih vrijednosti među trima ponavljanim samoprocjenama mentora prve godine studija, primjenom Friedmanova testa, ne pokazuje značajne razlike ($\chi^2/d.f._2 = 1,077$, $p = 0,584$) (Tablica 5.29.).

Tablica 5.28. Razlike u studentskim očekivanjima i procjenama mentorskih kompetencija među prvim godinama studija, različitih akademskih godina (kategorije)

Kategorija kompetencija	Očekivanja			P [†]	Procjene			P [†]
	Akademska godina (ukupan broj upitnika)				Akademska godina (ukupan broj upitnika)			
	2011./12.	2012./13.	2013./14.		2011./12.	2012./13.	2013./14.	
	(44)	(71)	(63)		(175)	(230)	(228)	
	Sv (SD)*				Sv (SD)*			
POD	5,9 (1,0)	5,8 (1,1)	6,1 (1,0)	<0,001	5,4 (1,5)	4,6 (1,5)	4,6 (1,9)	<0,001
STR	5,8 (1,1)	5,5 (1,3)	5,8 (1,2)	<0,001	5,3 (1,5)	4,6 (1,5)	4,6 (1,9)	<0,001
Eval	6,2 (0,8)	6,0 (0,9)	6,3 (0,9)	<0,001	5,4 (1,6)	5,0 (1,4)	4,8 (1,9)	<0,001
M/S	6,1 (1,0)	5,8 (1,1)	6,1 (1,0)	<0,001	5,5 (1,6)	5,0 (1,4)	5,0 (1,9)	<0,001
M/B/ZT	6,2 (0,8)	5,9 (0,9)	6,1 (0,9)	0,002	5,2 (1,5)	4,5 (1,6)	5,0 (1,8)	<0,001
OSOB	6,0 (1,2)	5,4 (1,4)	5,9 (1,0)	<0,001	5,7 (1,4)	5,0 (1,7)	5,0 (1,9)	<0,001
Ukupno	5,9 (1,0)	5,7 (1,2)	6,1 (1,0)	<0,001	5,4 (1,6)	4,7 (1,5)	4,8 (2,0)	<0,001

*Srednja vrijednost (standardna devijacija); †Kruskal-Wallisov test

Tablica 5.29. Razlike među trima ponovljenim samoprocjenama mentora prve godine studija (kategorije) (n = 10)

Kategorija kompetencija	Redni broj ispitivanja (akademska godina)			χ^2 test	p [†]
	1. (2011./12.)	2. (2012./13.)	3. (2013./14.)		
	Sv (SD)*	Sv (SD)*	Sv (SD)*		
POD	6,0 (0,9)	6,0 (0,9)	6,5 (0,7)	1,474	0,479
STR	5,9 (1,0)	5,8 (0,9)	6,1 (0,9)	0,154	0,926
Eval	6,2 (0,9)	6,0 (1,0)	6,3 (1,1)	1,771	0,412
M/S	6,2 (0,8)	6,2 (0,9)	6,4 (0,8)	0,722	0,697
M/B/ZT	5,9 (1,3)	5,7 (1,1)	6,0 (1,2)	1,056	0,590
OSOB	5,9 (1,0)	5,9 (0,9)	6,1 (0,9)	0,359	0,836
Ukupno	6,0 (1,0)	5,9 (1,0)	6,3 (0,9)	1,077	0,584

*Srednja vrijednost (standardna devijacija); †Friedmanov test

5.13. Razlike u studentskim očekivanjima, procjenama te samoprocjenama kompetencija mentora među drugim godinama studija, različitih akademskih godina

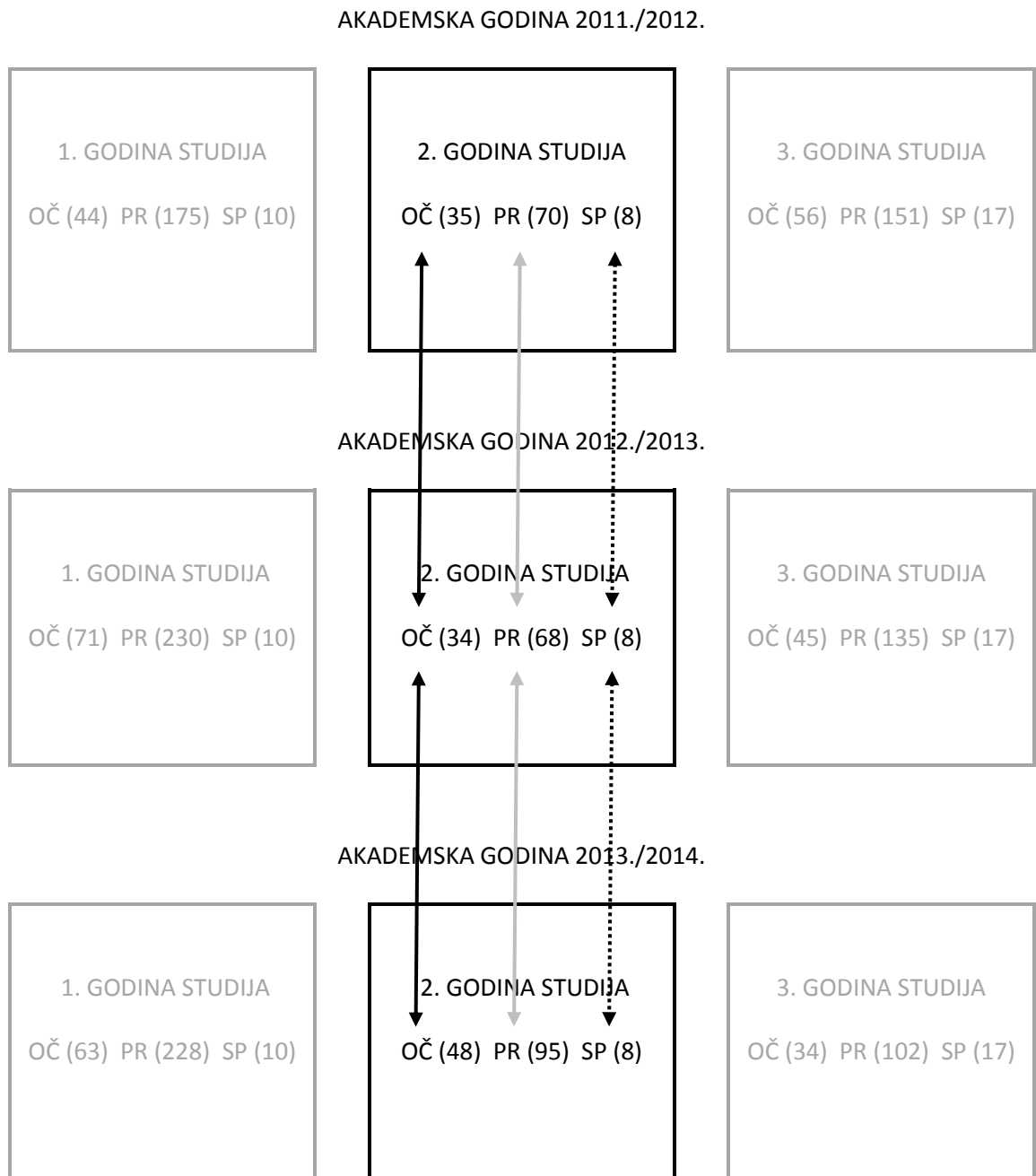
Očekivanja studenata

U usporedbi očekivanja studenata drugih godina studija, različitih akademskih godina (Slika 5.13.), od ukupno 52, značajne su razlike u 23 obilježja kompetencija (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,05$) (Tablica 5.30.). Studenti druge godine, akademske 2012./2013., imaju značajno najviša očekivanja u odnosu na studente drugih godina, akademskih 2011./2012. i 2013./2014. godina, u 20 obilježja kompetencija, od čega u pet od ukupno 17 obilježja iz kategorije POD, u šest od ukupno devet obilježja iz kategorije STR, u trima obilježjima, „Prati i procjenjuje studentov rad“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,002$), „Daje do znanja što se od studenta očekuje“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,007$), „Daje studentu primjedbe i pohvale na njegov rad“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,007$), od ukupno osam obilježja iz kategorije EVAL, u trima obilježjima, „Pristupačna je osoba“ (Mann-Whitneyjev U test, $p = 0,032$), „Potiče ozračje međusobnog poštivanja“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,039$), „Pokazuje suosjećanje“ (Mann-Whitneyjev U test, $p = 0,019$), od ukupno šest obilježja iz kategorije M/S, te u trima obilježjima, „Entuzijastična je osoba“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,038$), „Dinamična je i energična osoba“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,019$), „Ima dobar smisao za humor“ (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,001$), od ukupno sedam obilježja iz kategorije OSOB (Tablica 5.30.). Studenti druge godine, akademske 2011./2012., imaju značajno najniža očekivanja u odnosu na studente drugih godina, akademskih 2012./2013. i 2013./2014. godina, u 17 obilježja kompetencija, od čega u trima od ukupno 17 obilježja iz kategorije POD, u šest od ukupno devet obilježja iz kategorije STR, u četirima od ukupno sedam obilježja iz kategorije OSOB, te po dva obilježja iz dviju kategorija (EVAL, M/B/ZT), „Prati i procjenjuje studentov rad“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,002$), „Daje do znanja što se od studenta očekuje“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,007$), „Traži mišljenje bolesnika o pruženoj zdravstvenoj njezi“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,015$), „U pozitivnom je odnosu i dogovoru sa zdravstvenim timom“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,017$) (Tablica 5.30.).

Procjene studenata

U usporedbi procjena studenata drugih godina studija, različitih akademskih godina, od ukupno 52, značajne su razlike u 32 obilježja kompetencija (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,05$) (Tablica 5.30.). Značajno su najviše procjene studenata druge godine studija, akademske 2012./2013., u 10 obilježja, od čega u četirima obilježjima iz kategorije POD, u trima obilježjima, „Pružava povratne informacije o radu studenta“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,021$),

„Daje do znanja što se od studenta očekuje“ (Kruskal-Wallisov test, $p=0,001$), „Daje studentu primjedbe i pohvale na njegov rad“ (Kruskal-Wallisov test, $p=0,011$), od ukupno osam obilježja iz kategorije EVAL, u dvama obilježjima, „Potiče ozračje međusobnog poštivanja“ (Kruskal-Wallisov test, $p=0,034$), „Pozorno sluša studenta“ (Kruskal-Wallisov test, $p=0,014$), od ukupno šest obilježja iz kategorije M/S te u jednom obilježju, „Otvorena je osoba i nije sklona osuđivanju“ (Kruskal-Wallisov test, $p=0,011$), od ukupno sedam obilježja iz kategorije OSOB (Tablica 5.30.). Značajno su najniže procjene studenata druge godine studija, akademske 2011./2012., u 22 obilježja, od čega devet iz kategorije POD, u pet obilježja iz kategorija STR i OSOB, u dvama obilježjima, „Daje konkretne naputke za poboljšanje“ (Kruskal-Wallisov test, $p=0,014$) i „Objektivno prepoznaje jače i slabije strane studenta“ (Kruskal-Wallisov test, $p=0,021$), od ukupno osam obilježja iz kategorije EVAL, te u jednom obilježju, „Pružna studentu podršku i ohrabrenje“ (Kruskal-Wallisov test, $p=0,009$), od ukupno šest obilježja iz kategorije M/S (Tablica 5.30.).

Slika 5.13. Prikaz ispitivanja razlika u studentskim očekivanjima, procjenama te samoprocjenama kompetencija mentora među drugim godinama studija, različitih akademskih godina
 OČ = očekivanja studenata (ukupan broj upitnika); PR = procjene studenata (ukupan broj upitnika); SP = samoprocjene mentora (ukupan broj upitnika)

Tablica 5.30. Razlike u studentskim očekivanjima i procjenama mentorskih kompetencija među drugim godinama studija, različitih akademskih godina (obilježja)

	Očekivanja/Akademski godina				Procjene/Akademski godina				p†
	2011./2012.	2012./2013.	2013./2014.		2011./2012.	2012./2013.	2013./2014.		
	Sv (SD)*	Sv (SD)*	Sv (SD)*		Sv (SD)*	Sv (SD)*	Sv (SD)*		
Jasno objašnjava. (POD)	6,6 (0,6)	6,5 (0,5)	6,5 (0,6)		5,9 (1,0)	6,1 (1,1)	5,8 (1,3)	0,449	
Naglašava što je važno. (POD)	6,1 (0,9)	6,2 (0,4)	6,4 (0,5)		5,9 (1,0)	6,2 (1,0)	5,8 (1,3)	0,016	
Potiče studentovo zanimanje za temu. (POD)	5,3 (0,9)	5,9 (0,8)	5,4 (1,0)		5,3 (1,2)	5,8 (1,3)	5,7 (1,3)	0,014	
Uvijek dostupan studentu. (POD)	5,9 (0,8)	6,3 (0,6)	6,1 (0,8)		5,6 (1,3)	6,2 (1,2)	5,9 (1,2)	0,004	
Demonstrira i objašnjava kliničke postupke i tehnike. (POD)	6,4 (0,8)	6,4 (0,6)	6,6 (0,6)		5,4 (1,7)	5,7 (1,6)	5,9 (1,2)	0,384	
Vodi studenta prema razvoju kliničkih vještina. (POD)	6,3 (0,7)	6,2 (0,7)	6,2 (0,8)		5,1 (1,6)	5,6 (1,6)	5,9 (1,2)	0,019	
Omnogućuje praktičnu primjenu znanja. (POD)	6,1 (0,9)	6,7 (0,5)	6,3 (0,8)		4,9 (1,6)	5,6 (1,8)	6,0 (1,2)	0,001	
Nudi dodatnu pomoć kad se pojave poteškoće. (POD)	5,9 (0,7)	6,2 (0,7)	6,0 (0,8)		5,5 (1,2)	6,3 (1,1)	6,0 (1,2)	0,001	
Dobro je pripremljen za počuvanje/klinička vještina. (POD)	6,1 (1,2)	6,4 (0,7)	6,1 (0,8)		5,9 (1,4)	6,2 (1,0)	6,0 (1,1)	0,344	
Uživa u podučavanju. (POD)	4,1 (1,0)	5,3 (1,2)	4,6 (1,3)	<0,001	5,6 (1,1)	6,1 (1,2)	5,8 (1,2)	0,003	
Potiče aktivno sudjelovanje u raspravi. (POD)	4,6 (1,2)	5,4 (1,1)	5,0 (1,0)		5,2 (1,3)	5,9 (1,3)	5,7 (1,2)	0,002	
Prilagođava svoje upute stupnju pripremljenosti studenta. (POD)	5,6 (1,0)	5,8 (1,2)	5,5 (1,0)		5,4 (1,1)	5,9 (1,4)	5,8 (1,1)	0,006	
Brzo shvaća što student pita i govori. (POD)	5,5 (1,3)	5,9 (0,9)	5,7 (0,8)		6,0 (1,0)	6,0 (1,2)	6,0 (1,1)	0,929	
Precizno i pozorno odgovara na pitanja studenta. (POD)	6,3 (0,8)	6,4 (0,7)	6,2 (0,8)		6,1 (0,9)	6,1 (1,1)	5,9 (1,1)	0,350	
Ispitivanjem studenta dovodi do prepoznavanja poteškoća. (POD)	5,4 (1,1)	5,8 (1,3)	5,7 (0,9)		5,5 (1,1)	6,1 (1,1)	5,8 (1,1)	0,009	
Pomaže studentu organizirati misli o problemima bolesnika. (POD)	5,4 (1,2)	6,2 (0,7)	5,8 (1,1)		5,5 (1,1)	5,9 (1,1)	5,7 (1,1)	0,051	
Potiče samostalnost/nsovistnost studenta. (POD)	6,0 (1,0)	6,4 (0,6)	6,2 (1,0)		5,4 (1,5)	6,3 (1,1)	5,9 (1,2)	<0,001	
Demonstrira klinička vještina i pro sudbe. (STR)	6,6 (0,6)	6,7 (0,5)	6,5 (0,6)		5,4 (1,8)	5,3 (1,9)	6,1 (1,1)	0,010	
Demonstrira komunikacijske vještine. (STR)	5,5 (1,0)	6,2 (1,0)	5,8 (0,8)		5,4 (1,4)	5,7 (1,5)	6,0 (1,2)	0,025	
Pokazuje široko poznavanje literature u svojem području. (STR)	4,2 (1,3)	5,3 (1,3)	5,0 (1,1)	<0,001	5,4 (1,3)	6,1 (1,1)	5,9 (1,1)	0,002	
Razgovara o novim saznanjima u svojem području. (STR)	4,6 (1,0)	5,5 (1,2)	5,2 (1,1)	0,003	4,9 (1,4)	5,9 (1,3)	5,9 (1,2)	<0,001	
Usmjerava studenta na korisnu stručnu literaturu. (STR)	5,1 (0,9)	5,7 (0,9)	5,4 (1,0)	0,038	5,2 (1,7)	6,0 (1,1)	5,7 (1,3)	0,023	
Pokazuje širinu svojega znanja. (STR)	4,5 (1,2)	5,3 (1,3)	5,1 (1,2)	0,012	5,6 (1,1)	6,2 (1,0)	6,0 (1,1)	0,005	
Prepoznaje vlastita ograničenja. (STR)	5,4 (1,1)	5,9 (1,1)	5,7 (0,9)	0,079	5,7 (1,2)	6,0 (1,1)	5,9 (1,2)	0,184	
Preuzima odgovornost za vlastite postupke. (STR)	6,1 (0,8)	6,8 (0,5)	6,5 (0,6)	<0,001	6,3 (1,1)	6,4 (1,0)	6,2 (1,0)	0,344	
Dobar je primjer/uzor. (STR)	6,3 (1,0)	6,6 (0,6)	6,3 (1,2)	0,399	6,3 (1,0)	6,4 (1,0)	6,3 (1,0)	0,462	
Daje konkretne naputke za poboljšanje. (EVAL)	6,1 (0,8)	6,2 (0,7)	6,2 (0,7)	0,794	5,5 (1,0)	6,0 (1,2)	5,8 (1,1)	0,014	
Pružna povratne informacije o radu studenta. (EVAL)	5,9 (0,9)	6,4 (0,6)	6,2 (0,7)	0,074	5,7 (1,2)	6,2 (0,9)	5,8 (1,2)	0,021	

Tablica 5.30. (nastavak)

Obilježja kompetencija mentora (kategorije kompetencija)	Očekivanja/godina studija				Procjene/godina studija			
	2011./2012.	2012./2013.	2013./2014.	p†	2011./2012.	2012./2013.	2013./2014.	p†
	Sv (SD)*	Sv (SD)*	Sv (SD)*	Sv (SD)*	Sv (SD)*	Sv (SD)*	Sv (SD)*	Sv (SD)*
Objektivno prepoznaje i slabije strane studenta. (EVAL)	5,7 (1,1)	6,1 (0,9)	5,8 (0,8)	0,168	5,4 (1,2)	6,0 (1,1)	5,8 (1,1)	0,004
Prati i procjenjuje studentov rad. (EVAL)	5,5 (0,8)	6,2 (0,7)	5,9 (0,8)	0,002	5,8 (1,2)	6,3 (1,0)	6,1 (1,1)	0,059
Daje do znanja što se od studenta očekuje. (EVAL)	5,9 (0,8)	6,5 (0,7)	6,2 (0,8)	0,007	5,9 (0,9)	6,5 (0,8)	6,1 (1,1)	0,001
Daje studentu primjedbe i pohvale na njegov rad. (EVAL)	5,9 (1,0)	6,5 (0,6)	5,9 (1,2)	0,007	5,9 (1,1)	6,3 (1,1)	5,9 (1,1)	0,011
Ispravljá studentove pogreške bez omalovažavanja. (EVAL)	6,7 (0,5)	6,8 (0,4)	6,7 (0,7)	0,568	6,3 (1,0)	6,4 (1,1)	6,1 (1,0)	0,027
Ne kritizira studenta pred drugima. (EVAL)	6,4 (1,3)	6,4 (1,1)	6,3 (1,1)	0,539	5,7 (1,7)	6,2 (1,5)	6,0 (1,3)	0,092
Pružá studentu podršku i ohrabrenje. (M/S)	6,2 (0,7)	6,4 (0,7)	6,0 (0,9)	0,197	5,7 (1,3)	6,2 (1,2)	6,0 (1,1)	0,009
Pristupačna je osoba. (M/S)	6,1 (0,8)	6,5 (0,7)	6,2 (0,8)	0,032	6,3 (1,1)	6,5 (0,9)	6,3 (1,0)	0,112
Potiče ožračje međusobnog poštivanja. (M/S)	6,0 (0,8)	6,4 (0,7)	6,2 (0,8)	0,039	6,4 (0,8)	6,6 (0,8)	6,2 (1,0)	0,034
Pozorno sluša studenta. (M/S)	6,3 (0,8)	6,6 (0,6)	6,4 (0,6)	0,305	6,2 (0,9)	6,5 (0,9)	6,3 (1,0)	0,014
Pokazuje osobno zanimanje za svakog studenta. (M/S)	5,7 (1,3)	6,1 (1,1)	5,9 (0,9)	0,295	5,9 (1,2)	6,3 (1,0)	6,1 (1,1)	0,073
Pokazuje suosjećanje. (M/S)	5,6 (1,0)	6,2 (1,0)	5,7 (1,2)	0,019	5,9 (1,5)	6,3 (1,3)	6,1 (1,1)	0,141
Procjenjuje potrebe i probleme bolesnika/obitelji. (M/B/ZT)	6,2 (0,7)	6,2 (0,8)	6,2 (0,6)	0,718	5,9 (0,9)	5,7 (1,5)	6,1 (1,0)	0,215
Obavještava bolesnika/obitelj. (M/B/ZT)	6,2 (0,7)	6,1 (0,9)	6,1 (0,6)	0,713	5,7 (1,1)	5,5 (1,7)	5,8 (1,2)	0,619
Neposredno pruža zdravstvenu njegu. (M/B/ZT)	5,9 (0,8)	6,2 (0,8)	6,2 (0,9)	0,157	5,6 (1,4)	5,4 (1,8)	5,9 (1,1)	0,334
Traži mišljenje bolesnika o pruženju zdravstvenoj njezi. (M/B/ZT)	5,7 (1,0)	6,3 (0,8)	6,1 (0,7)	0,015	5,4 (1,3)	5,4 (1,8)	5,9 (1,2)	0,032
U pozitivnom je odnosu i dogovoru sa zdravstvenim timom. (M/B/ZT)	6,2 (1,0)	6,7 (0,4)	6,6 (0,5)	0,017	6,5 (0,7)	6,2 (1,6)	6,4 (0,9)	0,631
Entuzijastična je osoba. (OSOB)	5,0 (1,1)	5,6 (1,3)	5,4 (1,1)	0,038	5,9 (1,0)	6,3 (1,0)	6,2 (1,2)	0,020
Dinamična je i energična osoba. (OSOB)	4,9 (1,2)	5,6 (1,1)	5,2 (1,3)	0,019	5,9 (0,9)	6,3 (1,1)	6,1 (1,1)	0,027
Samopouzdana je osoba. (OSOB)	5,9 (1,0)	5,8 (1,2)	5,8 (1,2)	0,973	6,4 (0,8)	6,5 (0,7)	6,4 (0,9)	0,836
Samokritična je osoba. (OSOB)	5,9 (1,2)	6,2 (1,0)	6,1 (0,9)	0,512	6,0 (1,1)	6,4 (1,1)	6,2 (1,0)	0,020
Otvorena je osoba i nije sklona osuđivanju. (OSOB)	6,4 (0,7)	6,5 (1,0)	6,2 (1,0)	0,062	6,1 (1,1)	6,6 (1,0)	6,3 (1,0)	0,011
Ima dobar smisao za humor (na odgovarajući način). (OSOB)	4,0 (1,6)	5,7 (1,3)	4,7 (1,5)	<0,001	5,1 (1,5)	5,7 (1,5)	6,0 (1,2)	<0,001
Organizirana je osoba. (OSOB)	6,2 (0,7)	6,6 (0,7)	6,5 (0,7)	0,008	6,4 (0,7)	6,4 (1,3)	6,4 (0,9)	0,257

*Srednja vrijednost (standardna devijacija); †Kruskal-Wallisov test

Samoprocjene mentora

Usporedba među trima ponavljanim samoprocjenama mentora druge godine studija (Slika 5.13.), primjenom Friedmanova testa, od ukupno 52 obilježja, u samo jednom obilježju pokazuje značajne razlike kompetencija „*Vodi studenta prema razvoju kliničkih vještina*“ ($\chi^2/d.f._2=7,304$, $p=0,026$) (Tablica 5.31.).

Post-hoc analiza učinjena Wilcoxonovim rank testom uz primjenu Bonferroni korekcije rezultirala je razinom značajnosti $p<0,017$. Za obilježje „*Vodi studenta prema razvoju kliničkih vještina*“ najniža je razina ($S_v=5,6$) prvih samoprocjena mentora (2011./2012. godine), viša je ($S_v=6,4$) u drugih samoprocjena (2012./2013. godine), a najviša je razina ($S_v=6,5$) trećih samoprocjena mentora (2013./2014. godine) (Tablica 5.31.). Za navedeno obilježje treće su samoprocjene značajno više u odnosu na prve samoprocjene mentora ($Z= -2,333$, $p=0,016$) (Tablica 5.32.).

Tablica 5.31. Razlike među ponavljanim samoprocjenama mentora druge godine studija, različitih akademskih godina (obilježja) (N = 8)

Kategorija kompetencija mentora Obilježja kompetencija	Redni broj ispitivanja (akademska godina)			χ^2 test	p†
	1. (2011./12.)	2. (2012./13.)	3. (2013./14.)		
	Sv (SD)*	Sv (SD)*	Sv (SD)*		
1. Sposobnost mentora za podučavanje					
Jasno objašnjava	6,4 (0,7)	6,5 (0,8)	6,6 (0,5)	0,737	0,692
Naglašava što je važno	6,4 (0,7)	6,4 (0,9)	6,6 (0,7)	0,353	0,838
Potiče studentovo zanimanje za temu	6,4 (0,9)	6,3 (0,9)	6,1 (0,6)	1,280	0,527
Uvijek je dostupan studentu	6,3 (0,9)	6,5 (0,9)	6,5 (0,9)	0,353	0,838
Demonstrira i objašnjava kliničke postupke i tehnike	6,4 (0,7)	6,4 (0,9)	6,2 (0,7)	0,100	0,951
Vodi studenta prema razvoju kliničkih vještina	5,6 (0,7)	6,4 (0,7)	6,5 (0,7)	7,304	0,026
Omogućuje praktičnu primjenu znanja	5,9 (1,0)	6,4 (1,1)	6,2 (1,0)	1,182	0,554
Nudi dodatnu pomoć kad se pojave poteškoće	6,8 (0,5)	7,0 (0,0)	6,5 (0,5)	4,000	0,135
Dobro je pripremljen za podučavanje	6,8 (0,5)	6,6 (0,5)	6,6 (0,5)	0,667	0,717
Uživa u podučavanju	6,9 (0,4)	6,9 (0,4)	6,8 (0,5)	0,667	0,717
Potiče aktivno sudjelovanje u raspravi	6,5 (0,5)	6,5 (0,8)	6,4 (0,7)	0,118	0,943
Prilagođava svoje upute stupnju pripremljenosti studenta	6,1 (0,6)	6,1 (0,8)	6,0 (0,7)	0,320	0,852
Brzo shvaća što student pita i govori	6,1 (0,8)	6,1 (1,8)	6,1 (0,8)	0,000	1,000
Precizno i pozorno odgovara na pitanja studenta	6,6 (0,7)	6,6 (0,7)	6,6 (0,7)	0,125	0,939
Ispitivanjem studenta dovodi do prepoznavanje problema	6,0 (0,9)	6,4 (0,7)	6,4 (0,7)	1,182	0,554
Pomaže studentu organizirati misli o problemima bolesnika	6,0 (1,1)	6,1 (0,8)	6,1 (0,8)	0,080	0,961
Potiče samostalnost/neovisnost studenta	6,1 (0,8)	6,1 (1,0)	6,1 (0,9)	0,286	0,867
2. Stručne kompetencije mentora					
Demonstrira kliničke vještine i prosudbe	6,1 (0,8)	6,4 (0,7)	6,4 (0,7)	1,000	0,607
Demonstrira komunikacijske vještine	6,4 (0,7)	6,3 (0,7)	6,4 (0,7)	0,875	0,646
Pokazuje široko poznavanje literature u svojem području	6,0 (0,9)	5,9 (1,2)	5,9 (1,2)	0,667	0,717
Razgovara o novim saznanjima u svojem području	6,4 (0,7)	6,1 (1,0)	6,2 (1,0)	0,824	0,662
Usmjerava studenta na korisnu stručnu literaturu	5,7 (1,1)	6,1 (1,1)	6,2 (1,2)	1,882	0,390
Pokazuje širinu svojega znanja	6,0 (1,1)	6,1 (1,1)	6,0 (0,9)	1,368	0,504
Prepoznaje vlastita ograničenja	6,5 (0,8)	6,5 (0,8)	6,5 (0,7)	0,000	1,000
Preuzima odgovornost za vlastite postupke	7,0 (0,0)	6,9 (0,4)	6,7 (0,5)	2,000	0,368
Dobar je primjer /uzor	6,4 (0,7)	6,5 (0,8)	6,7 (0,7)	1,368	0,504
3. Mentorova evaluacija studenta					
Daje konkretne naputke za poboljšanje	6,1 (0,8)	6,4 (1,1)	6,2 (1,0)	0,353	0,838
Pružuje povratne informacije o radu studenta	6,5 (0,8)	6,6 (0,7)	6,5 (0,7)	0,300	0,861
Objektivno prepoznaje jače i slabije strane studenta	6,0 (0,9)	6,0 (0,8)	6,0 (0,8)	0,100	0,951
Prati i procjenjuje studentov rad	6,5 (0,8)	6,5 (0,8)	6,5 (0,8)	0,125	0,939
Daje do znanja što se od studenta očekuje	6,8 (0,7)	6,5 (0,8)	6,5 (0,8)	1,200	0,549
Daje studentu primjedbe i pohvale na njegov rad	6,5 (0,8)	6,5 (0,8)	6,5 (0,8)	0,353	0,838
Ispravlja studentove pogreške bez omalovažavanja	6,9 (0,4)	6,9 (0,4)	6,9 (0,4)	0,000	1,000
Ne kritizira studenta pred drugima	6,4 (0,5)	6,1 (1,4)	6,5 (1,0)	0,471	0,790
4. Odnos mentor - student					
Pružuje studentu podršku i ohrabrenje	6,9 (0,4)	6,8 (0,5)	6,9 (0,3)	0,000	1,000
Pristupačna je osoba	6,8 (0,5)	6,9 (0,4)	6,9 (0,4)	0,667	0,717
Potiče ozračje međusobnog poštivanja	6,9 (0,4)	6,9 (0,4)	6,9 (0,3)	0,000	1,000
Pozorno sluša studenta	6,6 (0,7)	6,8 (0,5)	6,7 (0,5)	0,000	1,000
Pokazuje osobno zanimanje za svakog studenta	6,8 (0,5)	6,8 (0,5)	6,7 (0,5)	0,000	1,000
Pokazuje suosjećanje	6,0 (2,1)	6,6 (0,5)	6,5 (0,5)	0,091	0,956

Tablica 5.31. (nastavak)

Kategorija kompetencija mentora Obilježja kompetencija	Redni broj ispitivanja (akademska godina)			χ^2 test	p†
	1.	2.	3.		
	(2011./12.) Sv (SD)*	(2012./13.) Sv (SD)*	(2013./14.) Sv (SD)*		
5. Odnos mentor – bolesnik/zdravstveni tim					
Procjenjuje potrebe i probleme bolesnika/obitelji	6,8 (0,5)	6,5 (0,8)	6,4 (0,7)	1,200	0,549
Obavještava bolesnika/obitelj	6,3 (0,9)	6,6 (0,5)	6,5 (0,5)	0,421	0,810
Neposredno pruža zdravstvenu njegu	6,4 (0,5)	6,1 (1,4)	6,5 (0,5)	0,105	0,949
Traži mišljenje bolesnika o pruženoj zdravstvenoj njezi	5,9 (1,1)	6,4 (0,7)	6,5 (0,7)	3,444	0,179
U pozitivnom je odnosu i dogovoru sa zdravstvenim timom	6,9 (0,4)	6,8 (0,5)	6,9 (0,4)	0,667	0,717
6. Osobnost mentora					
Entuzijastična je osoba	6,5 (0,8)	6,4 (0,9)	6,5 (0,7)	0,105	0,949
Dinamična je i energična osoba	6,6 (0,5)	6,1 (1,2)	6,2 (1,4)	0,348	0,840
Samopouzdana je osoba	5,9 (1,1)	6,1 (1,0)	6,2 (0,9)	0,083	0,959
Samokritična je osoba	6,6 (0,7)	6,4 (1,1)	6,2 (0,9)	0,667	0,717
Otvorena je osoba i nije sklona osuđivanju	6,1 (0,8)	6,4 (0,9)	6,6 (0,7)	1,826	0,401
Ima dobar smisao za humor (na odgovarajući način)	5,9 (1,1)	5,9 (1,4)	5,9 (1,3)	0,080	0,961
Organizirana je osoba	6,6 (0,5)	6,4 (0,7)	6,6 (0,5)	0,400	0,819

*Srednja vrijednost (standardna devijacija); †Friedmanov test

Tablica 5.32. Post-hoc analiza razlika među trima ponavljanim samoprocjenama mentora druge godine studija (obilježja) (N = 8)

Obilježje kompetencija	Redni broj ispitivanja (akademska godina)	Z	p*
	1. (2011./2012.) – 2. (2012./2013.)	-1,857	0,063
Vodi studenta razvoju kliničkih vještina	1. (2011./2012.) – 3. (2013./2014.)	-2,333	0,016†
	2. (2012./2013.) – 3. (2013./2014.)	-0,333	0,739

*p = Wilcoxonov-rank test; †Statistički značajna razlika uz primjenu Bonferroni korekcije ($\alpha = 0.05/3=0.017$)

Grupirajući obilježja u šest kategorija kompetencija, značajno najviša očekivanja imaju studenti druge godine, akademske 2012./2013. godine, i to u svih šest kategorija kompetencija, a značajno najniža očekivanja u kategorijama POD, STR, M/B/ZT I OSOB imaju studenti druge godine, akademske 2011./2012. godine (Tablica 5.33.). Značajno najviše procjene imaju studenti druge godine, akademske 2012./2013., u trima kategorijama (STR, M/S i OSOB), a studenti druge godine, akademske 2011./2012. godine, imaju značajno najniže procjene u četirima kategorijama (POD, EVAL, M/B/ZT i OSOB) (Tablica 5.33.).

Usporedba srednjih vrijednosti kategorija kompetencija triju ponavljanih samoprocjena mentora druge godine studija, primjenom Friedmanova testa, ne pokazuje značajne razlike ni u jednoj od šest kategorija kompetencija (Tablica 5.34.).

Usporedba ukupnih srednjih vrijednosti očekivanja i procjena studenata drugih godina studija, različitih akademskih godina, pokazuje značajno (ekstremno) najviša očekivanja studenata druge godine, akademske 2012./2013., i najniža očekivanja studenata druge godine, akademske 2011./2012. (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,001$), te značajno (ekstremno) najviše procjene studenata druge godine, akademske 2012./2013., i najniže procjene studenata druge godine, akademske 2011./2012. (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,001$) (Tablica 5.33.).

Usporedba ukupnih srednjih vrijednosti triju ponavljanih samoprocjena mentora druge godine studija, primjenom Friedmanova testa, ne pokazuje značajne razlike ($\chi^2/d.f._2 = 1,067$, $p = 0,587$) (Tablica 5.34.).

Tablica 5.33. Razlike u studentskim očekivanjima i procjenama mentorskih kompetencija među drugim godinama studija, različitih akademskih godina (kategorije)

Kategorija kompetencija	Očekivanja			P†	Procjene			P†
	Akademska godina (ukupan broj upitnika)				Akademska godina (ukupan broj upitnika)			
	2011./12.	2012./13.	2013./14.		2011./12.	2012./13.	2013./14.	
	(35)	(34)	(48)		(70)	(68)	(95)	
	Sv (SD)*				Sv (SD)*			
POD	5,7 (1,1)	6,1 (0,9)	5,9 (1,0)	<0,001	5,5 (1,3)	6,0 (1,3)	5,9 (1,0)	<0,001
STR	5,4 (1,3)	6,0 (1,1)	5,7 (1,1)	<0,001	5,6 (1,4)	6,0 (1,3)	5,7 (1,1)	<0,001
EVAL	6,0 (1,0)	6,4 (0,8)	6,1 (0,9)	<0,001	5,8 (1,2)	6,2 (1,1)	6,1 (0,9)	<0,001
M/S	6,0 (1,0)	6,3 (0,9)	6,1 (0,9)	0,003	6,0 (1,2)	6,4 (1,0)	6,1 (0,9)	<0,001
M/B/ZT	6,0 (0,9)	6,3 (0,8)	6,2 (0,7)	0,002	5,8 (1,2)	5,6 (1,7)	6,2 (0,7)	0,032
OSOB	5,5 (1,4)	5,9 (1,2)	5,7 (1,2)	<0,001	6,0 (1,1)	6,3 (1,1)	5,7 (1,2)	<0,001
Ukupno	5,7 (1,1)	6,2 (1,0)	5,9 (1,0)	>0,001	5,7 (1,3)	6,1 (1,3)	6,0 (1,0)	<0,001

*Srednja vrijednost (standardna devijacija); †Kruskal-Wallisov test

Tablica 5.34. Razlike među trima ponovljenim samoprocjenama mentora druge godine studija (kategorije) (N = 8)

Kategorija kompetencija	Redni broj ispitivanja (akademska godina)			χ^2 test	p†
	1. (2011./12.)	2. (2012./13.)	3. (2013./14.)		
	Sv (SD)*	Sv (SD)*	Sv (SD)*		
POD	6,3 (0,8)	6,4 (0,8)	6,4 (0,7)	1,000	0,607
STR	6,3 (0,8)	6,3 (0,9)	6,3 (0,9)	0,067	0,967
EVAL	6,5 (0,7)	6,4 (0,9)	6,5 (0,8)	0,200	0,905
M/S	6,6 (1,0)	6,8 (0,4)	6,8 (0,4)	0,720	0,698
M/B/ZT	6,4 (0,8)	6,5 (0,8)	6,6 (0,6)	0,692	0,707
OSOB	6,3 (0,9)	6,2 (1,0)	6,3 (0,9)	0,200	0,905
Ukupno	6,4 (0,8)	6,3 (0,9)	6,5 (0,8)	1,067	0,587

*Srednja vrijednost (standardna devijacija); †Friedmanov test

5.14. Razlike u studentskim očekivanjima, procjenama te samoprocjenama kompetencija mentora među trećim godinama studija, različitih akademskih godina

Očekivanja studenata

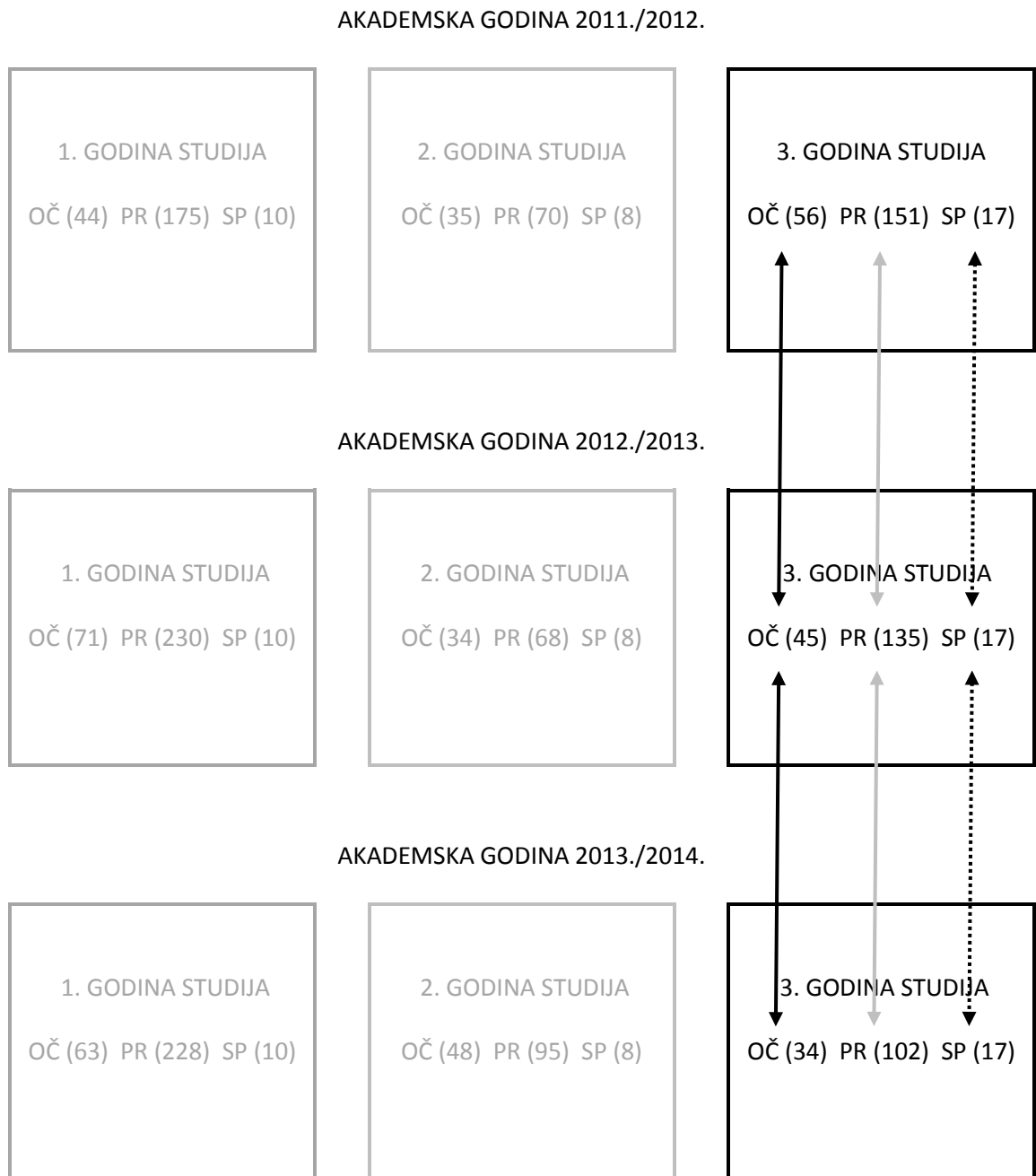
U usporedbi očekivanja studenata trećih godina studija (Slika 5.14.), različitih akademskih godina, od ukupno 52, značajne su razlike u 25 obilježja kompetencija (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,05$) (Tablica 5.35.). Studenti treće godine, akademske 2011./2012., imaju značajno najniža očekivanja u odnosu na studente trećih godina, akademskih 2012./2013. i 2013./2014., u 24 obilježju kompetencija, od čega u 12 od ukupno 17 obilježja iz kategorije POD, u pet od ukupno devet obilježja iz kategorije STR, u trima obilježjima, „*Pružava povratne informacije o radu studenta*“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,018$), „*Objektivno prepoznaje jače i slabije strane studenta*“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,006$) i „*Daje do znanja što se od studenta očekuje*“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,008$), od ukupno osam obilježja iz kategorije EVAL, u dvama obilježjima, „*Pristupačna je osoba*“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,037$) i „*Potiče ozračje međusobnog poštivanja*“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,011$), od ukupno šest obilježja iz kategorije M/S, te u dvama obilježjima, „*Dinamična je i energična osoba*“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,009$) i „*Ima dobar smisao za humor*“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,009$), od ukupno sedam obilježja iz kategorije OSOB (Tablica 5.35.). Studenti treće godine, akademske 2013./2014., imaju značajno najviša očekivanja u odnosu na studente trećih godina, akademskih 2011./2012. i 2012./2013., u 12 obilježja kompetencija, od čega u sedam od ukupno 17 obilježja iz kategorije POD, u dvama obilježjima, „*Razgovara o novim saznanjima u svojem području*“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,023$) i „*Prepoznaje vlastita ograničenja*“ (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,001$), od ukupno devet obilježja iz kategorije STR, u dvama obilježjima, „*Pružava povratne informacije o radu studenta*“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,018$) i „*Daje do znanja što se od studenta očekuje*“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,008$) iz kategorije EVAL, te u jednom obilježju, „*Potiče ozračje međusobnog poštivanja*“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,011$), od ukupno šest obilježja iz kategorije M/S (Tablica 5.35.).

Procjene studenata

U usporedbi procjena studenata trećih godina studija, različitih akademskih godina, od ukupno 52, značajne su razlike u 22 obilježja kompetencija (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,05$) (Tablica 5.35.). Značajno su najniže procjene studenata treće godine studija, akademske 2013./2014., u 15 obilježja, od čega u četirima obilježjima iz kategorije POD, u pet obilježja iz kategorije M/S, u trima obilježjima, „*Prati i procjenjuje studentov rad*“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,018$), „*Daje do znanja što se od studenta očekuje*“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,041$)

i „*Ispravlja studentove pogreške bez omalovažavanja*“ (Kruskal-Wallisov test, $p=0,018$), od ukupno osam obilježja iz kategorije EVAL, u jednom obilježju iz triju kategorija (STR, M/B/ZT, OSOB), „*Demonstrira komunikacijske vještine*“ (Kruskal-Wallisov test, $p=0,046$), „*Neposredno pruža zdravstvenu njegu*“ (Kruskal-Wallisov test, $p=0,0146$) i „*Organizirana je osoba*“ (Kruskal-Wallisov test, $p=0,001$) (Tablica 5.35.).

Studenti treće godine, akademske 2011./2012., imaju značajno najviše procjene u odnosu na studente trećih godina, akademskih 2012./2013. i 2013./2014., u četirima obilježjima kompetencija, od čega u dvama obilježjima, „*Pokazuje široko poznavanje literature u svojem području*“ (Kruskal-Wallisov test, $p=0,004$) i „*Razgovara o novim saznanjima u svojem području*“ (Kruskal-Wallisov test, $p=0,024$), od ukupno devet obilježja iz kategorije STR te dvama obilježjima, „*Procjenjuje potrebe i probleme bolesnika/obitelji*“ (Kruskal-Wallisov test, $p=0,006$) i „*Obavještava bolesnika/obitelj*“ (Kruskal-Wallisov test, $p<0,001$), od ukupno pet obilježja iz kategorije M/B/ZT (Tablica 5.35.).

Slika 5.14. Prikaz ispitivanja razlika u studentskim očekivanjima, procjenama te samoprocjenama kompetencija mentora među trećim godinama studija, različitih akademskih godina
 OČ = očekivanja studenata (ukupan broj upitnika); PR = procjene studenata (ukupan broj upitnika); SP = samoprocjene mentora (ukupan broj upitnika)

Tablica 5.35. Razlike u studentskim očekivanjima i procjenama mentorskih kompetencija među trećim godinama studija, različitih akademskih godina (obilježja)

Obilježja kompetencija mentora (kategorija kompetencija)	Očekivanja/Akademski godina				Procjene/Akademski godina				
	2011./2012.		2012./2013.		2013./2014.		2013./2014.		p†
	Sv (SD)*	Sv (SD)*	Sv (SD)*	Sv (SD)*	Sv (SD)*	Sv (SD)*	Sv (SD)*		
Jasno objašnjava. (POD)	6,5 (0,6)	6,6 (0,6)	6,8 (0,4)	0,175	6,0 (1,3)	5,9 (1,1)	5,6 (1,5)	0,053	
Naglašava što je važno. (POD)	6,3 (0,6)	6,3 (0,9)	6,5 (0,6)	0,143	5,9 (1,3)	5,8 (1,2)	5,6 (1,5)	0,274	
Potiče studentovo zanimanje za temu. (POD)	5,6 (1,1)	6,0 (0,8)	6,3 (0,8)	0,005	5,6 (1,4)	5,7 (1,2)	5,4 (1,6)	0,460	
Uvijek dostupan studentu. (POD)	6,0 (1,0)	6,1 (0,9)	6,5 (0,6)	0,093	6,0 (1,3)	5,8 (1,3)	5,4 (1,7)	0,050	
Demonstrira i objašnjava kliničke postupke i tehnike. (POD)	6,2 (0,7)	6,3 (0,9)	6,7 (0,5)	0,003	5,9 (1,4)	5,8 (1,3)	5,3 (1,6)	0,020	
Vodi studenta prema razvoju kliničkih vještina. (POD)	6,0 (0,7)	6,3 (0,9)	6,5 (0,6)	< 0,001	5,7 (1,3)	5,7 (1,3)	5,4 (1,6)	0,385	
Omnogućuje praktičnu primjenu znanja. (POD)	6,1 (1,0)	6,4 (0,7)	6,4 (0,7)	0,043	5,6 (1,4)	5,8 (1,2)	5,6 (1,6)	0,703	
Nudi dodatnu pomoć kad se pojave poteškoće. (POD)	6,1 (0,7)	6,3 (0,8)	6,4 (0,7)	0,033	5,9 (0,9)	5,8 (1,1)	5,5 (1,6)	0,135	
Dobro je pripremljen za poštavanje/kliničke vještine. (POD)	6,4 (0,7)	6,5 (0,7)	6,5 (0,6)	0,423	6,1 (0,9)	6,0 (1,2)	5,5 (1,6)	0,001	
Uživa u podučavanju. (POD)	4,3 (1,4)	5,5 (1,0)	6,0 (1,1)	< 0,001	5,5 (1,2)	5,8 (1,1)	5,2 (1,7)	0,062	
Potiče aktivno sudjelovanje u raspravi. (POD)	4,9 (1,2)	5,5 (1,0)	6,2 (0,8)	< 0,001	5,6 (1,4)	5,6 (1,3)	5,5 (1,6)	0,864	
Prilagođava svoje upute stupnju pripremljenosti studenta. (POD)	5,4 (0,9)	5,9 (0,7)	6,4 (0,6)	< 0,001	5,6 (1,3)	5,7 (1,1)	5,6 (1,6)	0,740	
Erzo shvaća što student pita i govori. (POD)	5,6 (0,8)	6,0 (1,0)	6,5 (0,6)	< 0,001	5,9 (1,4)	5,7 (1,2)	5,6 (1,5)	0,184	
Precizno i pozorno odgovara na pitanja studenta. (POD)	6,2 (0,7)	6,5 (0,6)	6,4 (0,7)	0,037	6,0 (1,4)	5,8 (1,2)	5,5 (1,4)	0,025	
Ispitivanjem studenta dovodi do prepoznavanja poteškoća. (POD)	5,7 (1,0)	6,2 (0,8)	6,2 (0,7)	0,012	5,5 (1,4)	5,6 (1,2)	5,5 (1,6)	0,887	
Pomaže studentu organizirati misli o problemima bolesnika. (POD)	5,9 (0,7)	6,0 (0,8)	6,2 (0,8)	0,187	5,7 (1,5)	5,8 (1,1)	5,4 (1,6)	0,196	
Potiče samostalnost/neovisnost studenta. (POD)	6,0 (1,0)	6,4 (0,6)	6,3 (0,6)	0,042	5,8 (1,4)	5,8 (1,2)	5,8 (1,6)	0,422	
Demonstrira kliničke vještine i pro sudbe. (STR)	6,3 (0,7)	6,7 (0,5)	6,5 (0,8)	0,007	5,6 (1,4)	5,7 (1,3)	5,3 (1,6)	0,139	
Demonstrira komunikacijske vještine. (STR)	5,8 (0,8)	6,0 (0,6)	6,2 (0,9)	0,045	5,7 (1,6)	5,6 (1,2)	5,3 (1,5)	0,046	
Pokazuje široko poznavanje literature u svojem području. (STR)	5,1 (1,1)	5,5 (1,0)	5,5 (1,1)	0,177	5,7 (1,5)	5,3 (1,2)	5,3 (1,7)	0,004	
Razgovara o novim saznanjima u svojem području. (STR)	5,4 (0,8)	5,5 (0,7)	5,9 (0,9)	0,023	5,5 (1,4)	5,2 (1,3)	5,2 (1,6)	0,024	
Usmjerava studenta na korisnu stručnu literaturu. (STR)	5,6 (0,9)	5,6 (1,0)	5,8 (1,0)	0,562	5,1 (1,4)	4,9 (1,7)	5,2 (1,5)	0,477	
Pokazuje širinu svojega znanja. (STR)	5,0 (1,1)	5,3 (1,1)	5,5 (1,1)	0,189	5,8 (1,1)	5,6 (1,2)	5,3 (1,4)	0,019	
Prepoznaje vlastita ograničenja. (STR)	5,3 (1,2)	5,9 (1,0)	6,3 (0,7)	< 0,001	5,6 (1,6)	5,6 (1,2)	5,5 (1,6)	0,573	
Preuzima odgovornost za vlastite postupke. (STR)	6,5 (0,6)	6,4 (0,7)	6,6 (0,7)	0,612	6,3 (1,2)	6,1 (1,0)	5,8 (1,7)	0,005	
Dobar je primjer/uzor. (STR)	6,3 (1,0)	6,6 (0,5)	6,4 (0,7)	0,075	6,1 (1,4)	6,0 (1,2)	5,5 (1,6)	0,005	
Daje konkretna naputke za poboljšanje. (EVAL)	6,0 (0,7)	6,2 (0,7)	6,1 (0,9)	0,442	5,7 (1,3)	5,6 (1,1)	5,3 (1,6)	0,135	
Pružna povratne informacije o radu studenta. (EVAL)	5,9 (1,0)	6,1 (0,7)	6,4 (0,7)	0,018	5,7 (1,5)	5,7 (1,1)	5,5 (1,5)	0,423	

Tablica 5.35. (nastavak)

Obilježja kompetencija mentora (kategorije kompetencija)	Očekivanja/godina studija				Procjene/godina studija			
	2011./2012.	2012./2013.	2013./2014.	p†	2011./2012.	2012./2013.	2013./2014.	p†
	Sv (SD)*	Sv (SD)*	Sv (SD)*	Sv (SD)*	Sv (SD)*	Sv (SD)*	Sv (SD)*	Sv (SD)*
Objektivno prepoznajanje i slabije strane studenta. (EVAL)	5,7 (0,8)	6,0 (0,7)	6,2 (0,8)	0,006	5,4 (1,6)	5,3 (1,4)	5,3 (1,5)	0,392
Prati i procjenjuje studentov rad. (EVAL)	6,0 (0,8)	6,1 (0,7)	6,2 (0,7)	0,631	5,9 (1,4)	5,9 (1,1)	5,4 (1,6)	0,018
Daje do znanja što se od studenta očekuje. (EVAL)	5,9 (0,8)	6,2 (0,7)	6,4 (0,7)	0,008	6,0 (1,4)	5,9 (1,0)	5,5 (1,6)	0,041
Daje studentu primjedbe i pohvale na njegov rad. (EVAL)	6,1 (0,9)	6,1 (0,8)	6,2 (0,8)	0,719	5,8 (1,5)	5,7 (1,3)	5,4 (1,7)	0,191
Ispravljiva studentove pogreške bez omalovažavanja. (EVAL)	6,6 (0,6)	6,7 (0,6)	6,5 (0,9)	0,645	6,0 (1,7)	6,1 (1,1)	5,6 (1,6)	0,018
Ne kritizira studenta pred drugima. (EVAL)	6,5 (0,6)	6,6 (0,7)	6,5 (0,9)	0,260	6,0 (1,6)	6,0 (1,4)	5,7 (1,8)	0,247
Pružila studentu podršku i ohrabrenja. (M/S)	6,1 (0,8)	6,2 (0,7)	6,3 (0,8)	0,261	5,8 (1,4)	5,7 (1,3)	5,3 (1,6)	0,017
Pristupačna je osoba. (M/S)	6,2 (0,7)	6,4 (0,6)	6,5 (0,6)	0,037	6,1 (1,3)	5,9 (1,3)	5,5 (1,7)	0,003
Potiče ozračje međusobnog poštivanja. (M/S)	6,1 (0,7)	6,3 (0,7)	6,6 (0,6)	0,011	6,0 (1,5)	6,1 (1,1)	5,8 (1,4)	0,415
Pozorno sluša studenta. (M/S)	6,3 (0,6)	6,4 (0,7)	6,6 (0,6)	0,126	6,2 (1,2)	6,2 (1,2)	5,6 (1,4)	<0,001
Pokazuje osobno zanimanje za svakog studenta. (M/S)	5,9 (1,0)	6,2 (0,9)	6,1 (0,8)	0,688	5,9 (1,4)	5,9 (1,2)	5,2 (1,7)	0,001
Pokazuje suosjećanje. (M/S)	6,0 (1,0)	6,3 (0,7)	6,1 (0,8)	0,323	5,9 (1,6)	5,9 (1,2)	5,5 (1,7)	0,048
Procjenjuje potrebe i problema bolesnika/obitelji. (M/B/ZT)	6,1 (0,7)	6,3 (0,5)	6,2 (0,5)	0,770	6,0 (1,2)	5,7 (1,1)	5,5 (1,5)	0,006
Obavještava bolesnika/obitelj. (M/B/ZT)	6,1 (0,7)	6,3 (0,8)	6,1 (0,5)	0,090	6,1 (1,1)	5,7 (1,2)	5,6 (1,5)	<0,001
Neposredno pruža zdravstvenu njegu. (M/B/ZT)	6,0 (0,8)	6,3 (0,7)	6,2 (0,8)	0,176	5,9 (1,3)	5,7 (1,2)	5,3 (1,6)	0,014
Traži mišljenje bolesnika o pruženoj zdravstvenoj njezi. (M/B/ZT)	5,9 (0,8)	6,2 (0,7)	6,2 (0,7)	0,109	5,7 (1,4)	5,6 (1,2)	5,4 (1,6)	0,225
U pozitivnom je odnosu i dogovoru sa zdravstvenim timom. (M/B/ZT)	6,4 (0,7)	6,5 (0,6)	6,5 (0,7)	0,752	6,2 (1,4)	6,3 (0,9)	6,1 (1,2)	0,065
Entuzijastična je osoba. (OSOBE)	5,5 (0,9)	5,9 (0,8)	5,8 (0,9)	0,184	6,0 (1,3)	5,8 (1,4)	5,7 (1,5)	0,134
Dinamična je i energična osoba. (OSOBE)	5,3 (0,8)	5,8 (0,8)	5,8 (1,0)	0,009	6,0 (1,4)	5,6 (1,6)	5,7 (1,5)	0,143
Samopouzdana je osoba. (OSOBE)	6,0 (0,8)	6,2 (0,6)	5,9 (0,8)	0,308	6,2 (1,2)	6,2 (1,1)	6,0 (1,4)	0,235
Samo-kritična je osoba. (OSOBE)	6,0 (0,9)	6,2 (0,8)	6,3 (0,8)	0,255	5,8 (1,5)	5,8 (1,3)	5,6 (1,5)	0,338
Otvorena je osoba i nije sklona o suštvanju. (OSOBE)	6,4 (0,7)	6,5 (0,6)	6,5 (0,7)	0,403	6,1 (1,4)	5,9 (1,3)	5,8 (1,5)	0,182
Ima dobar smisao za humor (na odgovarajući način). (OSOBE)	4,8 (1,5)	5,6 (0,9)	5,5 (1,2)	0,009	5,4 (1,7)	5,2 (1,8)	5,3 (1,6)	0,533
Organizirana je osoba. (OSOBE)	6,6 (0,6)	6,6 (0,5)	6,6 (0,7)	0,785	6,3 (1,3)	6,4 (0,9)	5,7 (1,6)	0,001

*Srednja vrijednost (standardna devijacija); †Kruskal-Wallisov test

Samoprocjene mentora

Usporedba među trima ponavljanim samoprocjenama mentora treće godine studija, primjenom Friedmanova testa, od ukupno 52 obilježja, u trima obilježjima kompetencija pokazuje značajne razlike, od čega u jednom obilježju, „*Prepoznaje vlastita ograničenja*“ ($\chi^2/d.f._2=7,313$, $p=0,026$), od ukupno devet obilježja iz kategorije STR (Tablica 5.36.) te u dvama obilježjima, „*Pružna povratne informacije o radu studenta*“ ($\chi^2/d.f._2= 6,645$, $p=0,036$) i „*Objektivno prepoznaje jače i slabije strane studenta*“ ($\chi^2/d.f._2= 7,514$, $p=0,023$), od ukupno osam obilježja iz kategorije EVAL (Tablica 5.36.).

Post-hoc analiza izvedena Wilcoxonovim rank testom uz primjenu Bonferroni korekcije rezultirala je razinom značajnosti $p<0,017$. Za obilježje „*Prepoznaje vlastita ograničenja*“ najniža je razina ($Sv=6,1$) prvih samoprocjena mentora (2011./2012. godine), viša je ($Sv=6,7$) u drugih samoprocjena (2012./2013. godine), a najviša je razina ($Sv=6,8$) trećih samoprocjena mentora (2013./2014. godine) (Tablica 5.36.). Za navedeno obilježje treće su samoprocjene značajno više u odnosu na prve samoprocjene mentora ($Z= -2,360$, $p=0,016$) (Tablica 5.37.).

Za obilježje „*Pružna povratne informacije o radu studenta*“ najniža je razina ($Sv=6,5$) prvih samoprocjena mentora (2011./2012. godine), viša je ($Sv=6,7$) u drugih samoprocjena (2012./2013. godine), a najviša je razina ($Sv=6,9$) trećih samoprocjena mentora (2013./2014. godine) (Tablica 5.36.). Za navedeno obilježje treće samoprocjene značajno su više u odnosu na prve samoprocjene mentora ($Z= -2,530$, $p=0,011$) (Tablica 5.37.).

Za obilježje „*Objektivno prepoznaje jače i slabije strane studenta*“ najniža je razina ($Sv=6,2$) prvih samoprocjena mentora (2011./2012.godine), viša je ($Sv=6,6$) u drugih samoprocjena (2012./2013. godine), a najviša je razina ($Sv=6,8$) trećih samoprocjena mentora (2013./2014. godine) (Tablica 5.36.). Za navedeno obilježje treće samoprocjene značajno su više u odnosu na prve samoprocjene mentora ($Z= -2,486$, $p=0,013$) (Tablica 5.37.).

Tablica 5.36. Razlike među ponavljanim samoprocjenama mentora treće godine studija, različitih akademskih godina (obilježja) (N = 17)

Kategorija kompetencija mentora Obilježja kompetencija	Redni broj ispitivanja (akademska godina)			χ^2 test	p†
	1.	2.	3.		
	(2011./12.)	(2012./13.)	(2013./14.)		
	Sv (SD)*	Sv (SD)*	Sv (SD)*		
1. Sposobnost mentora za podučavanje					
Jasno objašnjava	6,7 (0,5)	6,7 (0,6)	6,8 (0,4)	0,065	0,968
Naglašava što je važno	6,9 (0,3)	6,8 (0,5)	6,9 (0,3)	0,125	0,939
Potiče studentovo zanimanje za temu	6,7 (0,6)	6,8 (0,6)	6,8 (0,6)	0,500	0,779
Uvijek je dostupan studentu	6,9 (0,3)	6,7 (0,7)	6,9 (0,2)	2,714	0,257
Demonstrira i objašnjava kliničke postupke i tehnike	6,5 (0,6)	6,8 (0,6)	6,8 (0,6)	4,545	0,103
Vodi studenta prema razvoju kliničkih vještina	6,5 (0,7)	6,7 (0,6)	6,8 (0,4)	1,824	0,402
Omogućuje praktičnu primjenu znanja	6,2 (0,8)	6,7 (0,7)	6,8 (0,6)	4,108	0,128
Nudi dodatnu pomoć kad se pojave poteškoće	6,9 (0,3)	6,9 (0,2)	7,0 (0,0)	3,000	0,223
Dobro je pripremljen za podučavanje/	6,8 (0,4)	6,7 (0,6)	6,8 (0,4)	0,560	0,756
Uživa u podučavanju	6,7 (0,5)	6,6 (0,8)	6,8 (0,4)	0,500	0,779
Potiče aktivno sudjelovanje u raspravi	6,7 (0,7)	6,9 (0,5)	6,9 (0,5)	2,000	0,368
Prilagođava svoje upute stupnju pripremljenosti studenta	6,7 (0,5)	6,7 (0,6)	6,7 (0,6)	0,059	0,971
Brzo shvaća što student pita i govori	6,5 (0,5)	6,6 (0,6)	6,6 (0,6)	0,400	0,819
Precizno i pozorno odgovara na pitanja studenta	6,9 (0,2)	6,8 (0,4)	6,6 (0,8)	2,000	0,368
Ispitivanjem studenta dovodi do prepoznavanje problema	6,4 (0,5)	6,5 (0,6)	6,6 (0,6)	1,366	0,505
Pomaže studentu organizirati misli o problemima bolesnika	6,7 (0,5)	6,7 (0,6)	6,6 (0,8)	0,400	0,819
Potiče samostalnost/neovisnost studenta	6,8 (0,4)	6,8 (0,5)	6,8 (0,5)	0,636	0,727
2. Stručne kompetencije mentora					
Demonstrira kliničke vještine i prosudbe	6,5 (0,6)	6,8 (0,6)	6,9 (0,5)	7,313	0,056
Demonstrira komunikacijske vještine	6,7 (0,5)	6,7 (0,6)	6,8 (0,5)	1,520	0,468
Pokazuje široko poznavanje literature u svojem području	6,4 (0,7)	6,1 (0,8)	6,4 (0,9)	2,450	0,294
Razgovara o novim saznanjima u svojem području	6,4 (0,8)	6,5 (0,7)	6,5 (0,7)	1,000	0,607
Usmjerava studenta na korisnu stručnu literaturu	6,3 (0,8)	6,6 (0,7)	6,6 (0,8)	3,297	0,192
Pokazuje širinu svojega znanja	6,5 (0,8)	6,7 (0,6)	6,7 (0,7)	1,615	0,446
Prepoznaje vlastita ograničenja	6,1 (1,3)	6,7 (0,6)	6,8 (0,5)	7,313	0,026
Preuzima odgovornost za vlastite postupke	6,9 (0,2)	6,0 (0,5)	7,0 (0,0)	2,000	0,368
Dobar je primjer /uzor	6,7 (0,6)	6,5 (0,9)	6,9 (0,2)	5,250	0,072
3. Mentorova evaluacija studenta					
Daje konkretne naputke za poboljšanje	6,5 (0,6)	6,5 (0,8)	6,8 (0,3)	3,588	0,166
Pružuje povratne informacije o radu studenta	6,5 (0,6)	6,7 (0,8)	6,9 (0,2)	6,645	0,036
Objektivno prepoznaje jače i slabije strane studenta	6,2 (0,7)	6,6 (0,8)	6,8 (0,4)	7,514	0,023
Prati i procjenjuje studentov rad	6,7 (0,6)	6,8 (0,8)	6,9 (0,2)	1,684	0,431
Daje do znanja što se od studenta očekuje	6,5 (0,7)	6,8 (0,7)	7,0 (0,0)	6,500	0,059
Daje studentu primjedbe i pohvale na njegov rad	6,7 (0,6)	6,8 (0,8)	6,9 (0,2)	3,263	0,196
Ispravlja studentove pogreške bez omalovažavanja	6,8 (0,6)	6,8 (0,7)	6,8 (0,4)	1,077	0,584
Ne kritizira studenta pred drugima	6,4 (1,6)	6,2 (1,9)	6,2 (0,8)	0,000	1,000
4. Odnos mentor - student					
Pružuje studentu podršku i ohrabrenje	6,8 (0,4)	6,8 (0,5)	6,7 (0,7)	0,125	0,939
Pristupačna je osoba	6,7 (0,6)	6,9 (0,2)	6,9 (0,5)	3,600	0,165
Potiče ozračje međusobnog poštivanja	6,8 (0,4)	6,9 (0,3)	7,0 (0,0)	3,500	0,174
Pozorno sluša studenta	6,9 (0,3)	6,9 (0,3)	6,9 (0,2)	0,667	0,717
Pokazuje osobno zanimanje za svakog studenta	6,8 (0,4)	6,9 (0,5)	6,9 (0,5)	0,545	0,761
Pokazuje suosjećanje	6,5 (1,1)	6,8 (0,8)	6,7 (0,8)	1,727	0,422

Tablica 5.36. (nastavak)

Kategorija kompetencija mentora Obilježja kompetencija	Redni broj ispitivanja (akademska godina)			χ^2 test	p†
	1.	2.	3.		
	(2011./12.) Sv (SD)*	(2012./13.) Sv (SD)*	(2013./14.) Sv (SD)*		
5. Odnos mentor – bolesnik/zdravstveni tim					
Procjenjuje potrebe i probleme bolesnika/obitelji	6,7 (0,6)	6,9 (0,2)	6,8 (0,7)	4,625	0,099
Obavještava bolesnika/obitelj	6,4 (1,5)	6,7 (0,6)	6,6 (0,8)	1,130	0,568
Neposredno pruža zdravstvenu njegu	6,2 (1,5)	6,6 (0,9)	6,5 (1,2)	2,242	0,326
Traži mišljenje bolesnika o pruženoj zdravstvenoj njezi	6,2 (0,8)	6,5 (1,2)	6,6 (1,1)	5,515	0,063
U pozitivnom je odnosu i dogovoru sa zdravstvenim timom	6,8 (0,4)	6,9 (0,5)	6,9 (0,5)	1,077	0,584
6. Osobnost mentora					
Entuzijastična je osoba	6,5 (0,7)	6,5 (0,7)	6,4 (0,7)	1,077	0,584
Dinamična je i energična osoba	6,5 (0,9)	6,7 (0,7)	6,6 (0,7)	0,235	0,889
Samopouzdana je osoba	6,7 (0,6)	6,5 (0,9)	6,6 (0,8)	0,065	0,968
Samokritična je osoba	6,7 (0,9)	6,8 (0,8)	6,7 (0,7)	0,154	0,926
Otvorena je osoba i nije sklona osuđivanju	6,6 (0,6)	6,8 (0,6)	6,7 (0,7)	2,348	0,309
Ima dobar smisao za humor (na odgovarajući način)	5,9 (1,1)	6,3 (1,2)	6,3 (1,1)	2,286	0,319
Organizirana je osoba	6,7 (0,7)	6,8 (0,4)	6,7 (0,8)	1,200	0,549

*Srednja vrijednost (standardna devijacija); †Friedmanov test

Tablica 5.37. Post-hoc analiza razlika među ponavljanim samoprocjenama mentora trećih godina studija (obilježja) (N = 17)

Obilježje kompetencija	Redni broj ispitivanja (akademska godina)	Z	p*
	1. (2011./2012.) – 2. (2012./2013.)	-1,930	0,054
Prepoznaje vlastita ograničenja	1. (2011./2012.) – 3. (2013./2014.)	-2,360	0,016 †
	2. (2012./2013.) – 3. (2013./2014.)	1,000	0,317
	1. (2011./2012.) – 2. (2012./2013.)	-1,265	0,206
Pružna povratne informacije o radu studenta	1. (2011./2012.) – 3. (2013./2014.)	-2,530	0,011 †
	2. (2012./2013.) – 3. (2013./2014.)	-1,134	0,257
	1. (2011./2012.) – 2. (2012./2013.)	-1,897	0,058
Objektivno prepoznaje jače i slabije strane studenta	1. (2011./2012.) – 3. (2013./2014.)	-2,486	0,013 †
	2. (2012./2013.) – 3. (2013./2014.)	-0,905	0,366

*p = Wilcoxonov-rank test; †Statistički značajna razlika uz primjenu Bonferroni korekcije ($\alpha = 0.05/3=0.017$)

Grupirajući obilježja u šest kategorija kompetencija, značajno najniža očekivanja imaju studenti treće godine, akademske 2011./2012., a značajno najniže procjene imaju studenti treće godine, akademske 2013./2014. godine, u svih šest kategorija kompetencija (Tablica 5.38.).

Usporedba srednjih vrijednosti kategorija kompetencija, triju ponavljanih samoprocjena mentora treće godine studija, primjenom Friedmanova testa, od ukupno šest kategorija, značajne razlike postoje u kategoriji POD ($\chi^2/d.f._2=7,964$, $p=0,019$) i u kategoriji EVAL ($\chi^2/d.f._2=7,614$, $p=0,022$) (Tablica 5.39.).

Post-hoc analiza izvedena Wilcoxonovim rank testom uz primjenu Bonferroni korekcije rezultirala je razinom značajnosti $p<0,017$. Za kategoriju POD najniža je srednja vrijednost ($Sv=6,6$) prvih samoprocjena mentora (2011./2012. godine), viša je ($Sv=6,7$) u drugih samoprocjena (2012./2013. godine), a najviša je srednja vrijednost ($Sv=6,8$) trećih samoprocjena mentora (2013./2014. godine) (Tablica 5.39.). Za navedenu kategoriju nema značajne razlike između prvih i drugih ($Z= -1,380$, $p=0,168$), kao i između drugih i trećih samoprocjena mentora ($Z= -0,212$, $p=0,832$), ali između prvih i trećih samoprocjena postoji značajna razlika ($Z= -2,353$, $p=0,016$) (Tablica 5.40.).

Za kategoriju EVAL najniža je srednja vrijednost ($Sv=6,5$) prvih samoprocjena mentora (2011./2012. godine), viša je ($Sv=6,6$) u drugih samoprocjena (2012./2013. godine), a najviša je srednja vrijednost ($Sv=6,8$) trećih samoprocjena mentora (2013./2014. godine) (Tablica 5.39.). Za navedenu kategoriju nema značajne razlike između prvih i drugih ($Z= -0,976$, $p=0,329$), kao ni između drugih i trećih samoprocjena mentora ($Z= -0,605$, $p=0,545$), ali između prvih i trećih samoprocjena postoji značajna razlika ($Z= -2,556$, $p=0,011$) (Tablica 5.40.).

Usporedba ukupnih srednjih vrijednosti očekivanja i procjena studenata trećih godina studija, različitih akademskih godina, pokazuje značajno (ekstremno) najniža očekivanja studenata treće godine, akademske 2011./2012. (Kruskal-Wallisov test, $p<0,001$), i značajno (ekstremno) najniže procjene studenata treće godine, akademske 2013./2014. (Kruskal-Wallisov test, $p<0,001$) (Tablica 5.38.; Slika 5.36.).

Tablica 5.38. Razlike u studentskim očekivanjima i procjenama mentorskih kompetencija među trećim godinama studija, različitih akademskih godina (kategorije)

Kategorija kompetencija	Očekivanja			p†	Procjene			p†
	Akademska godina (ukupan broj upitnika)				Akademska godina (ukupan broj upitnika)			
	2011./12.	2012./13.	2013./14.		2011./12.	2012./13.	2013./14.	
	(56)	(45)	(34)		(151)	(135)	(102)	
	Sv (SD)*				Sv (SD)*			
POD	5,7 (1,0)	6,2 (0,9)	6,4 (0,7)	< 0,001	5,8 (1,4)	5,8 (1,2)	5,5 (1,6)	< 0,001
STR	5,6 (1,1)	6,0 (0,9)	6,1 (1,0)	< 0,001	5,7 (1,5)	5,5 (1,3)	5,4 (1,6)	< 0,001
EVAL	6,0 (0,8)	6,3 (0,7)	6,3 (0,8)	< 0,001	5,8 (1,5)	5,8 (1,2)	5,4 (1,6)	< 0,001
M/S	6,1 (0,8)	6,3 (0,7)	6,4 (0,7)	0,003	6,0 (1,4)	6,0 (1,2)	5,5 (1,6)	< 0,001
M/B/ZT	6,1 (0,7)	6,3 (0,7)	6,2 (0,7)	0,002	6,0 (1,3)	5,8 (1,2)	5,6 (1,5)	0,032
OSOB	5,8 (1,1)	6,1 (0,8)	6,1 (0,9)	< 0,001	6,0 (1,4)	5,8 (1,4)	5,7 (1,5)	< 0,001
Ukupno	5,9 (1,0)	6,2 (0,8)	6,3 (0,8)	> 0,001	5,8 (1,4)	5,8 (1,3)	5,5 (1,6)	< 0,001

*Srednja vrijednost (standardna devijacija); †Kruskal-Wallisov test

Tablica 5.39. Razlike među trima ponavljanim samoprocjenama mentora treće godine studija (kategorije) (N = 17)

Kategorija kompetencija	Redni broj ispitivanja (akademska godina)			χ^2 test	p†
	1. (2011./12.)	2. (2012./13.)	3. (2013./14.)		
	Sv (SD)*	Sv (SD)*	Sv (SD)*		
POD	6,6 (0,5)	6,7 (0,6)	6,8 (0,5)	7,964	0,019
STR	6,5 (0,8)	6,6 (0,7)	6,7 (0,6)	2,847	0,241
EVAL	6,5 (0,8)	6,6 (1,0)	6,8 (0,7)	7,614	0,022
M/S	6,8 (0,6)	6,9 (0,5)	6,9 (0,5)	2,800	0,247
M/B/ZT	6,5 (1,1)	6,7 (0,8)	6,7 (0,9)	5,590	0,061
OSOB	6,5 (0,8)	6,6 (0,8)	6,6 (0,8)	1,536	0,464
Ukupno	6,7 (0,7)	6,7 (0,7)	6,8 (0,7)	2,459	0,292

*Srednja vrijednost (standardna devijacija); †Friedmanov test

Tablica 5.40. Post-hoc analiza razlika među ponavljanim samoprocjenama mentora trećih godina studija (kategorije) (N = 17)

Kategorije kompetencija	Redni broj ispitivanja (akademska godina)	Z	p*
Pedagoške kompetencije	1. (2011./2012.) – 2. (2012./2013.)	-1,380	0,168
	1. (2011./2012.) – 3. (2013./2014.)	-2,353	0,016†
	2. (2012./2013.) – 3. (2013./2014.)	-0,212	0,832
Evaluacija	1. (2011./2012.) – 2. (2012./2013.)	-0,976	0,329
	1. (2011./2012.) – 3. (2013./2014.)	-2,556	0,011†
	2. (2012./2013.) – 3. (2013./2014.)	-0,605	0,545

*p = Wilcoxonov-rank test; †Statistički značajna razlika uz primjenu Bonferroni korekcije ($\alpha = 0.05/3=0.017$)

5.15. Očekivanja i procjene mentorskih kompetencija naraštaja studenata tijekom studija

5.15.1. Razlike u očekivanjima mentorskih kompetencija studenata tijekom studija

Usporedba među trima ponavljanim ispitivanjima očekivanja studenata tijekom trogodišnjeg studija (Slika 5.15.), primjenom Friedmanova testa, od ukupno 52 obilježja, pokazuje značajne razlike u 19 obilježja kompetencija, od čega 10 od ukupno 17 obilježja iz kategorije POD (Tablica 5.41.), u trima obilježjima, „Razgovara o novim saznanjima u svojem području“ ($\chi^2/d.f._2= 9,927$, $p=0,007$), „Pokazuje širinu svojega znanja“ ($\chi^2/d.f._2= 10,598$, $p=0,005$) i „Prepoznaje vlastita ograničenja“ ($\chi^2/d.f._2= 20,314$, $p<0,001$), od ukupno devet obilježja iz kategorije STR, također u trima obilježjima, „Pružava povratne informacije o radu studenta“ ($\chi^2/d.f._2= 15,187$, $p=0,001$), „Prati i procjenjuje studentov rad“ ($\chi^2/d.f._2= 6,311$, $p=0,043$) i „Objektivno prepoznaje jače i slabije strane studenta“ ($\chi^2/d.f._2= 7,609$, $p=0,022$), od ukupno osam obilježja iz kategorije EVAL (Tablica 5.41.). Značajna je razlika u dvama obilježjima, „Traži mišljenje bolesnika o pruženoj zdravstvenoj njezi“ ($\chi^2/d.f._2= 6,566$, $p=0,038$) i „U pozitivnom je odnosu i dogovoru sa zdravstvenim timom“ ($\chi^2/d.f._2= 10,583$, $p=0,005$), od ukupno pet obilježja iz kategorije M/B/ZT te u jednom obilježju, „Pokazuje suosjećanje“ ($\chi^2/d.f._2= 11,644$, $p=0,003$), od ukupno šest obilježja iz kategorije M/S (Tablica 5.41.).

Post-hoc analiza izvedena Wilcoxonovim rank testom uz primjenu Bonferroni korekcije rezultirala je razinom značajnosti $p<0,017$. Za obilježje „Jasno objašnjava“ najniža je razina (Sv=6,4) prvih očekivanja studenata (2011./2012. godine), viša je (Sv=6,5) u drugih očekivanja (2012./2013. godine), a najviša je razina (Sv=6,8) trećih očekivanja studenata (2013./2014. godine) (Tablica 5.41.). Za navedeno obilježje značajno su viša treća očekivanja u odnosu na prva očekivanja studenata ($Z= -2,380$, $p=0,016$) (Tablica 5.42.).

Za obilježje „Naglašava što je važno“ najniža je razina (Sv=6,2) drugih očekivanja studenata (2012./2013. godine), viša je (Sv=6,5) u trećih očekivanja (2013./2014. godine), a najviša razina (Sv=6,6) prvih očekivanja studenata (2011./2012. godine) (Tablica 5.41.). Za navedeno obilježje značajno su viša prva očekivanja u odnosu na druga očekivanja studenata ($Z= -2,400$, $p=0,016$) (Tablica 5.42.).

Za obilježje „Potiče studentovo zanimanje za temu“ najniža je razina (Sv=5,8) prvih očekivanja studenata (2011./2012. godine), viša je (Sv=5,9) u drugih očekivanja (2012./2013.

godine), a najviša je razina (Sv=6,3) trećih očekivanja studenata (2013./2014. godine) (Tablica 5.41.). Za navedeno obilježje značajno su viša treća u odnosu na prva očekivanja studenata ($Z = -2,433$, $p = 0,014$) (Tablica 5.42.).

Za obilježje „*Uvijek je dostupan studentu*“ najniža je razina (Sv=5,9) prvih očekivanja studenata (2011./2012. godine), viša je (Sv=6,3) u drugih očekivanja (2012./2013. godine), a najviša razina (Sv=6,4) trećih očekivanja studenata (2013./2014. godine) (Tablica 5.41.). Za navedeno obilježje značajno su viša treća očekivanja u odnosu na prva očekivanja studenata ($Z = -2,808$, $p = 0,005$) (Tablica 5.42.).

Za obilježje „*Omogućuje praktičnu primjenu znanja*“ najniža je razina (Sv=6,3) prvih očekivanja studenata (2011./2012. godine), viša je (Sv=6,4) u trećih očekivanja (2013./2014. godine), a najviša je razina (Sv=6,7) drugih očekivanja studenata (2012./2013. godine) (Tablica 5.41.). Za navedeno obilježje značajno su viša druga očekivanja u odnosu na prva očekivanja studenata ($Z = -2,841$, $p = 0,005$) (Tablica 5.42.).

Za obilježje „*Dobro je pripremljen za podučavanje/kliničke vještine*“ najniža je razina (Sv=6,0) prvih očekivanja studenata (2011./2012. godine), viša je (Sv=6,4) u drugih očekivanja (2012./2013. godine), a najviša je razina (Sv=6,5) trećih očekivanja studenata (2013./2014. godine) (Tablica 5.41.). Za navedeno obilježje značajno su viša treća očekivanja u odnosu na prva očekivanja studenata ($Z = -2,481$, $p = 0,013$) (Tablica 5.42.).

Za obilježje „*Uživa u podučavanju*“ najniža je razina (Sv=4,4) prvih očekivanja studenata (2011./2012. godine), viša je (Sv=5,3) u drugih očekivanja (2012./2013. godine), a najviša je razina (Sv=6,0) trećih očekivanja studenata (2013./2014. godine) (Tablica 5.41.). Za navedeno obilježje značajno su viša druga ($Z = -2,923$, $p = 0,003$) i treća očekivanja ($Z = -4,332$, $p < 0,001$) u odnosu na prva očekivanja studenata te značajno viša treća u odnosu na druga očekivanja studenata ($Z = -2,889$, $p = 0,004$) (Tablica 5.42.).

Za obilježje „*Potiče aktivno sudjelovanje u raspravi*“ najniža je razina (Sv=4,9) prvih očekivanja studenata (2011./2012. godine), viša je (Sv=5,4) u drugih očekivanja (2012./2013. godine), a najviša je razina (Sv=6,2) trećih očekivanja studenata (2013./2014. godine) (Tablica 5.41.). Za navedeno obilježje značajno su viša druga ($Z = -2,499$, $p = 0,012$) i treća očekivanja ($Z = -4,460$, $p < 0,001$) u odnosu na prva očekivanja studenata, a značajno viša treća u odnosu na druga očekivanja studenata ($Z = -3,285$, $p = 0,001$) (Tablica 5.42.).

Za obilježje „*Prilagođava svoje upute stupnju pripremljenosti studenta*“ najniža je razina (Sv=5,6) prvih očekivanja studenata (2011./2012. godine), viša je (Sv=5,8) u drugih očekivanja (2012./2013. godine), a najviša je razina (Sv=6,4) trećih očekivanja studenata (2013./2014. godine) (Tablica 5.41.). Za navedeno obilježje značajno su viša treća u odnosu

na prva ($Z = -3,675$, $p < 0,001$) i druga očekivanja studenata ($Z = -2,737$, $p = 0,006$) (Tablica 5.42.).

Za obilježje „*Brzo shvaća što student pita i govori*“ najniža je razina ($Sv = 5,7$) prvih očekivanja studenata (2011./2012. godine), viša je ($Sv = 6,0$) u drugih očekivanja (2012./2013. godine), a najviša je razina ($Sv = 6,5$) trećih očekivanja studenata (2013./2014. godine) (Tablica 5.41.). Za navedeno obilježje značajno su viša treća u odnosu na prva ($Z = -3,573$, $p < 0,001$) i druga očekivanja studenata ($Z = -3,065$, $p = 0,002$) (Tablica 5.42.).

Za obilježje „*Razgovara o novim saznanjima u svojem području*“ najniža je razina ($Sv = 5,0$) prvih očekivanja studenata (2011./2012. godine), viša je ($Sv = 5,5$) u drugih očekivanja (2012./2013. godine), a najviša razina ($Sv = 5,9$) trećih očekivanja studenata (2013./2014. godine) (Tablica 5.41.). Za navedeno obilježje značajno su viša treća u odnosu na prva očekivanja studenata ($Z = -3,088$, $p = 0,002$) (Tablica 5.42.).

Za obilježje „*Pokazuje širinu svojega znanja*“ najniža je razina ($Sv = 4,7$) prvih očekivanja studenata (2011./2012. godine), viša je ($Sv = 5,3$) u drugih očekivanja (2012./2013. godine), a najviša razina ($Sv = 5,5$) trećih očekivanja studenata (2013./2014. godine) (Tablica 5.41.). Za navedeno obilježje značajno su niža prva očekivanja u odnosu na druga ($Z = -2,402$, $p = 0,016$) i treća očekivanja studenata ($Z = -3,149$, $p = 0,002$) (Tablica 5.42.).

Za obilježje „*Prepoznaje vlastita ograničenja*“ najniža je razina ($Sv = 5,3$) prvih očekivanja studenata (2011./2012. godine), viša je ($Sv = 6,0$) u drugih očekivanja (2012./2013. godine), a najviša razina ($Sv = 6,3$) trećih očekivanja studenata (2013./2014. godine) (Tablica 5.41.). Za navedeno obilježje značajno su niža prva očekivanja u odnosu na druga ($Z = -2,612$, $p = 0,009$) i treća očekivanja studenata ($Z = -3,456$, $p = 0,001$) (Tablica 5.42.).

Za obilježje „*Pružuje povratne informacije o radu studenta*“ najniža je razina ($Sv = 5,9$) prvih očekivanja studenata (2011./2012. godine), a viša je ($Sv = 6,4$) u drugih (2012./2013. godine) i trećih očekivanja studenata (2013./2014. godine) (Tablica 5.41.). Za navedeno obilježje značajno su niža prva očekivanja u odnosu na druga ($Z = -2,916$, $p = 0,004$) i treća očekivanja studenata ($Z = -2,860$, $p = 0,004$) (Tablica 5.42.).

Za obilježje „*Objektivno prepoznaje jače i slabije strane studenta*“ najniža je razina ($Sv = 5,9$) prvih očekivanja studenata (2011./2012. godine), viša je ($Sv = 6,0$) u drugih očekivanja (2012./2013. godine), a najviša razina ($Sv = 6,2$) trećih očekivanja studenata (2013./2014. godine) (Tablica 5.41.). Za navedeno obilježje značajno su viša treća u odnosu na prva očekivanja studenata ($Z = -2,360$, $p = 0,016$) (Tablica 5.42.).

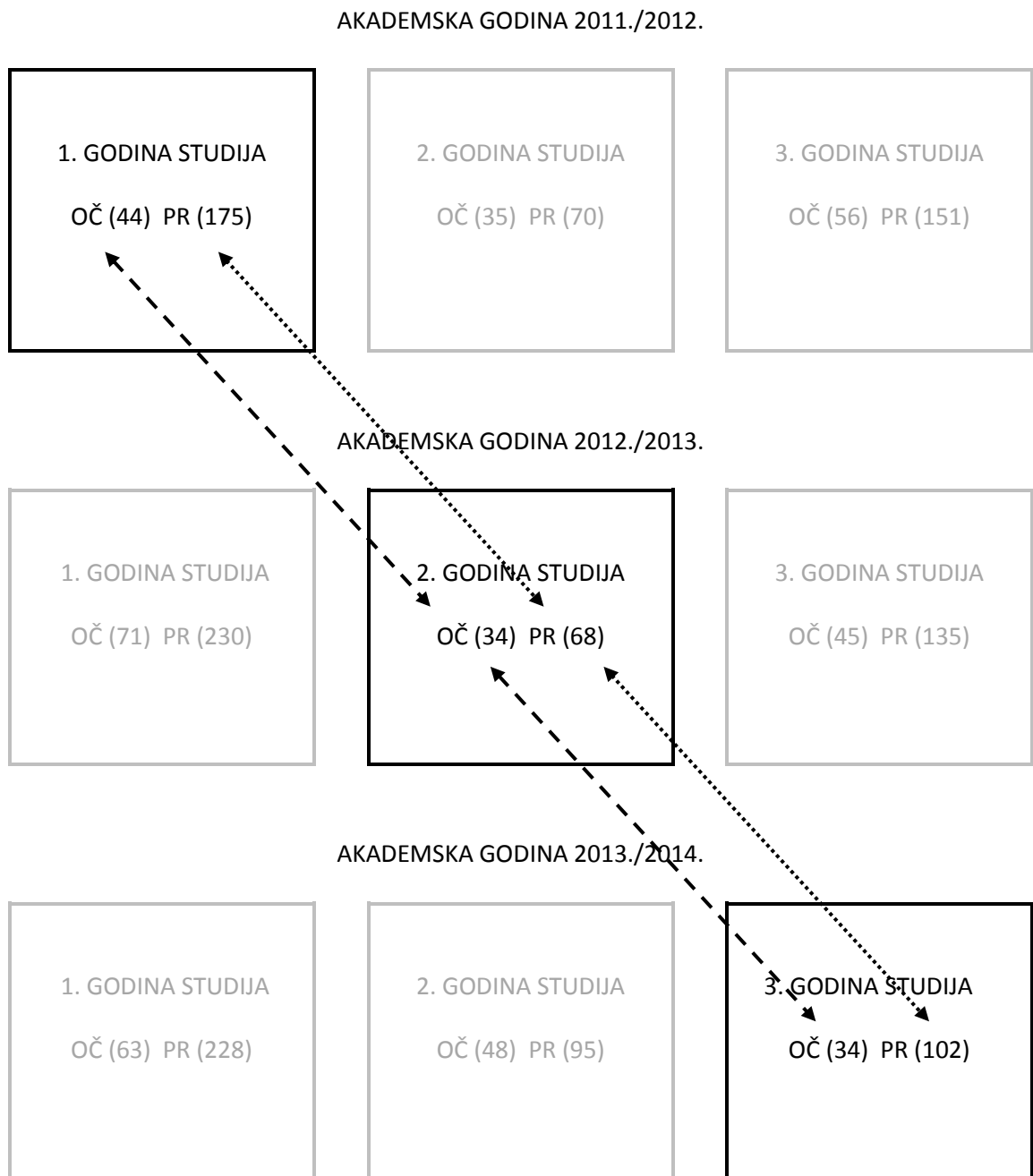
Za obilježje „*Prati i procjenjuje studentov rad*“ najniža je razina ($Sv = 5,8$) prvih očekivanja studenata (2011./2012. godine), viša je ($Sv = 6,1$) u drugih očekivanja (2012./2013. godine), a

najviša je razina (Sv=6,2) trećih očekivanja studenata (2013./2014. godine) (Tablica 5.41.). Za navedeno obilježje značajno su viša treća u odnosu na prva očekivanja studenata ($Z = -2,398$, $p = 0,016$) (Tablica 5.42.).

Za obilježje „*Pokazuje suosjećanje*“ najniža je razina (Sv=5,3) prvih očekivanja studenata (2011./2012. godine), viša je (Sv=6,0) u drugih očekivanja (2012./2013. godine), a najviša je razina (Sv=6,1) trećih očekivanja studenata (2013./2014. godine) (Tablica 5.41.). Za navedeno obilježje značajno su niža prva očekivanja u odnosu na druga ($Z = -2,845$, $p = 0,004$) i treća očekivanja studenata ($Z = -2,894$, $p = 0,004$) (Tablica 5.42.).

Za obilježje „*Traži mišljenje bolesnika o pruženoj zdravstvenoj njezi*“ najniža je razina (Sv=5,9) prvih očekivanja studenata (2011./2012. godine), viša je (Sv=6,2) u trećih očekivanja (2013./2014. godine), a najviša je razina (Sv=6,3) drugih očekivanja studenata (2012./2013. godine) (Tablica 5.41.). Za navedeno obilježje značajno su viša druga u odnosu na prva očekivanja studenata ($Z = -2,487$, $p = 0,013$) (Tablica 5.42.).

Za obilježje „*U pozitivnom je odnosu i dogovoru sa zdravstvenim timom*“ najniža je razina (Sv=6,2) prvih očekivanja studenata (2011./2012. godine), viša je (Sv=6,6) u trećih očekivanja (2013./2014. godine), a najviša razina (Sv=6,8) drugih očekivanja studenata (2012./2013. godine) (Tablica 5.41.). Za navedeno obilježje značajno su viša druga u odnosu na prva ($Z = -3,038$, $p = 0,002$) i treća očekivanja studenata ($Z = -2,392$, $p = 0,016$) (Tablica 5.42.).

Slika 5.15. Prikaz ispitivanja razlika između studentskih očekivanja i procjena kompetencija mentora studenata tijekom studija
 OČ = očekivanja studenata (ukupan broj upitnika); PR = procjene studenata (ukupan broj upitnika); SP = samoprocjene mentora (ukupan broj upitnika)

Tablica 5.41. Razlike među trima ponavljanim ispitivanjima očekivanja studenata tijekom studija (obilježja) (N = 34)

Kategorija kompetencija mentora Obilježja kompetencija	Redni broj ispitivanja (akademska godina)			χ^2 test	p†
	1. (2011./12.)	2. (2012./13.)	3. (2013./14.)		
	Sv (SD)*	Sv (SD)*	Sv (SD)*		
1. Sposobnost mentora za podučavanje					
Jasno objašnjava	6,4 (1,0)	6,5 (0,5)	6,8 (0,4)	6,083	0,048
Naglašava što je važno	6,6 (0,6)	6,2 (0,4)	6,5 (0,6)	9,360	0,009
Potiče studentovo zanimanje za temu	5,8 (1,0)	5,9 (0,8)	6,3 (0,8)	6,180	0,046
Uvijek je dostupan studentu	5,9 (0,9)	6,3 (0,6)	6,4 (0,6)	7,195	0,027
Demonstrira i objašnjava kliničke postupke i tehnike	6,5 (0,6)	6,4 (0,5)	6,7 (0,5)	5,083	0,079
Vodi studenta prema razvoju kliničkih vještina	6,3 (0,6)	6,3 (0,7)	6,5 (0,6)	4,052	0,132
Omogućuje praktičnu primjenu znanja	6,3 (0,6)	6,7 (0,4)	6,4 (0,7)	8,083	0,018
Nudi dodatnu pomoć kad se pojave poteškoće	6,1 (0,8)	6,2 (0,7)	6,4 (0,7)	1,949	0,377
Dobro je pripremljen za podučavanje/ kliničke vještine	6,0 (0,9)	6,4 (0,7)	6,5 (0,6)	6,723	0,035
Uživa u podučavanju	4,4 (1,5)	5,3 (1,2)	6,0 (1,1)	28,983	<0,001
Potiče aktivno sudjelovanje u raspravi	4,9 (1,3)	5,4 (1,1)	6,2 (0,8)	28,796	<0,001
Prilagođava svoje upute stupnju pripremljenosti studenta	5,6 (0,9)	5,8 (1,2)	6,4 (0,6)	12,060	0,002
Brzo shvaća što student pita i govori	5,7 (0,9)	6,0 (0,9)	6,5 (0,6)	16,089	<0,001
Precizno i pozorno odgovara na pitanja studenta	6,6 (1,0)	6,4 (0,7)	6,4 (0,7)	4,023	0,134
Ispitivanjem studenta dovodi do prepoznavanje problema	5,9 (1,0)	5,9 (1,3)	6,2 (0,7)	2,494	0,287
Pomaže studentu organizirati misli o problemima bolesnika	5,8 (1,0)	6,2 (0,7)	6,2 (0,8)	4,469	0,107
Potiče samostalnost/neovisnost studenta	6,2 (0,8)	6,4 (0,7)	6,3 (0,6)	1,126	0,569
2. Stručne kompetencije mentora					
Demonstrira kliničke vještine i prosudbe	6,5 (0,6)	6,7 (0,5)	6,5 (0,8)	1,652	0,438
Demonstrira komunikacijske vještine	6,0 (0,8)	6,2 (0,9)	6,2 (0,9)	2,545	0,280
Pokazuje široko poznavanje literature u svojem području	4,9 (1,0)	5,3 (1,3)	5,5 (1,1)	5,733	0,057
Razgovara o novim saznanjima u svojem području	5,0 (1,2)	5,5 (1,2)	5,9 (0,9)	9,927	0,007
Usmjerava studenta na korisnu stručnu literaturu	5,4 (1,0)	5,7 (0,9)	5,8 (1,0)	4,429	0,109
Pokazuje širinu svojega znanja	4,7 (1,4)	5,3 (1,3)	5,5 (1,0)	10,598	0,005
Prepoznaje vlastita ograničenja	5,3 (1,2)	6,0 (1,1)	6,3 (0,7)	20,314	<0,001
Preuzima odgovornost za vlastite postupke	5,5 (0,7)	6,8 (0,5)	6,6 (0,7)	4,149	0,126
Dobar je primjer /uzor	6,4 (0,9)	6,6 (0,6)	6,4 (0,7)	0,099	0,952
3. Mentorova evaluacija studenta					
Daje konkretne naputke za poboljšanje	6,1 (0,7)	6,2 (0,7)	6,1 (0,9)	0,067	0,967
Pružuje povratne informacije o radu studenta	5,9 (0,7)	6,4 (0,6)	6,4 (0,7)	15,187	0,001
Objektivno prepoznaje jače i slabije strane studenta	5,9 (0,8)	6,0 (0,9)	6,2 (0,8)	6,311	0,043
Prati i procjenjuje studentov rad	5,8 (0,7)	6,1 (0,7)	6,2 (0,7)	7,609	0,022
Daje do znanja što se od studenta očekuje	6,2 (0,9)	6,5 (0,7)	6,4 (0,7)	3,455	0,178
Daje studentu primjedbe i pohvale na njegov rad	6,0 (0,9)	6,5 (0,6)	6,2 (0,8)	5,365	0,068
Ispravlja studentove pogreške bez omalovažavanja	6,6 (0,6)	6,8 (0,4)	6,5 (0,9)	2,906	0,234
Ne kritizira studenta pred drugima	6,3 (1,1)	6,5 (1,1)	6,5 (0,9)	2,268	0,322
4. Odnos mentor - student					
Pružuje studentu podršku i ohrabrenje	6,1 (1,0)	6,3 (0,8)	6,3 (0,8)	2,212	0,331
Pristupačna je osoba	6,1 (0,9)	6,5 (0,7)	6,5 (0,6)	5,205	0,074
Potiče ozračje međusobnog poštivanja	6,2 (0,7)	6,4 (0,8)	6,6 (0,6)	5,886	0,053
Pozorno sluša studenta	6,5 (0,7)	6,5 (0,6)	6,6 (0,6)	0,912	0,634
Pokazuje osobno zanimanje za svakog studenta	5,9 (1,3)	6,0 (1,1)	6,1 (0,8)	0,590	0,744
Pokazuje suosjećanje	5,3 (1,5)	6,0 (1,1)	6,1 (0,8)	11,644	0,003

Tablica 5.41. (nastavak)

Kategorija kompetencija mentora Obilježja kompetencija	Redni broj ispitivanja (akademska godina)			χ^2 test	p†
	1.	2.	3.		
	(2011./12.) Sv (SD)*	(2012./13.) Sv (SD)*	(2013./14.) Sv (SD)*		
5. Odnos mentor – bolesnik/zdravstveni tim					
Procjenjuje potrebe i probleme bolesnika/obitelji	6,0 (0,7)	6,2 (0,8)	6,2 (0,5)	1,718	0,424
Obavještava bolesnika/obitelj	6,6 (1,0)	6,2 (0,8)	6,1 (0,5)	1,953	0,377
Neposredno pruža zdravstvenu njegu	6,1 (0,8)	6,2 (0,8)	6,2 (0,8)	0,621	0,733
Traži mišljenje bolesnika o pruženoj zdravstvenoj njezi	5,9 (0,9)	6,3 (0,8)	6,2 (0,7)	6,566	0,038
U pozitivnom je odnosu i dogovoru sa zdravstvenim timom	6,2 (0,8)	6,8 (0,4)	6,6 (0,5)	10,583	0,005
6. Osobnost mentora					
Entuzijastična je osoba	5,4 (1,5)	5,5 (1,4)	5,8 (0,9)	0,779	0,677
Dinamična je i energična osoba	5,4 (1,3)	5,5 (1,1)	5,8 (0,9)	2,364	0,307
Samopouzdana je osoba	6,1 (0,9)	5,7 (1,2)	5,9 (0,8)	3,846	0,146
Samokritična je osoba	5,9 (1,0)	6,2 (1,0)	6,3 (0,8)	4,558	0,102
Otvorena je osoba i nije sklona osuđivanju	6,1 (1,0)	6,4 (1,0)	6,6 (0,7)	2,658	0,265
Ima dobar smisao za humor (na odgovarajući način)	5,1 (1,4)	5,6 (1,4)	5,5 (1,2)	3,543	0,170
Organizirana je osoba	6,5 (0,8)	6,6 (0,7)	6,6 (0,7)	0,394	0,821

*Srednja vrijednost (standardna devijacija); †Friedmanov test

Tablica 5.42. Post-hoc analiza razlika među trima ponavljanim ispitivanjima očekivanja studenata tijekom studija (obilježja) (N = 34)

Obilježje kompetencija	Redni broj ispitivanja (akademska godina)	Z	p*
Jasno objašnjava	1. (2011./2012.) – 2. (2012./2013.)	-0,471	0,637
	1. (2011./2012.) – 3. (2013./2014.)	-2,380	0,016†
	2. (2012./2013.) – 3. (2013./2014.)	-2,138	0,033
Naglašava što je važno	1. (2011./2012.) – 2. (2012./2013.)	-2,400	0,016†
	1. (2011./2012.) – 3. (2013./2014.)	-0,471	0,637
	2. (2012./2013.) – 3. (2013./2014.)	-2,183	0,029
Potiče studentovo zanimanje za temu	1. (2011./2012.) – 2. (2012./2013.)	-0,512	0,609
	1. (2011./2012.) – 3. (2013./2014.)	-2,433	0,014†
	2. (2012./2013.) – 3. (2013./2014.)	-2,070	0,038
Uvijek je dostupan studentu	1. (2011./2012.) – 2. (2012./2013.)	-1,823	0,068
	1. (2011./2012.) – 3. (2013./2014.)	-2,808	0,005†
	2. (2012./2013.) – 3. (2013./2014.)	-1,279	0,201
Omogućuje praktičnu primjenu znanja	1. (2011./2012.) – 2. (2012./2013.)	-2,841	0,005†
	1. (2011./2012.) – 3. (2013./2014.)	-0,693	0,488
	2. (2012./2013.) – 3. (2013./2014.)	-2,134	0,033
Dobro je pripremljen za podučavanje/kliničke vještine	1. (2011./2012.) – 2. (2012./2013.)	-1,752	0,080
	1. (2011./2012.) – 3. (2013./2014.)	-2,481	0,013†
	2. (2012./2013.) – 3. (2013./2014.)	-0,715	0,474
Uživa u podučavanju	1. (2011./2012.) – 2. (2012./2013.)	-2,923	0,003†
	1. (2011./2012.) – 3. (2013./2014.)	-4,332	<0,001†
	2. (2012./2013.) – 3. (2013./2014.)	-2,889	0,004†
Potiče aktivno sudjelovanje u raspravi	1. (2011./2012.) – 2. (2012./2013.)	-2,499	0,012†
	1. (2011./2012.) – 3. (2013./2014.)	-4,460	<0,001†
	1. (2011./2012.) – 2. (2012./2013.)	-3,285	0,001†
Prilagođava svoje upute stupnju pripremljenosti studenta	1. (2011./2012.) – 2. (2012./2013.)	-0,959	0,337
	1. (2011./2012.) – 3. (2013./2014.)	-3,675	<0,001†
	2. (2012./2013.) – 3. (2013./2014.)	-2,737	0,006†
Brzo shvaća što student pita i govori	1. (2011./2012.) – 2. (2012./2013.)	-1,048	0,295
	1. (2011./2012.) – 3. (2013./2014.)	-3,573	<0,001†
	2. (2012./2013.) – 3. (2013./2014.)	-3,065	0,002†

Tablica 5.42. (nastavak)

Obilježje kompetencija	Redni broj ispitivanja (akademska godina)	Z	p*
Razgovara o novim saznanjima u svojem području	1. (2011./2012.) – 2. (2012./2013.)	-1,756	0,079
	1. (2011./2012.) – 3. (2013./2014.)	-3,088	0,002 †
	2. (2012./2013.) – 3. (2013./2014.)	-1,866	0,062
Pokazuje širinu svoga znanja	1. (2011./2012.) – 2. (2012./2013.)	-2,402	0,016 †
	1. (2011./2012.) – 3. (2013./2014.)	-3,149	0,002 †
	2. (2012./2013.) – 3. (2013./2014.)	-0,996	0,319
Prepoznaje vlastita ograničenja	1. (2011./2012.) – 2. (2012./2013.)	-2,612	0,009 †
	1. (2011./2012.) – 3. (2013./2014.)	-3,456	0,001 †
	2. (2012./2013.) – 3. (2013./2014.)	-1,805	0,071
Pružna povratne informacije o radu studenta	1. (2011./2012.) – 2. (2012./2013.)	-2,916	0,004 †
	1. (2011./2012.) – 3. (2013./2014.)	-2,860	0,004 †
	2. (2012./2013.) – 3. (2013./2014.)	1,000	0,317
Objektivno prepoznaje jače i slabije strane studenta	1. (2011./2012.) – 2. (2012./2013.)	-1,930	0,054
	1. (2011./2012.) – 3. (2013./2014.)	-2,360	0,016 †
	2. (2012./2013.) – 3. (2013./2014.)	-0,565	0,572
Prati i procjenjuje studentov rad	1. (2011./2012.) – 2. (2012./2013.)	-2,233	0,026
	1. (2011./2012.) – 3. (2013./2014.)	-2,398	0,016 †
	2. (2012./2013.) – 3. (2013./2014.)	-0,243	0,808
Pokazuje suosjećanje	1. (2011./2012.) – 2. (2012./2013.)	-2,845	0,004 †
	1. (2011./2012.) – 3. (2013./2014.)	-2,894	0,004 †
	2. (2012./2013.) – 3. (2013./2014.)	-0,068	0,946
Traži mišljenje bolesnika o pruženoj zdravstvenoj njezi	1. (2011./2012.) – 2. (2012./2013.)	-2,487	0,013 †
	1. (2011./2012.) – 3. (2013./2014.)	-1,731	0,083
	2. (2012./2013.) – 3. (2013./2014.)	-0,499	0,618
U pozitivnom je odnosu i dogovoru sa zdravstvenim timom	1. (2011./2012.) – 2. (2012./2013.)	-3,038	0,002 †
	1. (2011./2012.) – 3. (2013./2014.)	-1,755	0,079
	2. (2012./2013.) – 3. (2013./2014.)	-2,392	0,016 †

*p = Wilcoxonov-rank test; †Statistički značajna razlika uz primjenu Bonferroni korekcije ($\alpha = 0.05/3=0.017$)

Usporedba razina (srednjih vrijednosti) kategorija kompetencija među trima ponavljanim ispitivanjima očekivanja studenata tijekom trogodišnjeg studija, primjenom Friedmanova testa, od ukupno šest kategorija, značajne razlike postoje u kategoriji POD ($\chi^2/d.f._2=35,769$, $p<0,001$), u kategoriji STR ($\chi^2/d.f._2=15,588$, $p<0,001$) i kategoriji EVAL ($\chi^2/d.f._2=10,400$, $p=0,006$) (Tablica 5.43.; Slika 5.16.).

Post-hoc analiza izvedena Wilcoxonovim rank testom uz primjenu Bonferroni korekcije rezultirala je razinom značajnosti $p<0,017$. Za kategoriju POD najniža je razina (Sv=5,9) prvih očekivanja studenata (2011./2012. godine), viša je (Sv=6,1) u drugih očekivanja (2012./2013. godine), a najviša je razina (Sv=6,4) trećih očekivanja studenata (2013./2014. godine) (Tablica 5.43.). Za navedenu kategoriju značajno su viša druga ($Z= -2,971$, $p=0,003$) i treća očekivanja ($Z= -4,582$, $p<0,001$) u odnosu na prva očekivanja studenata, te značajno viša treća u odnosu na druga očekivanja studenata ($Z= -4,035$, $p<0,001$) (Tablica 5.44.).

Za kategoriju STR najniža je razina (Sv=5,6) prvih očekivanja studenata (2011./2012. godine), viša je (Sv=6,0) u drugih očekivanja (2012./2013. godine), a najviša je razina (Sv=6,1) trećih očekivanja studenata (2013./2014. godine) (Tablica 5.43.). Za navedenu kategoriju značajno su viša druga ($Z= -3,400$, $p=0,001$) i treća očekivanja ($Z= -3,248$, $p=0,001$) u odnosu na prva očekivanja studenata (Tablica 5.44.).

Za kategoriju EVAL najniža je razina (Sv=6,1) prvih očekivanja studenata (2011./2012. godine), viša je (Sv=6,3) u trećih očekivanja studenata (2013./2014. godine), a najviša je razina (Sv=6,4) drugih očekivanja studenata (2012./2013. godine) (Tablica 5.43.). Za navedenu kategoriju značajno su viša druga ($Z= -2,942$, $p=0,003$) i treća očekivanja ($Z= -2,594$, $p=0,009$) u odnosu na prva očekivanja studenata (Tablica 5.44.).

Za kategoriju M/S najniža je razina (Sv=6,0) prvih očekivanja studenata (2011./2012. godine), viša je (Sv=6,3) u drugih očekivanja studenata (2012./2013. godine), a najviša je razina (Sv=6,4) trećih očekivanja studenata (2013./2014. godine) (Tablica 5.43.). Za navedenu kategoriju značajno su viša treća u odnosu na prva očekivanja studenata ($Z= -2,638$, $p=0,008$) (Tablica 5.44.).

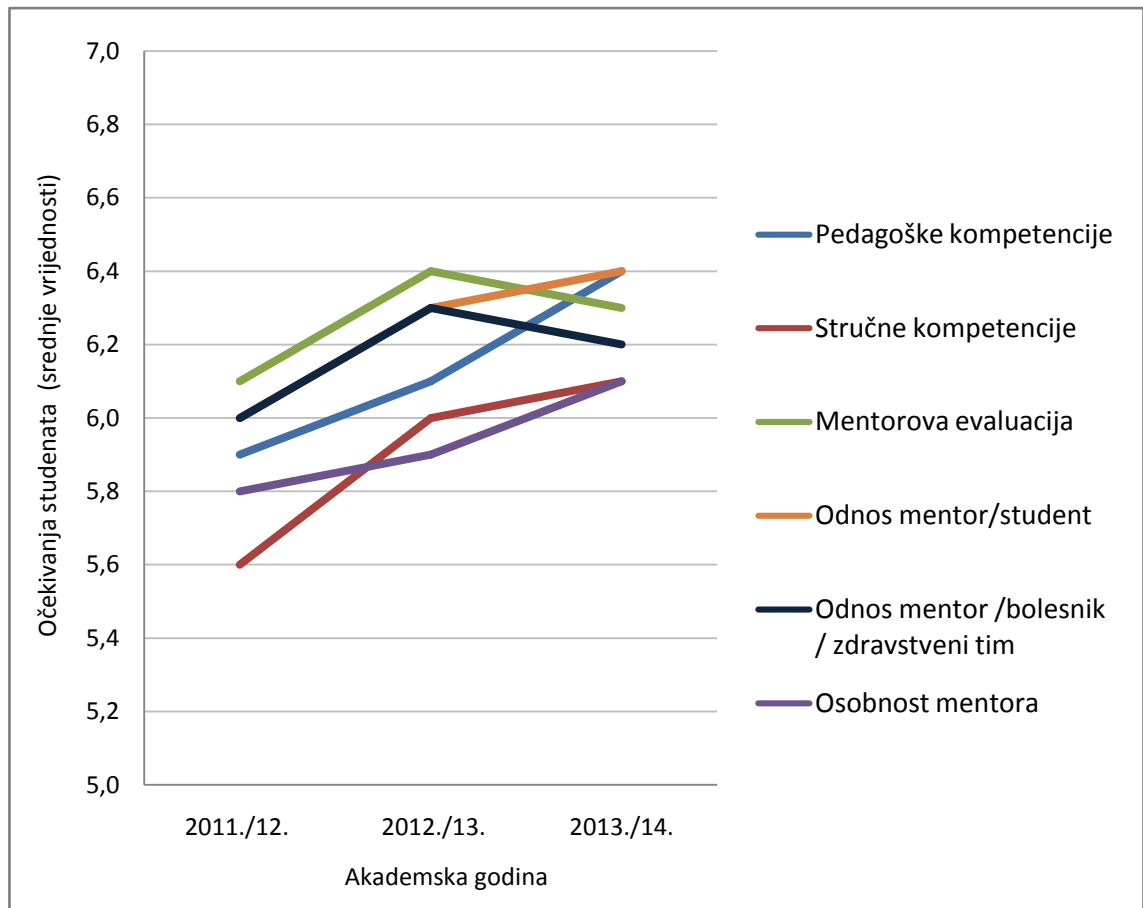
Za kategoriju M/B/ZT najniža je razina (Sv=6,0) prvih očekivanja studenata (2011./2012. godine), viša je (Sv=6,2) u trećih očekivanja studenata (2013./2014. godine), a najviša je razina (Sv=6,3) drugih očekivanja studenata (2012./2013. godine) (Tablica 5.43.). Za navedenu kategoriju značajno su viša druga u odnosu na prva očekivanja studenata ($Z = -2,450$, $p = 0,014$) (Tablica 5.44.).

Za kategoriju OSOB najniža je razina (Sv=5,8) prvih očekivanja studenata (2011./2012. godine), viša je (Sv=5,9) u drugih očekivanja studenata (2012./2013. godine), a najviša je razina (Sv=6,1) trećih očekivanja studenata (2013./2014. godine) (Tablica 5.43.). Za navedenu kategoriju značajno su viša treća u odnosu na prva očekivanja studenata ($Z = -2,349$, $p = 0,017$) (Tablica 5.44.).

Tablica 5.43. Razlike među trima ponavljanim ispitivanjima očekivanja studenata tijekom studija (kategorije) (N = 34)

Kategorija kompetencija	Redni broj ispitivanja (akademska godina)			χ^2 test	p†
	1. (2011./12.)	2. (2012./13.)	3. (2013./14.)		
	Sv (SD)*	Sv (SD)*	Sv (SD)*		
POD	5,9 (0,5)	6,1 (0,5)	6,4 (0,4)	35,769	<0,001
STR	5,6 (0,6)	6,0 (0,7)	6,1 (0,6)	15,588	<0,001
EVAL	6,1 (0,5)	6,4 (0,4)	6,3 (0,6)	10,400	0,006
M/S	6,0 (0,7)	6,3 (0,7)	6,4 (0,5)	4,430	0,109
M/B/ZT	6,0 (0,6)	6,3 (0,6)	6,2 (0,5)	5,285	0,071
OSOB	5,8 (0,8)	5,9 (0,9)	6,1 (0,5)	5,274	0,072

*Srednja vrijednost (standardna devijacija); †Friedmanov test

Slika 5.16. Prikaz promjena studentskih očekivanja tijekom studija s obzirom na kategorije kompetencija mentora. Rezultati su prikazani crtovnim grafikonom (engl. Line Chart) s oznakom srednjih vrijednosti.

Tablica 5.44. Post-hoc analiza razlika među trima ponavljanim ispitivanjima očekivanja studenata tijekom studija (kategorije) (N = 34)

Kategorije kompetencija	Redni broj ispitivanja (akademska godina)	N	Z	p*
Pedagoške kompetencije	1. (2011./2012.) – 2. (2012./2013.)	34	-2,971	0,003 †
	1. (2011./2012.) – 3. (2013./2014.)	34	-4,582	<0,001 †
	2. (2012./2013.) – 3. (2013./2014.)	34	-4,035	<0,001 †
Stručne kompetencije	1. (2011./2012.) – 2. (2012./2013.)	34	-3,400	0,001 †
	1. (2011./2012.) – 3. (2013./2014.)	34	-3,248	0,001 †
	2. (2012./2013.) – 3. (2013./2014.)	34	-1,464	0,143
Evaluacija	1. (2011./2012.) – 2. (2012./2013.)	34	-2,942	0,003 †
	1. (2011./2012.) – 3. (2013./2014.)	34	-2,594	0,009 †
	2. (2012./2013.) – 3. (2013./2014.)	34	-0,178	0,859
Odnos mentor/student	1. (2011./2012.) – 2. (2012./2013.)	34	-1,968	0,049
	1. (2011./2012.) – 3. (2013./2014.)	34	-2,638	0,008 †
	2. (2012./2013.) – 3. (2013./2014.)	34	-0,365	0,715
Odnos menrtor/ bolesnik/ zdravstveni tim	1. (2011./2012.) – 2. (2012./2013.)	34	-2,450	0,014 †
	1. (2011./2012.) – 3. (2013./2014.)	34	-1,269	0,205
	2. (2012./2013.) – 3. (2013./2014.)	34	-1,134	0,257
Osobnost mentora	1. (2011./2012.) – 2. (2012./2013.)	34	-1,364	0,173
	1. (2011./2012.) – 3. (2013./2014.)	34	-2,349	0,017 †
	2. (2012./2013.) – 3. (2013./2014.)	34	-0,943	0,346

*p = Wilcoxonov-rank test; †Statistički značajna razlika uz primjenu Bonferroni korekcije ($\alpha = 0.05/3=0.017$)

Usporedba ukupnih razina (srednjih vrijednosti) među trima ponavljanim ispitivanjima očekivanja studenata tijekom trogodišnjeg studija, primjenom Friedmanova testa, pokazuje značajne (ekstremne) razlike ($\chi^2/d.f._2 = 37,58$, $p < 0,001$) (Tablica 5.45.; Slika 5.17.).

Tablica 5.45. Razlike među trima ponavljanim ispitivanjima očekivanja studenata tijekom studija (ukupno) (N = 34)

Redni broj ispitivanja (akademska godina)			χ^2 test	p†
1. (2011./2012.) Sv (SD)*	2. (2012./2013.) Sv (SD)*	3. (2013./2014.) Sv (SD)*		
5,9 (0,4)	6,2 (0,4)	6,3 (0,4)	37,858	<0,001

*Srednja vrijednost (standardna devijacija); †Friedmanov test

Post-hoc analiza izvedena Wilcoxonovim rank testom uz primjenu Bonferroni korekcije rezultirala je razinom značajnosti $p < 0,017$. Najniža je ukupna razina (Sv=5,9) prvih očekivanja studenata (2011./2012. godine), viša je (Sv=6,2) u drugih očekivanja (2012./2013. godine), a najviša je razina (Sv=6,3) trećih očekivanja studenata (2013./2014. godine) (Tablica 5.45.).

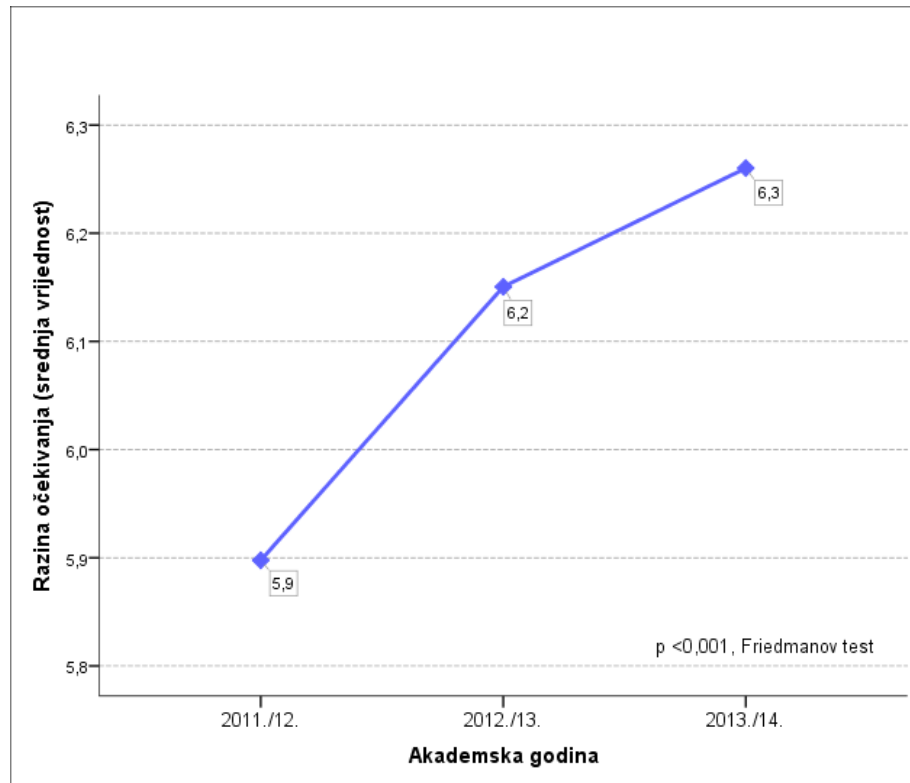
Značajno (ekstremno) su viša druga ($Z = -4,475$, $p < 0,001$) i treća očekivanja ($Z = -4,138$, $p < 0,001$) u odnosu na prva očekivanja studenata te značajno viša treća u odnosu na druga očekivanja studenata ($Z = -2,797$, $p < 0,005$) (Tablica 5.46.).

Tablica 5.46. Post-hoc analiza razlika među trima ponavljanim ispitivanjima očekivanja studenata (ukupno) (N = 34)

Redni broj ispitivanja (akademska godina)	Z	p*
1. (2011./2012.) – 2. (2012./2013.)	-4,475	<0,001†
1. (2011./2012.) – 3. (2013./2014.)	-4,138	<0,001†
2. (2012./2013.) – 3. (2013./2014.)	-2,797	0,005†

*p = Wilcoxonov-rank test;

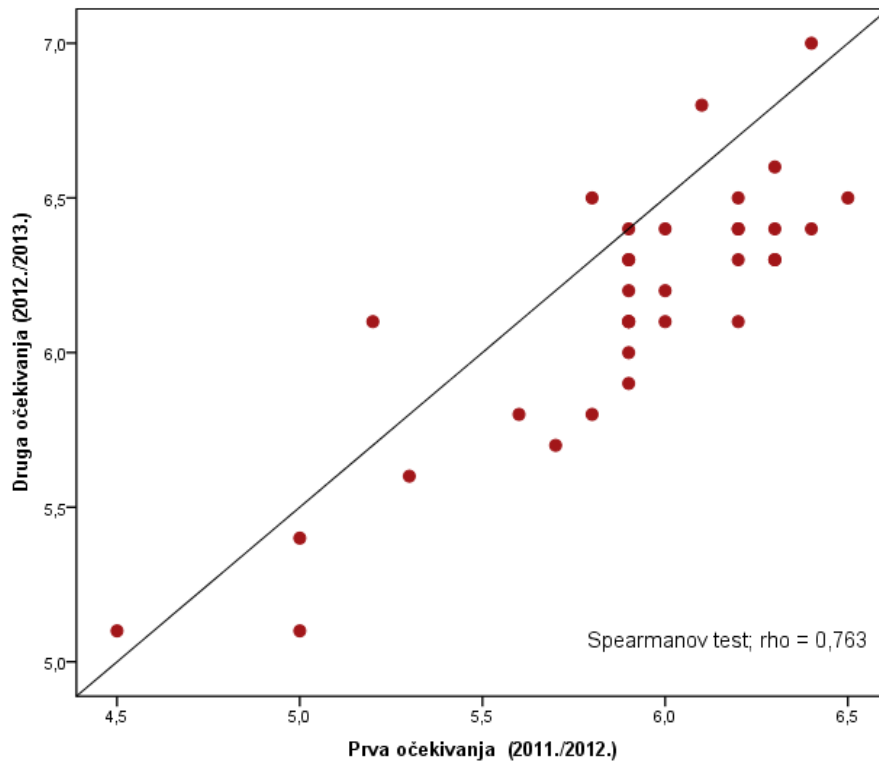
†Statistički značajna razlika uz primjenu Bonferroni korekcije ($\alpha = 0.05/3 = 0.017$)

Slika 5.17. Prikaz razina (srednjih vrijednosti) triju ponavljanih ispitivanja očekivanja studenata od mentora tijekom trogodišnjeg studija. Rezultati su prikazani crtovnim grafikonom s prikazom oznaka srednjih vrijednosti (engl. Line with Markers Chart).

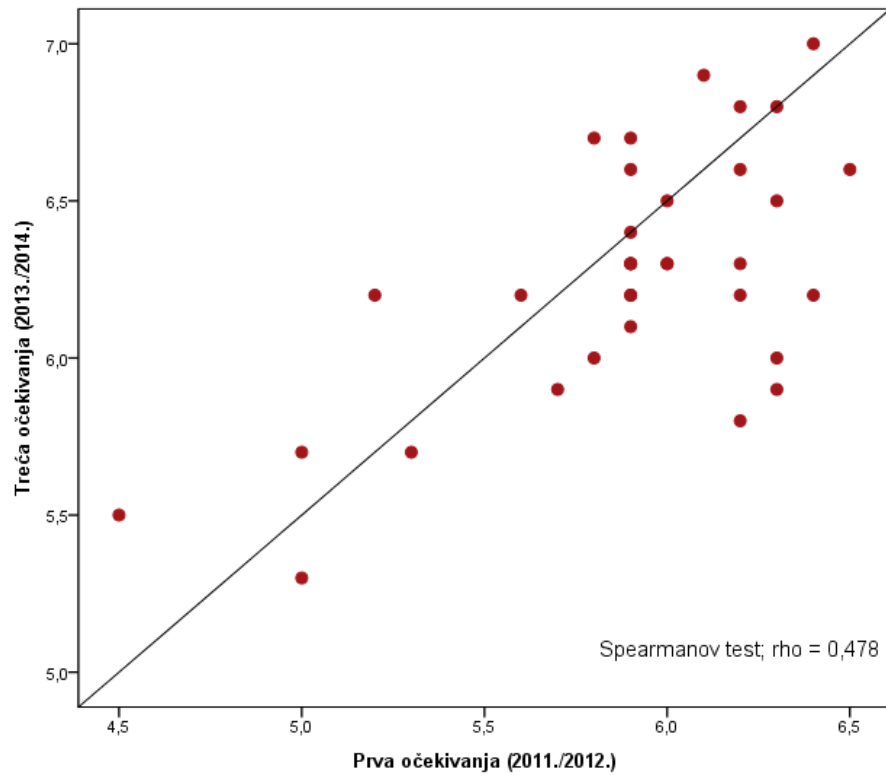
5.15.2. Povezanost ponavljanih ispitivanja očekivanja studenata tijekom studija

Jaka je pozitivna povezanost ($\rho=0,763$; $n=34$; $p<0,0001$) među razinama (srednjih vrijednosti) prvih (2011./2012.) i drugih očekivanja (2012./2013.) naraštaja studenata tijekom studija (Slika 5.18.).

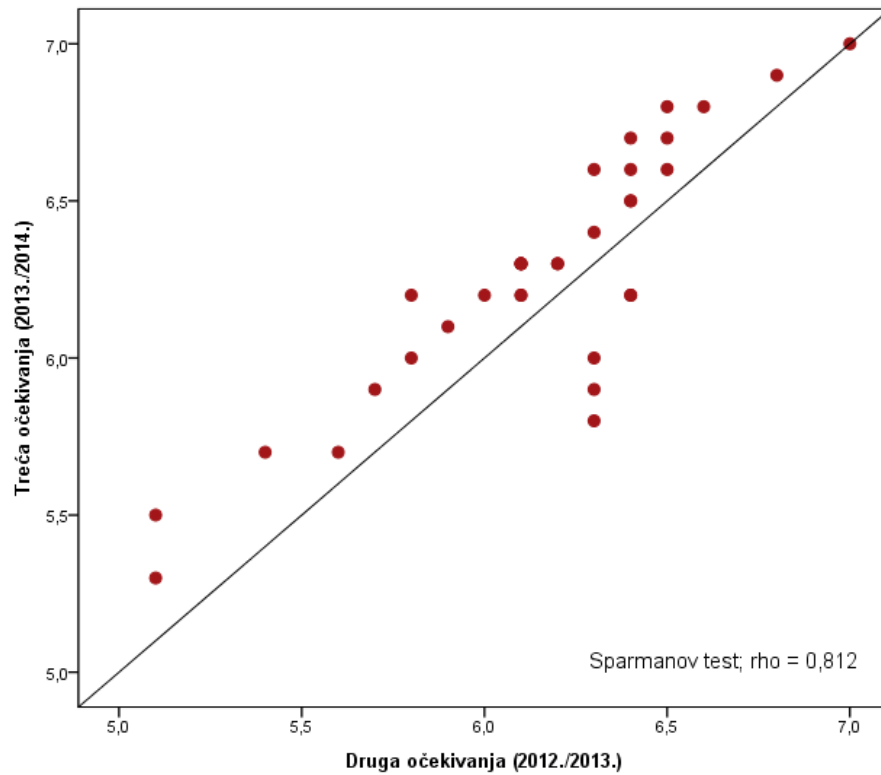
Slika 5.18. Prikaz povezanosti razina (srednjih vrijednosti) između prvih i drugih ispitivanja očekivanja studenata tijekom studija. Rezultati su prikazani matricom grafikona raspršenosti (engl. Scatterplot Matrix). Označen je pravac pozitivne statistički značajne korelacije.

Srednje je jaka pozitivna povezanost ($\rho=0,478$; $n=34$; $p<0,0001$) između razina (srednjih vrijednosti) prvih (2011./2012.) i trećih očekivanja (2013./2014.) naraštaja studenata tijekom studija (Slika 5.19.).

Slika 5.19. Prikaz povezanosti razina (srednjih vrijednosti) između prvih i trećih ispitivanja očekivanja studenata tijekom studija. Rezultati su prikazani matricom grafikona raspršenosti (engl. Scatterplot Matrix). Označen je pravac pozitivne statistički značajne korelacije.

Jaka je pozitivna povezanost ($\rho=0,812$; $n=34$; $p=0,005$) između razina (srednjih vrijednosti) drugih (2012./2013.) i trećih očekivanja (2013./2014.) naraštaja studenata tijekom studija (Slika 5.20.).

Slika 5.20. Prikaz povezanosti razina (srednjih vrijednosti) između drugih i trećih ispitivanja očekivanja studenata tijekom studija. Rezultati su prikazani matricom grafikona raspršenosti (engl. Scatterplot Matrix). Označen je pravac pozitivne statistički značajne korelacije.

5.15.3. Razlike u procjenama mentorskih kompetencija naraštaja studenata tijekom studija

U usporedbi razina (srednjih vrijednosti) procjena mentorskih kompetencija naraštaja studenata tijekom studija, od ukupno 52 obilježja, značajne su razlike u 40 obilježja kompetencija (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,05$), od čega su ekstremne razlike u 23 obilježja (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,001$) (Tablica 5.47.).

Studenti su tijekom studija značajno najviše procijenili kompetencije mentora druge godine studija (2012./2013.), u odnosu na mentore prve (2011./2012.) i treće godine (2013./2014.), u 37 obilježja kompetencija, od čega u 10 od ukupno 17 obilježja iz kategorije POD, u svim obilježjima iz kategorija EVAL i M/S, u šest obilježja iz kategorija STR i OSOB te u jednom obilježju, „*Procjenjuje potrebe i probleme bolesnika/obitelj*“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,041$), od pet obilježja iz kategorije M/B/ZT (Tablica 5.47.).

Studenti su tijekom studija značajno najniže procijenili kompetencije mentora prve godine studija (2011./2012.) u odnosu na mentore druge (2012./2013.) i treće godine (2013./2014.), u trima obilježjima kompetencija, „*Obavještava bolesnika/obitelj*“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,004$), „*Traži mišljenje bolesnika o pruženoj zdravstvenoj njezi*“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,041$) i „*U pozitivnom je odnosu i dogovoru sa zdravstvenim timom*“ (Kruskal-Wallisov test, $p = 0,004$), od ukupno pet obilježja iz kategorije M/B/ZT (Tablica 5.47.).

Tablica 5.47. Razlike u procjenama mentorskih kompetencija naraštaja studenata tijekom studija (obilježja)

Kategorija kompetencija mentora Obilježja kompetencija	Studentske procjene (akademski godina)			p†
	(2011./2012.)	(2012./2013.)	(2013./2014.)	
	Sv (SD)*	Sv (SD)*	Sv (SD)*	
1. Sposobnost mentora za podučavanje				
Jasno objašnjava	5,4 (1,6)	6,1 (1,1)	5,6 (1,5)	0,011
Naglašava što je važno	5,5 (1,5)	6,2 (1,0)	5,6 (1,5)	0,001
Potiče studentovo zanimanje za temu	5,3 (1,6)	5,8 (1,3)	5,4 (1,6)	0,083
Uvijek je dostupan studentu	5,3 (1,6)	6,2 (1,2)	5,4 (1,7)	<0,001
Demonstrira i objašnjava kliničke postupke i tehnike	5,2 (1,6)	5,7 (1,6)	5,3 (1,6)	0,040
Vodi studenta prema razvoju kliničkih vještina	5,3 (1,6)	5,6 (1,6)	5,4 (1,6)	0,138
Omogućuje praktičnu primjenu znanja	5,4 (1,6)	5,6 (1,8)	5,6 (1,6)	0,135
Nudi dodatnu pomoć kad se pojave poteškoće	5,4 (1,6)	6,3 (1,1)	5,5 (1,6)	<0,001
Dobro je pripremljen za podučavanje/	5,5 (1,5)	6,2 (1,0)	5,5 (1,6)	0,004
Uživa u podučavanju	5,4 (1,5)	6,1 (1,2)	5,2 (1,7)	<0,001
Potiče aktivno sudjelovanje u raspravi	5,4 (1,6)	5,9 (1,3)	5,5 (1,6)	0,071
Prilagođava svoje upute stupnju pripremljenosti studenta	5,5 (1,5)	5,9 (1,4)	5,6 (1,6)	0,090
Brzo shvaća što student pita i govori	5,5 (1,6)	6,0 (1,2)	5,6 (1,5)	0,296
Precizno i pažljivo odgovara na pitanja studenta	5,4 (1,5)	6,1 (1,1)	5,5 (1,4)	0,002
Ispitivanjem studenta dovodi do prepoznavanja problema	5,5 (1,5)	6,1 (1,1)	5,5 (1,6)	0,020
Pomaže studentu organizirati misli o problemima bolesnika	5,4 (1,5)	5,9 (1,1)	5,4 (1,6)	0,061
Potiče samostalnost/neovisnost studenta	5,7 (1,4)	6,3 (1,1)	5,8 (1,6)	0,005
2. Stručne kompetencije mentora				
Demonstrira kliničke vještine i prosudbe	5,2 (1,6)	5,3 (1,9)	5,3 (1,6)	0,296
Demonstrira komunikacijske vještine	5,3 (1,5)	5,7 (1,5)	5,3 (1,5)	0,173
Pokazuje široko poznavanje literature u svojem području	5,2 (1,5)	6,1 (1,1)	5,3 (1,7)	<0,001
Razgovara o novim saznanjima u svojem području	4,9 (1,5)	5,9 (1,3)	5,2 (1,6)	<0,001
Usmjerava studenta na korisnu stručnu literaturu	5,1 (1,7)	6,0 (1,1)	5,2 (1,5)	0,001
Pokazuje širinu svojega znanja	5,4 (1,4)	6,2 (1,0)	5,3 (1,4)	<0,001
Prepoznaje vlastita ograničenja	5,5 (1,5)	6,0 (1,1)	5,5 (1,6)	0,070
Preuzima odgovornost za vlastite postupke	5,6 (1,5)	6,4 (1,0)	5,8 (1,7)	<0,001
Dobar je primjer /uzor	5,6 (1,5)	6,4 (1,0)	5,5 (1,6)	<0,001
3. Mentorova evaluacija studenta				
Daje konkretne naputke za poboljšanje	5,3 (1,5)	6,0 (1,2)	5,3 (1,6)	0,003
Pružuje povratne informacije o radu studenta	5,4 (1,6)	6,2 (0,9)	5,5 (1,5)	<0,001
Objektivno prepoznaje jače i slabije strane studenta	5,2 (1,5)	6,0 (1,1)	5,3 (1,5)	<0,001
Prati i procjenjuje studentov rad	5,4 (1,6)	6,3 (1,0)	5,4 (1,6)	<0,001
Daje do znanja što se od studenta očekuje	5,5 (1,6)	6,5 (0,8)	5,5 (1,6)	<0,001
Daje studentu primjedbe i pohvale na njegov rad	5,3 (1,7)	6,3 (1,1)	5,4 (1,7)	<0,001
Ispravlja studentove pogreške bez omalovažavanja	5,5 (1,7)	6,4 (1,1)	5,6 (1,6)	<0,001
Ne kritizira studenta pred drugima	5,5 (1,8)	6,2 (1,5)	5,7 (1,8)	0,012
4. Odnos mentor - student				
Pružuje studentu podršku i ohrabrenje	5,3 (1,6)	6,2 (1,2)	5,3 (1,6)	<0,001
Pristupačna je osoba	5,6 (1,5)	6,5 (0,9)	5,5 (1,7)	<0,001
Potiče ozračje međusobnog poštivanja	5,7 (1,5)	6,6 (0,8)	5,8 (1,4)	<0,001
Pozorno sluša studenta	5,5 (1,5)	6,5 (0,9)	5,6 (1,4)	<0,001
Pokazuje osobno zanimanje za svakog studenta	5,4 (1,6)	6,3 (1,0)	5,2 (1,7)	<0,001
Pokazuje suosjećanje	5,3 (1,7)	6,3 (1,3)	5,5 (1,7)	<0,001

Tablica 5.47. (nastavak)

Kategorija kompetencija mentora Obilježja kompetencija	Studentske procjene (akademska godina)			p†
	(2011./12.) Sv (SD)*	(2012./13.) Sv (SD)*	(2013./14.) Sv (SD)*	
5. Odnos mentor – bolesnik/zdravstveni tim				
Procjenjuje potrebe i probleme bolesnika/obitelji	5,3 (1,5)	5,7 (1,5)	5,5 (1,5)	0,041
Obavještava bolesnika/obitelj	5,1 (1,5)	5,5 (1,7)	5,6 (1,5)	0,004
Neposredno pruža zdravstvenu njegu	5,0 (1,7)	5,4 (1,8)	5,3 (1,6)	0,099
Traži mišljenje bolesnika o pruženoj zdravstvenoj njezi	5,3 (1,5)	5,7 (1,5)	5,5 (1,5)	0,041
U pozitivnom je odnosu i dogovoru sa zdravstvenim timom	5,1 (1,5)	5,5 (1,7)	5,6 (1,5)	0,004
6. Osobnost mentora				
Entuzijastična je osoba	5,7 (1,4)	6,3 (1,0)	5,7 (1,5)	0,003
Dinamična je i energična osoba	5,6 (1,3)	6,3 (1,1)	5,7 (1,5)	<0,001
Samopouzdana je osoba	5,9 (1,3)	6,5 (0,7)	6,0 (1,4)	0,006
Samokritična je osoba	5,6 (1,4)	6,4 (1,1)	5,6 (1,5)	<0,001
Otvorena je osoba i nije sklona osuđivanju	5,7 (1,6)	6,6 (1,0)	5,8 (1,5)	<0,001
Ima dobar smisao za humor (na odgovarajući način)	5,5 (1,6)	5,7 (1,5)	5,3 (1,6)	0,283
Organizirana je osoba	5,9 (1,4)	6,4 (1,3)	5,7 (1,6)	0,002

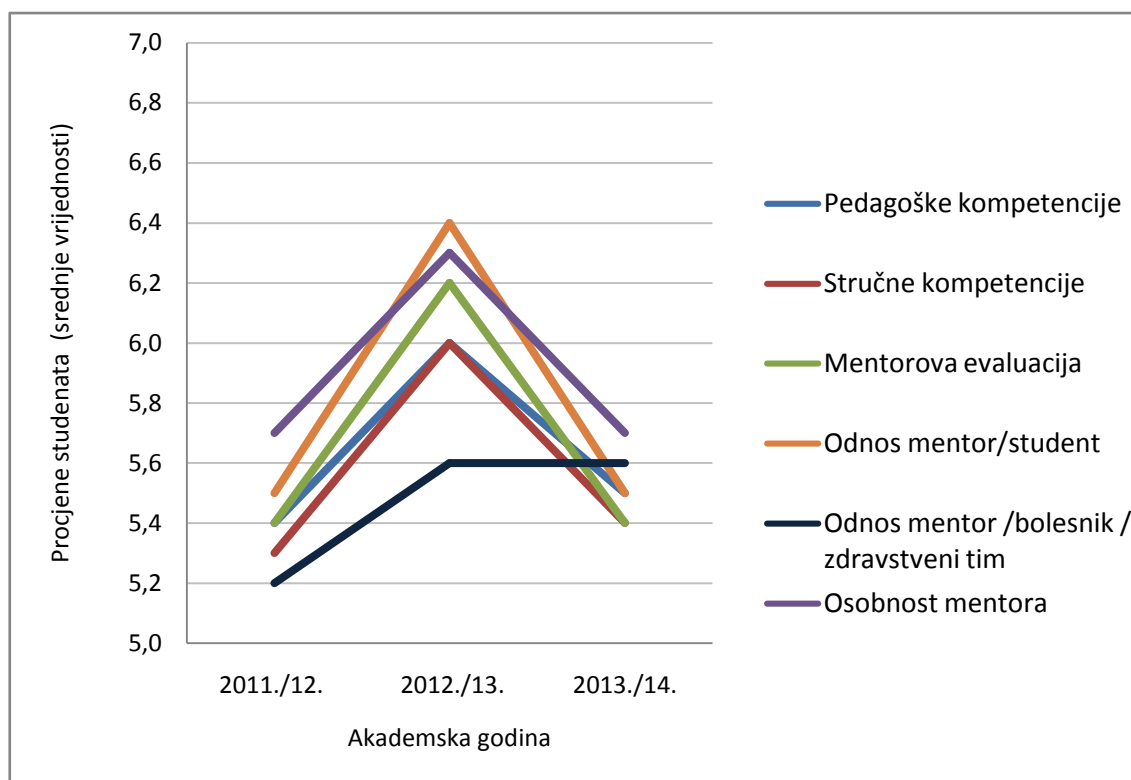
*Srednja vrijednost (standardna devijacija); †Kruskal-Wallisov test

Grupirajući obilježja u šest kategorija kompetencija, studenti su tijekom studija značajno (ekstremno) najviše ocijenili kompetencije mentora druge godine studija (2012./2013.) (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,001$) u pet kategorija kompetencija (POD, STR, EVAL, M/S, OSOB) (Tablica 5.48.; Slika 5.21.), a značajno su najniže ocijenili kompetencije mentora prve godine studija (2011./2012.) u kategoriji kompetencija M/B/ZT (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,001$) (Tablica 5.48.).

Tablica 5.48. Razlike u procjenama mentorskih kompetencija naraštaja studenata tijekom studija (kategorije)

Kategorija kompetencija	Studentske procjene (akademska godina)			p†
	2011./2012.	2012./2013.	2013./2014.	
	Sv (SD)*	Sv (SD)*	Sv (SD)*	
POD	5,4 (1,5)	6,0 (1,3)	5,5 (1,6)	<0,001
STR	5,3 (1,5)	6,0 (1,3)	5,4 (1,6)	<0,001
EVAL	5,4 (1,6)	6,2 (1,1)	5,4 (1,6)	<0,001
M/S	5,5 (1,6)	6,4 (1,0)	5,5 (1,6)	<0,001
M/B/ZT	5,2 (1,5)	5,6 (1,7)	5,6 (1,5)	<0,001
OSOB	5,7 (1,4)	6,3 (1,1)	5,7 (1,5)	<0,001

*Srednja vrijednost (standardna devijacija); †Kruskal-Wallisov test

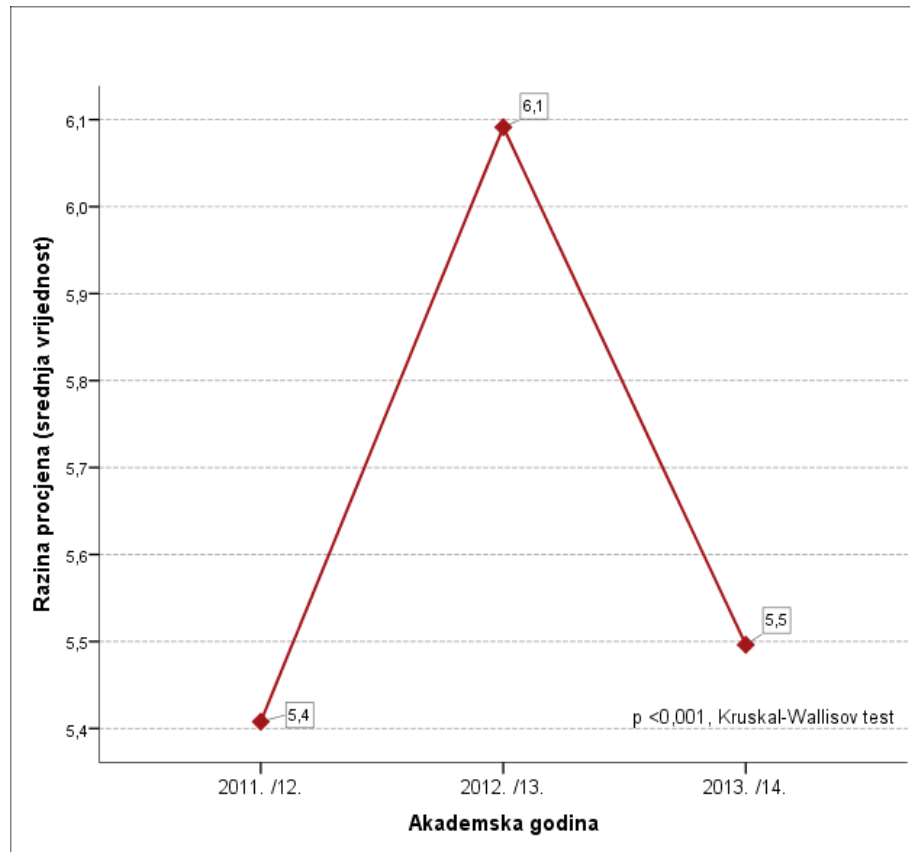
Slika 5.21. Promjene studentskih procjena tijekom studija s obzirom na kategorije kompetencija mentora. Rezultati su prikazani crtovnim grafikonom (engl. Line Chart) s oznakom srednjih vrijednosti.

Studenti su tijekom studija, prema ukupnim srednjim vrijednostima procjena, značajno (ekstremno) najviše ocijenili kompetencije mentora druge godine studija (2012./2013.) (Kruskal-Wallisov test, $p < 0,001$) (Tablica 5.49.; Slika 5.22.). Na Slici 5.23. prikazana je usporedba promjena razina očekivanja i procjena mentorskih kompetencija studenata tijekom trogodišnjeg studija.

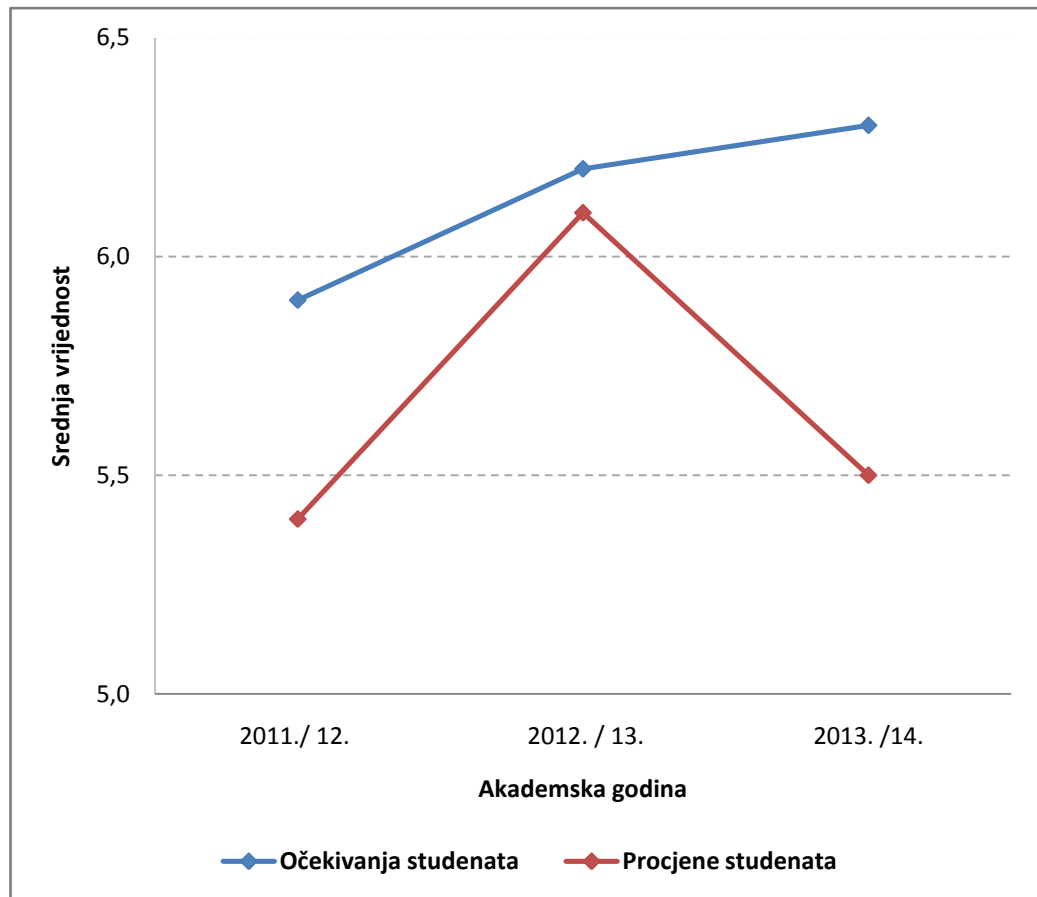
Tablica 5.49. Razlike u procjenama mentorskih kompetencija naraštaja studenata tijekom studija (ukupno)

Redni broj ispitivanja (akademska godina)			
1. (2011./2012.)	2. (2012./2013.)	3. (2013./2014.)	p†
Sv (SD)*	Sv (SD)*	Sv (SD)*	
5,4 (1,6)	6,1 (1,3)	5,5 (1,6)	<0,001

*Srednja vrijednost (standardna devijacija); †Kruskal-Wallisov test

Slika 5.22. Prikaz razina (srednjih vrijednosti) procjena studenata tijekom studija. Rezultati su prikazani crtovnim grafikonom s prikazom oznaka srednjih vrijednosti (engl. Line with Markers Chart).

Slika 5.23. Prikaz usporedbe promjena razina (srednjih vrijednosti) očekivanja i procjena mentorskih kompetencija studenata tijekom trogodišnjeg studija. Rezultati su prikazani crtovnim grafikonom s prikazom oznaka srednjih vrijednosti (engl. Line with Markers Chart).

6. RASPRAVA

U trogodišnjem je istraživanju od ukupno 269 ispitanika studenata, 220 (81,7 %) ženskog spola, što odražava očekivano stanje spolne raspodjele uzorka s obzirom na ukupan broj medicinskih sestara u odnosu na tehničare u sustavu zdravstva Republike Hrvatske i polaznike studija Sestrinstvo, a sukladno i drugim istraživanjima, u kojima su ispitanici studentice u više od 80 % slučajeva (21,51,73). Na trećoj godini, akademske 2011./2012., i prvim godinama, akademskih 2012./2013. i 2013./2014., značajno je više ispitanika zaposlenih studenata starijih od 25 godina jer navedene su godine dio izvanrednog stručnog dodiplomskog programa studija Sestrinstvo, koji omogućuje studiranje uz rad.

Usporedba istih godina studija, različitih triju akademskih godina, zbog prethodno navedenog izvanrednog stručnog dodiplomskog programa, pokazuje značajno više ispitanika zaposlenih studenata starijih od 25 godina na prvim godinama studija, akademskih 2012./2013. i 2013./2014., te na trećoj godini studija, akademske 2011./2012. godine.

U istraživanju je tijekom triju akademskih godina sudjelovalo ukupno 35 (100 %) mentorica jer na ispitivanim kolegijima nema mentora medicinskih tehničara. Druga istraživanja potvrđuju kako je općenito manji broj mentora muškog spola na studiju Sestrinstvo (73). Značajno je više magistrica sestrinstva na studijskim godinama, akademskih 2012./2013. i 2013./2014., jer su prvi mentori ispitivanih kolegija magistrirali u drugoj polovici akademske 2012./2013. godine. Najzastupljenije su mentorice u dobi od 36 do 55 godina, s 11 do 20 godina radnog staža i šest do 10 godina mentorskog iskustva. Uz formalno obrazovanje jedan je od uvjeta za učinkovito mentorstvo i bogato profesionalno i životno iskustvo (1,4,5,8,16-21). Prvi naraštaj magistara sestrinstva Medicinskog fakulteta Osijek završio je diplomski studij tijekom 2012. i 2013. godine, što je razlog značajno većeg broj mentorica magistara sestrinstva u akademskim godinama 2012./2013. i 2013./2014. u odnosu na akademsku 2011./2012. godinu.

6.1. Razlike između očekivanja i procjena studenata za svaku godinu studija, različitih akademskih godina

Prema stavovima očekivanja studenata prve godine studija, akademske 2011./2012., prije kliničkih vježbi, srednje vrijednosti obilježja očekivanih kompetencija mentora u rasponu su od 4,7 do 6,7, gdje je 37 obilježja s ocjenom 6,0 i više, što upućuje na vrlo visoka očekivanja studenata od mentora. Među prvih deset najpoželjnijih obilježja kompetencija četiri su iz

kategorije POD, što je u skladu s rezultatima drugih istraživanja (21,73,105-108). Međutim, ni jedno očekivano obilježje nije iz kategorije M/B/ZT, što se može pojasniti činjenicom kako studenti prve godine nisu u radnom odnosu i nisu dio zdravstvenog tima koji je u trajnom i izravnom kontaktu s bolesnikom (59). Taj čimbenik zasigurno utječe na percepciju važnosti tih obilježja. Poslije kliničkih vježbi srednje vrijednosti obilježja procijenjenih obilježja kompetencija mentora u rasponu su od 4,9 do 5,9, što pokazuje kako je i najniža ocjena relativno visoka u odnosu na prosjek na 7-stupanjskoj Likertovoj skali i na studentska očekivanja, a isto je tako najviša ocjena procijenjenih obilježja kompetencija niska u odnosu na očekivanja studenata. Prema srednjim vrijednostima procijenjenih kategorija kompetencija u odnosu na očekivanja studenata prve godine, akademske 2011./2012., mentori u značajno najmanjoj mjeri posjeduju i primjenjuju svoje stručne kompetencije i kompetencije međusobnog odnosa s bolesnikom i zdravstvenim timom. Bez obzira na to što mentori prema procjenama studenata često primjenjuju kompetencije dobrih odnosa sa studentima, to je još uvijek nedostatno u odnosu na studentska očekivanja. Mentori su jedino svojom osobnošću ispunili očekivanja studenta. Značajno niske procjene u odnosu na visoka očekivanja navedenih kompetencija mogu biti pod utjecajem spomenutog, tek završenog, srednjoškolskog studentova obrazovanja i strogih didaktičkih oblika rada, kada studenti shvaćaju mentora kao nastavnika (59). Dakle, moguća je nedostatna upućenost studenata u razlike između razredne i kliničke nastave ili nedostatak radnog iskustva u stvarnim kliničkim uvjetima. Literatura upućuje da mentori uglavnom usmjeravaju pozornost prema pojedinačnim studentima i na okruženje za učenje, a nastavnici na stjecanje znanja i ispunjenje zahtjeva kolegija te da su mentori izravno uključeni u rad sa studentima u kliničkim sredinama za razliku od drugih podučavatelja u sestrinstvu (5). Jedno od objašnjenja može se tražiti u otežavajućim okolnostima u kojima se nalaze mentori, koji za vrijeme mentorskog procesa ispunjavaju radne zadatke. Druga istraživanja također pokazuju kako je nedostatak vremena za mentoriranje jedan od vrlo čestih uzroka problema mentora (5,58,59). Razina (srednja vrijednost) ukupnih očekivanja značajno je viša od procijenjenih kompetencija mentora.

Prema očekivanjima studenata druge godine studija, akademske 2011./2012., prije kliničkih vježbi, srednje vrijednosti obilježja očekivanih kompetencija mentora u rasponu su od 4,0 do 6,7, gdje je 29 obilježja procijenjeno ocjenom manje od 6,0, što pokazuje nešto niža očekivanja studenata. Među prvih deset najpoželjnijih obilježja kompetencija četiri su obilježja iz kategorije POD, što je u skladu s rezultatima drugih istraživanja (21,73,105-108). Dva su obilježja iz kategorije STR, a ni jedno obilježje iz kategorije M/B/ZT nije među prvih

deset najpoželjnijih prema srednje vrijednosti navedenih kategorija imaju visoke ocjene. Navedeno se može obrazložiti činjenicom kako ni jedan student druge godine nije u radnom odnosu i nema izravnih odnosa s bolesnicima i zdravstvenim timom. Poslije kliničkih vježbi srednje vrijednosti procijenjenih obilježja kompetencija mentora pokazuju veliki raspon u ocjenama od 4,8 do 6,7, gdje je najniža ocjena relativno visoka u odnosu na očekivanja studenata, a najviša ocjena u razini najviše ocjene studentskih očekivanja. Dakle, mentori su na razini obilježja kompetencija u određenoj mjeri ispunili očekivanja studenata. Prema srednjim vrijednostima procijenjenih kategorija kompetencija u odnosu na očekivanja studenata druge godine, akademske 2011./2012., mentori značajno u najmanjoj mjeri posjeduju i primjenjuju svoje pedagoške kompetencije, na kojima studenti često inzistiraju (21,73,105-108). Nasuprot tomu, mentori su svojim kompetencijama evaluacije studenata te dobrim odnosom prema studentima, bolesniku i zdravstvenom timu, gotovo ispunili očekivanja studenata, što je sukladno istraživanjima koja naglašavaju važnost dobrih međuljudskih odnosa u kliničkoj praksi (48-50,108-114). Mentori su za kategorije stručnih kompetencija i vlastite osobnosti značajno više ocijenjeni nego što su to studenti očekivali prije kliničkih vježbi, što je u skladu s rezultatima drugih istraživanja (16,51,115-117). Navedena podudarnost razina očekivanih i procijenjenih kompetencija može biti povezana s nižih očekivanjima studenata prije kliničkih vježbi.

Prema očekivanjima studenata treće godine studija, akademske 2011./2012., prije kliničkih vježbi, srednje vrijednosti obilježja očekivanih kompetencija mentora u rasponu su od 4,3 do 6,6, gdje je 31 obilježje procijenjeno ocjenom 6,0 i više, što pokazuje nešto viša očekivanja studenata od mentora na vježbama. Među prvih deset najpoželjnijih obilježja kompetencija podjednako je zastupljeno iz svake kategorije kompetencija, osim kategorije M/S. Najveći je broj (tri) obilježja iz kategorija STR i jedno iz kategorije M/B/ZT, što se može obrazložiti činjenicom kako 39 % studenata treće godine studira uz rad i provodi zdravstvenu njegu kao član zdravstvenog tima. Poslije kliničkih vježbi srednje vrijednosti procijenjenih obilježja kompetencija mentora pokazuju raspon u ocjenama od 5,1 do 6,3, gdje je najniža ocjena relativno visoka u odnosu na očekivanja studenata, a najviša ocjena nešto niža od najviše ocjene studentskih očekivanja. Prema srednjim vrijednostima procijenjenih kategorija kompetencija u odnosu na očekivanja studenata treće godine, akademske 2011./2012., mentori značajno u najmanjoj mjeri posjeduju i primjenjuju svoje kompetencije dobrih odnosa sa studentom, što je suprotno rezultatima drugih istraživanja (48-50,108-114). Mentori su u kategorijama pedagoških i stručnih kompetencija značajno više ocijenjeni nego što su to studenti očekivali prije kliničkih vježbi, što je sukladno drugim istraživanjima (3,15,25-28).

Također, mentori su za kategoriju vlastitih osobnosti ocijenjeni višim ocjenama nego što su to studenti od njih očekivali, što se podudara s rezultatima drugih istraživanja (3,15,25,27). Međutim, bez obzira na navedeno, razina (srednja vrijednost) ukupnih očekivanja značajno je viša od procijenjenih kompetencija mentora.

Prema stavovima očekivanja studenata prve godine studija, akademske 2012./2013., prije kliničkih vježbi, srednje vrijednosti obilježja očekivanih kompetencija mentora u rasponu su od 4,6 do 6,6, gdje je 29 obilježja s ocjenom nižom od 6,0, što upućuje na nižu razinu očekivanja studenata. Među prvih deset najpoželjnijih obilježja kompetencija podjednako su zastupljena obilježja iz svake kategorije kompetencija, osim kategorije M/S. Najveći je broj (tri) obilježja iz kategorija POD i STR te dva iz kategorije EVAL. Među deset je najpoželjnijih obilježja kompetencija mentorski pozitivan odnos i dogovor sa zdravstvenim timom, što se može obrazložiti činjenicom kako 27 % studenata prve godine studira uz rad i provodi zdravstvenu njegu kao član zdravstvenog tima. Poslije kliničkih vježbi srednje vrijednosti obilježja procijenjenih obilježja kompetencija mentora u rasponu su od 3,9 do 5,5, što pokazuje kako je najniža ocjena niska u odnosu na prosjek na 7-stupanjskoj Likertovoj skali i na studentska očekivanja, a isto je tako najviša ocjena procijenjenih obilježja kompetencija niska u odnosu na očekivanja studenata. Prema srednjim vrijednostima procijenjenih kategorija kompetencija u odnosu na očekivanja studenata prve godine, akademske 2012./2013., mentori u značajnoj mjeri manje posjeduju i primjenjuju svoje kompetencije međusobnog odnosa s bolesnikom i zdravstvenim timom, pedagoške i stručne kompetencije, a potom i kompetencije evaluacije, međusobnog odnosa sa studentom kao i kompetencije vlastite osobnosti. Razlog značajno niskih procjena u svim kompetencijama, bez obzira na spomenuta niska očekivanja studenata, može se tražiti u spomenutim otežavajućim okolnostima u kojima se nalaze mentori, koji za vrijeme mentorskog procesa ispunjavaju radne zadatke (5,58,59).

Prema očekivanjima studenata druge godine studija, akademske 2012./2013., prije kliničkih vježbi, srednje vrijednosti obilježja očekivanih kompetencija mentora u rasponu su od 5,3 do 6,8, gdje je 37 obilježja s ocjenom 6,0 i više, što upućuje na vrlo visoka očekivanja studenata od mentora. Među prvih deset najpoželjnijih obilježja kompetencija podjednako su zastupljena obilježja iz svake kategorije kompetencija. Najveći je broj (tri) obilježja iz kategorija STR te dva iz kategorije OSOB. Među deset najpoželjnijih obilježja kompetencija mentorski je pozitivan odnos i dogovor sa zdravstvenim timom, što se može obrazložiti činjenicom kako 41 % studenata druge godine ima staža do pet godina. Poslije kliničkih

vježbi srednje vrijednosti procijenjenih obilježja kompetencija mentora pokazuju raspon u ocjenama od 5,3 do 6,6, gdje je najniža ocjena jednaka u odnosu na najnižu ocjenu očekivanja studenata, a najviša ocjena približna najvišoj ocjeni studentskih očekivanja. Dakle, mentori su na razini obilježja kompetencija u određenoj mjeri ispunili očekivanja studenata. Prema srednjim vrijednostima procijenjenih kategorija kompetencija u odnosu na očekivanja studenata druge godine, akademske 2012./2013., mentori značajno u manjoj mjeri posjeduju i primjenjuju svoje kompetencije pozitivnog odnosa s bolesnikom i zdravstvenim timom, za što su studenti imali i vrlo visoka očekivanja, što je sukladno istraživanjima koja naglašavaju važnost dobrih međuljudskih odnosa i više od njihovih očekivanju kliničkoj praksi (48-50,108-114). Mentori su kompetencije koje se odnose na njihovu osobnost znatno više posjedovali i primijenili od očekivanja studenata, što je u skladu s rezultatima drugih istraživanja (16,51,115-117). Približne su ocjene studentskih očekivanja i procjena za preostale kategorije i za ukupne razine (srednje vrijednosti), što pokazuje kako su mentori ispunili očekivanja studenata, bez obzira na visoka početna studentska očekivanja.

Prema očekivanjima studenata treće godine studija, akademske 2012./2013., prije kliničkih vježbi, srednje vrijednosti obilježja očekivanih kompetencija mentora u rasponu su od 5,3 do 6,7, gdje je 41 obilježje procijenjeno ocjenom 6,0 i više, što pokazuje iznimno visoka očekivanja studenata od mentora na vježbama. Među prvih deset najpoželjnijih obilježja kompetencija tri su obilježja iz kategorije POD, što je u skladu s rezultatima drugih istraživanja (21,73,105-108), a obilježja iz ostalih kategorija podjednako su zastupljena, osim kategorije M/S. Studentima je također važan mentorski pozitivan odnos s bolesnikom i dogovor sa zdravstvenim timom, što se može obrazložiti činjenicom da 31,1 % studenata ima staža do pet godina i iskustva u radu s bolesnicima kao članovi zdravstvenog tima. Poslije kliničkih vježbi srednje vrijednosti procijenjenih obilježja kompetencija mentora pokazuju raspon u ocjenama od 4,9 do 6,4, gdje je najniža ocjena vrlo niska u odnosu na očekivanja studenata, a najviša ocjena nešto niža od najviše ocjene studentskih očekivanja. Prema ukupnim razinama (srednjim vrijednostima) i razinama procijenjenih kategorija kompetencija u odnosu na očekivanja studenata treće godine, akademske 2012./2013., mentori u značajno manjoj mjeri posjeduju i primjenjuju pedagoške i stručne kompetencije, kao i kompetencije evaluacije i dobrih odnosa sa studentom, bolesnikom i zdravstvenim timom, što je suprotno rezultatima drugih istraživanja (48-50,108-114).

Prema stavovima očekivanja studenata prve godine studija, akademske 2013./2014., prije kliničkih vježbi, srednje vrijednosti obilježja očekivanih kompetencija mentora u rasponu su

od 5,1 do 6,8, gdje su 33 obilježja s ocjenom 6,0 i više, što upućuje na vrlo visoka očekivanja studenata od mentora. Među prvih deset najpoželjnijih obilježja kompetencija četiri su iz kategorije POD, što je u skladu s rezultatima drugih istraživanja (21,73,105-108). Obilježja iz svih ostalih kategorija podjednako zastupljena među prvih deset najpoželjnijih. Studentima je također važan mentorski pozitivan odnos s bolesnikom i dogovor sa zdravstvenim timom, što se može obrazložiti činjenicom kako 27 % studenata prve godine studira uz rad i provodi zdravstvenu njegu kao član zdravstvenog tima. Poslije kliničkih vježbi srednje vrijednosti obilježja procijenjenih obilježja kompetencija mentora u rasponu su od 4,2 do 5,7, što pokazuje kako je i najniža ocjena vrlo niska u odnosu na najnižu ocjenu očekivanja studenata, a najviša ocjena značajno niža od najviše ocjene studentskih očekivanja. Prema ukupnim razinama i srednjim vrijednostima procijenjenih kategorija kompetencija u odnosu na očekivanja studenata prve godine, akademske 2013./2014., mentori značajno (ekstremno) manje posjeduju i primjenjuju svih šest kategorija kompetencija. Značajno niske procjene u odnosu na visoka očekivanja navedenih kompetencija mogu biti rezultat spomenutih otežavajućih okolnosti u kojima se nalaze mentori (5,58,59). Međutim, kako je riječ o trećem naraštaju koji značajno niže procjenjuje mentore prve godine u odnosu na očekivanja prije kliničkih vježbi, može se pretpostaviti kako se radi o mogućim ozbiljnim poteškoćama u kojima se nalaze mentori i studenti tijekom mentorskog procesa.

Prema očekivanjima studenata druge godine studija, akademske 2013./2014., prije kliničkih vježbi, srednje vrijednosti obilježja očekivanih kompetencija mentora u rasponu su od 4,6 do 6,7, gdje je 30 obilježja procijenjeno ocjenom više od 6,0, što upućuje na visoka očekivanja studenata od mentora. Među prvih deset najpoželjnijih obilježja kompetencija po tri su obilježja iz kategorija POD i STR, što je u skladu s rezultatima drugih istraživanja (21,73,105-108), i po jedno obilježje iz ostalih kategorija kompetencija (EVAL, M/S, M/B/ZT, OSOB). Poslije kliničkih vježbi srednje vrijednosti procijenjenih obilježja kompetencija mentora pokazuju velik raspon u ocjenama od 5,7 do 6,4, gdje je najniža ocjena relativno visoka u odnosu na očekivanja studenata, a najviša ocjena nešto niža od najviše ocjene studentskih očekivanja. Dakle, mentori su na razini obilježja kompetencija u određenoj mjeri ispunili očekivanja studenata. Prema ukupnim razinama (srednjim vrijednostima) i srednjim vrijednostima procijenjenih kategorija kompetencija u odnosu na očekivanja studenata druge godine, akademske 2013./2014., mentori značajno više posjeduju i primjenjuju svoje stručne kompetencije i vlastite osobnosti, kao i kompetencije odnosa sa studentima, čime su studentima pružili višu razinu mentorskih kompetencija od očekivane razine. Kako je riječ o trećem naraštaju koji zadovoljavajuće procjenjuje mentore druge

godine u odnosu na očekivanja prije kliničkih vježbi, može se pretpostaviti kako se radi o pozitivnim okolnostima u kojima se nalaze mentori i studenti tijekom mentorskog procesa (16,51,115-117).

Prema očekivanjima studenata treće godine studija, akademske 2013./2014., prije kliničkih vježbi, srednje vrijednosti obilježja očekivanih kompetencija mentora u rasponu su od 5,5 do 6,8, gdje su 44 obilježja procijenjena ocjenom 6,0 i više, što pokazuje izuzetno visoka očekivanja studenata od mentora na vježbama. Među prvih deset najpoželjnijih obilježja kompetencija podjednako su zastupljena obilježja iz svake kategorije kompetencija. Najveći je broj po dva obilježja iz kategorija EVAL i M/S, što je sukladno istraživanjima koja naglašavaju važnost dobrih međuljudskih odnosa u kliničkoj praksi (48-50,108-114). Poslije kliničkih vježbi srednje vrijednosti procijenjenih obilježja kompetencija mentora pokazuju raspon u ocjenama od 5,2 do 6,1, gdje je najniža ocjena nešto niža u odnosu na najnižu ocjenu očekivanja studenata, a najviša ocjena dosta niža od najviše ocjene studentskih očekivanja. Dakle, mentori na razini obilježja kompetencija u velikoj mjeri nisu ispunili očekivanja studenata. Prema srednjim vrijednostima procijenjenih kategorija kompetencija u odnosu na očekivanja studenata treće godine, akademske 2013./2014., mentori značajno (ekstremno) manje posjeduju i primjenjuju svih šest kategorija kompetencija. Značajno niske procjene u odnosu na visoka očekivanja navedenih kompetencija mogu biti rezultat spomenutih otežavajućih okolnosti u kojima se nalaze mentori (5,58,59). Budući da je riječ o trećem naraštaju koji većinom niže procjenjuje mentore treće godine u odnosu na očekivanja prije kliničkih vježbi, može se pretpostaviti kako se radi o mogućim poteškoćama u kojima se nalaze mentori i studenti tijekom mentorskog procesa.

6.2. Razlike između procjena studenata i samoprocjena mentora za svaku godinu studija, različitih akademskih godina

Prema samoprocjenama mentora prve godine studija, akademske 2011./2012., poslije kliničkih vježbi, srednje vrijednosti obilježja u rasponu su od 5,2 do 6,6, a raspon je obilježja procjena od 4,9 do 5,9, što bi se moglo pojasniti time da su najrjeđe kompetencije samoprocijenjene, a kompetencije za koje mentori smatraju kako ih najviše posjeduju i primjenjuju značajno su samoprocijenjene. U usporedbi s procjenama studenata, značajno su više samoprocjene mentora prve godine u pet od ukupno 52 obilježja, što i ne naglašava pretjeranu samoprocijenjenost, što se može pojasniti time da su mentori prve u odnosu na mentore druge i treće godine po samoprocjenama bili „najskromniji“. Prema samoprocjenama

mentora kojih deset obilježja kompetencija najčešće primjenjuju, podudarna su procjenama studenata u trima obilježjima prema kojima mentori potiču ozračje međusobnog poštivanja, preuzimaju odgovornost za vlastite postupke i u pozitivnom su odnosu i dogovoru sa zdravstvenim timom. Navedena su 3 obilježja, bez obzira na podudarnost, samoprecijenjena u odnosu na studentske procjene. Prema ukupnim vrijednostima i srednjim vrijednostima kategorija kompetencija u odnosu na procjene studenata prve godine, mentori su značajno samoprecijenili svoje kompetencije u pet kategorija (POD, STR, EVAL, M/S, M/B/ZT), osim u kategoriji OSOB. Razlozi slabije studentske procjene i realnije mentorove samoprocjene vjerojatno su povezani s izuzetno visokim očekivanjima redovitih studenata bez radnog iskustva, koji izjednačavaju kliničku nastavu i mentorski proces s metodama rada razredne nastave. Međutim, klinička je nastava uvelike različita od razredne, a time su i mentori imali složeniju zadaću ispunjavanja mentorske uloge i očekivanja studenata (21).

Prema samoprocjenama mentora druge godine studija, akademske 2011./2012., poslije kliničkih vježbi, srednje vrijednosti obilježja u rasponu su od 5,6 do 7,0, a raspon je procjena od 4,9 do 6,5, što pokazuje značajnu samoprecijenjenost mentora druge godine. To potvrđuju i podatci kako su u 12 od ukupno 52 obilježja kompetencija značajno više mentorove samoprocjene u odnosu na procjene studenata, a ni jedno obilježje nije ocijenjeno značajno višom ocjenom od mentorove samoprocjene. Svi su mentori druge godine obilježje „*Preuzima odgovornost za vlastite postupke*“ samoocijenili najvećom ocjenom (7,0), što neizravno upućuje na činjenicu kako je mentorima odgovornost važna osobina mentora. Samoprocjene mentora prema tomu kojih deset obilježja kompetencija najčešće primjenjuju, podudarna su procjenama studenata u čak pet obilježja, prema kojima su mentori pristupačne osobe, potiču ozračje međusobnog poštivanja, preuzimaju odgovornost za vlastite postupke, ispravljaju studentove pogriješke bez omalovažavanja i u pozitivnom su odnosu i dogovoru sa zdravstvenim timom. Bez obzira na podudarnosti navedenih najčešće primjenjivanih obilježja, samoprocjene su za sva navedena obilježja precijenjene. Prema ukupnim vrijednostima i srednjim vrijednostima kategorija samoprocijenjenih kompetencija u odnosu na procjene studenata druge godine, mentori su značajno samoprecijenili svoje kompetencije u svih šest kategorija kompetencija. Dakle, mentori su druge godine podudarno studentskim procjenama definirali što primjenjuju najčešće i najrjeđe, ali su značajno precijenili koliko to često zaista rade ili ne rade. Poznato je kako kompetencije nisu samo ono što pojedini mentor posjeduje. Kurtz i Bartram 2002. godine upozoravaju kako kompetencije ne smijemo definirati kao nešto što pojedinac posjeduje, već kao ponašanja koja očituje, stoga ih definiraju kao repertoare ponašanja koji su instrumentalni za postizanje željenih rezultata i ishoda (118).

Prema samoprocjenama mentora treće godine studija, akademske 2011./2012., poslije kliničkih vježbi, srednje su vrijednosti obilježja u rasponu od 6,1 do 6,9, a raspon je procjena od 5,1 do 6,3, što pokazuje značajnu samoprecijenjenost kompetencija mentora treće godine. Mentori su se značajno precijenili u 30 od ukupno 52 obilježja kompetencija. Samoprocjene mentora prema tomu kojih deset obilježja kompetencija najčešće primjenjuju, podudarne su procjenama studenata u trima obilježjima („*U pozitivnom je odnosu i dogovoru sa zdravstvenim timom*“, „*Pozorno sluša studenta*“ i „*Preuzima odgovornost za vlastite postupke*“). Međutim, ista su obilježja, bez obzira na spomenutu podudarnost, samoprecijenjena u učestalosti primjene u odnosu na procjene studenata. Mentori su treće godine u odnosu na procjene studenata značajno različito samoprocijenili koja obilježja kompetencija primjenjuju najčešće i najrjeđe, a značajno su precijenili koliko ih često primjenjuju ili ne primjenjuju. Prema ukupnim vrijednostima i srednjim vrijednostima kategorija samoprocijenjenih kompetencija u odnosu na procjene studenata treće godine, mentori su značajno samoprecijenili svoje kompetencije u svih šest kategorija kompetencija. Velike razlike u samoprocjenama u odnosu na procjene mogu se pojasniti time da mentori nemaju dostatno povratnih informacija o vlastitom radu, što je jako bitno, bilo da je riječ o samoprocjeni vlastitih kompetencija, procjeni studenata ili drugih institucija za procjenu kompetencija mentora. Mentorski se odnos treba temeljiti na osiguravanju povratnih informacija mentora prema studentu i obrnuto (21). Kako bi se procijenila učinkovitost mentorskog procesa, moraju postojati jasno definirane kompetencije i kriteriji za ponašanja mentora koja se procjenjuju (16).

Prema samoprocjenama mentora prve godine studija, akademske 2012./2013., poslije kliničkih vježbi, srednje vrijednosti obilježja u rasponu su od 5,3 do 6,9, a raspon je obilježja procjena od 3,9 do 5,5, što pokazuje izrazitu samoprecijenjenost kompetencija mentora prve godine. To potvrđuju i podatci kako su u 45 od ukupno 52 obilježja kompetencija značajno više mentorove samoprocjene u odnosu na procjene studenata, a ni jedno obilježje nije ocijenjeno značajno višom ocjenom od mentorove samoprocjene. Samoprocjene mentora prema tomu kojih deset obilježja kompetencija najčešće primjenjuju, podudarne su procjenama studenata u četirima obilježjima prema kojima su mentori samokritične osobe koje potiču ozračje međusobnog poštivanja, preuzimaju odgovornost za vlastite postupke i ispravljaju studentove pogriješke bez omalovažavanja. Navedena su četiri obilježja, bez obzira na podudarnost, značajno samoprecijenjena u odnosu na studentske procjene. Prema ukupnim vrijednostima i srednjim vrijednostima kategorija samoprocijenjenih kompetencija u odnosu

na procjene studenata prve godine, mentori su značajno samoprocijenili svoje kompetencije u svih šest kategorija. Najveća je razlika srednjih vrijednosti procjena i samoprocjena u kategoriji POD, što može biti pod utjecajem spomenutog tek završenog srednjoškolskog studentova obrazovanja i strogih didaktičkih oblika rada, kada studenti shvaćaju mentora kao nastavnika (59).

Prema samoprocjenama mentora druge godine studija, akademske 2012./2013., poslije kliničkih vježbi, srednje vrijednosti obilježja u rasponu su od 5,9 do 7,0, a raspon je studentskih procjena od 5,3 do 6,6, što upućuje na samoprocijenjenost mentora druge godine. Međutim samo su po tri od ukupno 52 obilježja kompetencija značajno više mentorove samoprocjene u odnosu na procjene studenata. Svi su mentori druge godine obilježje „*Nudi dodatnu pomoć kad se pojave poteškoće*“ samoocijenili najvećom ocjenom (7,0), a za isto su obilježje studenti s ocjenom 6,3 značajno niže procijenili mentore. Upravo ta činjenica upućuje na percepciju mentora o važnosti dobrih, pomagačkih mentorskih osobina. Samoprocjene mentora prema tomu kojih deset obilježja kompetencija najčešće primjenjuju, podudarne su procjenama studenata u četirima obilježjima prema kojima su mentori pristupačne osobe, potiču ozračje međusobnog poštivanja, pažljivo slušaju studenta i ispravljaju studentove pogreške bez omalovažavanja. Dakle, među prvih deset, tri su procijenjena i pet samoprocijenjenih obilježja iz kategorije M/S, što upućuje na pozitivne međuljudske odnose i sukladnost istraživanjima koja opisuju dobre međuljudske odnose u kliničkoj praksi (48-50,108-114). Prema ukupnim srednjim vrijednostima i srednjim vrijednostima kategorija samoprocijenjenih kompetencija u odnosu na procjene studenata druge godine, mentori su značajno samoprocijenili svoje kompetencije u trima (POD, STR, M/B/ZT) od šest kategorija kompetencija. Dakle, mentori su druge godine, podudarno studentskim procjenama, definirali što primjenjuju najčešće i najrjeđe, ali su značajno precijenili koliko to često zaista rade ili ne rade. Usporedba procijenjenih i samoprocijenjenih srednjih ocjena obilježja i kategorija ne naglašava pretjeranu samoprocijenjenost, iz čega proizlazi da su mentori druge u odnosu na mentore prve i treće godine po samoprocjenama bili „najskromniji“, tj. najobjektivniji. Navedene činjenice upućuju na spomenuti važan čimbenik kvalitetnog odnosa između mentora i studenta, koji je temelj učinkovitog mentorskog procesa (59,108-114).

Prema samoprocjenama mentora treće godine studija, akademske 2012./2013., poslije kliničkih vježbi, srednje vrijednosti obilježja u rasponu su od 6,0 do 6,9, a raspon je procjena od 4,9 do 6,4. Mentori su se značajno samoprocijenili u odnosu na procjene studenata u čak 49 od ukupno 52 obilježja kompetencija, što upućuje na ekstremnu samoprocijenjenost

mentora u odnosu na studente treće godine. Prema samoprocjenama mentora kojih deset obilježja kompetencija najčešće primjenjuju, osam je obilježja iz kategorije M/S s ocjenom 6,9. Od navedenih su obilježja studenti među prvih deset procijenili samo dva, gdje mentori pažljivo slušaju studenta i potiču ozračje međusobnog poštivanja. Međutim, ista su dva obilježja, bez obzira na spomenutu podudarnost, značajno samoprecijenjena u učestalosti primjene u odnosu na procjene studenata. Prema ukupnim srednjim vrijednostima kategorija samoprocijenjenih kompetencija u odnosu na procjene studenata treće godine, mentori su značajno samoprecijenili svoje kompetencije u svih šest kategorija. Ekstremne razlike u samoprocjenama u odnosu na procjene mogu se pojasniti spomenutim poteškoćama tijekom mentorskog procesa. Mentori i studenti ne provode dostatno kvalitetnog vremena u uzajamno poštujućem i brižnom odnosu, što je neophodno važna kompetencija mentora tijekom mentorskog procesa (119,120). Nedostatak razmjena korisnih informacija tijekom mentorskog procesa može dovesti i do neželjenih pogriješaka i posljedica koje bi se mogle izbjeći (78).

Prema samoprocjenama mentora prve godine studija, akademske 2013./2014., poslije kliničkih vježbi, srednje su vrijednosti obilježja u rasponu od 5,4 do 7,0, a raspon je obilježja procjena od 4,2 do 5,7, što pokazuje izrazitu samoprecijenjenost kompetencija mentora prve godine. To potvrđuju i podaci kako su u 39 od ukupno 52 obilježja kompetencija značajno više mentorove samoprocjene u odnosu na procjene studenata, a ni jedno obilježje nije ocijenjeno značajno višom ocjenom od mentorove samoprocjene. Prema samoprocjenama mentora kojih deset obilježja kompetencija ni najčešće primjenjuju, šest je obilježja iz kategorije POD. Od navedenih šest obilježja, studenti nisu ni jedno procijenili među prvih deset. Studenti su procijenili kako mentori češće primjenjuju obilježja koja se odnose na međuljudske odnose („*Pokazuje suosjećanje*“, „*Potiče ozračje međusobnog poštivanja*“, „*Pozorno sluša studenta*“) u odnosu na pedagoške i stručne kompetencije. Prema ukupnim vrijednostima i srednjim vrijednostima kategorija samoprocijenjenih kompetencija u odnosu na procjene studenata prve godine, mentori su značajno samoprecijenili svoje kompetencije u svih šest kategorija. Najveća je razlika srednjih vrijednosti procjena i samoprocjena u kategoriji POD, što može biti pod već spomenutim utjecajem tek završenog srednjoškolskog studentova obrazovanja i strogih didaktičkih oblika rada, kada studenti shvaćaju mentora kao nastavnika (59).

Prema samoprocjenama mentora druge godine studija, akademske 2013./2014., poslije kliničkih vježbi, srednje vrijednosti obilježja u rasponu su od 5,9 do 6,9, a raspon je studentskih procjena od 5,7 do 6,4. U pet su od ukupno 52 obilježja kompetencija značajno više mentorove samoprocjene u odnosu na procjene studenata. Samoprocjene mentora prema

tomu kojih deset obilježja kompetencija najčešće primjenjuju, podudarne su procjenama studenata u pet obilježja prema kojima su mentori dobri uzori, pristupačne i otvorene osobe koje nisu sklone osuđivanju, potiču ozračje međusobnog poštivanja, pažljivo slušaju studenta i preuzimaju odgovornost za vlastite postupke. Dakle, među prvih deset, tri su procijenjena i pet samoprocijenjenih obilježja iz kategorije M/S, što upućuje na pozitivne međuljudske odnose, neophodno važne u procesu mentorstva u kliničkoj praksi, što pokazuju slična istraživanja (108-114). Prema ukupnim srednjim vrijednostima i srednjim vrijednostima kategorija samoprocijenjenih kompetencija u odnosu na procjene studenata druge godine, mentori su značajno samoprecijenili svoje kompetencije u pet (POD, STR, EVAL, M/S, M/B/ZT) kategorija kompetencija, osim u kategoriji OSOB. Mentori su druge godine podudarno studentskim procjenama definirali što primjenjuju najčešće i najrjeđe, ali su značajno precijenili koliko to često zaista rade ili ne rade. Usporedba procijenjenih i samoprocijenjenih srednjih ocjena obilježja i kategorija upućuje kako su mentori druge u odnosu na mentore prve i treće godine po samoprocjenama bili najobjektivniji.

Prema samoprocjenama mentora treće godine studija, akademske 2013./2014., poslije kliničkih vježbi, srednje vrijednosti obilježja u rasponu su od 6,2 do 7,0, a raspon je procjena od 5,2 do 6,1. Mentori su se značajno samoprecijenili u odnosu na procjene studenata u čak 51 od ukupno 52 obilježja kompetencija, što upućuje na ekstremnu samoprecijenjenost mentora u odnosu na studente treće godine. Prema samoprocjenama mentora kojih deset obilježja kompetencija najčešće primjenjuju, ravnomjerno su zastupljena obilježja iz pet kategorija, osim kategorije OSOB. Između prvih deset samoprocijenjenih kao najčešće primjenjivanih obilježja, svi su mentori treće godine četiri obilježja samoprocijenili najvišom ocjenom, 7,0 („*Nudi dodatnu pomoć kad se pojave poteškoće*“, „*Potiče ozračje međusobnog poštivanja*“, „*Preuzima odgovornost za vlastite postupke*“, „*Daje do znanja što se od studenta očekuje*“). Sva su četiri obilježja iz različitih kategorija kompetencija (POD, STR, EVAL, M/S). Prema procjenama studenata, od navedenih su obilježja studenti među prvih deset procijenili samo jedno, gdje mentori preuzimaju odgovornost za vlastite postupke. Također je pet obilježja iz kategorije OSOB, koje mentori nisu samoprocijenili kao najčešće primjenjivane. Prema ukupnim srednjim vrijednostima kategorija samoprocijenjenih kompetencija u odnosu na procjene studenata treće godine, mentori su značajno samoprecijenili svoje kompetencije u svih šest kategorija. Ekstremne razlike u samoprocjenama u odnosu na procjene mogu se pojasniti spomenutim nedostatkom kvalitetno provedenog vremena mentora i studenta tijekom mentorskog procesa (59, 119,120) te

mogućim nedostatkom uzajamnih povratnih informacija, što posljedično može rezultirati pogrješkom (78).

6.3. Razlike među očekivanjima, procjenama studenata te samoprocjenama mentora s obzirom na godinu studija, različitih akademskih godina

U usporedbi očekivanja studenata prve, druge i treće godine studija, akademske 2011./2012. godine, značajno su najviša očekivanja studenata prve godine i to u 14 obilježja i ukupno četirima kategorijama (POD, STR, EVAL, OSOB), a najniža su očekivanja studenata druge godine. Navedeni se rezultati očekivanja razlikuju od rezultata istraživanja u kojima „stariji“ studenti imaju viša očekivanja od studenata prve godine (21,73). Studenti značajan naglasak stavljaju na mentorove kompetencije podučavanja što je u skladu s rezultatima drugih istraživanja kada studenti shvaćaju mentora kao nastavnika (21,73,105-108). Literatura opisuje studente prve godine kao početnike u razvoju vještina koji ne samo da moraju strogo pratiti proceduralne korake i pravila, nego trebaju više kliničkog usmjeravanja i pokazivanja mentora (73). To je razlog zašto studenti prve godine ocjenjuju naglašavanje važnog i demonstriranje kliničkih vještina i prosudbi značajno važnim kompetencijama kliničkog podučavanja. U usporedbi procjena mentorskih kompetencija nakon kliničkih vježbi, značajno su najniže procjene studenata prve godine, akademske 2011./2012., i to u 32 obilježja svih šest kategorija kompetencija. Na to su vjerojatno utjecala njihova najviša očekivanja iz spomenutih razloga percepcije mentora kao nastavnika (21,73,105-108). Studenti treće godine najbolje su procijenili svoje mentore, osobito njihove stručne i pedagoške kompetencije. Mentori treće godine, akademske 2011./2012., imaju značajno najviše samoprocjene kompetencija, što je sukladno najboljim procjenama koje su dali njihovi studenti. Također, mentori prve godine imaju značajno najniže samoprocjene, što je sukladno najnižim procjenama koje su dali njihovi studenti. Studentske procjene/samoprocjene mogu značajno korelirati s procjenama/samoprocjenama mentora. Takvi rezultati pokazuju kako procjena/samoprocjena može biti pouzdan alat procjene kliničkih vještina i kompetencija studenata i mentora (91).

U usporedbi očekivanja studenata prve, druge i treće godine studija, akademske 2012./2013. godine, značajno su najniža očekivanja studenata prve godine i to u 32 obilježja svih šest kategorija kompetencija. Navedeni su rezultati sukladni istraživanjima u kojima „stariji“ studenti imaju viša očekivanja od studenata prve godine (21,73). Studentima druge i treće godine, uz pedagoške i stručne kompetencije, važna je kvalitetna komunikacija i mentorski

pozitivan odnos sa studentom. Rezultati drugih istraživanja također pokazuju kako „stariji“ studenti imaju viša očekivanja za kvalitetnijom komunikacijom i odnosom mentor/student od studenata prve godine (21,70). Jedna od važnih kompetencija koje mentor zdravstvene njege mora posjedovati i primjenjivati jesu vještine i tehnike komunikacije (5,45). U usporedbi procjena mentorskih kompetencija nakon kliničkih vježbi, bez obzira na prethodno navedena najniža očekivanja, značajno su najniže procjene studenata prve godine, akademske 2012./2013., i to u sva 52 obilježja i svih šest kategorija kompetencija. Razlog se tomu može tražiti u spomenutim otežavajućim okolnostima u kojima se nalaze mentori, koji za vrijeme mentorskog procesa ispunjavaju radne zadatke, što je sukladno rezultatima drugih istraživanja (5,58,59). Mentori treće godine, akademske 2011./2012., imaju značajno najviše samoprocjene i to u 20 obilježja kompetencija, a mentori prve godine značajno najniže samoprocjene, što je sukladno najnižim procjenama koje su dali njihovi studenti.

U usporedbi očekivanja studenata prve, druge i treće godine studija, akademske 2013./2014. godine, značajno su najviša očekivanja studenata treće godine i to u osam obilježja i ukupno četirima kategorijama (POD, STR, M/S, OSOB), što je sukladno rezultatima istraživanja u kojima „stariji“ studenti imaju viša očekivanja od studenata prve godine (21,73). U usporedbi procjena mentorskih kompetencija nakon kliničkih vježbi, značajno su najniže procjene studenata prve godine, akademske 2011./2012., i to u 51 obilježju i svih šest kategorija kompetencija. Studenti druge godine najbolje su procijenili svoje mentore, osobito njihove odnose prema studentima, bolesnicima i zdravstvenom timu, što je vrlo važan čimbenik uspjehnosti mentorskoga procesa (16,49,108,113,114,121-123). Mentori treće godine, akademske 2011./2012., imaju značajno najviše samoprocjene u 17 obilježja kompetencija. Mentori prve godine imaju značajno najniže samoprocjene, što je sukladno najnižim procjenama koje su dali njihovi studenti.

6.4. Razlike u očekivanjima, procjenama i samoprocjenama među istim godinama studija, različitih akademskih godina

U usporedbi očekivanja studenata prvih godina studija, različitih akademskih godina, značajno su najniža očekivanja studenata prve godine, akademske 2012./2013., za sve kategorije kompetencija, a najviša su očekivanja studenata prve godine, akademske 2013./2014. Kako između studenata dviju prvih godina nema značajnih razlika s obzirom na spol, dob, radni staž, izvanredno studiranje uz posao ili program studija, razlike u očekivanjima studenata mogu biti rezultat razlika u razinama znanja, vještina,

samopouzdanja, zainteresiranosti, motivaciji, utjecaju prethodnih dobrih i lošijih iskustava u kliničkoj edukaciji itd. (59). U usporedbi procjena mentorskih kompetencija nakon kliničkih vježbi, značajno su najviše procjene studenata prve godine, akademske 2011./2012., i to u 44 obilježja i svih šest kategorija kompetencija. Pod pretpostavkom da su mentori prve godine studija tijekom triju ispitivanih godina pružili studentima stalnu, ravnomjernu razinu kompetencija, razlog značajnih razlika između procjena studenata može se tražiti u razlikama u dobi i radnom stažu studenata, gdje je značajno više zaposlenih studenata starijih od 25 godina na prvim godinama, akademskih 2012./2013. i 2013./2014. Viša je razina znanja, vještina i radnog iskustva (kompetencija) starijih studenata vjerojatno utjecala na objektivnost i razinu kritičizma pri procjenama kompetencija mentora. Studentska očekivanja i procjene mijenjaju se i pod utjecajem su različitih čimbenika, primjerice studenata, mentora, drugih osoba, kliničkog okruženja te utjecaja naglih promjena u sustavima kliničke edukacije (59,103). Mentori prve godine studija samoprocijenili su vlastite kompetencije vrlo visokim ocjenama bez značajnih razlika među trima ponavljanim ispitivanjima, što može upućivati na trajni nedostatak obostranih povratnih informacija između mentora i studenata. Kako je prethodno navedeno, nedostatak razmjena korisnih informacija tijekom mentorskog procesa može dovesti do neželjenih pogrešaka i posljedica koje bi se mogle izbjeći (78).

U usporedbi očekivanja studenata drugih godina studija, različitih akademskih godina, značajno su najviša očekivanja studenata druge godine, akademske 2012./2013., za sve kategorije kompetencija, a najniža su očekivanja studenata druge godine, akademske 2011./2012. Razlog značajnih razlika među procjenama studenata može se tražiti u razlikama između radnog statusa i staža studenata. Studenti druge godine, akademske 2012./2013., imaju značajno više radnog staža u kliničkim uvjetima u odnosu na studente druge godine, akademske 2011./2012. Radno iskustvo, uz dodatna znanja stečena tijekom studiranja, rezultira višom razinom kompetencija studenata, a time i višu razinu zahtjevnosti i očekivanja od mentora (21,73). U usporedbi procjena mentorskih kompetencija nakon kliničkih vježbi, značajno su najviše u studenata druge godine, akademske 2012./2013., a najniže procjene studenata druge godine akademske 2011./2012. Zanimljivo je u tom slučaju povezati razine očekivanja i procjene, kada su značajno najviša očekivanja studenata rezultirala značajno najvišim procjenama, a značajno najniža očekivanja rezultirala su najnižim procjenama studenata. Navedeno se može hipotetski obrazložiti kako su visoka očekivanja studenata, moguće obznanjena mentorima, na neki način utjecala na konačnu kvalitetu mentorstva, a time i na više procjene studenata. Također, u drugom slučaju, niska su očekivanja studenata,

moгуće obznanjena mentorima, imala utjecaj na konačnu kvalitetu mentorstva, a time i na niže procjene studenata. Spomenuto navodi na zaključak kako je moguće da studenti svojim očekivanjima, entuzijazmom i zainteresiranošću za boljim mentorskim kompetencijama i novim saznanjima mogu utjecati na motiviranost mentora za kvalitetnije mentorstvo. Literatura navodi kako se učinkovitost mentorstva temelji na partnerstvu i doprinosu između obiju strana, dobrom odnosu i olakšavanju učenja (4). Motivacija i interes mentora za podučavanjem i podržavanjem studenta, kao i motivacija studenta i želja za učenjem, važni su čimbenici učinkovitog mentorstva u zdravstvenoj njezi (5,55). Mentori druge godine studija samoprocijenili su vlastite kompetencije bez značajnih razlika među trima ponavljanim ispitivanjima.

U usporedbi očekivanja studenata trećih godina studija, različitih akademskih godina, značajno su najniža očekivanja studenata treće godine, akademske 2011./2012., a najviša su očekivanja studenata treće godine, akademske 2013./2014., za sve kategorije kompetencija, osobito s naglaskom na pedagoške kompetencije. Za razliku od očekivanja studenata drugih godina studija, studenti treće godine, akademske 2011./2012., bez obzira na značajno veći broj zaposlenih ispitanika studenata starijih od 25 godina, imaju niža očekivanja od značajno mlađih ispitanika na trećoj godini, akademske 2013./2014. Navedeni su rezultati suprotni istraživanjima u kojima stariji studenti imaju viša očekivanja od mlađih studenata (21,73). Međutim, različite su okolnosti koje mogu utjecati na razine očekivanja studenata. Na primjer, utjecaj prethodnih dobrih i lošijih iskustava u kliničkoj edukaciji, razina zainteresiranosti studenata, uvjeti u kojima studenti obavljaju kliničku praksu itd. (59). U usporedbi procjena mentorskih kompetencija nakon kliničkih vježbi, značajno su najniže procjene studenata treće godine, akademske 2013./2014., i to u 15 obilježja i svih šest kategorija kompetencija, s naglaskom na pedagoške i stručne kompetencije. Razlog se tomu može tražiti u najvišim očekivanjima od mentora prije kliničkih vježbi. Mentori treće godine studija u ponavljanim su samoprocjenama vrlo visoko ocijenili vlastite kompetencije s minimalnim razlikama (u tri obilježja). Više su ocijenili svoje stručne kompetencije i evaluaciju u trećoj u odnosu na prve samoprocjene. Međutim, ista su tri obilježja kompetencija studenti u svim trima procjenama ocijenili nižim ocjenama, bez razlika među procjenama. Navedeno može upućivati na spomenuti problem trajnog nedostatka obostranih povratnih informacija između mentora i studenata (78).

6.5. Očekivanja i procjene mentorskih kompetencija naraštaja studenata tijekom studija

6.5.1. Očekivanja mentorskih kompetencija studenata tijekom studija

Usporedba među trima ponavljanim ispitivanjima očekivanja studenata tijekom trogodišnjeg studija pokazuje značajne razlike u 19 obilježja, u trima kategorijama kompetencija mentora i ukupnim srednjim vrijednostima očekivanja studenata po godinama studija. Po ostalim obilježjima i kategorijama razlike nisu značajne, ali ipak postoje.

Očekivanja studenata povisuju se za gotovo sva obilježja pedagoških kompetencija mentora, a za 10 obilježja značajno, i cijelu kategoriju POD. Za 10 navedenih obilježja, većina je značajnih razlika, njih osam, između početnog prvog i završnog trećeg ispitivanja i u četirima razlikama između prvih i drugih te drugih i trećih ispitivanja očekivanja studenata. Studenti značajan naglasak stavljaju na mentorove kompetencije podučavanja, što je u skladu s rezultatima drugih istraživanja (21,73,105-108). Dakle, očekivanja se studenata mijenjaju kroz vrijeme, uz značajno postupno povišenje razina s napredovanjem studenata kroz godine studija. Navedeni su rezultati sukladni rezultatima istraživanja u kojima „stariji“ studenti imaju viša očekivanja iz kategorije POD (21,70). Kategorija POD uključuje sposobnosti potrebne za prijenos znanja, vještina i stavova mentora na studente u ozračju koja potiče učenje (21). Studenti porastom godine studija imaju značajno viša očekivanja od svojih mentora za jasnim objašnjavanjem i naglašavanjem važnog, dostupnošću mentora i omogućavanju praktičnih primjena znanja. Literatura opisuje studente kao početnike u razvoju kliničkih vještina koji ne samo da moraju strogo pratiti proceduralne korake i pravila, nego trebaju više kliničkog usmjeravanja i pokazivanja mentora (73). Studenti, također, porastom godine studija očekuju višu razinu pripremljenosti mentora za podučavanje i kliničke vještine, kada mentor prilagođava svoje upute stupnju pripremljenosti studenta, s naglaskom na važnost uživanja mentora pri podučavanju. Razlozi značajnog porasta očekivanja studenata za navedenim pedagoškim kompetencijama mentora mogu se tražiti u specifičnostima vezanim uz studente, mentore i njihove međusobne odnose u kliničkom okruženju. Studenti tijekom studiranja usvajaju i stječu više razine znanja, vještina, iskustva i samopouzdanja, što pridonosi porastu razina njihovih sposobnosti analiza, kritičkog promišljanja, očekivanja i prohtjeva. Također, promjenama razina očekivanja pridonose prethodna bolja i lošija iskustva u radu i međusobnom odnosu s mentorima tijekom kliničkih vježbi.

Očekivanja studenata povisuju se za većinu obilježja stručnih kompetencija mentora, za tri obilježja značajno, i cijelu kategoriju STR. Za sva tri navedena obilježja značajne su razlike između početnog prvog i završnog trećeg ispitivanja, kao i razlike između drugog i trećeg ispitivanja očekivanja studenata. Očekivanja studenata za stručnim kompetencijama mentora mijenjaju se kroz vrijeme, uz značajno postupno povišenje razina s napredovanjem studenata kroz godine studija. Navedeni su rezultati sukladni rezultatima istraživanja u kojima netom diplomirani studenti imaju viša očekivanja od studenata prve godine (21) i suprotni rezultatima istraživanja prema kojemu studenti prve godine imaju viša očekivanja iz ove kategorije od „starijih“ studenata (73). Studenti porastom godine studija imaju značajno viša očekivanja za mentorovim pokazivanjem širine vlastitog znanja i razgovorom o novim saznanjima iz svojega područja, uz istovremeni naglasak važnosti prepoznavanja vlastitih ograničenja mentora. Dakle, kako studenti postupno očekuju višu razinu stručnih kompetencija mentora, očekuju i višu razinu kompetencija samoanalize, samovrjednovanja i samosvijesti mentora o vlastitim kompetencijama. Samoprocjena mentora ima značajnu vrijednost u razvoju vještine samorefleksije mentora, čime se poboljšava kvaliteta cjelokupnog procesa kliničke edukacije (75). Razlozi značajnog porasta očekivanja studenata za navedenim stručnim kompetencijama mentora također se mogu razjasniti porastom razina studentskih stručnih znanja, vještina i iskustava te postupnom izgradnjom stručnih kompetencija studenata kao nezaobilazno važnom stavkom za budući rad u stvarnim kliničkim uvjetima.

Očekivanja studenata povisuju se postupno za većinu obilježja mentorskih kompetencija evaluacije studenta, a za tri obilježja značajno, i cijelu kategoriju EVAL. Za sva navedena tri obilježja značajne su razlike između početnog prvog i završnog trećeg ispitivanja i razlike između prvog i drugog ispitivanja za jedno obilježje očekivanja studenata. Očekivanja studenata za mentorske kompetencije evaluacije mijenjaju se kroz vrijeme, uz značajno postupno povišenje razina s napredovanjem studenata kroz godine studija. Navedeni su rezultati sukladni istraživanju u kojem diplomirani studenti imaju viša očekivanja od studenata prve godine (21). Pojedina istraživanja opisuju rezultate prema kojima je kategorija evaluacije rangirana na prvo mjesto i kada je riječ o „mlađim“, ali i „starijim“ studentima (73,48,49,117). Suprotno tomu, druga su istraživanja dala rezultate u kojima je „evaluacija“ rangirana najniže (108). Evaluacija je situacija koja često dovodi do uznemirenosti studenata (121). Međutim, bez obzira na razinu uznemirenosti, evaluacija je neizbježna i potrebna sastavnica kako bi se procijenili ishodi učenja i zadržali profesionalni standardi (73). Studenti

u ovom istraživanju porastom godine studija imaju značajno viša očekivanja za povratnim informacijama mentora, mentorskim praćenjem i procjenom studentova rada te objektivnim prepoznavanjem jačih i slabijih strana studenta. To upućuje na činjenicu kako studenti prolaskom vremena postaju svjesniji važnosti obostranih povratnih informacija i objektivne evaluacije. U istraživanju koje je proveo Brown 1981. godine studenti povratnu informaciju i pravednu evaluaciju smatraju najvažnijim kompetencijama mentora (49). Dakle, studentima je jako važna povratna informacija i dostupnost mentora koji je uvijek spreman pomoći, što potvrđuje i literatura (51). Povratne informacije o postignućima, uspjesima i koristima studenata od mentorskog procesa pokazatelji su učinkovitosti mentora i trebaju biti dijelom istraživanja pri utvrđivanju učinkovitosti cjelokupnog mentorskog procesa (59).

Za očekivanja studenata iz kategorije M/S, prema ukupnim vrijednostima kategorije, ne postoji značajna razlika, no razina se očekivanja evidentno postupno povisuje s godinama studija za gotovo sva obilježja navedene kategorije, a značajno za obilježje „*Pokazuje suosjećanje*“. Značajno povišenje razine očekivanja za navedeno obilježje postoji između početnog prvog i drugog te prvog i završnog trećeg ispitivanja. Jasno je kako studentima tijekom studiranja rastu razine očekivanja za dobrim odnosom s mentorom. Rezultati drugih istraživanja također pokazuju kako „stariji“ studenti imaju viša očekivanja iz ove kategorije od studenata prve godine (21,73). Ovo istraživanje pokazuje kako je studentima uz mentorov profesionalan odnos, važno i mentorovo suosjećanje. Jacobsen opisuje odnos mentora i studenta kao izuzetno važan čimbenik učenja u kliničkom okruženju koji nije prisutan pri učenju u učionici, a naziva ga „*ljudska komponenta*“ (16). Mentori grade profesionalan odnos prije svega osiguravajući prevladavanje sljedećih uvjeta: prihvaćanje uz bezuvjetan pozitivan odnos (prihvaćanje pojedinca kakav je s pojedinačnim prednostima i manama te uzajamno poštovanje); iskrenost i suosjećajnost (biti voljan sagledati situacije iz tuđe perspektive) (5). Navedene ključne uvjete podupire uvijek važan odnos povjerenja, kada i mentor i student moraju biti motivirani provesti vrijeme zajedno kako bi održali pozitivan odnos te kako bi učinkovito radili u svrhu postizanja ciljeva (5).

Za očekivanja studenata iz kategorije M/B/ZT, prema ukupnim vrijednostima kategorije, ne postoji značajna razlika, no razina se očekivanja značajno mijenja za obilježja „*Traži mišljenje bolesnika o pruženoj zdravstvenoj njezi*“ i „*U pozitivnom je odnosu i dogovoru sa zdravstvenim timom*“. Za oba navedena obilježja razine očekivanja značajno rastu između prvih i drugih očekivanja, a za jedno su obilježje, „*U pozitivnom je odnosu i dogovoru sa zdravstvenim timom*“, razine očekivanja studenata niže u trećem u odnosu na drugo

ispitivanje. Dakle, studentima u odnosu na početna prva očekivanja rastu razine očekivanja za dobrim odnosom mentora s bolesnikom i zdravstvenim timom. Međutim, analiza procjena studenata koliko mentori poduzimaju navedene kompetencije tijekom studija pokazuje da mentori značajno rjeđe primjenjuju kompetencije odnosa s bolesnikom i zdravstvenim timom u usporedbi s primjenom ostalih kompetencija. Navedeno bi moglo utjecati na nešto niža očekivanja studenata u trećem u odnosu na drugo ispitivanje. Poznato je da na očekivanja studenata značajan utjecaj imaju prethodna, u ovom slučaju moguće „lošija“ iskustva, što na neki način podrazumijeva činjenicu „ako nešto ranije nije bilo na visokoj razini, nema smisla ni kasnije očekivati više“ (56). No, bez obzira na navedeno, druga i treća očekivanja na višoj su razini u odnosu na prva očekivanja studenata. To pokazuje kako studenti dobre međuljudske odnose s bolesnikom i unutar zdravstvenog tima smatraju važnim čimbenikom za uspješnost kliničke edukacije, što potvrđuju i druga istraživanja (16,49,108,113,114,121-123).

Očekivanja studenata iz kategorije OSOB, prema srednjim vrijednostima, za gotovo sva se obilježja postupno povisuju, ali ne značajno, kao i za cijelu kategoriju. Navedeni su rezultati sukladni istraživanjima u kojima studenti prve godine imaju niža očekivanja iz ove kategorije od „starijih“ studenata (21,73). Mentor su uz profesionalno znanje i iskustvo potrebne i kompetencije kao što su motiviranost, entuzijizam, strpljenje, taktičnost, suosjećajnost, iskrenost, pouzdanost, pravednost, pristupačnost, prilagodljivost (4,5,8,16-21).

Usporedba ukupnih razina među trima ponavljanim ispitivanjima očekivanja studenata tijekom trogodišnjeg studija pokazuje značajne promjene (razlike) kroz vrijeme. Uz postojanje značajnih razlika razina očekivanja studenata tijekom studija, postoji i pozitivna povezanost očekivanja studenata u odnosu na prolazak vremena (godine studija). Pozitivna je povezanost između razina očekivanja prvih i drugih, prvih i trećih, kao i drugih i trećih ispitivanja očekivanja studenata. Prolaskom vremena i porastom godine studija, značajno raste razina očekivanja studenata. Dakle, razine očekivanja studenata u značajnom su porastu s porastom svake godine studija.

6.5.2. Procjena mentorskih kompetencija studenata tijekom studija

Usporedba među trima ponavljanim ispitivanjima procjena studenata tijekom trogodišnjeg studija pokazuje značajne promjene (razlike) u svih šest kategorija kompetencija mentora i ukupnim srednjim vrijednostima procjena studenata po godinama studija. Treba napomenuti

kako navedene značajne promjene (razlike) u procjenama studenata poglavito ovise o mentorima i razinama njihovih kompetencija koje su studenti procjenjivali tijekom kliničkih vježbi. Dakle, razine procjena studenata tijekom studija u pravilu su rezultat razine kompetencija mentora pojedinih godina studija na kliničkim vježbama.

Studenti su tijekom studija značajno najviše ocjene, pri drugoj procjeni, dali mentorima druge godine studija, potom značajno manje ocjene pri trećoj procjeni mentorima treće godine te najmanje ocjene pri prvoj procjeni mentorima prve godine studija. Mentori su druge godine najbolje procijenjeni u pedagoškim i stručnim kompetencijama, kompetencijama evaluacije i odnosu sa studentom te osobnosti mentora. Izjednačeno su procijenjeni s mentorima treće godine u kompetencijama odnosa s bolesnikom i zdravstvenim timom. Navedeni su rezultati djelomice sukladni rezultatima drugog istraživanja u kojem su mentori druge godine procijenjeni najvišim ocjenama u kategorijama EVAL, M/S, nešto nižim u kategoriji OSOB, a najnižim ocjenama u kategorijama kompetencija POD i STR (59). Studenti su tijekom studija značajno najniže procijenili kompetencije mentora prve godine studija, osobito za kompetencije M/B/ZT, što je u skladu s rezultatima drugog istraživanja (59). Za navedenu su kategoriju značajno najniža očekivanja bila upravo pri prvom ispitivanju, no mentori su prve godine procijenjeni i niže od niskih očekivanja.

Očekivani doprinos

U radu je znanstvenim metodama dokazano kako stalna istraživanja studentskih očekivanja i procjena te samoprocjena kompetencija mentora mogu značajno promijeniti i poboljšati znanstvenu i socijalno-pedagošku dimenziju kvalitete kliničke edukacije u zdravstvu. Prepoznavanje specifičnosti i razlika među studentskim očekivanjima, procjenama te samoprocjenama kompetencija mentora značajna je pomoć studentima i mentorima tijekom kliničke edukacije. Također, originalnom je instrumentu/upitniku dodano pet obilježja kompetencija mentora zdravstvene njege koji oblikuju petu kategoriju kompetencija (Odnos mentora s bolesnikom/obitelji i zdravstvenim timom). Navedena je kategorija dodana jer bolesnik čini središte zdravstvene skrbi, a mentori imaju važnu zadaću pripremiti studenta za rad s bolesnikom u stvarnom kliničkom okruženju. Studenti tijekom kliničke edukacije od mentora moraju vidjeti, razumjeti i usvojiti profesionalni i holistički pristup prema bolesniku i njegovoj obitelji, kao i prednosti timske načina rada. Kvalitetan odnos mentora s bolesnikom i bolesnikovom obitelji pomaže studentima pri stjecanju tehničkih, psihomotornih, međuljudskih i komunikacijskih vještina. Mentori su vrlo često modeli prema

kojima studenti postaju kompetentni zdravstveni profesionalci u danas sve složenijem i zahtjevnijem kliničkom okruženju. Kvaliteta svakodnevne zdravstvene skrbi ovisi o kvaliteti kliničke edukacije, koja uvelike ovisi o kompetencijama mentora kliničkih vježbi. Navedena triangulacija osnova je za pružanje učinkovite i sigurne zdravstvene skrbi utemeljene na dokazima, povećanje razine zadovoljstva bolesnika, kraće trajanje hospitalizacije i smanjenje troškova u djelatnosti zdravstvene zaštite. Istraživanje je provedeno u nadi kako će biti osnova pružanja pomoći mentorima i studentima u poboljšanju kvalitete mentorstva pri izvođenju kliničkih vježbi zdravstvene njege.

7. ZAKLJUČCI

Rezultatima istraživanja potvrđena je postavljena hipoteza o povezanosti studentskih očekivanja i procjena mentorskih kompetencija te samoprocjena vlastitih kompetencija mentora s godinom studija. Očekivanja i procjene studenata, kao i samoprocjene kompetencija mentora, značajno se razlikuju s obzirom na godinu studija. Rezultati istraživanja potvrđuju povezanost očekivanja studenata i studentskih procjena mentorskih kompetencija s napredovanjem studenata kroz studij.

Razine očekivanja studenata tijekom trogodišnjeg studija značajno su više porastom godine studija, a značajne razlike studentskih procjena kompetencija mentora tijekom studija primarno ovise o mentorima i kompetencijama koje primjenjuju tijekom kliničkih vježbi.

Iz provedenog istraživanja može se zaključiti:

- Procijenjene su kompetencije mentora značajno niže ocijenili od očekivanih kompetencija mentora studenti prvih i trećih godina studija, akademskih 2011./2012., 2012./2013. i 2013./2014. godina.
- Samoprocijenjene kompetencije mentora u izvođenju kliničkih vježbi, u odnosu na procjene studenata, značajno su više ocijenili mentori svih triju godina studija, akademskih 2011./2012., 2012./2013. i 2013./2014. godina.
- U akademskim 2011./2012. i 2013./2014. godinama značajno su najniža očekivanja mentorskih kompetencija studenata druge godine, a najniže procjene studenata prve godine studija. U akademskoj 2012./2013. godini značajno su najniža očekivanja i procjene mentorskih kompetencija studenata prve godine studija. Mentori treće godine studija, svih triju akademskih godina, značajno su precijenili vlastite kompetencije u izvođenju kliničkih vježbi.
- Studenti prvih godina studija, različitih akademskih godina, imaju značajno najniža očekivanja akademske 2012./2013. i značajno najviše procjene kompetencija mentora akademske 2011./2012. godine. Studenti drugih godina studija, različitih akademskih godina, imaju značajno najniža očekivanja i procjene kompetencija mentora akademske 2011./2012. godine. Studenti trećih godina studija, različitih akademskih godina, imaju značajno najniža očekivanja akademske 2011./2012. i značajno najniže procjene kompetencija mentora akademske 2013./2014. godine. Među trima ponavljanim

ispitivanjima samoprocjena kompetencija mentora istih godina studija, različitih akademskih godina, nema značajne razlike za mentore prve, druge i treće godine studija.

- Očekivanja studenata tijekom studija u značajnom su porastu svake sljedeće godine studija.
- Studenti su tijekom studija značajno najviše ocijenili kompetencije mentora druge godine studija.

8. SAŽETAK

Cilj

Osnovni je cilj doktorskoga rada dobiti uvid u promjene studentskih očekivanja i procjena mentorskih kompetencija kao i samoprocjena mentora različitih godina studija te istoga naraštaja studenata tijekom cijelog studija.

Ispitanici i metode

Istraživanje je longitudinalno, presječno i prospektivno, provedeno u trajanju tri akademske godine, u KBC Osijek, na klinikama i odjelima nastavnim bazama Medicinskog fakulteta Osijek. U istraživanje su uključene dvije skupine ispitanika: tri naraštaja studenata (2011./2012., 2012./2013., 2013./2014.) prve, druge i treće godine sveučilišnog preddiplomskog studija Sestrinstvo, Medicinskog fakulteta Osijek i mentori kliničkih vježbi triju kolegija. Instrument je ispitivanja anketni upitnik koji se sastojao od pitanja o općim obilježjima ispitanika i 52 obilježja kompetencija mentora podijeljenih u šest kategorija. Instrument je prilagođen iz instrumenta The Nursing Clinical Teacher Effectiveness Inventory (NCTEI). Kriteriji za uključivanje kolegija iz pojedine godine studija bili su: kolegij zdravstvene njege, najmanje 60 sati vježbi, najmanje 8 ECTS bodova, najmanje osam mentora.

Rezultati

Procijenjene su kompetencije mentora značajno niže ocijenili od očekivanih kompetencija mentora studenti prvih i trećih godina studija, svih triju akademskih godina ($p < 0,001$). Samoprocijenjene kompetencije mentora u izvođenju kliničkih vježbi, u odnosu na procjene studenata, značajno su višima ocijenili mentori svih triju studijskih i akademskih godina ($p < 0,001$). U akademskoj 2011./2012. i 2013./2014. godini značajno su najniža očekivanja studenata druge godine ($p < 0,001$), a najniže procjene studenata prve godine studija ($p < 0,001$). U akademskoj 2012./2013. godini najniža su očekivanja i procjene studenata prve godine studija ($p < 0,001$). Mentori treće godine studija, svih triju akademskih godina, značajno su precijenili vlastite kompetencije ($p < 0,001$). Studenti istih godina studija, različitih akademskih godina, imaju značajno različita očekivanja ($p < 0,001$) i procjene mentorskih kompetencija ($p < 0,001$). Među ponavljanim samoprocjenama mentora nema značajne razlike za mentore prve ($p = 0,584$), druge ($p = 0,587$) i treće ($p = 0,292$) godine studija. Očekivanja studenata tijekom trogodišnjeg studija u značajnom su porastu s porastom godine studija

($p < 0,001$). Studenti su tijekom studija najvišima ocijenili kompetencije mentora druge godine studija ($p < 0,001$).

Zaključak

Očekivanja i procjene studenata, kao i samoprocjene kompetencija mentora razlikuju se s obzirom na godinu studija. Očekivanja studenata tijekom studija viša su porastom godine studija, a studentske procjene kompetencija mentora tijekom studija primarno ovise o mentorima i kompetencijama koje primjenjuju tijekom kliničkih vježbi.

9. SUMMARY

Assessment and Self-assessment of the Mentors' Competencies in Nursing - a Prerequisite for the Improvement of the Nursing Bachelors' Clinical Education's Evaluation in the Educational System

Objective

The main objective of this doctoral research is to get an insight into the change of students' expectations and assessments of their mentors' competence. We have also dealt with the self-estimations of mentors at different study years working with the same generation of students throughout the study.

Subjects and methods

The research was a longitudinal, cross-sectional and prospective one. It was conducted during a period of three academic years at the Clinical Hospital (KBC) Osijek, in the clinics and departments – teaching bases of the Osijek Faculty of Medicine. The study involved two groups of participants: three generations of students (2011/2012, 2012/2013, 2013/2014) of the first, second and third year at the University undergraduate study of Nursing at the Osijek Faculty of Medicine, as well as the clinical practise mentors for three courses.

The testing instrument was a questionnaire on general characteristics of the respondents and 52 attributes of mentors' competences divided into six categories. The instrument was adapted from the Nursing Clinical Teacher Effectiveness Inventory (NCTE). Criteria for inclusion of courses in each study year were: the course of health care, at least 60 hours of clinical practise, at least 8 ECTS credits, at least eight mentors.

Results

The mentors' competences were estimated at a significantly lower rate than expected by students of the first and the third year of study at all three academic years ($p < 0.001$). The mentors' self-estimated competences in performing their clinical practice were significantly higher by the mentors of all three study and academic years, in relation to the assessment of students ($p < 0.001$).

In the academic years of 2011/2012 and 2013/2014, students of the second year's expectations were significantly lowest ($p < 0.001$), while the lowest assessments were those of the first year students ($p < 0.001$). In the academic year of 2012/2013, the lowest expectations and evaluations were those of the first year's students ($p < 0.001$). Mentors at the third year of

study in all three academic years significantly overestimated their own competences ($p < 0.001$). Students at the same study years, but in the different academic years, had significantly different expectations ($p < 0.001$) and estimates of mentors' competence ($p < 0.001$). Among the repeated mentors' self-estimations, there were no significant differences at the first ($p = 0.584$), the second ($p = 0.587$) and the third ($p = 0.292$) year of study. Expectations of students during the three-year study significantly increased every year ($p < 0.001$). During their studies, the students had estimated their mentors' competence as highest at the second year of study ($p < 0.001$).

Conclusion

Students' expectations and estimations of mentors' competences, as well as mentors' self-assessments, differ with given study year. Students' expectations grow with each study year. The students' assessment of mentors' competence primarily depends on the mentors and the competences they apply in clinical practice.

10. LITERATURA

1. Berk RA, Berg J, Mortimer R, Walton-Moss B, Yeo TP. Measuring the Effectiveness of Faculty Mentoring Relationships. *Acad Med.* 2005;80:66–71.
2. Dorsey LE, Baker MC. Mentoring Undergraduate Nursing Students, Assessing the State of the Science. *Nurse Educ.* 2004;29:260-5.
3. Barlow S. Impossible dream. *Nurs Times.* 1991;87:53-4.
4. Aston L, Hallam PA. Successful Mentoring in Nursing. *Learning Matters* 33 Southernhay East Exeter, 2010.
5. Gopee N. Mentoring and Supervision in Healthcare. Sage Publication Ltd.2007:33-36.
6. Haggerty B. A second look at mentors: Do you really need one to succeed in nursing? *Nurs Outlook.* 1986;34:16-9.
7. Merriam S. Mentors and proteges a critical review of the literature. *Adult Educ Quart.* 1983;33:161-73.
8. Gray MA, Smith NL. The qualities of an effective mentor from the student nurse's perspective: findings from a longitudinal qualitative study. *J Adv Nurs.* 2000;32:1542-49.
9. Pellatt GC. The role of mentors in supporting pre-registration nursing students. *Br J Nurs.* 2006;15:336-40.
10. Ali PA, Panther W. Professional development and the role of mentorship. *Nurs Stand.* 2008;22:35-9.
11. The Royal College of Nursing. Guidance for mentors of nursing students and midwives. Second edition, London 2009.
12. Nursing and Midwifery Council. Standards of proficiency for pre-registration nursing education. London:NMC;2004.
13. Nursing and Midwifery Council. Standards to support learning and assessment in practice. London:NMC; 2006.
14. Nursing and Midwifery Council. Standards to support learning and assessment in practice. London: NMC; 2008.

15. Blastorah M. The effect of mentoring on leadership self-efficacy in nurses. Graduate Department of Nursing Science. Lawrence S. Bloomberg Faculty of Nursing, University of Toronto 2009; Disertacija.
16. Knox JE, Mogan J. Important clinical teacher behaviours as perceived by university nursing faculty, students and graduates. *J Adv Nurs.* 1985;10:25-30.
17. Andrews M, Wallis M. Mentorship in nursing:a literature review. *J Adv Nurs.* 1999;29:201-7.
18. Papp I, Markkanen M, von Bonsdorff M. Clinical environment as a learning environment: student nurses' perceptions concerning clinical learning experiences. *Nurse Educ Today.* 2003;23:262-8.
19. Wilkes Z. The student-mentor relationship:a review of the literature. *Nurs Stand.* 2006;20:42-7.
20. Bulut H, Hisar F, Demir SG. Evaluation of mentorship programme in nursing education: A pilot study in Turkey. *Nurse Educ Today.* 2010;30:756-62.
21. Rehan S, Barolia R. Characteristics of Clinical faculty perceived By nursing students and Alumni in Karachi. *Can J Pure Appl Sci.* 2007;1:35-44.
22. Adelman-Mullally T, Mulder CK, McCarter-Spalding DE, et al. The clinical nurse educator as leader. *Nurse Educ Pract.* 2013;13:29-34.
23. Darling L.A.W. What Do Nurses Want in a Mentor? *J Nurs Adm.* 1984;14:42-4.
24. Darling L.A.W. What to Do About Toxic Mentors. *J Nurs Adm.* 1985;15:43-4.
25. Chow FLW, Suen LKP. Clinical staff as mentors in pre-registration undergraduate nursing education: students' perceptions of the mentors' roles and responsibilities. *Nurse Educ Today.* 2001;21:350-8.
26. Morton-Cooper A, Palmer A. *Mentoring, Preceptorship and Clinical Supervision.* Second edition. Oxford: Blackwell; 2000.
27. Bushnell J. *The RRANN Mentor Program.* University of Alaska Anchorage. School of Nursing. Anchorage, Alaska: Providence Drive; 2003.
28. Huybrecht S, Loeckx W, Quaeysaegens Y, Tobel D, Mistiaen W. Mentoring in nursing education: Perceived characteristics of mentors and the consequences of mentorship Original Research Article. *Nurse Educ Today.* 2011;31:274-8.
29. Gilmour JA, Kopeikin A, Douché J. Student nurses as peer-mentors: Collegiality in practice Original Research Article. *Nurse Educ Pract.* 2007;7:36-43.

30. Fitzpatrick J. Evaluating teaching effectiveness. *Nurs Educ Perspect*. 2004;25:109.
31. Mogan J, Knox JE. Characteristics of „best“ and „worst“ clinical teachers as perceived by university nursing faculty and students. *J Adv Nurs*. 1987;12:331-7.
32. Ramsey P, Blowers S, Merriman C, Glenn L, Terry L. The Nurse center: a peermentor-tutor project for disadvantaged nursing students in Appalachia. *J Nurs Educ*. 2000;25:277-81.
33. Woolley AS, Costello SE. Innovations in clinical teaching. In *Curriculum Revolution: Mandate for Change*, National League for Nursing, New York;1988:89-105.
34. DeYoung S. *Teaching Nursing*. Addison-Wesley. California:Menlo Park;1990.
35. Kenny AJ, Kendall S.. Serving two masters:quality teaching and learning versus economic rationalism. *Nurse Educ Today*. 2001;21:648–55.
36. Kelly C. Student’s perceptions of effective clinical teaching revisited. *Nurse Educ Today*. 2007;27:885–92.
37. Neary M. Supporting students’ learning and professional development through the process of continuous assessment and mentorship. *Nurse Educ Today*. 2000;20:463–474.
38. Flagler S, Loper-Powers S, Spitzer A. Clinical teaching is more than evaluation alone! *J Nurs Educ*. 1988;27:342-8.
39. Windsor A. Nursing students' perceptions of clinical experience. *J Nurs Educ*. 1987;26:150-4.
40. Ming L, Mingxia Z, Hongxia D, Haobin Y. Clinical Nursing Preceptors Perceptions of : A Qualitative Study. *Journal of Macao Polytechnic Institute*. 2009;18-22.
41. Scott ES. Peer-to-peer mentoring: teaching collegiality. *Nurse Educ*. 2005;22:52-6.
42. Jacobi M. Mentoring and undergraduate academic success: a literature review. *Rev Educ Res*. 1991;61:505–32.
43. Cahill HA. A qualitative analysis of student nurses’ experiences of mentorship. *J Adv Nurs*. 1996;24:791-9.
44. Cooper MA, Palmer A. *Mentoring, Preceptorship and Clinical Supervision*. Second edition. Oxford: Blackwell; 2000.

45. Cho CS, Ramanan RA, Feldman MD. Defining the Ideal Qualities of Mentorship: A Qualitative Analysis of the Characteristics of Outstanding Mentors Original Research Article. *Am J Med.* 2011;124:453-8.
46. Donnon T, Delver H, Beran T. Student and teaching characteristics related to ratings of instruction in medical sciences graduate programs. *Med Teach.* 2010;32:327-32.
47. Fereday J, Muir-Cochrane E. The role of performance feedback in the self-assessment of competence: a research study with nursing clinicians. *Collegian.* 2006;13:10-5.
48. O'Shea HS, Parsons MK. Clinical instruction: Effective & ineffective teacher behaviors. *Nurs Outlook.* 1979;27:411-5.
49. Brown ST. Faculty & student perception of effective clinical teachers. *Journal of Nursing Education.* 1981;20:4-15.
50. Bergman K, Gaitskill T. Faculty & student perceptions of effective clinical teachers: An extension study. *J Prof Nurs.* 1990;6:33-44.
51. Kube ML. Clinical Teaching Behaviors - The Relationship of Nursing Faculty Clinical Teaching Behaviors to Student Learning. College of Saint Mary 2010; Disertacija.
52. Salsali M. Evaluating teaching effectiveness in nursing education: An Irania perspective. *BMC Med Educ.* 2005;5:29.
53. Borges JR, Smith CB. Strategies for Mentoring a Diverse Nursing Workforce. *Semin Nurse Manag.* 2004;2:45-8.
54. Burnard P. A Supporting Act. *Nurs Times.* 1988; 84:27-8.
55. Davies E, Turner C, Osborne Y. Evaluating a clinical partnership model for undergraduate nursing students. *Collegian.* 1999;6:23-7.
56. Aston L, Maggie M, Day C, Fraser D. An exploration into the role of the teacher /lecturer in practice: findings from a case study in adult nursing. *Nurse Educ Today.* 2000;20:178-88.
57. Darling LAW. What do nurses want in a mentor? *J Nurs Adm.* 1984;42-4.
58. Gray MA, Smith LN. The qualities of an effective mentor from the student nurse perspective: findings from a longitudinal qualitative study. *J Adv Nurs.* 2000;32:1542-9.

59. Lovrić R, Prlić N, Barać I, et al. Specificities and differences in nursing students' perceptions of nursing clinical faculties' competences. *J Prof Nurs.* 2014;30:406-17.
60. Davies M, Hopkins S, Irene Lavery I, et al. *Guidance for Mentors of Nursing Students and Midwives.* 2nd ed. London: The Royal College of Nursing; 2009.
61. Bandura A. Social cognitive theory of self-regulation. *Organ Behav Hum Decis Process.* 1991;50:248-87.
62. Bandura A. *Self-efficacy: The exercise of control.* New York: Freeman; 1997.
63. Bandura A. Social cognitive theory: An agentic perspective. *Asian J Soc Psychol.* 1999;2: 21-41.
64. Jurić D. Neke strategije samoregulirajuće motivacije kao prediktor akademske prokrastinacije u školskom kontekstu. Sveučilište u Zagrebu, Hrvatski studiji – *Studia Croatica, Studij psihologije, Diplomski rad Zagreb, studeni 2004.*
65. Irby D, Rakestraw P. Evaluating clinical teaching in medicine. *J Med Educ.* 1981;56:181-6.
66. Stafford L, Graves CC. Some problems in evaluating teaching effectiveness. *Nurs Outlook.* 1978;26:494-7.
67. Kelly C. Student's perceptions of effective clinical teaching revisited. *Nurse Educ Today.* 2007;27:885-92.
68. Allison-Jones LL, Hirt JB. Comparing the teaching effectiveness of part-time & full-time clinical nurse faculty. *Nurs Educ Perspect.* 2004;25:238-43.
69. Hsu L. An analysis of clinical teacher behavior in a nursing practicum in Taiwan. *J Clin Nurs.* 2006;15:619-28.
70. Johansson UB, Kaila P, Ahlner-Elmqvist M, Leksell J, Isoaho H, Saarikoski M. Clinical learning environment, supervision and nurse teacher evaluation scale: psychometric evaluation of the Swedish version. *J Adv Nurs.* 2010;66:2085-93.
71. Tang F, Chou S, Chiang H. Students' perceptions of effective and ineffective clinical instructors. *J Nurs Educ.* 2005;44:187-92.
72. Powell NJ, Rubenstein C, Sawin EM, Annan S. Student evaluations of teaching tools: a qualitative examination of student perceptions. *Nurse Educ.* 2014;39:274-79.
73. Li MK. Perceptions of effective clinical teaching behaviours in a hospital-based nurse training programme. *J Adv Nurs.* 1997; 26:1252-61.

74. MacBeath JEC. *Self-evaluation in European Schools: A Story of Change*. London, UK: Routledge; 2000.
75. Reid-Searl K, Moxham L, Walker S, Happell B. Nursing students administering medication: appreciating and seeking appropriate supervision. *J Adv Nurs*. 2010;66:532-41.
76. Ljubetić M, Zadro S. Self-evaluation of teachers' competence for educational working with parents. *wkVjesn*. 2009;58:33-48.
77. Janssens Frans JG, Amelvoort van Gonnie HWCH. School selfevaluations and school inspections in Europe: an exploratory study. *Stud Educ Eva*. 2008;34:15-23.
78. Dunning D, Heath C, Suls JM. Flawed self-assessment implications for health, education, and the workplace. *Psychol Sci Publ Interest*. 2004;5:69-106.
79. Boud D. Avoiding the traps: seeking good practice in the use of self assessment and reflection in professional courses. *Soc Work Educ*. 1999;18:121-32.
80. Miller PA. Self-assessment: the disconnect between research and rhetoric. *Physiother Can*. 2008;60:117-24.
81. Delaram M, Tootoonchi M. Comparing self- and teacher-assessment in obstetric clerkship course for midwifery students of Shahrekord University of Medical Sciences. *Iran J Med Educ*. 2010;9:231-8.
82. Yalcin S, Erkal-Ilhan S. Levels of self awareness and self evaluation in nursing and midwifery students and its relationship with academic success. *Educ Sci*. 2008;33:51-61.
83. Musolino GM. Fostering reflective practice: self-assessment abilities of physical therapy students and entry-level graduates. *J Allied Health*. 2006;35:30-42.
84. Cook DA, Thompson WG, Thomas KG, Thomas MR, Pankratz VS. Impact of self-assessment question and learning styles in Webbased learning: a randomized controlled crossover trial. *Acad Med*. 2006;81:231-8.
85. Duffy FD, Holmboe ES. Self-assessment in lifelong learning and improving performance in practice. *JAMA*. 2006;296:1137-9.
86. Al-Kadri HM, Al-Moamary MS, Al-Takroni H, Roberts C, van der Vleuten CP. Self-assessment and students' study strategies in a community of clinical practice: a qualitative study. *Med Educ Online*. 2012;17:11204.

87. Machado JL, Machado VM, Grec W, Bollela VR, Vieira JE. Self- and peer assessment may not be an accurate measure of PBL tutorial process. *BMC Med Educ.* 2008;8:55.
88. Motycka CA, Rose LR, Ried LD, Brazeau G. Self-assessment in pharmacy and health science education and professional practice. *Am J Pharm Educ.* 2010;74:85.
89. Haun DE, Zeringue A, Leach A, Foley A. Assessing the competence of specimen-processing personnel. *Lab Med.* 2000;31:633-7.
90. Baxter P, Norman G. Self-assessment or self deception? A lack of association between nursing students' self-assessment and performance. *J Adv Nurs.* 2011;67:2406-13.
91. Hajbaghery MA, Valashani KK, Haratmeh AH. Correlation of clinical skills self-assessment of nursing internship trainees with their teachers' evaluation. *Nurs Midwifery Stud.* 2012;1:94-9.
92. Atash Sokhan G, Bolbol Haghighi N, Bagheri H, Ebrahimi H. Comparison of self, peer, and clinical teacher evaluation in clinical skills evaluation process of midwifery students. *Iran J Med Educ.* 2011;10:333-9.
93. Ridley RT, Eversole M. Mirrors of change: student self-reflection. *Nurse Educ.* 2004;29:181-2.
94. Fastre GMJ, van der Klink MR, van Merriënboer JJG. The effects of performance-based assessment criteria on student performance and self-assessment skills. *Adv Health Sci Educ Theory Pract.* 2010;15:517-32.
95. Tzeng HM. Nurses' self-assessment of their nursing competencies, job demands and job performance in the Taiwan hospital system. *Int J Nurs Stud.* 2004;41:487-96.
96. Sabeti F, Akbari-Nassaji N, Haghighy-Zadeh MH. Nursing students' self-assessment regarding clinical skills achievement in Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences (2009). *Iran J Med Educ.* 2011;11:506-15.
97. Jensen R. Clinical reasoning during simulation: comparison of student and faculty ratings. *Nurse Educ Pract.* 2013;13:23-8.
98. McLeod P, Steinart Y, Snell L. Use of retrospective pre/post assessments in faculty development. *Med Educ.* 2008;42:533-43.
99. Larsen R, Zahner SJ. The impact of Web-delivered education on preceptor role self-efficacy and knowledge in public health nurses. *Public Health Nurs.* 2011;28:349-56.

100. Allen TD, Eby LT, Lentz E. Mentorship behaviors and mentorship quality associated with formal mentoring programs: closing the gap between research and practice. *Appl Psychol.* 2006;91:567-78.
101. Balam EM, Shannon DM. Student ratings of college teaching: a comparison of faculty and their students. *Assess Eval High Educ.* 2010;35:209-21.
102. Annan SL, Tratnack S, Rubenstein C, Metzler-Sawin E, Hulton L. An integrative review of student evaluations of teaching: implications for evaluation of nursing faculty. *JProfNurs.* 2013;29:10-24.
103. Lovrić R, Prlić N, Zec D, Pušeljić S, Žvanut B. Students' Assessment and Self-assessment of Nursing Clinical Faculty Competencies: Important Feedback in Clinical Education? *Nurse Educ.* 2015;40:E1-5.
104. Čuk V. Mentorska vloga v kliničnem okolju: razvoj modela izkustvenega učenja v zdravstveni negi. Koper, Slovenia, Univerza na Primorskem–Pedagoška fakulteta 2014; Disertacija.
105. Gignac-Caille AM, Oermann MH. Student and faculty perceptions of effective clinical instruction in ADN programs. *J Nurs Educ.* 2001;95:347-53.
106. Lee W, Cholowski K, Williams AK. Nursing students and clinical educators perceptions of characteristics of effective clinical educators in an Australian university school of nursing. *J Adv Nurs.* 2002;39:412-20.
107. Kelly C. Students perceptions of effective clinical teaching revisited. *Nurse Educ Today.* 2007;27:885-92.
108. Sellick K, Kanitsaki O. A comparison of faculty and student perceptions of clinical nurse teacher behaviours. *J Adv Nurs.* 1991;9:3-7.
109. Gillespie M. Student-teacher connection in clinical nursing education. *J Adv Nurs.* 2002;37:566-76.
110. Jackson R. Approaching clinical teaching and evaluation through the written word. A humanistic approach. *J Nurs Educ.* 1987;26:384-5.
111. Kirshling JM, Fields J, Imle M, Mowery M, Tanner CA, Perrin N. Evaluating teaching effectiveness. *J Nursing Educ.* 1995;34:401-10.
112. Lofmark A, Wikblad K. Facilitating and obstructing factors for development of learning in clinical practice: A student perspective. *J Adv Nurs.* 2001;34:43-50.

113. Reeve MM. Development of an instrument to measure effectiveness of clinical instructors. *J Nurs Educ.* 1994;33:15-20.
114. Viverais-Dresler G, Kutschke M. RN Students ratings and opinions related to the importance of certain clinical teacher behaviors. *J Contin Educ Nurs.* 2001;32:274-82.
115. Nehring V. Nursing clinical teacher effectiveness inventory: A replication study of the characteristics of „best and „worst clinical teachers as perceived by nursing faculty and students. *J Adv Nurs.* 1990;15:934-40.
116. Kotzabassaki S, Panou M, Dimou F, Karabagli A, Koutsopoulou B i Ikonou U. Nursing students & faculty's perceptions of the characteristics of „best“ and „worst“ clinical teachers: A replication study. *J Adv Nurs.* 1997;26:817-24.
117. Seith S, Bell SK. Perceptions of effective clinical teaching in associate degree programs. *J Nurs Educ.* 1994;33:389-94.
118. Huić A, Ricijaš N, Branica V. Kako definirati i mjeriti kompetencije studenata – validacija skale percipirane kompetentnosti za psihosocijalni rad. *Ljetopis socijalnog rada.* 2010;2:195-221.
119. Poorman SG, Webb CA, Mastorovich ML. Students' stories: how faculty help and hinder students at risk. *Nurse Educ.* 2002;27:126-31.
120. Poorman SG, Mastorovich ML, Webb CA. When a GN doesn't become an RN: how the staff educator can help. *J Nurse Staff Dev.* 2002;18:14-9.
121. Kleehammer K, Hart AL, Keck JF. Nursing students' perceptions of anxiety-producing situations in the clinical setting. *J Nurs Educ.* 1990;4:183-7.
122. Hsu L. An analysis of clinical teacher behavior in a nursing practicum in Taiwan. *J Clin Nurs.* 2006;15:619-28.
123. Wong S. Nurse-teacher behaviours in the clinical field: Apparent effect on nursing students learning. *J Adv Nurs.* 1978;3:369-72.

11. ŽIVOTOPIS

Podatci o doktorandu

- Ime i prezime: **Robert Lovrić**
- Datum i mjesto rođenja: 26. svibnja 1973., Osijek
- Zvanje: magistar sestrinstva (mag. med. techn.)
- Matični broj studenta: 70120538
- Matični broj znanstvenika: 343885
- Adresa: Crikvenička 11, 31 000 Osijek
- Obiteljsko stanje: oženjen, otac dviju kćeri
- e-pošta: rlovric@mefos.hr

Obrazovanje

- 10.11.2012. - student poslijediplomskog doktorskog studija Biomedicina i zdravstvo - grana Sestrinstvo, Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku, Medicinski fakultet Osijek, Cara Hadrijana 10/E, Osijek (Hrvatska)
- 10. 2010. - 10. 9. 2012. - magistar sestrinstva, Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku , Medicinski fakultet Osijek, sveučilišni diplomski studij Sestrinstvo, J. Huttlera 4, Osijek (Hrvatska)
- 4. 2004. - 14. 2. 2007. - prvostupnik sestrinstva, Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku, Medicinski fakultet Osijek, sveučilišni preddiplomski studij Sestrinstvo, J. Huttlera 4, Osijek (Hrvatska)
- 20. 6. 1988. - 30. 6. 1992. - medicinski tehničar, Medicinska škola Osijek, Vukovarska 209, Osijek (Hrvatska)

Radno iskustvo

- 01.02. 2015. – profesor praktične nastave-nastavnik strukovnih predmeta, Medicinska škola Osijek, Vukovarska 209
- 25. 2. 2013. - naslovno suradničko zvanje asistenta i radno mjesto asistenta na određeno vrijeme za 20 % radnog vremena u znanstvenom području Biomedicina i zdravstvo, znanstvenom polju Kliničke medicinske znanosti, znanstvenoj grani Sestrinstvo, u nastavnoj bazi KBC Osijek

- 2012. - suradnik u izvođenju kliničkih vježbi na nastavnom predmetu Pedijatrija, sveučilišni preddiplomski studij Sestrinstvo, Medicinski fakultet Osijek, Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku;
- 2008. - 2009. - vanjski suradnik u izvođenju nastave iz predmeta Hitni medicinski postupci u Medicinskoj školi u Osijeku;
- 2007. - glavni tehničar kliničkog odjela, KBC Osijek, Klinika za pedijatriju, Klinički odjel intenzivnog liječenja djece, J. Huttlera 4, Osijek (Hrvatska)
- 2007. - suradnik u izvođenju teorijske nastave i kliničkih vježbi na kolegijima: Zdravstvena njega djeteta, Zdravstvena njega djeteta u jedinici intenzivnoga liječenja, Koordinacija i supervizija u zdravstvenoj njezi, sveučilišni preddiplomski studij Sestrinstvo, Medicinski fakultet Osijek, Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku.
- 12. 2005. - 1. 10. 2007. - voditelj tima medicinskih sestara, KBC Osijek, Odjel za pedijatriju, Odsjek intenzivnog liječenja djece, J. Huttlera 4, Osijek (Hrvatska)
- 10. 10. 2004. - 1. 12. 2005. - medicinski tehničar, KBC Osijek, Odjel za pedijatriju, Odsjek intenzivnog liječenja djece, J. Huttlera 4, Osijek (Hrvatska)

Osposobljavanje (tečajevi, projekti, usavršavanja)

- 23.7. 2015. - recenzent znanstvenog časopisa „Nurse Education Today“ indeksiranog u Current Contents i drugim znanstvenim bazama (IF1,364)
- 10.6.2015. Hrvatski suradnik na prijavljenom znanstveno-istraživačkom projektu u sklopu zajedničke hrvatsko-slovenske suradnje (2016. - 2017.): „*Učinkovitost i djelotvornost kliničke izobrazbe studenata sestrinstva i razvoja uloge mentora: komparativna studija između Slovenije i Hrvatske*“
- 27./28./2./2015. Program trajnog medicinskog usavršavanja, tečaj trajne izobrazbe, „Rijetke bolesti u neurologiji“, J. J. Strossmayera u Osijeku, Medicinski fakultet Osijek
- 17./18./4./2014. Program trajnog medicinskog usavršavanja, tečaj stalnog medicinskog usavršavanja, „Rijetke bolesti u neurologiji“, J. J. Strossmayera u Osijeku, Medicinski fakultet Osijek
- 28./29./3./2014. Program trajnog medicinskog usavršavanja, poslijediplomski tečaj trajne izobrazbe 1. kategorije, „Parkinsonova bolest i bolesti pokreta“, J. J. Strossmayera u Osijeku, Medicinski fakultet Osijek
- 21./2./2014. Program trajnog medicinskog usavršavanja prvi simpozij „Biomedical Informatics“, J. J. Strossmayera u Osijeku, Medicinski fakultet Osijek

- 20. 11. 2013. - predsjednik Radne grupe za recenziju i procjenu standardiziranih postupaka u pedijatriji, Hrvatska komora medicinskih sestara (HKMS)
- 19. 9. 2013. - član međunarodne znanstvene Udine-C skupine
- 19 -21. 9. 2013. - organizacijski odbor i tajnik tiskanog suplementa časopisa SEEHSJ
- 19./4./2013. Tečaj 3. kategorije „Moderno zbrinjavanje rana“, Hrvatska udruga medicinskih sestara; Podružnica Karlovačka županija
- 1-2./3./2013. Program trajnog medicinskog usavršavanja 1. kategorije „Psihodinamski pristup oboljelima od karcinoma“, J. J. Strossmayera u Osijeku, Medicinski fakultet Osijek;
- 08./2./2013. Program trajnog medicinskog usavršavanja 2. kategorije za medicinske sestre „Uloga sestre u kliničkoj prehrani bolesnika“, J. J. Strossmayera u Osijeku, Medicinski fakultet Osijek i Klinika za unutarnje bolesti KBC Osijek
- 18./11./2011. Stručno edukacijski tečaj: „Dijete i medicinska sestra danas – komunikacija u pedijatriji“; Hrvatska udruga medicinskih sestara, Pedijatrijsko društvo. Zagreb;
- 23. 9. 2011. - instruktor i predavač na tečaju trajnoga usavršavanja medicinskih sestara i tehničara „Životno ugroženo dijete: prepoznavanje, postupci i zdravstvena njega“ u Splitu
- 8. 8. 2011. – specijalizacija u pedijatrijskoj djelatnosti, Ministarstvo zdravlja RH
- 8.-22.7/2011. Tečaj i ispit za mentore i glavne mentore za provođenje specijalističkoga usavršavanja medicinskih sestara. Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi RH. Zagreb;
- 10.-13./4. 2011. Projekt IPA 2008. „Podizanje znanja i vještina medicinskih sestara i primalja i ujednačavanje obrazovnih programa s Direktivom 2005/36/EK“. Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi RH i Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku, Medicinski fakultet Osijek. Finska.
- 27./11./2010. Poslijediplomski tečaj trajnoga medicinskog usavršavanja 1. kategorije: „Nasilje nad djecom i adolescentima“. Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku, Medicinski fakultet Osijek i Klinika za pedijatriju KBC Osijek;
- 9. 10. 2010. - izvršni odbor Pedijatrijskoga društva Hrvatske udruge medicinskih sestara
- 19./3/2010. Poslijediplomski tečaj trajnoga medicinskog usavršavanja 1. kategorije: „Ugradnja i održavanje centralnih katetera“. Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku, Medicinski fakultet Osijek;

- 7./11./2007. „Tečaj o zbrinjavanju rana“. Hrvatsko društvo medicinskih sestara anestezije, reanimacije, intenzivne skrbi i transfuzije. Zagreb;
- 11. 10. 2007. - povjerenstvo za definiranje standarda u sestrijskoj djelatnosti pri Ministarstvu zdravstva i socijalne skrbi Republike Hrvatske
- 31./1./2007. Edukacijska radionica „Assistance Information Exchange Instrument“ (TAIEX) – proces pristupanja Europskoj uniji na području obrazovanja medicinskih sestara (INT Markt 23350), prisustvovao u funkciji predsjednika Hrvatske udruge medicinskih sestara-podružnice KB Osijek. Zagreb.
- 25.-27./2006. ICN - Continuing Nursing Education Certificate, 3th Congress of the Croatian Nurses Association with International Participation, „Knowledge, Leadership and Management“. Zagreb, Hrvatska.
- 30. 6. 2006. - radna skupina za specijalizacije medicinskih sestara u pedijatrijskoj djelatnosti pri Ministarstvu zdravstva i socijalne skrbi Republike Hrvatske
- 26-27./9./2005. Tečaj trajnoga usavršavanja medicinskih sestara i tehničara „Životno ugroženo dijete: prepoznavanje, postupci i zdravstvena njega“. Jedinica intenzivnog liječenja djece KBC Split.

Priznanja i nagrade

- 10. mjesec 2012. Prva nagrada u kategoriji usmenih priopćenja na 9. Kongresu Pedijatrijskog društva HUMS-a;
- 10. mjesec 2010. Zahvalnica za doprinos u promicanju sestrijske struke prilikom 25. godina Pedijatrijskog društva HUMS
- 10. mjesec 2008. Nagrada u kategoriji postera za osvojeno 2. mjesto na 7. Kongresu Pedijatrijskog društva HUMS-a;
- 06. mjesec 2001. Nagrada u kategoriji postera za osvojeno 2. mjesto na 6. stručnom skupu Sekcije za anesteziologiju, reanimatologiju i intenzivno liječenje.

Članstvo u znanstvenim i stručnim društvima

- 2014. god. - Hrvatsko društvo medicinskih sestara anestezije, reanimacije, intenzivne skrbi i transfuzije (HDMSARIST)
- 2013. god. - Međunarodna znanstvena Udine-C skupina praktičnih vještina u svim zemljama članicama skupine
- 2013. god. - Matica hrvatska
- 1994. god. - Hrvatska udruga medicinskih sestara (HUMS)

Popis radova

Znanstveni radovi u časopisima indeksiranim u Current Contents bazi

- **Lovrić R**, Prlić N, Barać I, et al. Specificities and differences in nursing students' perceptions of nursing clinical faculties' competences. *J Prof Nurs.* 2014;30(5):406-17.
- **Lovrić R**, Prlić N, Zec D, Pušeljić S, Žvanut B. Students' Assessment and Self-assessment of Nursing Clinical Faculty Competencies: Important Feedback in Clinical Education? *Nurse Educ.* 2015;40(5):E1-5.

Znanstveni radovi u drugim časopisima

- **Lovrić R**, Prlić N, Barać I; Plužarić J. Effectiveness of nursing clinical mentors. *Pieleg XXI w.* 2012;40(3):23-9.
- **Lovrić R**, Prlić N, Pušeljić S, Berecki I. Retrospektivna analiza osobitosti zdravstvene njege djece sa sepsom. *Sestrinski glasnik.* 2009;14(1):5-10.
- **Lovrić R**, Kramarić K. Individualizirani pristup u zdravstvenoj njezi bolesnika hospitaliziranih zbog akutnog infarkta miokarda. *Sestrinski glasnik.* 2006;(11)1:45-53.
- **Lovrić R**, Raičković L, Plasajac V. Sestrinska skrb-kontrola poremećaja vitalnih funkcija djece u jedinici intenzivne terapije. *Sestrinski glasnik.* 2001;(6)4:14-5.

Kongresna priopćenja

- **Lovrić R**, Milutinović D, Dijanić T. Bioetičke dileme i implikacije u pedijatrijskoj intenzivnoj skrbi. U: Program simpozija Medicinskih sestara, tehničara i anestetičara intenzivnih njega, anestezije i reanimacije u pedijatriji i neonatologiji s međunarodnim sudjelovanjem. Beograd, 2015.
- Arambašić M, Stipić I, **Lovrić R**, Kramarić Ratković K. Retrospektivna analiza pojavnosti i vrsta nesreća u djece hospitalizirane u Kliničkom odjelu za intenzivno liječenje djece, Klinike za pedijatriju, KBC Osijek. U: Zbornik radova Hrvatska proljetna pedijatrijska škola. XXXII. seminar, Split, 2015.
- **Lovrić R**, Debelić I, Kramarić Ratković K. Djeca „žrtve“ suvremenoga društva – otrovne igračke. *Paediatr Croat.* 2014;58(2) (supp. 2):203.
- **Lovrić R**, Milutinović D. Filozofija suvremene zdravstvene njege djeteta. *Paediatr Croat.* 2014; 58(2) (supp. 2):203-4.

- Kramarić Ratković K, Vorkapić N, **Lovrić R**. Zdrava hrana od malih nogu. Paediatrica Croatica. 2014; 58 (2) (supp. 2): 221-2.
- **Lovrić R**. Bioetičke dvojbe i implikacije u pedijatrijskoj intenzivnoj skrbi. U: Book of Abstracts 7th International Congress, Croatian Nurses Society of Anesthesia, Reanimation, Intensive Care and Transfusion, Šibenik, 2014.
- **Lovrić R**, Prlić N. Contribution of mentors to the learning process and the acquisition of competences of bachelors of nursing - students' attitudes. SEEHSJ 2013; 3(2) (supp. 2):22.
- Prlić N, **Lovrić R**, Barać I, Plužarić J. Self-assessment of master of nursing mentorship competencies through education process. SEEHSJ 2013; 3(2) (supp. 2):9.
- Barać I, Plužarić J, Prlić N, **Lovrić R**, Dubac-Nemet L. Development of mentoring at the University Graduate Study of Nursing, Osijek in the last 10 years. SEEHSJ 2013; 3(2) (supp. 2):23.
- **Lovrić R**, Baraban B. „Kako prepoznati tjelesno zlostavljano dijete i kako pravilno postupiti?“. Matica Hrvatske, Dječji vrtić Jaglenac i Osnovna škola Ljudevita Gaja u Osijeku. Osijek, 2013.
- Matijašić Bodalec D, Debeljak P, Kralj-Vasilj M, Kramarić Ratković K, **Lovrić R**. Stress Factors on Pediatric Department. ICN 25th Quadrennial Congress, Equity and Access to Health Care. Melbourne, Australia, 2013.
- Prlić N, **Lovrić R**, Kovačević I, Plužarić J. Kompetencije magistara sestrištva. SEEHSJ 2012; 2(1) (supp. 1):23-4.
- **Lovrić R**, Kramarić Ratković K. Rizici, posljedice i sprječavanje terapijskih pogrešaka u zdravstvenoj skrbi pedijatrijskih pacijenata. Paediatr Croat. 2012;56 (2) (supp 2):166.
- **Lovrić R**, Prlić N, Barać I, Plužarić J. Effectiveness of nursing clinical mentors. U: Book of Abstracts The Scientific International Conference „Nurses Clinical Education in Europe-Organization, Innovations and Challenges“, Lublin, Poland 2012.
- **Lovrić R**, Prodanović I, Vuković M. Tjelesno zlostavljano dijete-procjena, prepoznavanje i zdravstvena njega. U: Zbornik sažetaka 4. Tečaj trajnog usavršavanja medicinskih sestara i tehničara u pedijatriji, Sekundarna prevencija u pedijatri, , Slavonski Brod, 2012.

- Kralj-Vasilj M, Kramarić Ratković K, **Lovrić R**, Matijašić Bodalec D. Bol: Ravnoteža između analgezije i nuspojava–Teorija Marion Good. U: Zbornik radova Teorijska promišljanja o/u zdravstvenoj njezi, Osijek, 2012.
- **Lovrić R**, Stipić I. Psihosocijalni aspekti skrbi umirućeg djeteta. U: Zbornik radova 16. Stručni skup medicinskih sestara intenzivne skrbi s međunarodnim sudjelovanjem, Hrvatsko društvo za hitnu i internističku intenzivnu medicinu, Brijuni, 2011.
- **Lovrić R**, Debelić I. Zdravstvena njega djeteta s postavljenom vanjskom drenažom cerebrospinalnog likvora. U: Zbornik sažetaka 3. Tečaj trajnog usavršavanja medicinskih sestara i tehničara u pedijatriji, Sekundarna prevencija u pedijatri, Slavonski Brod, 2011.
- Kovačević I, **Lovrić R**. Zdravstvena njega djeteta s postavljenom vanjskom drenažom cerebrospinalnog likvora. U: Zbornik radova Hrvatska proljetna pedijatrijska škola. XXVIII. seminar, Split, 2011.
- Radočaj Ž, Piskač Đ, **Lovrić R**. Zdravstvena njega djeteta s poremećajem hranjenja–anoreksija neuroza. U: Zbornik radova Sekundarna prevencija u pedijatriji: 2. tečaj trajnog usavršavanja medicinskih sestara u pedijatriji: za medicinske sestre, Slavonski Brod, 2010.
- **Lovrić R**, Plasajac V; Getoš J. Pristup i potpora umirućem djetetu i njegovoj obitelji. Paediatr Croat 2010;54(2) (supp 2):154.
- Arambašić M, **Lovrić R**, Dorner S, Berecki I. Zbrinjavanje djeteta u napadaju paroksizmalne supraventrikulske tahikardije (PSVT). Paediatr Croat. 2010;54 (2) (supp 2):164.
- Tarlošy S, Piskač Đ, **Lovrić R**. Zdravstvena njega djeteta sa Hirschprungovom bolešću. U: Zbornik radova 14. Stručni skup medicinskih sestara intenzivne skrbi s međunarodnim sudjelovanjem, Hrvatsko društvo za hitnu i internističku intenzivnu medicinu, Brijuni, 2009.
- Marić M, Arambašić M, **Lovrić R**. Zdravstvena njega djeteta s trahealnom kanilom. Paediatr Croat. 2008;52 (1) (supp 1):130.
- Ižaković K, Zalaji D, **Lovrić R**. Zdravstvena njega djeteta sa Hirschprungovom bolešću. Paediatr Croat. 2008;52 (1) (supp.1):134.
- Piskač Đ, **Lovrić R**, Puškarić A. Nesreće u djece:ubodi insekata – prikaz slučaja. U: Zbornik radova Hrvatska proljetna pedijatrijska škola. XXIV. seminar, Split, 2007.

- Majdandžić M, Raičković Lj, **Lovrić R**. Medicinska sestra na odjelu za dječje bolesti danas i sutra. Paediatr Croat. 2006;50 (2) (supp. 2):129.
- **Lovrić R**, Raičković Lj, Plasajac V, Piskač Đ. Uloga medicinskih sestara u procesu liječenja i zdravstvene njege djece oboljele od Guillain-Barreovog sindroma. Paediatr Croat. 2004;48 (2) (supp. 2):94.
- Raičković Lj, **Lovrić R**, Jukić I, Getoš J. Dobra organizacija u pedijatrijskoj jedinici intenzivnog liječenja temelj kvalitetnog liječenja i procesa zdravstvene njege. Paediatr Croat. 2004; 48 (2) (supp. 2):91.
- **Lovrić R**, Raičković L, Glavašić M, Skelac D. Uloga medicinske sestre u kvaliteti liječenja i zdravstvene njege pedijatrijskih bolesnika u jedinici intenzivnog liječenja. Paediatr Croat. 2002;46 (3) (supp. 3):340-41.
- **Lovrić R**, Raičković Lj, Plasajac V. Sestrinska skrb-kontrola poremećaja vitalnih funkcija djece u jedinici intenzivnog liječenja. U: Zbornik radova VI. Stručni skup Sekcije za anesteziologiju, reanimatologiju i intenzivno liječenje, Zagreb, 2001.
- **Lovrić R**, Raičković Lj, Plasajac V. Sestrinska skrb-kontrola poremećaja vitalnih funkcija djece u jedinici intenzivnog liječenja. Paediatr Croat. 2000;44 (3) (supp. 3):224.
- **Lovrić R**, Raičković Lj, Mandić Z. Uspješnost primjene emetika u liječenju otrovanja u djece. Paediatr Croat. 1998;42 (2) (supp. 2):98.

12. PRILOZI

- 12.1. Prilog 1 – Dopuštenje za primjenu instrumenta/upitnika *Nursing Clinical Teacher Effectiveness Inventory* (NCTEI)
- 12.2. Prilog 2 – Pisana obavijest za ispitanike o istraživanju
- 12.3. Prilog 3 – Izjava i dokument o pristanku i suglasnosti obaviještenog studenta za sudjelovanje u istraživanju
- 12.4. Prilog 4 – Izjava i dokument o pristanku i suglasnosti obaviještenog mentora za sudjelovanje u istraživanju
- 12.5. Prilog 5 – Anketni upitnik prilagođen studentima (studentska očekivanja mentorskih kompetencija)
- 12.6. Prilog 6 – Anketni upitnik prilagođen studentima (studentske procjene mentorskih kompetencija)
- 12.6. Prilog 7 – Anketni upitnik prilagođen mentorima (mentorske samoprocjene procjene kompetencija)

12.1. Prilog 1 – Dopuštenje za primjenu instrumenta/upitnika *Nursing Clinical Teacher Effectiveness Inventory* (NCTEI)

THE
UNIVERSITY OF
BRITISH
COLUMBIA

Dear Mr. Lovrić,

Dr. Judith Mogan is a professor emerita with the UBC School of Nursing, and she has given advance permission for requests to use and adapt her nursing clinical teaching inventory tool.

The NCTEI and supporting documentation is available online:

<https://circle.ubc.ca/handle/2429/29816>

Regards,

Merrilee

Merrilee Hughes, BMLSc, MJ

Grant Facilitator | School of Nursing

The University of British Columbia

1192-2211 Wesbrook Mall, Vancouver, BC, V6T 2B5

Tel: [604.822.1409](tel:604.822.1409) | Fax: [604.822.7466](tel:604.822.7466)

merrilee.hughes@nursing.ubc.ca

www.nursing.ubc.ca

12.2. Prilog 2 – Pisana obavijest za ispitanike o istraživanju

OBAVIJEST ZA ISPITANIKE O ISTRAŽIVANJU

Poštovani,

molimo Vas za sudjelovanje u istraživanju za izradu doktorske disertacije u znanstvenom području Biomedicina i zdravstvo, znanstvenom polju Kliničke medicinske znanosti, znanstvenoj grani Sestrinstvo pod naslovom „*Povezanost kompetencija mentora zdravstvene njege i vrjednovanja kliničke edukacije kroz studij u sustavu obrazovanja prvostupnika sestrinstva*“. Ovo istraživanje provodi Robert Lovrić, magistar sestrinstva na Medicinskom fakultetu Osijek i u Kliničkom bolničkom centru Osijek. Kao istraživači dužni smo Vas upoznati sa svrhom istraživanja. Molimo Vas pročitajte ovu obavijest u cijelosti i prije pristanka na sudjelovanje u istraživanju postavite bilo koje pitanje.

SVRHA ISTRAŽIVANJA:

Mentorski je proces u profesionalnom obrazovanju i napredovanju medicinskih sestara temeljni način prijenosa stručnih znanja i iskustvenih vještina od strane mentora na polaznika. Mentoru su uz profesionalno znanje potrebne i druge osobine i vještine poput poznavanja ljudske prirode, suosjećajnost, sposobnost poticanja pojedinačnog razvoja, razvijen osjećaj timskoga rada i dr. Kompetencije mentora i učinkovitost mentorskog procesa kao ključni preduvjeti profesionalnoga obrazovanja u sestrinstvu u našoj su zemlji nedovoljno istraženi. Kako bismo odgovorili na sljedeća pitanja:

- Koje su najvažnije osobine i sposobnosti učinkovitog mentora na kliničkim vježbama?,
- Kakvi su mentorski odnosi između mentora i polaznika tijekom kliničkih vježbi?,
- Postoje li i koje su moguće teškoće i nedostaci u mentorskom procesu?,

potrebna nam je **Vaša suradnja i pomoć.**

OPIS ISTRAŽIVANJA

Istraživanje ćemo provoditi u Kliničkom bolničkom centru Osijek, na klinikama i odjelima, nastavnim bazama kliničkih vježbi sveučilišnoga preddiplomskog studija Sestrinstvo, Medicinskog fakulteta u Osijeku, u dva dijela, prije i poslije obavljanja Vaših kliničkih vježbi. U procjeni kompetencija mentora i mentorskog procesa koristit ćemo se upitnicima i skalama kojima ćemo ispitati:

- kakvi su stavovi studenata o poželjnim kompetencijama mentora za učinkovito mentorstvo,
- kakva su očekivanja studenata od mentora kliničkih vježbi,
- kako studenti procjenjuju kompetencije mentora tijekom kliničkih vježbi
- kako mentori samoprocjenjuju vlastite kompetencije tijekom kliničkih vježbi,
- postoje li moguće poteškoće ili nedostaci u mentorskom procesu tijekom kliničkih vježbi.

Hvala na Vašim odgovorima!

Ako imate nejasnoća i dodatnih pitanja u svezi s ovim istraživanjem, podatci su za kontakt: Robert Lovrić, 091/2000-973.

12.3. Prilog 3 - Izjava i dokument o pristanku i suglasnosti obaviještenog studenta za sudjelovanje u istraživanju

IZJAVA I DOKUMENT O PRISTANKU I SUGLASNOSTI OBAVIJEŠTENOG STUDENTA ZA SUDJELOVANJE U ISTRAŽIVANJU

Pročitao/la sam obavijest o istraživanju, u svojstvu ispitanika, u svezi sa sudjelovanjem u istraživanju „*Povezanost kompetencija mentora zdravstvene njege i vrjednovanja kliničke edukacije kroz studij u sustavu obrazovanja prvostupnika sestrinstva*“, koje provodi Robert Lovrić, magistar sestrinstva.

Dobio/la sam iscrpna objašnjenja, dana mi je mogućnost postavljanja svih pitanja vezanih uz ovo istraživanje. Na pitanje mi je odgovoreno jezikom koji mi je bio razumljiv. Svrha i korist istraživanja su mi objašnjeni.

Razumijem da će podatci o mojoj procjeni bez mojih identifikacijskih podataka biti dostupni voditelju istraživanja, Etičkom povjerenstvu Medicinskog fakulteta Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku i Povjerenstvu za etička i staleška pitanja Kliničkog bolničkog centra Osijek kako bi analizirali, provjeravali ili umnožavali podatke koji su važni za procjenu rezultata istraživanja.

Razumijem da se bilo kada mogu povući iz istraživanja, bez ikakvih posljedica na daljnje studiranje čak i bez obrazloženja moje odluke da se povučem. O ovoj odluci dužan sam obavijestiti voditelja istraživanja.

Također razumijem da ću nakon potpisivanja ovog obrasca i ja dobiti jedan primjerak istoga. Potpisom ovog obrasca suglasan/na sam se pridržavati uputa istraživača i aktivno sudjelovati u predviđenom programu.

ISPITANIK STUDENT (ime i prezime): _____

POTPIS: _____

DATUM: _____

ISTRAŽIVAČ: Robert Lovrić, magistar sestrinstva

SVJEDOK/SVJEDOCI: _____

12.4. Prilog 4 - Izjava i dokument o pristanku i suglasnosti obaviještenog mentora za sudjelovanje u istraživanju

IZJAVA I DOKUMENT O PRISTANKU I SUGLASNOSTI OBAVIJEŠTENOG MENTORA ZA SUDJELOVANJE U ISTRAŽIVANJU

Pročitao/la sam obavijest o istraživanju, u svojstvu ispitanika, u svezi sa sudjelovanjem u istraživanju „*Povezanost kompetencija mentora zdravstvene njege i vrjednovanja kliničke edukacije kroz studij u sustavu obrazovanja prvostupnika sestrinstva*“, koje provodi Robert Lovrić, magistar sestrinstva.

Dobio/la sam iscrpna objašnjenja, dana mi je mogućnost postavljanja svih pitanja vezanih uz ovo istraživanje. Na pitanje mi je odgovoreno jezikom koji mi je bio razumljiv. Svrha i korist istraživanja su mi objašnjeni.

Razumijem da će podatci o mojoj samoprocjeni bez mojih identifikacijskih podataka biti dostupni voditelju istraživanja, Etičkom povjerenstvu Medicinskog fakulteta Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku i Povjerenstvu za etička i staleška pitanja Kliničkog bolničkog centra Osijek kako bi analizirali, provjeravali ili umnožavali podatke koji su važni za procjenu rezultata istraživanja.

Razumijem da se bilo kada mogu povući iz istraživanja, bez ikakvih posljedica na daljnje mentoriranje čak i bez obrazloženja moje odluke da se povučem. O ovoj odluci dužan sam obavijestiti voditelja istraživanja.

Također razumijem da ću nakon potpisivanja ovog obrasca i ja dobiti jedan primjerak istoga. Potpisom ovog obrasca suglasan/na sam se pridržavati uputa istraživača i aktivno sudjelovati u predviđenom programu.

ISPITANIK MENTOR (ime i prezime): _____

POTPIS: _____

DATUM: _____

ISTRAŽIVAČ: Robert Lovrić, magistar sestrinstva

SVJEDOK/SVJEDOCI: _____

12.5. Prilog 5 – Anketni upitnik prilagođen studentima (studentska očekivanja mentorskih kompetencija)

KOJE SU PO VAŠEM MIŠLJENJU KOMPETENCIJE VIŠE ILI MANJE VAŽNE ZA UČINKOVITOST MENTORA NA KLINIČKIM VJEŽBAMA? KAKVA SU VAŠA OČEKIVANJA OD MENTORA?

1. OPĆI PODATCI O STUDENTICI/STUDENTU

1. Spol:

- 1) muški
- 2) ženski

2. Vaša životna dob:

- 1) 18 – 24
- 2) 25 – 35
- 3) 36 – 55
- 4) 56 – 65
- 5) više od 65 godina

3. Godina studija:

- 1) prva godina
- 2) druga godina
- 3) treća godina

4. U radnom odnosu:

- 1) da (u struci da ne)
- 2) ne

5. Godine radnog staža u struci (ako radite ili ste radili u struci):

- 1) 1 -5
- 2) 6 - 10
- 3) 11 - 20
- 4) 21 – 30
- 5) 31 – 40
- 6) 41 i više

2. OČEKIVANJA POŽELJNIH KOMPETENCIJA UČINKOVITOG MENTORA

Zaokružite broj uz pokazatelj kompetencija koju smatrate manje ili više važnom za učinkovito mentorstvo i što očekujete od mentora na kliničkim vježbama.

Molimo Vaše iskrene odgovore zbog vjerodostojnosti rezultata istraživanja.

Zahvaljujemo na suradnji.

1. SPOSOBNOSTI MENTORA ZA PODUČAVANJE / PRIJENOS ZNANJA	jako nevažno	nevažno	jako malo važno	malo važno	srednje važno	važno	jako važno
1. Jasno objašnjava.	1	2	3	4	5	6	7
2. Naglašava što je važno.	1	2	3	4	5	6	7
3. Potiče studentovo zanimanje za temu.	1	2	3	4	5	6	7
4. Uvijek je dostupan studentu.	1	2	3	4	5	6	7
5. Demonstrira i objašnjava kliničke postupke i tehnike.	1	2	3	4	5	6	7
6. Vodi studenta prema razvoju kliničkih vještina.	1	2	3	4	5	6	7
7. Omogućuje praktičnu primjenu znanja.	1	2	3	4	5	6	7
8. Nudi dodatnu pomoć kad se pojave poteškoće.	1	2	3	4	5	6	7
9. Dobro je pripremljen za podučavanje/kliničke vještine.	1	2	3	4	5	6	7
10. Uživa u podučavanju.	1	2	3	4	5	6	7
11. Potiče aktivno sudjelovanje u raspravi.	1	2	3	4	5	6	7
12. Prilagođava svoje upute stupnju pripremljenosti studenta.	1	2	3	4	5	6	7
13. Brzo shvaća što student pita i govori.	1	2	3	4	5	6	7
14. Precizno i pažljivo odgovara na pitanja studenta.	1	2	3	4	5	6	7
15. Kroz ispitivanje studenta dovodi do prepoznavanja poteškoće.	1	2	3	4	5	6	7
16. Pomaže studentu organizirati misli o problemima bolesnika.	1	2	3	4	5	6	7
17. Potiče samostalnost/neovisnost studenta.	1	2	3	4	5	6	7

2. STRUČNE KOMPETENCIJE MENTORA	jako nevažno	nevažno	jako malo važno	malo važno	srednje važno	važno	jako važno
18. Demonstrira kliničke vještine i prosudbe.	1	2	3	4	5	6	7
19. Demonstrira komunikacijske vještine.	1	2	3	4	5	6	7
20. Pokazuje široko poznavanje literature u svojem području.	1	2	3	4	5	6	7
21. Razgovara o novim saznanjima u svojem području.	1	2	3	4	5	6	7
22. Usmjerava studenta na korisnu stručnu literaturu.	1	2	3	4	5	6	7
23. Pokazuje širinu svojega znanja.	1	2	3	4	5	6	7
24. Prepoznaje vlastita ograničenja.	1	2	3	4	5	6	7
25. Preuzima odgovornost za vlastite postupke.	1	2	3	4	5	6	7
26. Dobar je primjer/uzor.	1	2	3	4	5	6	7

3. MENTOROVA EVALUACIJA STUDENTA	jako nevažno	nevažno	jako malo važno	malo važno	srednje važno	važno	jako važno
27. Daje konkretne naputke za poboljšanje.	1	2	3	4	5	6	7
28. Pruža povratne informacije o radu studenta.	1	2	3	4	5	6	7
29. Objektivno prepoznaje jače i slabije strane studenta.	1	2	3	4	5	6	7
30. Prati i procjenjuje studentov rad.	1	2	3	4	5	6	7
31. Daje do znanja što se od studenta očekuje.	1	2	3	4	5	6	7
32. Daje studentu primjedbe i pohvale na njegov rad.	1	2	3	4	5	6	7
33. Ispravlja studentove pogreške bez omalovažavanja.	1	2	3	4	5	6	7
34. Ne kritizira studenta pred drugima.	1	2	3	4	5	6	7

4. ODNOS MENTOR - STUDENT	jako nevažno	nevažno	jako malo važno	malo važno	srednje važno	važno	jako važno
35. Pruža studentu podršku i ohrabrenje.	1	2	3	4	5	6	7
36. Pristupačna je osoba.	1	2	3	4	5	6	7
37. Potiče ozračje međusobnog poštivanja.	1	2	3	4	5	6	7
38. Pozorno sluša studenta.	1	2	3	4	5	6	7
39. Pokazuje osobno zanimanje za svakog studenta.	1	2	3	4	5	6	7
40. Pokazuje suosjećanje.	1	2	3	4	5	6	7

5. ODNOS MENTOR – BOLESNIK/OBITELJ - ZDRAVSTVENI TIM	jako nevažno	nevažno	jako malo važno	malo važno	srednje važno	važno	jako važno
41. Procjenjuje potrebe i probleme bolesnika/obitelji.	1	2	3	4	5	6	7
42. Obavještava bolesnika/obitelj.	1	2	3	4	5	6	7
43. Neposredno pruža zdravstvenu njegu.	1	2	3	4	5	6	7
44. Traži mišljenje bolesnika/obitelji o pruženoj zdravstvenoj njezi	1	2	3	4	5	6	7
45. U pozitivnom je odnosu i dogovoru sa zdravstvenim timom.	1	2	3	4	5	6	7

6. OSOBNOST MENTORA	jako nevažno	nevažno	jako malo važno	malo važno	srednje važno	važno	jako važno
46. Entuzijastična je osoba.	1	2	3	4	5	6	7
47. Dinamična je i energična osoba.	1	2	3	4	5	6	7
48. Samopouzdana je osoba.	1	2	3	4	5	6	7
49. Samokritična je osoba.	1	2	3	4	5	6	7
50. Otvorena je osoba i nije sklona osuđivanju.	1	2	3	4	5	6	7
51. Ima dobar smisao za humor (na odgovarajući način).	1	2	3	4	5	6	7
52. Organizirana je osoba.	1	2	3	4	5	6	7

12.6. Prilog 6 - Anketni upitnik prilagođen studentima (studentske procjene mentorskih kompetencija)

PROCJENA KOMPETENCIJA MENTORA NA KLINIČKIM VJEŽBAMA

1. OPĆI PODATCI O STUDENTICI/STUDENTU

1. Spol:

- 1) muški
- 2) ženski

2. Vaša životna dob:

- 1) 18 – 24
- 2) 25 – 35
- 3) 36 – 55
- 4) 56 – 65
- 5) više od 65 godina

3. Godina studija:

- 1) prva godina
- 2) druga godina
- 3) treća godina

4. U radnom ste odnosu:

- 1) da (u struci da ne)
- 2) ne

5. Godine Vašeg radnog staža u struci:

- 1) 1 -5
- 2) 6 - 10
- 3) 11 - 20
- 4) 21 – 30
- 5) 31 – 40
- 6) 41 i više

2. PROCJENA KOMPETENCIJA MENTORA NA KLINIČKIM VJEŽBAMA

Procijenite kompetencije mentora na Vašim kliničkim vježbama.
 Zaokružite broj uz odgovarajuće obilježje kompetencija mentora.
 Molimo Vaše iskrene odgovore zbog vjerodostojnosti rezultata istraživanja.
 Zahvaljujemo na suradnji.

1. SPOSOBNOSTI MENTORA ZA PODUČAVANJE / PRIJENOS ZNANJA	nikad	vrlo rijetko	rijetko	ponekad	često	vrlo često	uvijek
1. Jasno objašnjava.	1	2	3	4	5	6	7
2. Naglašava što je važno.	1	2	3	4	5	6	7
3. Potiče studentovo zanimanje za temu.	1	2	3	4	5	6	7
4. Uvijek je dostupan studentu.	1	2	3	4	5	6	7
5. Demonstrira i objašnjava kliničke postupke i tehnike.	1	2	3	4	5	6	7
6. Vodi studenta prema razvoju kliničkih vještina.	1	2	3	4	5	6	7
7. Omogućuje praktičnu primjenu znanja.	1	2	3	4	5	6	7
8. Nudi dodatnu pomoć kad se pojave poteškoće.	1	2	3	4	5	6	7
9. Dobro je pripremljen za podučavanje/kliničke vještine.	1	2	3	4	5	6	7
10. Uživa u podučavanju.	1	2	3	4	5	6	7
11. Potiče aktivno sudjelovanje u raspravi.	1	2	3	4	5	6	7
12. Prilagođava svoje upute stupnju pripremljenosti studenta.	1	2	3	4	5	6	7
13. Brzo shvaća što student pita i govori.	1	2	3	4	5	6	7
14. Precizno i pozorno odgovara na pitanja studenta .	1	2	3	4	5	6	7
15. Kroz ispitivanje studenta dovodi do prepoznavanja poteškoće.	1	2	3	4	5	6	7
16. Pomaže studentu organizirati misli o problemima bolesnika.	1	2	3	4	5	6	7
17. Potiče samostalnost/neovisnost studenta.	1	2	3	4	5	6	7

2. STRUČNE KOMPETENCIJE MENTORA	nikad	vrlo rijetko	rijetko	ponekad	često	vrlo često	uvijek
18. Demonstrira kliničke vještine i prosudbe.	1	2	3	4	5	6	7
19. Demonstrira komunikacijske vještine.	1	2	3	4	5	6	7
20. Pokazuje široko poznavanje literature u svojem području.	1	2	3	4	5	6	7
21. Razgovara o novim saznanjima u svojem području.	1	2	3	4	5	6	7
22. Usmjerava studenta na korisnu stručnu literaturu.	1	2	3	4	5	6	7
23. Pokazuje širinu svojega znanja.	1	2	3	4	5	6	7
24. Prepoznaje vlastita ograničenja.	1	2	3	4	5	6	7
25. Preuzima odgovornost za vlastite postupke.	1	2	3	4	5	6	7
26. Dobar je primjer/uzor.	1	2	3	4	5	6	7

3. MENTOROVA EVALUACIJA STUDENTA	nikad	vrlo rijetko	rijetko	ponekad	često	vrlo često	uvijek
27. Daje konkretne naputke za poboljšanje.	1	2	3	4	5	6	7
28. Pruža povratne informacije o radu studenta.	1	2	3	4	5	6	7
29. Objektivno prepoznaje jače i slabije strane studenta.	1	2	3	4	5	6	7
30. Prati i procjenjuje studentov rad.	1	2	3	4	5	6	7
31. Daje do znanja što se od studenta očekuje.	1	2	3	4	5	6	7
32. Daje studentu primjedbe i pohvale na njegov rad.	1	2	3	4	5	6	7
33. Ispravlja studentove pogreške bez omalovažavanja.	1	2	3	4	5	6	7
34. Ne kritizira studenta pred drugima.	1	2	3	4	5	6	7

4. ODNOS MENTOR - STUDENT	nikad	vrlo rijetko	rijetko	ponekad	često	vrlo često	uvijek
35. Pruža studentu podršku i ohrabrenje.	1	2	3	4	5	6	7
36. Pristupačna je osoba.	1	2	3	4	5	6	7
37. Potiče ozračje međusobnog poštivanja.	1	2	3	4	5	6	7
38. Pozorno sluša studenta.	1	2	3	4	5	6	7
39. Pokazuje osobno zanimanje za svakog studenta.	1	2	3	4	5	6	7
40. Pokazuje suosjećanje.	1	2	3	4	5	6	7

5. ODNOS MENTOR – BOLESNIK / OBITELJ - ZDRAVSTVENI TIM	nikad	vrlo rijetko	rijetko	ponekad	često	vrlo često	uvijek
41. Procjenjuje potrebe i probleme bolesnika/obitelji.	1	2	3	4	5	6	7
42. Obavještava bolesnika/obitelj.	1	2	3	4	5	6	7
43. Neposredno pruža zdravstvenu njegu.	1	2	3	4	5	6	7
44. Traži mišljenje bolesnika/obitelji o pruženoj zdravstvenoj njezi.	1	2	3	4	5	6	7
45. U pozitivnom je odnosu i dogovoru sa zdravstvenim timom.	1	2	3	4	5	6	7

6. OSOBNOST MENTORA	nikad	vrlo rijetko	rijetko	ponekad	često	vrlo često	uvijek
46. Entuzijastična je osoba.	1	2	3	4	5	6	7
47. Dinamična je i energična osoba.	1	2	3	4	5	6	7
48. Samopouzdana je osoba.	1	2	3	4	5	6	7
49. Samokritična je osoba.	1	2	3	4	5	6	7
50. Otvorena je osoba i nije sklona osuđivanju.	1	2	3	4	5	6	7
51. Ima dobar smisao za humor (na odgovarajući način).	1	2	3	4	5	6	7
52. Organizirana je osoba.	1	2	3	4	5	6	7

12.7. Prilog 7 - Anketni upitnik prilagođen mentorima (mentorske samoprocjene kompetencija)

SAMOPROCJENA KOMPETENCIJA MENTORA NA KLINIČKIM VJEŽBAMA

1. OPĆI PODATCI O MENTORICI/MENTORU

1. Spol:

- 1) muški
- 2) ženski

2. Vaša životna dob:

- 1) od 18 – 24
- 2) 25 – 35
- 3) 36 – 55
- 4) 56 – 65
- 5) više od 65 godina

3. Vaša stručna sprema (stručni/akademski naziv):

- 1) medicinska sestra/tehničar
- 2) prvostupnik/prvostupnica sestrinstva
- 3) magistar/magistra sestrinstva

4. Godine radnog staža u struci:

- 1) 1 -5
- 2) 6 - 10
- 3) 11 - 20
- 4) 21 – 30
- 5) 31 – 40
- 6) 41 i više

5. Ulogu mentora na kolegiju obavljam u vremenskom trajanju (godina):

- 1) kraće od 1
- 2) 1 -5
- 3) 6 - 10

6. Sudjelujem u teorijskoj nastavi pri Studiju sestrinstva, MF u Osijeku

- 1) DA
- 2) NE

2. PROCJENA VLASTITIH KOMPETENCIJA KAO MENTORA

Procijenite i zaokružite jedan broj uz pokazatelj Vaših kompetencija na kliničkim vježbama.

Molimo Vaše iskrene odgovore zbog vjerodostojnosti rezultata istraživanja.

Zahvaljujemo na suradnji.

1. SPOSOBNOSTI MENTORA ZA PODUČAVANJE / PRIENOS ZNANJA	nikad	vrlo rijetko	rijetko	ponekad	često	vrlo često	uvijek
1. Jasno objašnjavam.	1	2	3	4	5	6	7
2. Naglašavam što je važno.	1	2	3	4	5	6	7
3. Potičem studentovo zanimanje za temu.	1	2	3	4	5	6	7
4. Uvijek sam dostupan studentu.	1	2	3	4	5	6	7
5. Demonstriram i objašnjavam kliničke postupke i tehnike.	1	2	3	4	5	6	7
6. Vodim studenta razvoju kliničkih vještina.	1	2	3	4	5	6	7
7. Omogućujem praktičnu primjenu znanja.	1	2	3	4	5	6	7
8. Nudim dodatnu pomoć kad se pojave poteškoće.	1	2	3	4	5	6	7
9. Dobro sam pripremljen za podučavanje/kliničke vještine.	1	2	3	4	5	6	7
10. Uživam u podučavanju.	1	2	3	4	5	6	7
11. Potičem aktivno sudjelovanje u raspravi.	1	2	3	4	5	6	7
12. Prilagođavam svoje upute stupnju pripremljenosti studenta.	1	2	3	4	5	6	7
13. Brzo shvaćam što student pita i govori.	1	2	3	4	5	6	7
14. Precizno i pozorno odgovaram na pitanja studenta.	1	2	3	4	5	6	7
15. Kroz ispitivanje studenta dovodim do prepoznavanja poteškoće.	1	2	3	4	5	6	7
16. Pomažem studentu organizirati misli o problemima bolesnika.	1	2	3	4	5	6	7
17. Potičem samostalnost/neovisnost studenta.	1	2	3	4	5	6	7

2. STRUČNE KOMPETENCIJE MENTORA	nikad	vrlo rijetko	rijetko	ponekad	često	vrlo često	uvijek
18. Demonstriram kliničke vještine i prosudbe.	1	2	3	4	5	6	7
19. Demonstriram komunikacijske vještine.	1	2	3	4	5	6	7
20. Pokazujem široko poznavanje literature u svojem području.	1	2	3	4	5	6	7
21. Razgovaram o novim saznanjima u svojem području.	1	2	3	4	5	6	7
22. Usmjeravam studenta na korisnu stručnu literaturu.	1	2	3	4	5	6	7
23. Pokazujem širinu svojega znanja.	1	2	3	4	5	6	7
24. Prepoznajem vlastita ograničenja.	1	2	3	4	5	6	7
25. Preuzimam odgovornost za vlastite postupke.	1	2	3	4	5	6	7
26. Dobar sam primjer/uzor.	1	2	3	4	5	6	7

3. MENTOROVA EVALUACIJA STUDENTA	nikad	vrlo rijetko	rijetko	ponekad	često	vrlo često	uvijek
27. Dajem konkretne naputke za poboljšanje.	1	2	3	4	5	6	7
28. Pružam povratne informacije o radu studenta.	1	2	3	4	5	6	7
29. Objektivno prepoznajem jače i slabije strane studenta.	1	2	3	4	5	6	7
30. Pratim i procjenjujem studentov rad.	1	2	3	4	5	6	7
31. Dajem do znanja što se od studenta očekuje.	1	2	3	4	5	6	7
32. Dajem studentu primjedbe i pohvale na njegov rad.	1	2	3	4	5	6	7
33. Ispravljam studentove pogreške bez omalovažavanja.	1	2	3	4	5	6	7
34. Ne kritiziram studenta pred drugima.	1	2	3	4	5	6	7

4. ODNOS MENTOR - STUDENT	nikad	vrlo rijetko	rijetko	ponekad	često	vrlo često	uvijek
35. Pružam studentu podršku i ohrabrenje.	1	2	3	4	5	6	7
36. Pristupačna sam osoba.	1	2	3	4	5	6	7
37. Potičem ozračje međusobnog poštivanja.	1	2	3	4	5	6	7
38. Pozorno slušam studenta.	1	2	3	4	5	6	7
39. Pokazujem osobno zanimanje za svakog studenta.	1	2	3	4	5	6	7
40. Pokazujem suosjećanje.	1	2	3	4	5	6	7

5. ODNOS MENTOR – BOLESNIK / OBITELJ - ZDRAVSTVENI TIM	nikad	vrlo rijetko	rijetko	ponekad	često	vrlo često	uvijek
41. Procjenjujem potrebe i probleme bolesnika/obitelji.	1	2	3	4	5	6	7
42. Obavještavam bolesnika/obitelj.	1	2	3	4	5	6	7
43. Neposredno pružam zdravstvenu njegu.	1	2	3	4	5	6	7
44. Tražim mišljenje bolesnika/obitelji o pruženoj njezi.	1	2	3	4	5	6	7
45. U pozitivnom sam odnosu i dogovoru sa zdrav. timom.	1	2	3	4	5	6	7

6. OSOBNOST MENTORA	nikad	vrlo rijetko	rijetko	ponekad	često	vrlo često	uvijek
46. Entuzijastična sam osoba.	1	2	3	4	5	6	7
47. Dinamična sam i energična osoba.	1	2	3	4	5	6	7
48. Samopouzdana sam osoba.	1	2	3	4	5	6	7
49. Samokritična sam osoba.	1	2	3	4	5	6	7
50. Otvorena sam osoba koja nije sklona osuđivanju.	1	2	3	4	5	6	7
51. Imam dobar smisao za humor (na odgovarajući način).	1	2	3	4	5	6	7
52. Organizirana sam osoba.	1	2	3	4	5	6	7